

Begroting 2022 - 2025

Goede basis voor sterke toekomst

Deventer is financieel gezond en sterk. Ik ben blij dat het college de raad een positieve begroting kan aanbieden. Een begroting die niet alleen invulling geeft aan onze ambities voor een sterke toekomst, maar ook de hondenbelasting afschaft én financiële ruimte biedt voor nieuw beleid voor het volgende gemeentebestuur.

Door te investeren in de jeugd, investeren we in een sterke toekomst. Naast de al besloten investeringen in bijvoorbeeld een nieuwe VMBO-school, maken we ook de benodigde miljoenen vrij voor vernieuwing van scholen Splithofstraat, Colmschaterenk, Borgele en Zwaluwenburg. Daarnaast wordt fors geïnvesteerd in jeugd zoals in zorg, ondersteuning in onderwijs en bij werk. Voor nieuwe huisvesting voor het Burgerweeshuis reserveren we bovendien €1,3 miljoen extra zodat er in totaal €4 miljoen gereserveerd staat.

Daarnaast investeren we fors in woningbouw en met name in betaalbare woningen voor onze inwoners. Daaraan is grote behoefte. Ook stellen we een visie op over de huisvesting van arbeidsmigranten en investeren we om onze wijken aan te passen aan het veranderend klimaat. We blijven oog houden voor de inwoners die het niet breed hebben. Zo investeren we €250.000 structureel in minimabeleid, zoals bijvoorbeeld in Geldfit.

De hondenbelasting wordt afgeschaft zoals de raad het college heeft gevraagd te doen. Dit betekent een lastenverlichting van €300.000. Daarnaast zijn nog vele andere moties van de raad vertaald naar deze begroting, zoals bijvoorbeeld meer handhavingscapaciteit en meer geld voor bomen.

Tenslotte zijn er komend voorjaar weer gemeenteraadsverkiezingen. Onze inwoners kunnen weer richting geven door hun stem uit te brengen. Het college wil daarom financiële ruimte bieden aan het komend gemeentebestuur zodat de gekozen richting vorm kan krijgen.

Kortom, met deze begroting leggen we een goede basis voor een sterke toekomst van ons mooie Deventer!

Liesbeth Grijsen
Wethouder Financiën

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Strategische doelen	6
Financiën	14
Financiële uitkomsten	17
Autonome ontwikkelingen	18
Uitkomst begroting en ruimte voor nieuw beleid	28
Voorstellen jeugdzorg en veilig en gezond opgroeien	34
Overige voorstellen	39
Totaaloverzicht voorstellen nieuw beleid	46
Structureel begrotingssaldo	47
Investeringsplanning	51
Voorportaal investeringen	52
Voorstellen	53
Samenvatting	63
Dekking programmaplan	64
Programma's	69
Burger en bestuur	69
Openbare orde en veiligheid	76
Leefomgeving	85
Milieu en duurzaamheid	96
Ruimtelijke ontwikkeling	105
Herstructurering en vastgoed	115
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	120
Meedoen	131
Jeugd en onderwijs	142

Economie en Internationaal beleid.....	152
Kunst en cultuur.....	162
Bedrijfsvoering.....	169
Algemene dekkingsmiddelen.....	179
Paragrafen.....	182
Paragraaf Bedrijfsvoering	182
Paragraaf Lokale heffingen	183
Paragraaf Financiering	196
Paragraaf Verbonden partijen	208
Paragraaf Grondbeleid.....	274
Paragraaf Investerings.....	282
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	290
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement	301
Meerjarenbalans en kengetallen	315
Bijlagen.....	320
Bijlage 1 Resultaatbestemming via reserves	
Bijlage 2 Staat van reserves en voorzieningen	
Bijlage 3 Overzicht baten en lasten	
Bijlage 4 Onderbouwingen en uitgangspunten	
Bijlage 5 Algemene uitkering	
Bijlage 6 Staat van incidentele baten en lasten	
Bijlage 7 Staat van subsidies	
Bijlage 8 Taakveldenmatrix	
Bijlage 9 Afkortingen en begripsbepalingen	
Bijlage 10 Lijst met resterende voorstellen Nieuw beleid	

Inleiding

In 2018 gingen we “Met lef en liefde voor Deventer” deze collegeperiode van start. Samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties, inwoners en uw raad hebben we mooie resultaten geboekt. Daar zijn we trots op. We blijven hard werken om nog meer resultaten te boeken.

Het afgelopen jaar hebben we het hoofd geboden aan de impact van corona op de Deventer samenleving. Komend jaar bouwen we verder aan een krachtig Deventer waar het goed toeven is en iedereen gezond, veilig en gelukkig kan opgroeien, wonen, werken en recreëren. Bij de Voorjaarsnota hebben we met uw raad afspraken gemaakt over investeringsmogelijkheden en kansen voor 2022 en verder. Vanwege een financiële meevaller in het Gemeentefonds via de septembercirculaire, kunnen we extra incidentele investeringen doen. Daar doen we voorstellen voor in deze begroting.

Alleen een sterk Deventer kan écht sociaal en duurzaam zijn en zich blijvend ontwikkelen. We hebben het voorrecht om in één van de oudste en mooiste steden van Nederland te wonen. Een stad met de omliggende dorpen en het buitengebied, die Deventer een lommerrijk, groen aanzien geven. Als college blijven we ons focussen op de volgende terreinen uit ons bestuursakkoord:

1. Deventer werkt
2. Duurzaam Deventer
3. Oog voor elkaar
4. Levendig Deventer
5. Samenwerken en samen leven

We hebben veel bereikt en werken onverminderd door aan de grote uitdagingen en kansen die voor ons liggen. Daarbij verstevigen en verzilveren onze positie in de regionale samenwerking en versterken we onze lobby richting fondsen en regelingen vanuit onze kernthema's “Van Poort naar Port”, “Fossielvrij en betaalbaar wonen” en “De Kien, kenniscampus”.

In deze begroting vindt u onze beleidsvoornemens en financiële voorstellen. Uitgangspunt daarin is het optimaliseren van onze processen. Daardoor versterken we onze dienstverlening aan de Deventer inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven met buurtgericht werken, preventie, digitalisering en innovatie. Daar zit onze kracht. Dit draagt bij aan een gezonde en solide begroting. Ook creëert het mogelijkheden om te investeren in de Deventer samenleving. We investeren om onze ambities te realiseren als het gaat om de energietransitie en groeimogelijkheden als aantrekkelijke woon- en werkstad voor creatieve stedelingen.

Strategische doelen

Deventer werkt

Deventer werkt: een sterke economie met groeiend arbeidsperspectief

Het versterken van onze arbeidsmarkt markeert onze woningbouwambitie. Dat lukt als we investeren in het vasthouden en versterken van onze economische positie en werkgelegenheid. Ons economisch beleid richt zich op het aantrekken van nieuwe bedrijven, op het vergroten van mobiliteit op de arbeidsmarkt en op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Werk draagt bij aan het geluk en gezondheid van onze inwoners. We stellen een agenda op met een samenhangende aanpak om de arbeidsmarkt te versterken.

Daarnaast hebben we de ambitie om aantrekkelijk te zijn voor jonge werknemers. Een aantal locaties langs de kennis-as van de Poort van Deventer tot aan het station, zoals de Kien, het gasfabriekterrein en S/Park bieden kansen. Deze ontwikkelingen trekken jong talent aan en behouden die voor Deventer. Ook versterken ze de economische samenwerking tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en overheidsinstellingen. Om in de toekomst de economische ontwikkelingen in het gebied niet op slot te zetten, werkt het college een aantal maatregelen uit om de capaciteit en de flexibiliteit van het verkeerssysteem te vergroten.

De komende 15 jaar willen we mogelijk zo'n 11.000 nieuwe woningen bouwen. Bij die nieuwbouw richten we ons ook op jonge mensen om de stad en dorpen vitaal te houden. Voor een sterke economie en goed functionerende arbeidsmarkt zijn deze jongeren hard nodig. We willen onze eigen scholieren en studenten graag binden aan de stad, vaklieden behouden en ook studenten van buiten naar Deventer trekken om te wonen en te werken. Startende jonge huishoudens versterken bestaande wijken. Een grotere differentiatie van het woningaanbod is daarvoor nodig. Daarnaast zijn jongeren belangrijk voor het verenigingsleven en de levendigheid in de binnenstad. Bovendien zijn zij de toekomst voor tal van instellingen en organisaties die Deventer maken en regionaal op de kaart zetten. Een passende woning, goede voorzieningen (vrijtijd, cultureel en openbaar vervoer) en toekomstbestendig werk zorgen dat we jongeren aan Deventer binden en naar Deventer trekken. Dit is een veelomvattende en omvangrijke ambitie en vraagt om een dito strategie en blijvende investering. Bij deze begroting worden dan ook aanvullende middelen beschikbaar gesteld om te investeren in capaciteit voor de uitvoering van de routekaarten en bijbehorende aansturing.

Naast nieuwbouw van woningen, komen er in de komende jaren grote uitdagingen op de gemeente af om de wijken en dorpen leefbaar en vitaal te houden. Het gaat hierbij om de vergrijzing in combinatie met het langer thuis wonen in de eigen sociale omgeving, de inclusieve samenleving en de ongedeelde stad, de energietransitie en klimaatadaptatie. Hierbij willen we de woon- en leefkwaliteit en het voorzieningenaanbod op peil te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Door alle ambities en opgaven worden stedelijke ontwikkelingen complexer. De projecten kunnen niet meer los van elkaar worden gezien. Maatregelen en activiteiten moeten op elkaar worden afgestemd. De organisatie van belangen, disciplines en allerlei beleidsthema's is een hele klus. Daarnaast leidt de Omgevingswet tot een andere benadering van ontwikkelingen en aanvullende mogelijkheden om onze kosten te verhalen. De noodzaak om integraal en samenhangend te ontwikkelen neemt toe. Om te voorkomen dat we financiële kansen laten liggen of onvoldoende doelmatig werken investeren we extra in gebiedsmanagement.

Ook blijven we inzetten op de goede bereikbaarheid van Deventer, met een ideale ligging tussen Randstad, Oost-Nederland en Duitsland. De IJssel en de havenvoorzieningen vormen daarin belangrijke infrastructuur. We versterken het onderscheidend karakter van Deventer als economisch bolwerk met onze

ambities op het gebied van innovatieve duurzaamheid, kenniseconomie en IT. We werken samen met onze partners aan een goede aansluiting tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven.

Duurzaam Deventer

Duurzaam Deventer: samen op weg naar schone, niet-fossiele energie

De twee hoofddoelen uit het Nationale Klimaatakkoord (2019) zijn het lokaal opwekken van duurzame energie door middel van zon en wind en de transitie naar een warmtevoorziening zonder fossiele brandstoffen. In 2020 is het Deventer Energieplan vastgesteld. Daarin zijn de stappen beschreven om tot een energieneutraal Deventer te komen. Daarna is de warmtetransitievisie vastgesteld en is met omringende gemeenten gewerkt aan de Regionale Energiestrategie. Het is een grote uitdaging om de energietransitie in samenhang met andere (ruimtelijke) opgaven en in samenspraak met bewoners en bedrijven gestalte te geven. Participatie door inwoners, bedrijven en andere partners is de sleutel bij de ontwikkeling van plannen voor opwek van duurzame energie. Daar zullen wij in 2022 mee doorgaan. Over de wijze waarop gaan we in gesprek met de raad.

Naast de RES met de focus op het realiseren van opwek van elektriciteit middels zon en wind, heeft de gemeente ook de opgave om de warmtetransitievisie te vertalen in wijkuitvoeringsplannen. De warmtevoorziening in nieuwe en bestaande wijken vraagt blijvende inzet vanuit de gemeente. Daarnaast worden er grote programma's voor energiebesparing uitgerold en vanwege de complexiteit en dynamiek vraagt dit extra capaciteit.

Mobiliteit is een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Fossiele brandstoffen maken plaats voor duurzame energiebronnen. Het programmaplan Duurzame mobiliteit beschrijft hoe bewoners en bedrijven worden gestimuleerd om meer gebruik te maken van schone vervoermiddelen. De vier pijlers van het programmaplan 'duurzame mobiliteit' zijn:

1. infrastructuur: wegennetwerk en voorzieningen;
2. gedragsverandering: promotie van schone vervoersmiddelen;
3. samenwerking, vooral met bedrijfsleven;
4. innovatie en technologie.

Aanvullend werken we aan de logistiek in de binnenstad. De bedoeling is te komen tot zero emissie. Ook rollen we de rode loper uit voor de fiets. Het programma fiets is vastgesteld voor de periode 2021-2025. In de binnenstad investeren we in meer fietsvoorzieningen en bijbehorende dienstverlening.

Extreme weersomstandigheden hebben deze zomer in Zuid-Limburg geleid tot veel getroffen en grote schade door wateroverlast. Het benadrukt de noodzaak om in Deventer blijvend te investeren in klimaatadaptatie.

We hebben geconstateerd dat een aantal maatschappelijke ontwikkelingen en thema's zoals droogte, hittestress, biodiversiteit en waarde van bomen nog niet goed verankerd waren in het geldende bomenbeleidsplan. Dit is vertaald naar een nieuw bomenbeleidsplan. Ook wordt een relatie gelegd met het nieuwe programmaplan klimaatadaptatie en stellen we middelen beschikbaar voor klimaatadaptatieve maatregelen. Met deze actualisatie is het nieuwe plan 2021 - 2030 toekomstbestendig, ook in het kader van de omgevingsvisie.

Oog voor elkaar

Oog voor elkaar: een vitale samenleving waar iedereen mee kan doen

Vanuit het Verbindend Kader Sociaal Domein werken we aan een samenhangende aanpak voor het sociaal domein. Op dit moment zien we dat we onze transformatiedoelen financieel hebben bereikt. We waarderen de bijdrage van onze partners hieraan.

Eigen regie en oplossingen in de sociale leefomgeving van onze inwoners zijn uitgangspunt. De doorontwikkeling van onze teams in de toegang sluit daar goed bij aan. Door stevig te investeren in preventie hopen we een goede sociale basis te creëren. Als zorg en ondersteuning nodig is, maken we dat mogelijk. Ook helpen we zoveel mogelijk mensen aan het werk of begeleiden hen naar werk-leerroutes door Inzet op Maat. Omdat investeren in preventie helpt, is er de komende drie jaar een investeringsfonds preventie. Met dit fonds ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan een sterke basisvoorziening in de wijken en dorpen. Zij zorgen daarbij dat inwoners geen of een kleiner beroep hoeven doen op maatwerkvoorzieningen. Bij succes maken we dit structureel.

We bouwen verder aan onze toegang in het sociaal domein. Daarbij bevorderen we samenwerking tussen alle schakels in de levensfasen van onze inwoners “Van Wieg naar Werk”. Verder investeren we in veilig en gezond opgroeien in Deventer. We sluiten aan bij de ambities die Deventer heeft op gebied van “verjongen en versterken arbeidsmarkt”. We willen een veilige omgeving om op te groeien met een gezonde leefstijl en goed onderwijs, met uitdagende vrijetijdsbestedingen in de buurt of stad en zicht op toekomstbestendig werk in onze gemeente. Dit draagt bij aan een sociaal en economisch sterk Deventer.

Door de coronacrisis doet een grotere groep mensen een beroep op onze voorzieningen. We helpen mensen waarbij zij zelf regie houden. We helpen bij het vinden van werk. Werk is belangrijk om volwaardig mee te doen aan de samenleving en maakt mensen gelukkiger. Ook sporten en beweging vinden wij belangrijk, zowel voor de sociale binding als voor de gezondheid. Niet alleen georganiseerd maar ook geïntegreerd en ingepast in onze dagelijkse leefomgeving gaat sporten en bewegen meer een plek krijgen de komende jaren. We werken verder aan het project van vervangende nieuwbouw voor het vmbo in Deventer en de sporthal Keizerslanden. Ook stelt het college voor miljoenen te investeren in vernieuwing van scholen Splithofstraat, Colmschaterenk, Borgele en Zwaluwenburg. Deze projecten dragen bij aan onze ambitie om te investeren in goed onderwijs voor jongeren en sportgelegenheid voor onze inwoners.

Als gemeente Deventer hebben we de ambitie en doelstelling dat: “Alle inwoners van Deventer (van jong tot oud) kunnen rondkomen en meedoen in de samenleving. Dit zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en (problematische) schulden”. We bieden ondersteuning en indien nodig inkomensondersteunende regelingen. We proberen schulden te voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen of beheersbaar te maken. Ook zetten we ons in om overerving van armoede tegen te gaan. We zorgen voor duurzame oplossingen en beseffen dat we hierbij ook de organisaties in de stad heel hard nodig hebben. Gezien alle landelijke en lokale ontwikkelingen is deze inzet nodig. Nog te veel gezinnen hebben geldzorgen en te veel kinderen groeien op in armoede. Wellicht kunnen we nooit alle armoede en schuldenproblematiek in Deventer oplossen, maar dat is wel het uitgangspunt.

Dat bereiken we door in te zetten op zowel inkomensondersteunende en participatie-bevorderende regelingen. Maar ook door ondersteuning en advies aan inwoners. Immers, we hebben regelingen die inwoners helpen, maar het streven is om hun situatie te verbeteren zodat ze die regelingen niet of minder nodig hebben.

Levendig Deventer

Levendig Deventer: een rijke en verrijkende cultuur

Deventer straalt geschiedenis uit en ademt cultuur. Wij vinden kunst en cultuur belangrijk, niet alleen ter verrijking van ons leven, maar ook ter vergroting van onze betrokkenheid bij de samenleving. Een sterk Deventer kan niet zonder cultuur. Cultuur die ons doet ontspannen, vermaken, verbazen en nadenken. Juist deze sector heeft flink geleden onder de coronacrisis. We spannen ons in voor het gelijk houden van de cultuurbegroting en waar mogelijk klappen op te vangen van instellingen die het hoofd tijdelijk niet boven water kunnen houden. In Deventer wordt historie met toekomst verbonden. Op bijzondere erfgoedlocaties ontpoppen initiatieven die ons inspireren. Zij krijgen de ruimte om te experimenteren en te groeien. Cultuur geeft op die manier letterlijk en figuurlijk identiteit, het brengt reuring en jaagt ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen aan.

De Cultuurvisie Boeien en Bloeien wil de volle breedte van het culturele speelveld ondersteunen en financiële ruimte creëren voor het stimuleren van vernieuwende initiatieven. We kijken daarbij ook naar de aantrekkelijkheid voor jongeren. Dit omdat we vanuit onze woonambitie inzetten op verjongen. Dat betekent dat Deventer de leefomgeving, culturele voorzieningen, evenementen, horeca, sport en schoolgebouwen aantrekkelijk wil maken voor de eigen jongeren, voor studenten en voor de vestiging van jonge gezinnen.

We werken een plan uit voor een toekomstbestendig gebruik van het vastgoed aan de Keizerstraat. De Schouwburg, het Kunstcircuit, het voormalige Filmhuis en de Irispanen zijn samengebracht onder de werknaam De Nieuwe Keizer. Deze ontwikkeling geeft een stevige impuls aan de economische ontwikkeling van het gebied. Daarnaast worden met deze ontwikkeling een aantal financiële knelpunten opgelost.

Voor het Burgerweeshuis wordt in deze begroting nog eens €1,3 miljoen euro extra gereserveerd zodat de totale reservering €4 miljoen euro bedraagt.. Conform de Leidraad Grote Projecten, wordt eerst de initiatieffase doorlopen met een uitwerking en vergelijking van verschillende scenario's.

Bewoners en bezoekers zoeken in de binnenstad sfeer en beleving. Onmisbare ingrediënten hiervoor zijn: een onderscheidend en verrassend aanbod van winkels, horeca, culturele en toeristisch recreatieve voorzieningen, een aangename ambiance en activiteiten. Kwaliteit en uitstraling zijn een voorwaarde. Het merendeel van deze ingrediënten is in Deventer ruim voor handen. Denk aan het monumentale karakter van de binnenstad, het relatief grote aanbod van winkels met een 'couleur locale', de karakteristieke inrichting van de openbare ruimte en landelijk bekende evenementen zoals Deventer op stelten, het Dickens festijn en de boekenmarkt. De binnenstad ondergaat de komende jaren een transformatie van 'place to buy' naar 'place to be'. Als gevolg van de coronacrisis versnelt deze transformatie. Hiervoor is een programma-overstijgende uitvoeringsagenda voor de binnenstad opgesteld.

Samenwerken en samen leven

Samenwerken en samen leven: meer verbinding en veiligheid

Wij zoeken meer verbinding met de samenleving. Participatie en actief burgerschap zijn onze uitgangspunten. Wij betrekken de inwoners zo goed mogelijk bij het opstellen van beleid en het uitvoeren van plannen. In de communicatie gebruiken we moderne media en sluiten we aan op bestaande kanalen in de verschillende wijken en dorpen. De investering binnen het kader inwoners aan zet zetten we door tot en met 2025.

Wijkgericht werken is een belangrijk thema en een goede methode om de veiligheid, duurzaamheid, sociale zorg en gezondheid op wijk – en buurtniveau in te vullen. Het biedt mogelijkheden om investeringen van de gemeente in de wijk te combineren en beter aan te laten sluiten bij wensen van bewoners. Daarnaast is wijkgericht werken de basis voor de integrale aanpak van grote opgaven zoals de energietransitie en klimaatadaptatie. De uitvoering van maatregelen hiervoor vindt plaats in de wijken, direct bij mensen voor de deur. Een integrale benadering biedt mogelijkheden om aan te sluiten bij investeringen van bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, netwerkbeheerder, energie- en telecommaschappijen.

Wij stellen voor om de inzet op klimaatadaptatie structureel te maken. Aanvullend willen we een forse investering doen gedurende vier jaar vanuit diverse programma's in de wijken. Het gaat hierbij om meekoppelbudgetten bij investeringen voor de warmtetransitie, kwaliteitsimpulsen in de fysieke en sociale leefomgeving, de Deltabuurt en voor klimaatadaptatie.

De afgelopen jaren hebben we positieve ervaringen opgedaan met buurtmakers. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie in de wijken. Zij zijn met aandacht aanwezig in de wijken met oog voor de vraagstukken die daar leven. Vanuit die positieve ervaring zetten we deze aanpak door in 2024 en 2025. Het college stimuleert het integraal werken in de wijken

Afgelopen jaren daalden de criminaliteitscijfers en nam het gevoel van veiligheid toe. Het investeren in wijken en buurten vergroot de weerbaarheid van onze inwoners. Het draagt bij aan het voorkomen van ondermijnende criminaliteit. We houden deze lijn vast en blijven investeren in het tegengaan van ondermijning. De komende vier jaar wordt meer geld beschikbaar gesteld.

Financieel gezond

Financieel gezond: een structureel sluitende begroting

Wij staan voor de belangrijke taken die we willen uitvoeren. Dat vraagt om een solide financieel beleid, waarmee risico's kunnen worden opgevangen. Onze uitgaven worden aangepast aan de inkomsten van het Rijk. Wij willen geen andere lastenverzwaringen dan de trendmatige verhogingen.

Extra gegevens

College van Burgemeester en wethouders: <https://www.deventer.nl/college>

Gemeenteraad: <https://gemeenteraad.deventer.nl/>

Staat van Deventer: <http://www.staatvandeventer.nl/>

Waar staat je gemeente: <http://www.waarstaatiegemeente.nl/dashboard/>

Financiën

Inleiding

We bieden u een voordelige uitkomst van de begroting 2022-2025 aan. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoging van de bijdragen van het Rijk voor Jeugd. Op basis hiervan is er ruimte voor eenmalig en structureel nieuw beleid. Bij deze begroting doen we voorstellen ter invulling van deze ruimte in de begroting. Een gedeelte van de eenmalige budgetruimte (€1.554.000) kan door het nieuwe college van B en W in volgende jaren worden besteed. Er zijn naast deze nieuwe uitgaven ook onzekerheden voor de komende jaren. Een onzekere factor is hoe de economie gaat draaien, als alle steunmaatregelen wegvallen. Wat kan dit gaan betekenen voor de uitgaven voor de bijstand. Daarom bouwen we naast het vrijmaken van ruimte voor nieuw beleid ook een extra buffer in voor het opvangen van mogelijke nadelen die kunnen gaan ontstaan in de diverse rijksbijdragen. Deze extra buffer was bij de Voorjaarsnota 2021 ingezet ter dekking van de begrotingstekorten.

De financiën zijn hiermee op orde en er ligt een solide financiële basis.

Bestuursakkoord financiële paragraaf

Het college van B en W heeft in het bestuursakkoord 2018-2022 Deventer het volgende opgenomen.

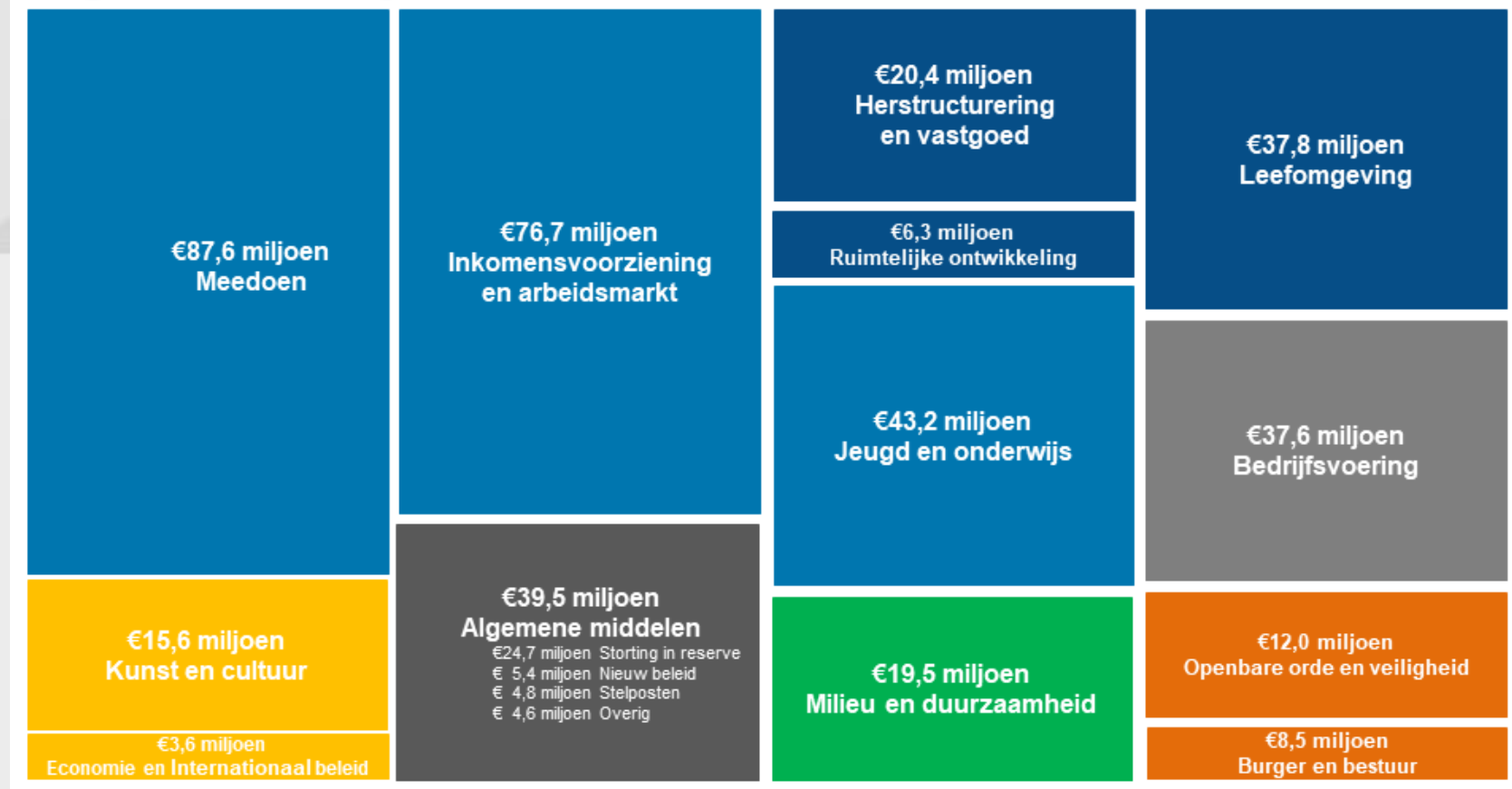
"We zorgen voor een structureel sluitende jaar- en meerjarenbegroting, waarbij structurele uitgaven worden gedekt met structurele middelen. Alleen bij onverwacht externe financiële tegenvallers, die niet op korte termijn structureel gedekt kunnen worden, kan de begroting bij uitzondering met incidentele middelen sluitend worden gemaakt. De uitgaven passen we aan de inkomsten van het Rijk aan (trap op, trap af). Als dit leidt tot ongewenste maatschappelijke effecten, stellen we dit bij en vinden we de middelen elders binnen de gemeentelijke begroting. Voor het benodigde specifieke weerstandsvermogen handhaven we de minimale norm van 1".

Financieel resultaat

Uitgaven

In 2022 geeft de gemeente een bedrag van €368,8 miljoen uit aan de verschillende werkzaamheden, exclusief de algemene middelen en inclusief stortingen in reserves. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel de uitgaven per programma bedragen. De lasten van de algemene dekkingsmiddelen, inclusief stortingen in reserves bedragen €39,5 miljoen. Voor een toelichting op dit programma wordt verwezen naar het onderdeel Dekking programmaplan. De totale lasten van de gemeente bedragen €408,3 miljoen.

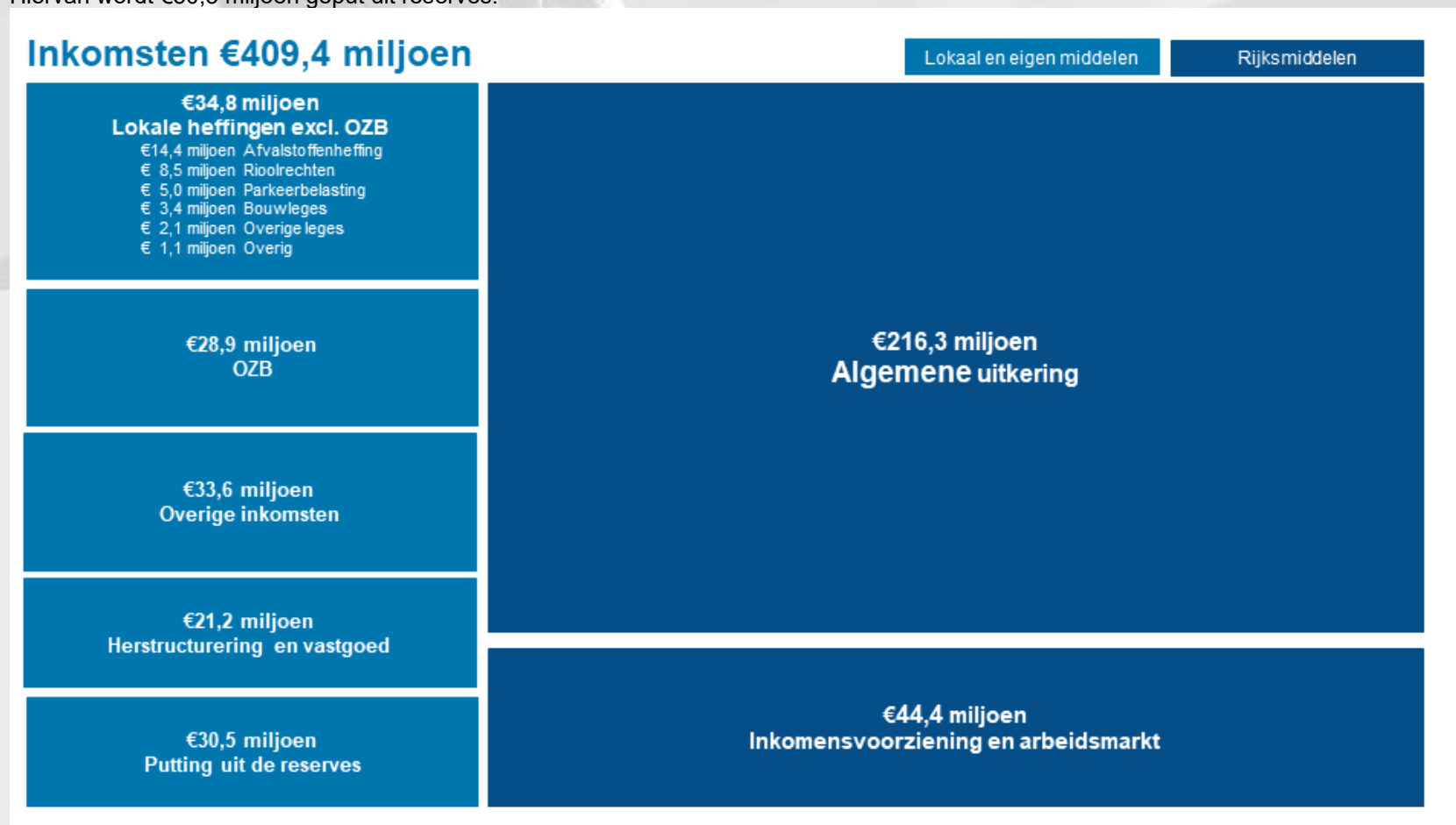
Uitgaven €408,3 miljoen

Inkomsten

De uitgaven zijn gedekt door inkomsten. De gemeente kent verschillende bronnen van inkomsten. De belangrijkste zijn de algemene dekkingsmiddelen, waaronder de algemene uitkering (bijdrage van het rijk) en de onroerende zaakbelasting, inkomsten direct gerelateerd aan de programma's (bijvoorbeeld bijdragen van het rijk voor bijstandsuitkeringen of verkoopopbrengsten van gronden) en de overige heffingen die inwoners en bedrijven betalen, zoals afvalstoffenheffing, rioolheffing, maar ook bijvoorbeeld leges voor reisdocumenten.

Het onderstaande figuur geeft de inkomsten uit de verschillende bronnen schematisch weer. De totale inkomsten van de gemeente bedragen €409,4 miljoen. Hiervan wordt €30,5 miljoen geput uit reserves.

Financiële uitkomsten

Uitkomsten

Voorjaarsnota 2021

Door de raad werd op 7 juli de [Voorjaarsnota 2021](#) vastgesteld. De uitkomst van de begroting na de Voorjaarsnota was:

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitkomst Voorjaarsnota 2021	0	0	0	0

2e Kwartaalrapportage 2021

Op basis van de 2e kwartaalrapportage was er voor 2021 een voordelige uitkomst van €6,8 miljoen.

Dit voordeel is gestort in de generieke weerstandreserve en wordt bij de begroting 2022 gebruikt voor dekking eenmalig nieuw beleid in 2022-2025.

Autonome ontwikkelingen

Door nieuwe autonome ontwikkelingen, die worden gedekt uit de algemene middelen, verandert de uitkomst van de begroting.

De autonome ontwikkelingen zijn:

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025
1	Grondexploitatie winstgevend	Herstructurering en vastgoed	1.200	550	600	0
2	Uitbreiding team Inkomensondersteuning	Inkomensondersteuning en arbeidsmarkt	-210	0	0	0
3	Bewindvoering	Inkomensondersteuning en arbeidsmarkt	-27	-7	-7	-7
4	Oude boekwaarde sporthal Uutvlog	Meedoen	0	-82	0	0
5a	Sporthal Bathmen	Meedoen	0	0	252	173
5b	Storting in generieke weerstandsreserve		0	0	0	-270
6	Onderwijshuisvesting IHP 2022	Jeugd en onderwijs	0	-16	-16	-16
7	Onderwijshuisvesting IHP na 2022 (kapitaallasten)	Jeugd en onderwijs	9	-94	-163	-286
8	Onderwijshuisvesting IHP na 2022 (afboeken boekwaarde)	Jeugd en onderwijs	-1.241	0	-1.707	0
9	Opstalverzekering scholen	Jeugd en onderwijs	-53	-53	-53	-53
10	Rente boekwaarde school Sancta Maria	Jeugd en onderwijs	-33	0	0	0
11	Opbrengsten billboards	Economie en internationaal beleid	-131	-131	0	0
12	Brandveiligheid monumenten	Kunst en cultuur	-66	-66	-66	-66
13a	Uitruil laptops	Bedrijfsvoering	-50	0	0	0
13b	Dekking uit stelpost ICT	Algemene dekkingsmiddelen	50	0	0	0
14a	Toekomstgericht werken (onderdeel ICT)	Algemene dekkingsmiddelen	-55	-44	-44	-44
14b	Dekking uit stelpost ICT	Algemene dekkingsmiddelen	55	44	44	44
15	Verkoop obligaties	Algemene dekkingsmiddelen	-2	-2	-2	-2
16	Meicirculaire 2021 algemene uitkering	Algemene dekkingsmiddelen	313	-465	-1.038	-1.176
17	Stelposten prijzen/lonen (meicirculaire)	Algemene dekkingsmiddelen	790	506	473	300
18	Aanvulling stelpost lonen/prijzen	Algemene dekkingsmiddelen	-50	-100	-140	-167
19	Extra middelen jeugd	Algemene dekkingsmiddelen	9.576	5.778	5.292	4.678
Saldo			10.075	5.818	3.425	3.108

Toelichting

1. Grondexploitatie winstgevend

Voor een aantal grondexploitatie (Steenbrugge, Eikendal, Tuinen van Zandweerd, Vijfde Hoek en Looweg) zijn winstgevende uitkomsten te verwachten. Conform het BBV (besluit begroting en verantwoording) mogen deze winsten voor een deel worden ingeboekt.

Deze baten nemen we voorzichtigshalve voor 50% mee in de begroting. Het betreft in 2022 €1,2 miljoen, in 2024 €550.000 en in 2025 €600.000. Zie ook paragraaf grondbeleid.

2. Uitbreiding team Inkomensondersteuning

Elk jaar wordt op basis van het formatie calculatiemodel bekeken welke formatie nodig is voor de uitvoering van de bijstand. In de 1e kwartaalrapportage is besloten de formatie tijdelijk uit te breiden met eenmalige dekking (3e corona steunpakket). Voor 2022 wordt wederom uitgegaan van een eenmalige uitbreiding van de formatie met 3 fte.

Zo is er een flexibele formatie beschikbaar die weer kan worden afgebouwd als de aantallen bijstandsuitkeringen zouden dalen.

3. Beschermingsbewind

Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport beschermingsbewind worden de lasten in 2022 eenmalig met €27.000 verhoogd voor de aanschaf en implementatie van een nieuw softwarepakket specifiek voor beschermingsbewind. De structurele lasten hiervan bedragen vanaf 2023 €7.000.

4. oude boekwaarde sporthal de Uutvlog

Door de raad is in december 2020 het krediet voor de nieuwbouw van de sporthal de Uutvlog beschikbaar gesteld. De boekwaarde per 31-12-2023 van de oude investeringen dient nog wel te worden afgeboekt. Dit is in de berekening niet meegenomen. Het gaat om een boekwaarde van €82.259.

5a Sporthal Bathmen

De oplevering van de nieuwe sporthal Bathmen schuift door naar 2025 (oorspronkelijk 2023). De verschuiving in de tijd en de piekinflatie in de bouwkosten zorgen voor een stijging van de investeringskosten van €850.000 inclusief btw. De kapitaalslasten stijgen hierdoor structureel met €52.000 vanaf 2026.

Daartegenover staat een eenmalige vrijval van kapitaalslasten (na aftrek van de bouwrente) van €297.000 in 2024 en €218.000 in 2025. Verder was in de oorspronkelijk berekening van de projectgroep Sportvoorzieningen Bathmen rekening gehouden met een exploitatievoordeel. Uit het onderzoek van M3V blijkt dat dit niet realistisch is. De geraamde verlaging van de exploitatie van €45.000 per jaar vanaf 2024 moet daarom worden teruggedraaid.

5b. Storting in generieke weerstandsreserve

Het verschil tussen het bedrag in 2025 en in 2026 wordt in 2025 eenmalig gestort in de generieke weerstandsreserve. Zo wordt voorkomen dat er in 2026 geen dekking is voor de hogere kapitaallasten.

6. Onderwijshuisvesting IHP 2022

Op basis van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, zijn de aanvragen van de Olijfboom, Slingerbos en De Zonnewijzer autonoom. Deze drie investeringen zitten in het programma onderwijshuisvesting 2022. De totale investering bedraagt €308.000 met kapitaallasten van €16.000 in 2022

De investering voor Slingerbos betreft de in gebruik name in verband met medegebruik door een andere school (Zonnewijzer). Deze investering is afhankelijk van een gezamenlijk in te dienen aanvraag.

7. Onderwijshuisvesting IHP na 2022 (kapitaallasten)

Voor onderwijshuisvesting IHP worden de volgende investeringen in de begroting opgenomen.

Omschrijving geraamde investering	Jaar	Investering
Tijdelijke uitbreiding bij het Kindcentrum Borgele voor de Borgloschool en de Linde.	2022	€602.000
Vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie op de Splithofstraat.	2023	€3.495.000
Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Kleurrijk, Zwaluwenburg inclusief gymzalen	2022	€6.521.214
Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk inclusief gymzaal	2025	€6.026.715

Gezien de wettelijke zorgplicht tot onderwijshuisvesting voor scholen gevestigd in een gemeente, worden investeringen in vervangende nieuwbouw gezien als autonoom. Er zit alleen enige beleidsruimte in het moment van investering.

De uitbreiding Kindcentrum Borgele is wettelijk verplicht in verband met een capaciteitstekort. Bij de uitbreiding van het kindcentrum wordt vooralsnog vanuit gegaan dat het een tijdelijke uitbreiding betreft (€602.000). In 2022 wordt de aanvraag behandeld. Als uit de beoordeling van de aanvraag blijkt dat het toch permanente uitbreiding moet zijn, bedraagt de investering €1,1 miljoen.

De vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie betreft ook een uitbreiding. Niet uitbreiden is geen optie omdat de huidige omvang (circa 30 leerlingen) niet voldoende is voor het bieden van de vereiste onderwijskwaliteit en voor de exploitatie. Voor de nieuwe ZMOK-locatie is rekening gehouden met een gebouw voor tussen de 50 en 100 leerlingen. Bij de berekening van de kapitaallasten is uitgegaan van 75 leerlingen. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de verwachte leerlingaantallen. Het niet vergroten van de ZMOK-locatie zal dan tot de situatie leiden dat er helemaal geen huisvesting kan worden geboden, waarmee de gemeente niet aan haar zorgplicht voldoet. Toename van het aantal leerlingen leidt overigens tot een afname van de kosten in het leerlingenvervoer.

De investering voor tijdelijke uitbreiding bij Kei13 is wel een beleidskeuze. Er is namelijk vervangende ruimte binnen het zoekgebied voor de komende jaren. Deze keuze is echter wel onwenselijk gezien de afstand tussen Kei13 en de school met leegstand en de toename van het aantal huizen in de nieuwbouwwijk Steenbrugge. Bij de begroting 2022 wordt voorgesteld deze investering wel te prioriteren bij de afweging nieuw beleid van deze begroting. Het geraamde investeringsbedrag bedraagt €789.000.

Voor de voorportaalijst resteert hiermee een bedrag van €8.450.000. Ook hiervoor geldt dat de investering voor vervangende nieuwbouw of renovatie op het moment dat de gebouwen daadwerkelijk technisch zijn afgeschreven als autonoom moet worden aangemerkt.

Op sommige gebouwen die voor vervangende nieuwbouw in aanmerking komen, rust nog een resterende boekwaarde die in één keer moet worden afgeboekt als de oude gebouwen worden gesloopt. De oorzaak van de hoge restboekwaarden ligt in het feit dat het Rijk begin jaren '80 heeft besloten gemeenten bekostiging te verlenen op basis van een lineaire afschrijving van schoolgebouwen in 60 jaar in plaats van 40 jaar.

Resterende boekwaarden investeringen	Jaar	Investering
Tijdelijke uitbreiding bij het Kindcentrum Borgele voor de Borgloschool en de Linde.	2022	€0
Vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie op de Splithofstraat.	2023	€118.680
Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Kleurrijk, Zwaluwenburg inclusief gymzalen	2022	€1.240.700
Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk inclusief gymzaal	2025	€1.707.000

8. Onderwijshuisvesting IHP na 2022 (afboeken boekwaarde)

Er wordt uitgegaan dat gebouwd wordt op de bestaande locaties. Dit betekent dat oude boekwaarden moeten worden afgeboekt. Zie voor de toelichting onderwijshuisvesting IHP na 2022 (kapitaallasten).

9. Opstalverzekering scholen

De aanbesteding van de gemeente brede verzekering heeft geleid tot een stijging van de premie voor de komende drie jaar. Dit betekent een premieverhoging van de opstalverzekering voor de scholen. Bedrag €53.000.

10. Rente boekwaarde Sancta Maria

Voor de uitvoering van het programma onderwijshuisvesting 2021 is door de raad voor de vervangende nieuwbouw van de basisschool Sancta Maria €1.750.000 beschikbaar gesteld. Hierbij is een fasering van het krediet toegepast. Voor het jaar 2021 €1.500.000 en voor 2022 €250.000. Hierbij is echter ten onrechte geen rekening gehouden met de bouwrente ad €33.000 (2,2 % van €1.500.000).

11. Opbrengsten billboards

Eind 2021 loopt de huidige concessie voor reclame op billboards in de openbare ruimte af. Dit betreft de 17 analoge vitrinekasten langs de drukste wegen in Deventer. Om te voorzien in opvolging daarvan is een aanbesteding opgestart. Vanwege gewijzigde marktomstandigheden worden de analoge billboards opgevolgd door digitale varianten. Hoewel zes aanbieders zijn uitgenodigd, hebben slechts 2 partijen een aanbieding gedaan. De winnende partij biedt €40.600 per jaar bij de plaatsing van 10 digitale billboards. De looptijd van de concessie is 10 jaar + 1 jaar verlenging. Dit is een tegenvallende opbrengst gelet op de €130.000,- die we op dit moment als baten in de begroting hebben opgenomen op basis van de huidige (aflopende) overeenkomst. Het College heeft ervoor gekozen om op dit moment niet te gunnen. Dit betekent dat over 2 à 3 jaar een nieuwe aanbestedingsprocedure kan worden gestart vanuit de verwachting dat de inschrijvingen dan aanzienlijk voordeliger zijn voor de gemeente. Voorlopig wordt uitgegaan van eenmalig nadeel in 2022 en 2023 van elk jaar €131.000.

12. Brandveiligheid monumenten

De sprinklerinstallaties van de Lebuinuskerk en -toren en de Bergkerk zijn aangesloten op een permanente waterbron om een eventuele brand effectief te kunnen bestrijden. Er is geen wettelijke eis, maar op deze manier worden deze Deventer monumenten beter beschermd bij brand. Daarnaast kan de brandweer de waterbronnen ook gebruiken bij branden in de omgeving van de bron (tot 350 meter), wat de veiligheid van de binnenstad vergroot. In het najaar 2021 zal worden gestart met de uitvoering. Voor de Lebuinuskerk en -toren gaat het om een investering van €400.000 (structurele last €34.000) en voor de Bergkerk €364.000 (structurele last €32.000). Conform de tweede kwartaalrapportage worden de lasten gedekt uit de algemene middelen.

13a en b. Uitrui laptops

In het kader van het Toekomst Gericht Werken (TGW) worden bestaande laptops versneld vervangen. Daardoor vindt een vervangingsinvestering, die voorzien was in 2023, al plaats in 2022. Dit leidt tot een eenmalige extra kapitaallast in 2023 van €50.000,-. Deze kan worden gedekt uit de stelpost ICT.

14a. en b. Toekomstgericht werken (onderdeel ICT)

In het kader van het Toekomst Gericht Werken (TGW) wordt er per 2022 een definitieve thuiswerkregeling ingevoerd voor het personeel van de gemeente Deventer.

Bij ICT gaat het om de aanschaf van een beeldscherm, toetsenbord en muis. De kosten van €55.000 in 2022 en €45.000 vanaf 2023 kunnen worden gedekt uit de stelpost ICT, gestald onder de Algemene dekkingsmiddelen. Het restant van deze stelpost, €165.000 structureel, blijft beschikbaar voor het opvangen van extra prijsstijgingen binnen de ICT-begroting.

15. Verkoop staatsobligaties

In de jaarrekening 2020 is gemeld dat de gemeente beschikt over twee beleggingsrekeningen bij ABN Amro en Rabobank met hieraan gekoppeld een aantal langlopende obligaties van het "Grootboek der Nationale schuld" van de staat. De verkoop van deze obligaties heeft plaatsgevonden en heeft €735.000 opgebracht. Na aftrek van de boekwaarde van €239.000 resulteert dit in een eenmalig verkoopresultaat van €496.000. Dit is meegenomen in de 2e kwartaalrapportage 2021.

Als gevolg van de verkoop vervalt het jaarlijkse rendement van circa €7.000. Daarnaast vervallen er ook jaarlijkse servicekosten ad €5.000. Per saldo een nadeel van €2.000.

16. Meicirculaire Algemene uitkering

Dit is de uitkomst van de meicirculaire 2021 Algemene uitkering. De raad is hiervan via een raadsmededeling van op de hoogte gesteld.

17. Stelpost lonen en prijzen

Op basis van actuele indexcijfers prijzen en lonen moet ook de stelpost prijzen/lonen worden aangepast. In de raadsmededeling van de meicirculaire AU is de raad hiervan op de hoogte gebracht.

18. Aanvulling stelpost lonen/prijzen

Op basis van de berekening van de compensatie die de programma's in de begroting 2022-2025 op basis van de begrotingsrichtlijnen 2022 hebben berekend moet de stelpost lonen/prijzen worden verhoogd.

19. Extra middelen Jeugd

- 2022

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van de uitspraak is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 eenmalig €1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Het betreffen algemene middelen. Voor Deventer is dit een bedrag van €9,6 miljoen. In de raadsvergadering van de Voorjaarsnota 2021 is al medegedeeld dat deze middelen naar de gemeente zouden komen.

- 2023 en verder

Na de raadsvergadering van de Voorjaarsnota is ook bekend geworden dat in de begroting vanaf 2023 rekening mag worden gehouden met extra structurele middelen Jeugd. Rijk, VNG en IPO hebben afgesproken dat alle gemeenten in de jaarschijven 2023 tot en met 2025 van de meerjarenraming, de bedragen uit de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken rond de Hervormingsagenda dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Hierbij is ruimte om rekening te houden met de lokale situatie en de mogelijkheden om te besparen. De stelpost geeft een indicatie van de ruimte die op de begroting kan ontstaan door een combinatie van noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden en de structurele financiën. Hierover zal het nieuwe kabinet beslissen. De uitspraak van de Commissie van Wijzen dient daarbij als zwaarwegende inbreng. Het zijn algemene middelen. Het zijn vanaf 2023 tot 2028 aflopende structurele middelen die voor 75% in de begroting mogen worden opgenomen.

(bedragen x €1.000 -/- = nadeel)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Indicatie hogere raming extra structurele middelen Jeugd	10.588	9.940	9.161	6.313	5.905	5.905
75% toegestane raming	7.947	7.461	6.847	4.735	4.429	4.429
Af: geraamde baten stelpost	-2.169	-2.169	-2.169	-2.169	-2.169	-2.169
Saldo	5.778	5.292	4.678	2.566	2.260	2.260

Financiële soliditeit

Financiële soliditeit (financieel solide huishouding) is een onderdeel van een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Hierbij wordt ook gekeken of er voldoende buffers beschikbaar zijn om op korte termijn risico's en nadelen te kunnen dekken. We voldoen aan deze eisen en lichten dat toe in de volgende paragrafen.

Weerstandratio

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's waarvoor geen voorzieningen of verzekeringen zijn afgesloten). Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's.

In het bestuursakkoord is afgesproken dat de ratio van het weerstandsvermogen 1,0 dient te bedragen. In de Voorjaarsnota 2021 bedroeg de ratio 1.

In de begroting 2022 bedraagt het ratio weerstandsvermogen: $\text{€}16.665.000/\text{€}15.800.000 = 1,055$.

De totale omvang van de benodigde weerstandscapaciteit (noemer) is $\text{€}15.800.000$. Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 is dit $\text{€}100.000$ lager. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager risico in de grondexploitaties (o.a. Steenbrugge en Leisurestrip Holterweg - zie paragraaf grondbeleid) en een hoger risico rondom de aardgasvrije wijk (Slim Warmtenet Zandweerd).

Het beschikbare weerstandsvermogen is gestegen van $\text{€}15,9$ miljoen naar $\text{€}16,7$ miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de storting van $\text{€}750.000$ voor het dekken van het risico slim warmtenet (zie 2e kwartaalrapportage 2022).

Het voordeel boven ratio 1 ($\text{€}865.000$) wordt conform de geldende regel gestort in de generieke weerstandreserve. Zie voor verdere toelichting paragraaf [Weerstandvermogen en risicomanagement](#).

Generieke weerstandsreserve

Naast de specifieke weerstandsreserve is er ook een generieke weerstandsreserve. Deze reserve dient als dekkingsmiddel voor het opvangen van nadelen die op verschillende terreinen kunnen ontstaan zoals: opvangen verliesvoorzieningen/afwaarderingen grondexploitaties (groter dan aanwezig in specifiek weerstandsvermogen), risico's gemeentegarantie, mutaties Algemene uitkering, faseringsverschillen taakstellingen, frictiekosten heroverwegingen en taakstellingen, rentemutaties, knelpunten sociaal domein en afdekken eenmalige begrotingstekorten. Onderstaande tabel toont de stand van de generieke weerstandsreserve.

(bedragen x €1.000 (-/- = nadeel))

	2021	2022	2023	2024	2025
Stand 01-01	6.790	21.985	14.514	10.531	12.431
Conform eerdere besluiten	-623	2.180	2.246	1.514	3.103
Schouwburg	-350	0	0	0	0
Voeding voorziening bouwaanvragen m.b.t. Sluiskwartier (Rb 31-05-2017)	0	-700	-700	0	0
Storting uit specifieke weerstandsreserve	0	986	0	0	0
Storting ruimte voor nieuw beleid VJN 2021	8.728	0	0	0	0
Putting voor nieuw beleid VJN 2021	-470	-2.573	-5.355	-230	-100
Begrotingsuitkomst VJN 2021	1.218	401	80	553	-334
Lening NV MVD-CC (nieuw beleid Nieuwe Keizer VJN)	-111	-105	-99	-92	-85
Burgerweeshuis (amendement VJN 2021)	0	-2.000	0	0	0
Voordelige uitkomst 2 ^e kwartaalrapportage 2021	6.803	0	0	0	0
Putting i.v.m. nieuw beleid (uitkomst Q2)	0	-6.803	0	0	0
Storting uit specifiek weerstandsvermogen (boven ratio 1) begroting 2022	0	865	0	0	0
Storting i.v.m. egaliseren uitkomst sporthal Bathmen	0	0	0	0	434
Verbetering van het rente resultaat op basis van renteomslag 2,2%	0	278	-155	155	853
Saldo 31-12	21.985	14.514	10.531	12.431	16.332

Stelposten

In de begroting zijn stelposten opgenomen die dienen voor de opvang van eenmalige en structurele nadelen.

a. Stelpost accres

In de begroting is een structurele stelpost opgenomen om de nadelen op te vangen van lagere accres bijdragen in de AU door vertragingen uitgaven Rijk en het opvangen van kortingen in de algemene uitkering.

(bedragen x €1.000 (-/- = nadeel))

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost accres AU eenmalig	0	750	750	750	750
Stelpost accres AU structureel	0	900	1.200	1.500	1.800

b. Stelpost autonome ontwikkelingen

Voor het opvangen van autonome ontwikkelingen, anders dan nadelen in het accres Algemene uitkering, is jaarlijks een structurele stelpost beschikbaar. De bestendige gedragsregel is dat elk jaar wordt bekeken of de eerste jaarschijf van de stelpost eenmalig of structureel met worden ingezet ter dekking van de autonome nadelen. Na de Voorjaarsnota 2021 bedraagt de stand van de stelpost:

(bedragen x €1.000 (-/- = nadeel))

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost autonome ontwikkelingen	1.000	350	725	1.105	1.490
Aanvullingen (zie hoofdstuk omvang nieuw beleid)	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Saldo	1.000	1.350	1.725	2.105	2.490

Afwegingskader

Het volgende afwegingskader wordt naast hetgeen staat in het bestuursakkoord met betrekking tot het financiële beleid gebruikt voor het bepalen van de ruimte voor eenmalig en structureel nieuw beleid.

Opschalingskorting Gemeentefonds	Terughoudend te zijn met het anticiperen op meer financiële ruimte voor afname van de opschalingskorting. De opschalingskorting conform de huidige ramingen door laten lopen tot het maximum is bereikt.
Herverdeling Gemeentefonds	Niet te anticiperen op een positief herverdeeeffect van het gemeentefonds. De herverdeeeffecten zijn geactualiseerd naar de stand uitkeringsjaar 2019 en hebben nog steeds een voorlopig karakter. Na definitieve besluitvorming over het verdeelvoorstel zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering van de nieuwe verdeling. Op die stand zal ook het in groeipad worden berekend. Het is aan een volgend kabinet om te besluiten over de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor het gemeentefonds, vooralsnog is de invoerdatum 1-1-2023. Het voordeel voor Deventer bedraagt op dit moment €20 per inwoner.
Accres 2022	De accresreeksen uit de meicirculaire 2021 worden aangehouden.
Loon/prijsontwikkeling	De loon/prijsontwikkeling uit het centraal economisch plan overnemen.
Sociaal domein	
• Abonnementstarief	Geen extra baten vanuit het Rijk te ramen. Lasten ramen vanuit de eigen ontwikkeling.
• Beschermd wonen	De cijfers te volgen, zoals die via de herijking en de WLZ-uitname bekend zijn per gemeente.
Nieuwe taken	
• Omgevingswet	Alleen incidentele kosten van de transitie opnemen in de begroting en nog geen rekening houden met structurele effecten van de Omgevingswet in afwachting van de effecten van lokale keuzes en de uitkomsten van de art.2 onderzoeken/financiële consultatie.
• Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)	Geen structureel voordeel of nadeel op te nemen in de meerjarenbegroting in afwachting van de uitkomsten van het art.2-onderzoek.
• Klimaatakkoord	In de begroting 2022 niet meer budget op te nemen voor de uitvoering dan de feitelijke bijdrage van het rijk en aan de investeringskant vooralsnog geen baten hiervoor op te nemen.
• Risico's en kansen	Er zijn naast de risico's zoals opgenomen bij de berekening van de ratio voor het specifiek weerstandsvermogen ook nog andere risico's. Hiervoor dienen mogelijk als dekking de weerstandsbudgetten zoals de stelpost autonome ontwikkelingen en de generieke weerstandsreserve. Daarnaast zijn er natuurlijk ook nog kansen.

Uitkomst begroting en ruimte voor nieuw beleid

Zowel op basis van de afspraken in het bestuursakkoord over de uitkomsten van de begroting en als de punten van het afwegingskader wordt voorgesteld eenmalig en structureel budget voor nieuw beleid vrij te geven. Hierna moet er sprake van een structureel sluitende begroting 2022 en een structureel sluitende meerjarenbegroting 2023-2025 met voldoende weerstandvermogen.

Ruimte voor nieuw beleid

In het overzicht structurele extra middelen Jeugd is aangegeven dat deze middelen in de jaren 2026 tot en met 2027 gaan afnemen. Dit betekent dat in 2026 de begroting voor de bijdrage Jeugd neerwaarts moet worden bijgesteld met structureel €2,1 miljoen en vervolgens in 2027 daar nog bovenop een structureel nadeel van €300.000.

De verwachting is dat we deze nadelen kunnen dekken met de verbetering voor Deventer met betrekking tot de uitkomsten herijking Gemeentefonds. Dit voordeel is voorlopig berekend op €20 per inwoner (zie ook afwegingskader).

Bij de Voorjaarsnota 2021 is voor het sluitend maken van de begroting de stelpost autonome ontwikkelingen structureel verlaagd met €1,0 miljoen. Voor het risico dat de verbetering van het Gemeentefonds lager wordt en gegeven dat er ook nog andere risico's zijn waar we mogelijk de komende jaren mee te maken kunnen krijgen, stellen we voor de stelpost autonome ontwikkelingen vanaf 2022 structureel met €1,0 miljoen te verhogen. De risico's betreffen o.a.: kosten BUIG, Integraal huisvestingsplan onderwijs, stijging diverse bouwkosten

Dit betekent dat er vanaf 2022 ruimte voor structureel nieuw beleid is van €2,1 miljoen. Dit is het bedrag wat in het laatste jaar 2025 van de meerjarenbegroting de structurele uitkomst van de begroting is.

Voor eenmalig nieuw beleid is dan opgeteld voor de jaren 2021 tot en met 2025 beschikbaar €16,8 miljoen (2021 uitkomst 2e kwartaalrapportage € 6,8 miljoen en in begroting 2022-2025 €10 miljoen).
(bedragen x €1.000 (-/- = nadeel))

	2022	2023	2024	2025
Uitkomst na autonome ontwikkelingen	10.075	5.818	3.425	3.108
Stelpost autonome ontwikkelingen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Saldo	9.075	4.818	2.425	2.108
Structurele ruimte nieuw beleid	-2.108	-2.108	-2.108	-2.108
Saldo	6.968	2.710	317	0
Eenmalige ruimte nieuw beleid	-6.968	-2.710	-317	0
Saldo	0	0	0	0

Toelichting voorstellen nieuw beleid

Het College doet onderstaande voorstellen voor invulling van nieuw beleid. Het betreffen voorstellen die vragen om structurele middelen en ook voorstellen die incidentele middelen vragen. Het College heeft de volgende afwegingsvolgorde gemaakt.

1. Moties vanuit de raad
2. Jeugdzorg en opgroeien in Deventer: De voorstellen hebben een relatie naar jeugdzorg of naar veilig en gezond opgroeien in Deventer
3. Ambities Coalitieakkoord met accent op Wonen en Voorzieningen, investeren in wijken en adequate ambtelijke organisatie om ambities waar te maken

Bij de Voorjaarsnota 2021 zijn diverse moties aangenomen. Het College doet voorstellen voor de invulling per aangenomen motie. Ook komen hierbij eerdere moties en bestuurlijke toezeggingen aan de orde.

Adequate samenwerking met partners in de jeugdzorg en dito budgetsturing hebben tot op heden tekorten in de jeugdzorg voorkomen. Vanuit programma Jeugd en Onderwijs is bij de tweede kwartaalrapportage 2021 reeds voorgesteld om, samen met zorgaanbieders van jeugdzorg, nader onderzoek te doen naar het verbeteren van de doelmatigheid, kwaliteit en duurzaamheid van deze zorg. De kosten hiervoor zijn reeds gedekt via eenmalige middelen jeugdhulp 2021 (€100.000).

Verder willen we investeren in veilig en gezond opgroeien in Deventer. We zoeken aansluiting bij het doel waarvoor de Rijksmiddelen beschikbaar zijn gesteld en de ambities die Deventer heeft op gebied van “verjongen en versterken arbeidsmarkt”, een sociaal sterke, veilige en uitdagende leefomgeving in wijken en dorpen en het mogelijk maken van veilig en gezond opgroeien voor onze bestaande jeugd in de (kwetsbare) wijken en buurten. Investeren hierin vormt een belangrijke basis om schooluitval te voorkomen, voorkomt afzakken naar het criminele circuit, bestrijdt de kansenongelijkheid, zorgt ervoor dat jongeren worden betrokken bij (maatschappelijke) activiteiten in hun wijk en hun talent te kunnen ontwikkelen voor de Deventer arbeidsmarkt en dat de relatief hoge jeugdwerkloosheid in Deventer afneemt. Daarbij geldt in onze kwetsbare wijken dat er vaak sprake van een opeenstapeling van multi-problematiek. Een combinatie en cumulatie van opgaven en problemen rond opgroeien en onderwijs, werk, armoede, inclusie, veiligheid, ondermijning, wonen en (psychische) gezondheid. Deze ambities vragen op een aantal terreinen om een impuls ten opzichte van het huidige beleid en dit wordt nader toegelicht in onderstaande voorstellen.

We investeren in de realisatie van de doelstellingen uit het coalitieakkoord. We leggen daarbij het accent naar de Wonen en Voorzieningen opgave, waarvoor het College voor de zomer de routekaarten heeft vastgesteld. De ambities hierbij zijn groot en kennen een sterke relatie naar jongeren/jeugd door de gedefinieerde ambitie als gemeente te verjongen en onze arbeidsmarkt te versterken. Deze ambitie vraagt in de uitwerking extra capaciteit op het gebied van management, beleid, projectvoorbereiding en uitvoering.

Verder willen we investeren in geïntegreerd werken in wijken. Zowel in de goedgekeurde voorstellen Voorjaarsnota, in de niet-gehonoreerde voorstellen als in nieuwe voorstellen wordt voorgesteld geld vrij te maken om wijkgericht te investeren. Dit sluit direct aan of maakt ook onderdeel uit van het traject Wonen en Voorzieningen. Wijkgericht werken is een belangrijk thema en een goede methode om de veiligheid, duurzaamheid, sociale zorg en gezondheid op wijk – en buurtniveau in te kunnen vullen. Het biedt mogelijkheden om investeringen van de gemeente in de wijk te combineren en beter aan te laten sluiten bij wensen van bewoners. Het biedt ook mogelijkheden om aan te sluiten bij investeringen van bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, netwerkbeheerder, energie- en telecommaschappijen, etc.

Deze ambities en het op een kwalitatief goed niveau uitvoering geven aan het coalitieakkoord vragen een goed geëquipeerde ambtelijke organisatie. Hiervoor zijn ook een aantal voorstellen uitgewerkt.

Toelichting moties

Moties Voorjaarsnota 2021

Nr	Motie	Programma	2022	2023	2024	2025
1	Aanpak dak- en thuislozen zwerfjongeren	Jeugd en onderwijs	0	0	0	0
2	Voortzetting preventiefonds sociaal domein	Inkomensvoorziening, Jeugd en onderwijs, Meedoen	0	0	0	0
3a	Handhaving capaciteit alcohol	Openbare orde en veiligheid	60	60	60	60
3b	Handhaving capaciteit algemeen	Openbare orde en veiligheid	80	80	80	80
4	Schutgelden afschaffen	Leefomgeving	0	0	0	0
5	Onderzoek uitrol Geldfit ondersteuning	Inkomensondersteuning en arbeidsmarkt	46	46	46	46
6	Afschaffen hondenbelasting	Algemene dekkingsmiddelen	300	300	300	300
7	Kappen en herplanten bomen (motie 7 juli)	Leefomgeving	200	200	200	200
8	100.000 bomen	Leefomgeving	0	0	0	0
	Structureel		686	686	686	686
9	Spelen, bewegen en bankjes	Leefomgeving	50	0	0	0
10	Historische status Molukse graven	Burger en bestuur	200	0	0	0
3c	Handhaving Bouw en woningtoezicht	Ruimtelijke ontwikkeling	200	0	0	0
11	Witte rook over fabrieksschoorsteen	Ruimtelijke ontwikkeling	15	135	0	0
12	Extra bijverdiensten bijstandsuitkering	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	0	0	0	0
13	Output omgevingsdienst	Milieu en duurzaamheid	0	0	0	0
	Incidenteel		465	135	0	0

1. Zwerfjongeren

De evaluatie van het schakelpunt en werkwijze jongeren 16 – 27 jaar is afgerond. De hierin gedane aanbevelingen voor het programma jeugd en onderwijs zullen worden opgepakt. Eind 2021 zal naar verwachting de regionale verkenning “(extra) maatregelen voorkomen dakloosheid jongvolwassenen” worden afgerond. Bij de duiding van de regionale verkenning zal het College besluiten over de (mogelijk) extra benodigde middelen ter voorkoming van dakloosheid onder jongvolwassenen. In de Voorjaarsnota 2022 zullen de eventuele extra benodigde middelen worden meegenomen.

2. Voortzetting preventiefonds

Omdat het College ziet dat investeren in preventie helpt, besteedt het College de komende drie jaar de middelen die we niet hoeven uit te geven aan maatwerkvoorzieningen in het sociale domein aan investeren in voorzieningen in de sociale infrastructuur. Daartoe hebben we via een investeringsfonds preventie, jaarlijks €300.000 in 2022, 2023 en 2024 beschikbaar. Initiatieven die bijdragen aan een sterke basisvoorziening in de wijken en dorpen en ervoor zorgen dat inwoners geen of een kleiner beroep hoeven te doen op maatwerkvoorzieningen kunnen we hiermee ondersteunen. We gaan deze manier van werken de komende 3 jaar monitoren. Als het beoogde inverdieneffect niet gerealiseerd wordt dan stopt het investeren op preventiemaatregelen. Als we door deze investering in preventie minder uitgaven doen in WMO maatwerk, dan wordt het vrijvallende budget gebruikt om structureel te investeren in preventie. We reserveren nu geen aanvullende middelen voor 2025.

3. Toezicht en handhaving

Deze motie wordt ingevuld via een eenmalige capaciteitsuitbreiding voor bouw en woningtoezicht in 2022 (€200.000) en een structurele uitbreiding van de handhaving capaciteit op alcohol en drugs (€60.000) en juridische advisering (€80.000).

4. Sluis (schutgelden en overdracht aan RWS)

College heeft de motie overwogen en besloten om te blijven schutten en daarbij ook te blijven heffen. De schutgelden hebben tot op heden geen reden gevormd voor schippers om onze haven niet aan te doen. Het begrote bedrag (€75.000 op jaarbasis) blijft dus geheven bij het schutten van de sluis zoals momenteel ook het geval is.

5. Geldfit

De kosten van een 2e spreekuur Geldfit bedragen €45.600 op jaarbasis. Dit is een structureel bedrag. Dit vormt onderdeel van het nieuwe minimabeleid.

6. Hondenbelasting

Afschaffen van de hondenbelasting betekent minder inkomsten van circa €300.000 per jaar.

7. Kappen en herplanten (motie 7 juli 2021)

Deze opdracht is voor de begroting 2022 vertaald naar een actieve instandhouding van het bestaande bomenbestand. Voor een groot deel zijn daarvoor al middelen beschikbaar binnen de huidige begroting aanwezig maar voor de recente extra opgave als gevolg van klimaatverandering en droogte, zijn echter nog onvoldoende middelen beschikbaar. Als gevolg van vaker optredende droogte en een geleidelijke daling van de grondwaterspiegel zijn in de afgelopen jaren al de nodige bomen doodgegaan (200) en gaan er zeker de komende jaren nog meer bomen sterven door deze ontwikkelingen. Om daarop te kunnen anticiperen dienen we de komende jaren dus vele bomen extra (bovenop de normale inboet) terug te planten in ons bomenbestand, om daarmee het areaal op peil te houden maar ook om andere klimaatontwikkelingen tegen te gaan. Het is onzeker om hoeveel bomen het gaat. Voor kappen is de gemiddelde prijs €500 per boom, herplanten kost €900 a €1.000 per boom. Uitgaande van 150 bomen kappen en herplanten wordt voorgesteld €200.000 per jaar op te nemen en de komende jaren te monitoren of dit bedrag toereikend is.

8. 100.000 plus bomenplan

Deze motie vraagt nog veel uitwerking om goed aan te geven wat de haalbaarheid is van deze motie. Haalbaarheid ten aanzien van de gemeentelijke bevoegdheden en instrumentaria om dit doel te realiseren en de vertaling in geld. Daarom voor nu geen bedragen opgenomen.

9. Spelen, bewegen, bankjes

Deze motie is in de begroting 2022 vertaald in een budget voor het gevraagde onderzoek: eenmalig €50.000. De verwachting is dat de uitkomsten van dit onderzoek zal gaan leiden tot extra kosten ten aanzien van spelen, bewegen en bankjes.

10. Molukse graven

Het college gaat zo spoedig mogelijk bestuurlijk in gesprek met vertegenwoordigers van de Molukse gemeenschap, in casu de Molukse Raad en de Stichting Masohi, over het beeld dat nu in grote lijnen is ontstaan na ambtelijke verkennende gesprekken. Er vindt een financiële reservering plaats van €200.000.

11. Witte rook fabrieksschoorsteen

De raad heeft door middel van deze motie maximaal €150.000 beschikbaar gesteld om behoud van de schoorsteen van de voormalige Coberco fabriek aan de Harderijkerstraat 6 mogelijk te maken. Dit bedrag wordt ingezet voor het maken van een projectplan (€15.000), cofinanciering van subsidieaanvragen voor de restauratie (€95.000) en als eerste bijdrage aan de onderhoudskosten (€40.000).

In 2021-2022 zal vooral worden gewerkt aan het projectplan en de subsidieaanvragen. De restauratie zal naar verwachting in 2023 plaatsvinden. Het onderhoud volgt in de jaren daarna en wordt naar verwachting ondergebracht bij een externe beherende partij. Op basis van de bijdrage uit de gemeenteraad wordt externe financiering geworven zodat de Cobercoschoorsteen kan worden behouden. Het einddoel is daarmee behoud van de schoorsteen.

12. Inkomstenvrijstelling

De motie Inkomstenvrijlating is toegelicht vanuit het idee dat een hogere inkomstenvrijlating leidt tot meer besparing op de uitkering (de veronderstelling is dat men meer gaat werken bij een hogere vrijlating). Dus hiervoor extra geld vragen in dit stadium is niet aan de orde.

13. Output omgevingsdienst

De raad is hierover begin oktober separaat op de hoogte gesteld via een raadsmededeling (2021-002544.). Door de beperkende maatregelen ten gevolge van Covid-19 zijn er in het eerste kwartaal 2021 geen fysieke controles uitgevoerd. In deze periode is geëxperimenteerd met volledig digitaal toezicht. De conclusie was dat het digitaal toezicht maar in beperkte mate het fysieke toezicht kan vervangen. Vanaf het tweede kwartaal zijn de fysieke controles weer opgepakt. De verwachting van de OD IJsselland is dan ook dat de planning in 2021 gehaald wordt. In februari 2022 rapporteert de OD IJsselland over het hele jaar 2021.

Op 16 september 2021 heeft het DB van de OD IJsselland ingestemd met 'Energie & Duurzaamheid uitvoeringsplan 2022-2023'. Met dit uitvoeringsplan beschrijft de OD hoe de wettelijke taak toezicht op energie en duurzaamheid de komende twee jaar wordt vormgegeven. Voor Deventer betekent dit dat er jaarlijks 10% van de energierelevante inrichtingen extra worden gecontroleerd op energiebesparing.

Overige moties en bestuurlijke toezeggingen

Nr	Motie	Programma	2022	2023	2024	2025
1	Locatieprofielen evenementen (oude motie)	Kunst en cultuur	80	0	0	0
2a	Vorbereiding Plan MER Windverkenning/Integrale visie landelijk gebied	Ruimtelijke ontwikkeling	150	0	0	0
2b	Vorbereiding Plan MER Windverkenning/Integrale visie landelijk gebied	Milieu en duurzaamheid	100	100	0	0
	Incidenteel		300	100	0	0

1. Locatieprofielen evenementen

Dit betreft een eerdere motie van de raad. Voorgesteld om voor 4 nader te prioriteren locaties een locatieprofiel te maken. Kosten eenmalig €80.000.

2. Vorbereiding Plan MER Windverkenning en integrale gebiedsvisie landelijk gebied

Dit betreft de afspraak met de raad om de vorbereiding voor een plan MER op te starten t.b.v. de grootschalige energie-opwek, de windverkenning. De kosten hiervoor bedragen eenmalig €200.000. Gezien de grote druk op het landelijke gebied is het tevens gewenst een integrale gebiedsvisie op te stellen. Hiervoor is eenmalig €150.000 benodigd. Dat maakt samen €350.000.

Voorstellen jeugdzorg en veilig en gezond opgroeien

Door onderwijs, jeugdhulp en arbeidsmarktbeleid veel beter te integreren, neemt de effectiviteit van het beleid in het sociale domein toe. Dit draagt bij aan een sociaal en economisch sterk Deventer. We werken aan de toekomst en het toekomstbestendig houden van Deventer.

Het sociale domein is volop in beweging en raakt steeds meer verweven met andere domeinen. In Deventer telt en doet iedereen mee. En dit geldt ook voor de jeugd: de jeugd heeft immers de toekomst. Daarom vinden we het belangrijk dat jongeren ook daadwerkelijk meedoen in de samenleving maar ook wanneer het gaat om de doorgaande lijn van school, stage naar (al dan niet) betaald werk. Voor iedereen geldt meedoen naar vermogen en ieder op zijn of haar eigen manier, door gebruik te maken van de eigen unieke talenten. Als iemand ondersteuning of hulp nodig heeft om mee te kunnen doen en zich te ontwikkelen, kijken we samen naar wat nodig is en wat hiervoor de beste oplossing is. Het liefst zo veel mogelijk in de nabije omgeving van de jongere. Als ondersteuning of hulp op school, stage of werk nodig is, wordt die geboden. Door vroegtijdig te investeren in jongeren maar ook in preventie proberen we een belangrijke bijdrage te leveren aan een gezonde, vitale en economisch en sociaal sterke stad. Daarnaast geldt dat bij de woningbouwopgave we ons ook richten op jonge mensen om de stad en dorpen vitaal te houden. Voor een sterke economie en goed functionerende arbeidsmarkt zijn deze jongeren hard nodig. We willen onze eigen scholieren en studenten graag binden aan de stad, vaklieden behouden en ook studenten van buiten naar Deventer trekken om te wonen en te werken.

De hier genoemde voorstellen dragen bij aan deze brede doelstellingen.

Nr	Motie	Programma	2022	2023	2024	2025
1	Versterken toegang jeugd	Jeugd en onderwijs	0	500	500	500
2	Jobcoaching 18-27 jarigen	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	100	100	150	200
3	Tijdelijke uitbreiding Kei13 onderwijshuisvesting	Jeugd en onderwijs	0	0	0	70
4	Investering Sporthal Bathmen beleidskeuzedeel	Jeugd en onderwijs	0	0	0	164
	Structureel		100	600	650	934
5	Gemeente is innovatieve werkgever voor jongeren	Algemene dekkingsmiddelen	50	50	0	0
6	Planvorming Scheg	Meedoen	75	0	0	0
7	Integrale aanpak onderwijshuisvesting: kwaliteitsimpuls	Jeugd en onderwijs	75	75	0	0
8	Verjongen: routekaart uitvoeren	Jeugd en onderwijs	100	100	100	100
9	Voortzetting diverse projecten Wieg naar werk	Jeugd en onderwijs	0	1.565	1.565	0
10	Project kansrijke start, nu niet zwanger	Jeugd en onderwijs	80	80	80	80
11	Integrale jongerenaanpak onderwijs en arbeidsmarkt	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	200	200	200	200
12	Reservering Burgerweeshuis	Kunst en cultuur	1.300	0	0	0
	Incidenteel		1.880	2.070	1.945	380

Structurele voorstellen

1. Versterken toegang jeugd

Versterking van de Toegang Jeugd levert een bijdrage aan het versterken van het gewone leven van jeugdigen en ouders. Daarnaast blijkt dat hoe intensiever de samenwerking tussen ouders, docenten en jeugdhulpverleners is, hoe makkelijker het is om een veilige leeromgeving te creëren die kinderen ondersteunt in hun sociale en cognitieve ontwikkeling. Door op deze manier aan de voorkant inzet te plegen wordt in veel gevallen voorkomen dat aan de 'achterkant' dure vormen van jeugdhulp ingezet worden. Daarmee wordt gewerkt aan het voorkomen van wachttijden en wachtlijsten.

Versterking van deze functies vraagt om uitbreiding van het Team Toegang Jeugd (TTJ). De versterking/uitbreiding betreft diverse soorten functies en taakvelden in de keten van de toegang. Het gaat om toegangsmedewerkers, jeugdconsulenten en ambulante jeugdhulpverleners op school. Maar ook vraagt dit om extra beleids capaciteit en management ten behoeve van het TTJ.

De versterking van TTJ vraagt nog om nadere planvorming en concretisering van doelen en benodigde middelen daarbij. De planvorming (€100.000) is vrijgemaakt uit de eenmalige middelen jeugd 2021. Daarnaast wordt voorgesteld om vanaf 2023 €500.000 per jaar te reserveren voor de versterking van de toegang jeugd.

2. Jobcoaching 18-27 jarigen

Het gaat hier om de uitbreiding van de begeleiding jongwerkzoekenden (18-27 jarigen) uit de Participatiewet die moeilijk werk vinden, makkelijker aan een baan te helpen. Het aantal jongeren is toegenomen van 100 naar 180 en groeiende. De afgelopen jaren zijn de kosten voor jobcoaching fors gestegen tot €220.000. Dit hangt natuurlijk samen met de stijging van deze doelgroep. De groep LKS (loonkostensubsidie) stijgt gemiddeld met 50 personen per jaar. Het idee achter de Participatiewet was dat het budget meegroeit met de groep. Dat is onvoldoende het geval.

3. Tijdelijke uitbreiding Kei 13

Conform regelgeving is er vervangende ruimte binnen het zoekgebied voor het tijdelijk tekort aan ruimtes dat op dit moment wordt voorzien in de komende jaren. Deze keuze is echter wel onwenselijk gezien afstand tussen Kei13 en de school met leegstand en de toename van het aantal huizen in de nieuwbouwwijk Steenbrugge. Bij de begroting 2022 wordt voorgesteld deze investering wel te prioriteren als nieuw beleid. Het geraamde investeringsbedrag bedraagt €789.000, vertaald naar structurele kapitaallasten van €70.000 vanaf 2025.

4. Sporthal Bathmen

Bij de begroting 2021 is besloten tot een investering in de nieuwbouw van de sporthal in Bathmen. Dit is vertaald in het opvoeren van kapitaallasten vanaf 2024 te dekken uit algemene middelen. Uit de nadere planuitwerking blijkt dat de 1-op-1 vervanging van de huidige sporthal in Bathmen niet toekomstbestendig is. De prijzen zijn sinds de eerste raming aanzienlijk gestegen. Daarnaast zijn voor nieuwbouw huidige normen van toepassing. De voorkeursvariant van het College inclusief de mogelijke integratie van de gymzaal, vraagt om een totale investering van €11,3 miljoen. Aan dekking is totaal €8,1 miljoen beschikbaar. Hiermee resteert een nog te dekken investering van €3,2 miljoen inclusief btw (€2,6 miljoen exclusief btw). Dit komt overeen met €164.000 aan kapitaalslasten. Dit bedrag moet beschikbaar zijn in 2026. In 2025 wordt dit bedrag dan gestort in de generieke weerstandsreserve. Zo wordt voorkomen dat er in 2026 geen dekking is voor de hogere kapitaallasten.

Incidentele voorstellen

5. Gemeente is innovatieve werkgever

Deventer profileert zich als innovatieve en creatieve stad. Vanuit ondernemers en onderwijs wordt van de gemeente als grote werkgever een rol als innovatieve partner verwacht. Binnen de gemeentelijke organisatie bestaat de behoefte om met name jonge medewerkers de ruimte te bieden om nieuwe kennis in te brengen of te ontwikkelen. Er wordt daarom een eenmalig budget van €100.000 vrijgemaakt voor innovatie, zonder dat daar vooraf inhoudelijke eisen aan worden gesteld. Er zijn twee voorwaarden: de initiatiefnemer binnen de gemeente is 'jong' (tot 35 jaar). En de innovatie wordt ontwikkeld in samenwerking met lokale start-ups of andere innovatieve bedrijven, bijvoorbeeld de Gasfabriek. De maximale vergoeding aan de externe partner bedraagt €10.000 per project.

Voor de Voorjaarsnota 2023 wordt geëvalueerd wat het in 2022 heeft opgeleverd. Voor 2022 en 2023 wordt €50.000 per jaar voorgesteld.

6. Planvorming Scheg

Het college heeft opdracht gegeven om tot een visie op De Scheg te komen. Hierbij wordt breed gekeken naar de ontwikkelingen op sportdeelname, directe omgeving van De Scheg (Holterwegzone), duurzaamheid, regionale uitstraling, etc. De raad is hier recent over geïnformeerd via een raadsmededeling (RM. 2021-001769). Deze planvorming kost €75.000.

7. Integrale aanpak onderwijshuisvesting

Zorgen voor adequate onderwijshuisvesting is een wettelijke taak van de gemeente. Het onderwijshuisvestingsbeleid is vertaald in het IHP: Integraal huisvestingsplan. Zowel door onderwijspartijen als intern is geconstateerd dat de I van integraal te weinig aandacht krijgt in het beleid. Het gaat hier o.a. om de vorming van integrale kind centra, het borgen van de doorgaande lijn van 0-4 jaren naar de basisschool, segregatie, duurzaamheid, sturen op beperken leegstand, maar ook gezonde speelpleinen zijn onderdeel van de I van integraal. Voor de huisvesting van 0-4-jarigen heeft de gemeente geen wettelijke taak. Juist wanneer het gaat om de doorgaande lijn is samenwerking tussen de vroeg- en voorschoolse voorzieningen en de scholen belangrijk. Voorgesteld wordt hier tijdelijk extra 1 fte beleidscapaciteit onderwijshuisvesting op in te zetten in de periode tot juni 2023 voor in totaal €150.000. Het kan zijn dat extra aandacht voor de integraliteit in het IHP extra kosten in de meerjarenraming voor onderwijshuisvesting met zich mee gaat brengen. Mocht dit het geval zijn dan zal hier aparte besluitvorming over plaatsvinden.

8. Verjongen: routekaart uitvoeren

Deze post is bedoeld voor uitwerking van de door het college vastgestelde routekaart verjongen. Daarin zijn een aantal actielijnen benoemd: verkenning op passende voorzieningen en programmering voor de brede doelgroep jongeren (scholieren, studenten, jonge starters), intensivering marketing en betrokkenheid van deze doelgroep bij de Deventer samenleving.

9. Voortzetting diverse projecten Wieg naar Werk

Onderstaande projecten in het kader van Wieg naar werk zijn nu voor 3 jaar beschikt tot en met 2022. Dit zijn alle projecten die uitgaan van preventie of selectieve preventie. De eerste voorlopige conclusie is dat de projecten doelmatig zijn. De succesvolle pilots verdienen zich in principe terug door minder uitgaven op het jeugdhulpbudget. Minder uitgaven in een jaar op dit budget, vloeien terug naar de algemene middelen. Voorstel is deze projecten incidenteel voort te zetten voor 2023 en 2024, elk jaar €1.565.000. Projecten worden tevens stopgezet als ze tussentijds niet het gewenste effect hebben op het jeugdhulpbudget.

Lichte opvoedondersteuning	€100.000
Locatie jongerenwerk Bathmen	€10.000
Politiekids	€80.000
Weerbaarheidstrainingen	€140.000
Klassehuis PO	€100.000
Brick in regulier po vo / onderwijshulpverleners	€300.000
Opdracht team leerplicht	€100.000
Inzet GGD VO MBO	€100.000
Autistenklas > onderwijs dicht bij huis	€100.000
Extra geld projecten VSV	€30.000
KO en BSO plus	€100.000
Huiskamers	€300.000 (vanaf 2023 €330.000)
Werkwijze kwetsbare jongeren	€25.000

10. Project kansrijke start, nu niet zwanger

Kansrijke Start is een landelijk preventief programma dat door middel van coalitievorming de samenwerking tussen het medische en het sociale domein verbindt rondom de eerste 1000 dagen van een kind. Kansrijke Start kent de actielijnen voor de zwangerschap, tijdens de zwangerschap en na de geboorte. In Deventer is in 2020 de coalitie Kansrijke Start gevormd. De gemeente werkt met haar partners gezamenlijk aan de voortgang op de actielijnen. De actielijnen tijdens de zwangerschap en na de geboorte zijn reeds voldoende geborgd. Het College, samen met samenwerkingspartners, ziet daarnaast nadrukkelijk kansen in het preventief inzetten voor de zwangerschap. Het gaat hierbij om kwetsbare potentiële zwangeren die in deze fase van hun leven hun toekomstige kind geen veilige en gezonde leefomgeving kunnen bieden. Door proactief het gesprek met kwetsbare aanstaande zwangeren te voeren over de zwangerschapswens en het bieden van praktische, financiële en organisatorische ondersteuning bij het regelen van anticonceptie. Hiermee wordt de keuze om zwanger te worden tot een bewuste keuze gemaakt waar het gezin klaar voor is. Kinderen geboren vanuit een ongeplande of ongewenste zwangerschap lopen een groter risico om in aanraking te komen met jeugdhulp, maar ook voor de potentiële ouders zelf kan het krijgen van een kind de achterliggende problematiek versterken of verslechteren. Op jaarbasis is er voor de komende 4 jaar €80.000 nodig voor een projectleider in het veld, een inhoudelijk coördinator, anticonceptie en trainingen voor professionals die in aanraking komen met de kwetsbare jeugdigen/jongeren met een zwangerschapswens.

11. Integrale jongerenaanpak, onderwijs en arbeidsmarkt

Op dit moment hebben wij in vergelijking met het landelijk gemiddelde veel jongeren in ons bestand. Door meer integraal te gaan werken is de verwachting dat jongeren minder snel instromen of eerder uitstromen uit de uitkering via werk of studie. We staan een integrale jongerenaanpak voor om de ontbrekende aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te bevorderen en zo het beroep op de bijstand te beperken. Net zoals genoemd bij jobcoaching weten we dat deze doelgroep stijgt. De multidisciplinaire aanpak (MDO) vraagt meer capaciteit en een lagere caseload.

Met dit project verwachten we dus terugverdieneffecten bij de uitkeringen. Mocht dat onvoldoende aan de orde zijn, dan stopt deze aanpak. Voorgesteld wordt hiervoor de komende 4 jaar €200.000 per jaar te reserveren.

12. Reservering Burgerweeshuis

Voor het Burgerweeshuis wordt in deze begroting nog eens €1,3 miljoen extra gereserveerd zodat de totale reservering €4 miljoen bedraagt. Conform de Leidraad Grote Projecten, wordt de initiatieffase doorlopen met een uitwerking en vergelijking van verschillende scenario's.

Overige voorstellen

Nr	Voorstel	Programma	2022	2023	2024	2025
Groei organisatie						
1	Groepsmanager IO	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	100	100	100	100
Investeren in wijken						
2	Klimaatmakelaar	Leefomgeving	0	0	46	46
3	Werkgroep klimaatadaptatie	Leefomgeving	38	38	38	38
Overig						
4	Nieuw Minimabeleid	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	146	93	81	204
	Structureel		284	231	265	388
Groei organisatie						
5	Teammanager PRO	Algemene dekkingsmiddelen	94	94	94	0
6	Beleidsadvies economie (binnenstad)	Economie en internationaal beleid	0	0	100	0
7	Beleidsadvies cultuur	Kunst en cultuur	0	0	100	0
8	Strategisch communicatie/kabinetszaken	Algemene dekkingsmiddelen	0	0	100	0
9	Webredacteur	Algemene dekkingsmiddelen	0	0	75	0
10	Recruiter	Algemene dekkingsmiddelen	0	0	75	0
11	Managementondersteuning	Algemene dekkingsmiddelen	75	75	75	0
12	Beleidsadvies VTH	Openbare orde en veiligheid	100	100	0	0
	Subtotaal Groei organisatie		269	269	619	0
Wonen en voorzieningen						
13	Woningbouwopgave	Ruimtelijke ontwikkeling	140	140	440	440
14	Versterken gebiedsmanagement	Herstructurering en vastgoed	0	0	100	100
15	Aanvullende expertise gebiedsmanagement	Herstructurering en vastgoed	0	0	75	75
16	Integrale visie (huisvesting) arbeidsmigranten	Ruimtelijke ontwikkeling	75	0	0	0
17	Versterken arbeidsmarkt	Economie en internationaal beleid	50	100	100	100
	Subtotaal Wonen en voorzieningen		765	240	715	715
Investeren in wijken						
18	Maatregelen klimaatadaptatie en kwaliteit buitenruimte	Leefomgeving	400	400	400	400
19	Meekoppelkansen en geïntegreerd investeren in wijken	Diverse programma's	600	600	600	600
	Subtotaal Investeren in wijken		1.000	1.000	1.000	1.000
Overig						
20	NABO Diepenveen	Leefomgeving	385	0	0	0
	Subtotaal Overig		385	0	0	0
	Incidenteel		1.919	1.509	2.334	1.715

Structurele voorstellen

1. Groepsmanager Inkomensondersteuning

Als gevolg van flinke recente groei en verwachte groei als gevolg van de wet inburgering van het aantal medewerkers van het team Inkomensondersteuning is aanvullende managementcapaciteit nodig. Het betreft hier structureel 1 fte op groepsmanagementniveau, schaal 11.

2 en 3. Klimaatmakelaar / werkgroep klimaatadaptatie

Bij de Voorjaarsnota 2021 is voor 2022 en 2023 €46.000 per jaar beschikbaar gesteld om (door inzet van een 'klimaatmakelaar') het klimaatadaptatieprogramma (KAP) te begeleiden. De gemeente wil daarnaast inzet plegen in de werkgroep klimaatadaptatie. Dit is een samenwerking tussen overheden (waaronder waterschap, Rivus), maatschappelijke organisaties en ingenieursbureaus. Ze geven samen inhoud en uitvoering aan het KAP. De werkgroep vraagt €84.000 aan capaciteit. Voorgesteld wordt om de gevraagde capaciteit voor de klimaatmakelaar en de werkgroep structureel te maken.

4. Nieuw minimabeleid

Als gemeente Deventer hebben we de ambitie en doelstelling dat: "Alle inwoners van Deventer (van jong tot oud) kunnen rondkomen en meedoen in de samenleving. Dit zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en (problematische) schulden". We bieden ondersteuning en indien nodig inkomensondersteunende regelingen. We proberen schulden te voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen of beheersbaar te maken. Ook zetten we ons in om overerving van armoede tegen te gaan. We zorgen voor duurzame oplossingen en beseffen dat we hierbij ook de organisaties in de stad heel hard nodig hebben. Gezien alle landelijke en lokale ontwikkelingen is deze inzet nodig. Nog te veel gezinnen hebben geldzorgen en te veel kinderen groeien op in armoede. Wellicht kunnen we nooit alle armoede en schuldenproblematiek in Deventer oplossen, maar dat moet wel het uitgangspunt zijn: Deventer is een gemeente zonder armoede en geldzorgen. Dat gaan we bereiken door in te zetten op zowel inkomensondersteunende en participatiebevorderende regelingen, maar ook door ondersteuning en advies aan inwoners. Want naast de regelingen die een inwoner helpen is ook het streven om (daar waar mogelijk) de situatie dermate te verbeteren dat de regelingen wellicht niet meer of in mindere mate nodig gaan zijn. Bij de septembercirculaire 2021 ontvangen we €1,3 miljoen vanuit de 2e tranche voor de TONK-regeling. Doordat deze regeling per 1 oktober sluit en er sprake is van een onderbesteding op deze regeling, vloeien deze middelen bij de derde kwartaalrapportage 2021 terug naar de algemene middelen dit mede ter compensatie van de dekking voor het nieuw beleid in de jaren 2022 tot en met 2024.

Incidentele voorstellen

5. Teammanager PRO

Door groei van het aantal medewerkers en de flexibele schil als gevolg van de groeiende projectenportefeuille wordt voorgesteld de managementcapaciteit tijdelijk uit te breiden met 1 fte voor 3 jaar, schaal 14. In het bedrag per jaar (€94.000) is rekening gehouden met het verdienen naar projecten.

6, 7, 8, 9 en 10. Voortzetting tijdelijke uitbreiding formatie

Bij de Voorjaarsnota zijn voor beleidsfuncties economie (binnenstad), cultuur, strategisch communicatie-advies voor 2 jaar formatie-uitbreidingen gehonoreerd. Bij de ondersteunende disciplines betrof dit: recruiter en webredactie. Voorgesteld wordt deze functies nog 1 jaar extra tijdelijk in te vullen in 2024.

Voortzetting tijdelijke uitbreiding formatie	Aantal	Bedrag
Beleidsadvies economie	1 fte	€100.000
Beleidsadvies cultuur	1 fte	€100.000
Strategisch communicatie adviseur	1 fte	€100.000
Recruiter	0,67 fte	€75.000
Webredactie	1 fte	€75.000

11. Uitbreiding managementondersteuning

Het betreft hier de uitbreiding van teamsecretariaat voor de teams Publiekszaken, Inkomensondersteuning en Beleid. Uitbreiding van de ondersteuning gaat samen met uitbreiding van het management bij deze teams. Deze uitbreiding wordt voor 3 jaar gevraagd, €75.000 per jaar. Dit is een nieuw voorstel ten opzichte van de Voorjaarsnota. Alle bovenstaande bedragen voor capaciteitsuitbreiding zijn op loonsbasis berekend.

12. Beleidsadvies VTH

De gemeente Deventer is verantwoordelijk voor een adequate uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken). Als deze VTH-taken niet goed worden uitgevoerd, kan dat grote invloed hebben op de veiligheid en gezondheid van de leefomgeving.

De rijksoverheid stelt hoge eisen aan de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken. Om een professionele uitvoering te bevorderen, gelden er wettelijke procescriteria. Die staan nu in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met uitvoeringsbesluiten. En die komen terug in de Omgevingswet met uitvoeringsbesluiten. Voorgesteld wordt tijdelijk extra beleidscapaciteit in te zetten om ervoor te zorgen dat onze eigen organisatie tijdig en volledig aan die procescriteria voldoet en ook blijft voldoen. Daarna wordt beoordeeld of en hoeveel capaciteit nodig is voor VTH-beleid. Voor 2022 en 2023 reserveren we €100.000 per jaar.

13,14 en 15 Woningbouwopgave en Gebiedsmanagement

We werken de komende 15 jaar aan de woningbouwstrategie met naar schatting 11.000 woningen en alle ontwikkelingen om dit mogelijk te maken. Bij die nieuwbouw richten we ons ook specifiek op de doelgroep jonge mensen om de stad en dorpen vitaal te houden.

Naast nieuwbouw van woningen, komen er in de komende jaren grote uitdagingen op de gemeente af om de wijken en dorpen leefbaar en vitaal te houden. Het gaat hierbij om de vergrijzing in combinatie met het langer thuis wonen in de eigen sociale omgeving, de inclusieve samenleving en de ongedeelde stad, de energietransitie en klimaatadaptatie. Hierbij willen we de woon- en leefkwaliteit en het voorzieningenaanbod op peil te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Door alle ambities en opgaven worden stedelijke ontwikkelingen steeds complexer. De projecten kunnen niet meer los van elkaar worden gezien. Maatregelen en activiteiten moeten op elkaar worden afgestemd. Door de organisatie van belangen, disciplines en allerlei beleidsthema's is dat een hele klus. Daarnaast leidt de omgevingswet tot een andere benadering van ontwikkelingen en aanvullende mogelijkheden om onze kosten te verhalen. De noodzaak om integraal en samenhangend te ontwikkelen neemt dus toe. Om te voorkomen dat we financiële kansen laten liggen of onvoldoende doelmatig werken zullen we extra investeren in gebiedsmanagement. Onderstaande voorstellen zien toe op deze brede doelstellingen.

- Woningbouwopgave

Bij de woningbouwopgave gaat het om de bouw van naar schatting 11.000 woningen in samenhang met het versterken van de arbeidsmarkt en verjongen. Dit is een veelomvattende en omvangrijke ambitie en vraagt om een dito strategie. Bij de Voorjaarsnota zijn hiervoor reeds extra middelen voor deze ruimtelijke ontwikkeling vrijgemaakt voor 2022 en 2023. Voorgesteld wordt om de extra tijdelijke capaciteit door te trekken voor de jaren 2024 en 2025 (€300.000 per jaar). Hiermee kan in die periode uitvoering worden gegeven aan de routekaarten voor de dorpen en de stad. Om deze ambitie ook goed aan te sturen wordt de organisatie verder versterkt vanaf 2022 voor een periode van 4 jaar (€140.000 per jaar).

- Versterken gebiedsmanagement

Bij de Voorjaarsnota zijn er reeds incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van gebiedsmanagement en nieuwe expertises op het gebied van energie-infrastructuur, circulair bouwen en klimaatadaptatie, toen voor 2 jaar gefinancierd vanuit (sub)reserve centrumschil. Nu wordt voorgesteld deze 2 posten door te trekken vanaf 2024 voor 2 jaar voor €175.000 per jaar, en te financieren uit de algemene middelen. Inzet zal gepleegd worden bij de gebieden Centrumschil, Keizerslanden en Poort van Deventer.

16. Integrale visie (huisvesting) arbeidsmigranten.

Het College heeft gevraagd om een integrale visie voor arbeidsmigranten. Hierbij zijn de beleidsterreinen RO, Openbare Orde en Veiligheid en Economie betrokken. Voorgesteld wordt eenmalig €75.000 voor de uitwerking van deze integrale visie.

17. Versterken arbeidsmarkt

Versterking van de arbeidsmarkt maakt onderdeel uit van de voorgestelde ambitie wonen met versterken arbeidsmarkt en verjongen. In juli heeft het college de routekaart versterken arbeidsmarkt vastgesteld. Daarin zijn een aantal actielijnen benoemd, waaronder het maken van een brede Human Capital agenda samen met partners in onderwijs en bedrijfsleven. Deze agenda zal onder andere aandacht schenken aan economische zelfstandigheid van onze inwoners, aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, (zij) instroom in groei en tekort sectoren in onze gemeente. Hierin worden ook beleidsdoelstellingen van de programma's Jeugd en Onderwijs, Werk en Inkomen en Economie betrokken. Deze lokale agenda vormt ook de basis voor bovenlokale lobby en samenwerkingsverbanden. Om uitvoering te geven aan deze routekaart wordt voorgesteld voor de komende 4 jaar extra middelen vrij te maken: €50.000 voor 2022 en voor 2023-2025 €100.000 per jaar.

18 en 19 Investeren in wijken en klimaatadaptatie

Wijkgericht werken is een belangrijk thema en een goede methode om de veiligheid, duurzaamheid, sociale zorg en gezondheid op wijk – en buurtniveau in te kunnen vullen. Het biedt mogelijkheden om investeringen van de gemeente in de wijk te combineren en beter aan te laten sluiten bij wensen van bewoners. Het biedt ook mogelijkheden om aan te sluiten bij investeringen van bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, netwerkbeheerder, energie- en telecommuatschappijen, etc.

Reeds bij de Voorjaarsnota zijn de nodige voorstellen hiervoor (deels) gehonoreerd. De volgende incidentele wijkgerichte middelen zijn al opgenomen in de Voorjaarsnota 2021:

- Ludgeruskwartier: RO en gebiedsontwikkeling
- Warmtetransitie: Energietransitie
- Agenda Binnenstad: Economie en Leefomgeving
- Buurtmakers: Meedoen
- Deltabuurt: Meedoen en energietransitie
- Kamerverhuur en ondermijning/bibob: Openbare orde en Veiligheid

Niet gehonoreerde voorstellen	Programma	2022	2023	2024	2025
Inwoner aan zet	Burger en bestuur	100	100	100	100
Meekoppelen in programmering	Leefomgeving	300	300	300	300
Buurtvoorzieningen kwaliteitsimpuls	Meedoen	100	100	100	100
Maatregelen klimaatadaptatie en kwaliteit buitenruimte	Leefomgeving	400	400	400	400
Aanpak deltabuurt	Meedoen	100	100	100	100
Buurtmakers	Meedoen	0	0	100	100

Inwoner aan zet

We betrekken bewoners van wijken en buurten bij nieuw beleid en bij het opstellen en uitvoeren van plannen. Wij stimuleren inwoners om hun rechten gebruik te maken en stimuleren burgerinitiatieven. Deze ambities vragen capaciteit. Bij de Voorjaarsnota zijn reeds eenmalig middelen hiervoor beschikbaar gesteld. Voorstel is om dit tijdelijk voor 4 jaar te verlengen: €100.000 per jaar.

Meekoppelen in programmering

We kunnen en moeten veel meer dan nu integraal programmeren en uitvoeren in onze wijken. Onze projecten waarmee we in de wijk aanwezig zijn, raken alle bewoners. Bij bewonersbijeenkomsten over een bepaald onderwerp, bv warmtetransitie of wonen, worden altijd ook wensen geuit over heel andere onderwerpen zoals groen, hondenpoep, afvalproblematiek. Er is vanuit de reguliere programmering in de diverse programma's veelal geen ruimte om in de voorbereiding en uitvoering van die projecten deze wensen mee te nemen. Daarnaast vragen onze partners in de wijken, zoals woningbouwcorporaties, steeds vaker van ons om mee te investeren in termen van planning en middelen. Dit vraagt flexibiliteit en snelheid in planning en programmering van budgetten, die veelal (meerjarig) al zijn vastgelegd. Voorgesteld wordt een pilot te starten waarin we enerzijds de gezamenlijke programmering in wijken vanuit de gemeente en met partners verbeteren (€50.000 voor 2 jaar) en anderzijds uitvoeringsmiddelen hebben om mee te koppelen met andere projecten in de wijken (voor 2022 en 2023 €250.000 per jaar), voor 2024 en 2025 €300.000 per jaar).

Kwaliteitsimpuls buurtvoorzieningen

In Deventer vinden veel bewonersinitiatieven plaats die bijdragen aan onze stevige sociale infrastructuur in wijken en dorpen. Al dan niet via een buurthuis worden allerlei activiteiten georganiseerd voor onze inwoners van jong tot oud. Het college vindt die voorzieningen van groot belang voor de leefbaarheid van wijken en dorpen en heeft een beleidsverkenning uit laten voeren die verder wordt uitgewerkt en daarbij zal ook een compleet financieel beeld ontstaan wat de doelen en ambities met de buurtvoorzieningen vragen aan extra middelen. Wat we nu al wel weten en willen aanpakken, is dat een goede exploitatie van de buurtvoorziening en een passende organisatie de basis vormen. We willen op korte termijn met een aantal nader te prioriteren buurtvoorzieningen in gesprek om prangende zaken in de bedrijfsvoering te helpen oplossen. We stellen voor om hier €100.000 per jaar te reserveren voor de komende 4 jaar.

Maatregelen klimaatadaptatie en buitenruimte

Klimaatadaptatie en het beheer van de kwaliteit van de buitenruimte vindt per definitie op wijkniveau plaats. Bijvoorbeeld wateroverlast en hittestress treden zeer lokaal op en vraagt samen met andere beheervraagstukken, zoals onkruidbestrijding in de openbare ruimte, om lokaal maatwerk. Voor klimaatadaptatie en kwaliteitsimpulsen in de buitenruimte wordt voorgesteld €400.000 per jaar vrij te maken voor de komende 4 jaar. Dit geld wordt mee geprogrammeerd in de MJOP-projecten en het biedt tevens koppelmogelijkheden met investeringen van andere partners in de wijk, zoals woningbouwcorporaties.

Aanpak Deltabuurt

De Deltabuurt is ook na jaren van herstructurering en sociale programma's nog steeds een aandachtsbuurt. Recentelijk hebben wij voor deze wijk een aanvraag gedaan bij het Volkshuisvestingsfonds voor verduurzaming van de flatgebouwen. Onze planinhoud was ruim voldoende, de wijk voldoet aan de criteria voor aandachtsgebieden grootstedelijke problematiek, maar we waren als Deventer geen prioritair gebied waardoor de aanvraag niet gehonoreerd werd. We werken ondertussen door in de Deltabuurt en willen de samenhangende aanpak tussen fysieke en sociale verbeteringen, zoals ook genoemd in de aanvraag VHF, verder vorm en inhoud geven. Dit vraagt capaciteit. Voor 2022 en 2023 wordt €100.000 per jaar gevraagd.

Buurtmakers

De afgelopen jaren hebben we positieve ervaringen opgedaan met buurtmakers. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de sociale cohesie in de wijken. Door met aandacht aanwezig te zijn in de wijken en uitvoering te geven aan vraagstukken die daar leven. Voor 2022 en 2023 zijn we in 4 aandachtswijken actief aanwezig en zijn middelen toegekend bij de Voorjaarsnota. Voorstel nu is om voor 2024-2025 ook middelen voor buurtmakers te reserveren en nader te bepalen in welke aandachtswijken inzet geplleegd zal worden.

20. NABO Diepenveen

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu gaat landelijk met het programma Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO) alle publiek toegankelijke niet actief beveiligde overwegen en overpaden op het reizigersnet uiterlijk in 2023 aanpakken. I & W heeft ProRail opdracht gegeven om het programma NABO uit te voeren. In de gemeente Deventer zijn nog twee NABO's (gelegen tussen de bewaakte overgangen van de Sallandsweg en de Schapenzandweg te Diepenveen). De twee NABO's in Diepenveen liggen langs Landgoed Nieuw Rande op de spoorlijn tussen Deventer en Zwolle. Het landgoed is een populair gebied om te recreëren. De zuidelijke NABO heeft naast recreatief gebruik ook de functie van ontsluiting naar een particuliere kavel. In een werkgroep hebben gemeente Deventer, ProRail, omwonenden, grondeigenaren maar ook partijen als Wandelnet en Stichting IJssellandschap hun belangen naar voren gebracht. In het bestuurlijk overleg van 18 mei jongstleden is overeengekomen de noordelijke NABO op te heffen en de zuidelijke kruising in stand te houden d.m.v. een AHOB-installatie. Uitgangspunt bij I&W is een gebiedsgerichte integrale benadering op basis van cofinanciering van 50% door het Rijk en 50% door de regio (gemeente en provincie). De kosten van het opheffen van de noordelijke NABO en mitigerende maatregel komt voor 100% ten laste van ProRail. De kosten voor beveiligen van de zuidelijke NABO zijn door ProRail bepaald op €1,4 miljoen (exclusief gemeentelijke begeleidingsuren). Op basis van cofinanciering zal gemeente Deventer samen met de provincie bijdragen. Het gaat om een eenmalig bedrag van €385.000.

Totaaloverzicht voorstellen nieuw beleid

(bedragen x €1.000)

Structurele voorstellen	2022	2023	2024	2025
Moties voorjaarsnota	686	686	686	686
Jeugdzorg en veilig en gezond opgroeien in Deventer	100	600	650	934
Groei organisatie	100	100	100	100
Investeren in wijken	38	38	84	84
overig	146	93	81	204
Prijsstijging structurele voorstellen	20	70	100	100
Totaal structurele voorstellen	1.090	1.587	1.701	2.108
Beschikbaar	2.108	2.108	2.108	2.108
Netto beschikbaar	1.018	521	407	0
Incidentele voorstellen	2022	2023	2024	2025
Moties voorjaarsnota	465	135	0	0
Overige moties en bestuurlijke toezeggingen	330	100	0	0
Jeugdzorg en veilig en gezond opgroeien in Deventer	1.880	2.070	1.945	380
Wonen en voorzieningen	265	240	715	715
Investeren in wijken	1.000	1.000	1.000	1.000
Groei organisatie	269	269	619	0
Overig	385	0	0	0
Prijsstijging incidentele voorstellen	10	100	200	150
Totaal incidentele voorstellen	4.604	3.914	4.479	2.245
Beschikbaar uit voorgaande periode	6.801	9.165	7.961	3.799
Beschikbare jaarschijf	6.968	2.710	317	0
Netto beschikbaar	9.165	7.961	3.799	1.554

Structureel begrotingssaldo

Op basis van onderstaand overzicht wordt aangetoond of de meerjarenraming 2022-2025, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten. Voor het inzicht in de financiële positie op korte en langere termijn is belangrijk om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingssaldo.

In de begroting 2022 tot en met 2025, na voorstellen nieuw beleid, is er sprake van structureel evenwicht.

(bedragen x €1.000)

Structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo van baten en lasten	-905	-5.784	-2.750	1.630
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.922	6.305	3.157	-1.630
Totaal resultaat (meerjaren)begroting	1.017	521	407	0
Waarvan incidentele baten en lasten (Bijlage: staat van incidentele lasten en baten)	9.472	3.429	861	-5
Structureel begrotingssaldo	10.849	3.950	1.268	-5

Recapitulatie

Uitkomst begroting na invulling ruimte structureel nieuw beleid

Na de invulling van de structurele ruimte nieuw beleid bedraagt de uitkomst van de begroting:

(bedragen x €1.000 -/- = nadeel)

	2022	2023	2024	2025
Saldo	9.075	4.818	2.425	2.108
Structureel nieuw beleid	-1.090	-1.587	-1.701	-2.108
Storting in reserve eenmalig nieuw beleid	-6.968	-2.710	-317	0
Saldo	1.017	521	407	0

Enmalige ruimte nieuw beleid

Voor eenmalig nieuw beleid is de komende jaren beschikbaar €16,8 miljoen. De bedragen die in een bepaald jaar niet worden aangewend worden gestort in een nieuw te vormen reserve eenmalig nieuw beleid. In het hoofdstuk nieuw beleid is aangegeven met welke voorstellen het bedrag van €16,8 miljoen wordt ingevuld. Hierna resteert nog een bedrag van €1.554.000. Dit bedrag wordt nog niet aangewend en kan door het nieuwe college van B en W in volgende jaren worden besteed.

(bedragen x €1.000 -/- = nadeel)

Overzicht reserve eenmalig nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Stand reserve 01-01	0	9.165	7.961	3.799
Putting uit generieke weerstandsreserve (resultaat 2e kwartaalrapportage 2021)	6.801	0	0	0
Storting eenmalige ruimte in begroting voor eenmalig nieuw beleid	6.968	2.710	317	0
Invulling eenmalige ruimte	-4.604	-3.914	-4.479	-2.245
Saldo reserve eenmalig nieuw beleid	9.165	7.961	3.799	1.554

Belastingen en tarieven

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2022 dat de tarieven stijgen met 1,53% ten opzichte van 2021. Dit betreft een gemiddelde van prijs (+2,2%) en loon aanpassingen (+0,85%). Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing.

Deze uitzonderingen zijn:

- Het tarief voor de rioolheffing stijgt met 0,69%;
- De tarieven voor de afvalstoffenheffing stijgen met gemiddeld 0,77%;
- De opbrengst OZB wordt verhoogd met 3%.

De hondenbelasting wordt conform de bij de [Voorjaarsnota 2021](#) aangenomen motie per 1-1-2022 afgeschaft. Zie voor verdere informatie de paragraaf [Lokale heffingen](#).

Leidraad grote projecten

Het college van B en W doet jaarlijks bij de begroting een voorstel aan de raad voor het aanwijzen welke projecten de status van grote projecten krijgen. Voorgesteld wordt de volgende projecten als grote projecten aan te merken:

Projectnaam	Fase
Bedrijvenpark A1	Realisatiefase
De Marke Zuid	Verkenningfase
Implementatie Omgevingswet	Realisatiefase
Poort van Deventer - Gasfabriekterrein	Realisatiefase
Poort van Deventer - Mobiliteit Poort van Deventer	Initiatiefase
Poort van Deventer - S/Park	Realisatiefase
Poort van Deventer - Stadsentree (Teugseweg)	Verkenningfase
Slim warmtenet Zandweerd, fase 1	Realisatiefase
Toegang Sociaal Domein - Doorontwikkeling Regionale Toegang Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	Realisatiefase
Toegang Sociaal domein - Doorontwikkeling team Toegang Jeugd	Realisatiefase
Toegang Sociaal domein - Transformatieopgave/Toegang	Verkenningfase
Toegang Sociaal domein - Verkenning organisatie sociale teams	Realisatiefase
Burgerweeshuis	Initiatiefase
De Nieuw Keizer	Initiatiefase

Investeringsplanning

Inleiding

Naast de voorstellen nieuw beleid bestaat er ook nog een voorportaalijst investeringen. Bij de voorportaalprojecten gaat het om investeringen waar we bestuurlijk prioriteit aan geven, maar waarvoor op dit moment geen geld beschikbaar is. Voor deze activiteiten gaan we actief op zoek naar dekking uit andere dan gemeentelijke bronnen en zoeken we aansluiting bij investeringsambities van partners om zo via een publiek private aanpak de gemeentelijke prioriteiten te kunnen realiseren.

Daarnaast zijn we voortdurend alert op mogelijkheden om voor lopende activiteiten uit de begroting subsidies bij voornamelijk mede overheden en fondsen aan te vragen. Dit kan financiële ruimte scheppen voor activiteiten op de voorportaalijst. Uitgangspunt is om met meer pragmatisme een maximaal multiplier effect na te streven van de huidige begroting. Het gaat om kansen benutten vanuit lopende projecten en activiteiten in de huidige meerjarenbegroting (subsidies zoeken bij geprioriteerde projecten en niet andersom). Potentiële insteek is dat elke euro in de gemeentebegroting gematched kan worden met subsidies of financieringsarrangementen door investeringsfondsen. Waar we kansen zien, benutten we de samenwerking met bedrijven, instellingen, sociaal economische partners en medeoverheden intensiever om onze investeringsambities een stap dichterbij te brengen. De maatschappelijke opgaven waarvoor we ons gesteld zien vragen een gezamenlijke inspanning. Door publiek privaat samen te werken beogen we onze investeringsambities sneller of met meer kwaliteit te realiseren.

Voorportaal investeringen

Bij de voorjaarsnota 2021 is de voorportaallijst aangepast. Duidelijk is geworden dat we rondom wonen en voorzieningen een grote opgave hebben. Ontwikkelingen in de Centrumschil, Keizerslanden en de Poort van Deventer worden integraal benaderd en de ambitie in deze gebieden is opgeschroefd. Een programma Fiets is vastgesteld. Om alle ambities waar te maken, zijn investeringen nodig. Dit maakte het noodzakelijk om de voorportaallijst een complete update te geven. Zo veel mogelijk investeringen uit de vastgestelde ambitiedocumenten zijn opgenomen in deze hernieuwde voorportaallijst.

De investeringen zijn aangepast aan de huidige stand van zaken. Vergeleken met de voorportaallijst van de voorjaarsnota 2021 worden er geen investeringen geschrapt.

Voorportaal investeringen

De volledige lijst bestaat nu uit de volgende onderwerpen.

- Wonen en voorzieningen
- Gebiedsprogramma Centrumschil inclusief de Kien
 - Parkeeropgave Centrumschil (capaciteitsuitbreiding mits noodzakelijk);
 - Haveneiland en ondernemerskavels;
 - Projecten binnenstad
 - Cultuurvoorzieningen
- Gebiedsprogramma Keizerslanden
 - Capaciteitsvergroting kruisingen Oldenielstraat (bereikbaarheidsconclaaf);
 - Rijbaanverdubbeling Oldenielstraat (bereikbaarheidsconclaaf);
- Poort van Deventer
 - Infrastructuur rondom Poort van Deventer
 - Hoogwaardig openbaar vervoer
- Digitalisering en smart city
- Energietransitie en warmtetransitie
- IHP scholen en gymzalen
- Programma Fiets
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Verkabeling hoogspanningsnet Diepenveen
- Vervanging dak Scheg
- 3e brug (bereikbaarheidsconclaaf);
- Waterveiligheid en maatregelen IJssel (richting 2050);
- Vergroten capaciteit/ vervanging sluiscomplex;

Aanvullend wordt bij de begroting voorgesteld een extra bedrag te reserveren voor het Burgerweeshuis.

Voorstellen

Wonen en voorzieningen

Op dit moment loopt het traject wonen en voorzieningen. De gemeenteraad heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor scenario 4 Versterken arbeidsmarkt en Verjongen. Het College heeft hiervoor de routekaart vastgesteld en de raad gevraagd deze ambitie te bevestigen. De keuze voor dit scenario zal ook gepaard gaan met investeringen om de ambities te halen. Een deel van de benodigde investeringen maken al onderdeel uit van de voorportaalijst. Wellicht zijn er specifiek aanvullende investeringen nodig. De omvang van de benodigde investeringen wordt op een later moment bepaald.

Niet alle woningontwikkelingen zijn rendabel. Om onze ambities waar te maken en ook voldoende woningen betaalbaar te hebben voor jongeren en sociale doelgroepen, zullen we bereid moeten zijn bij te dragen in onrendabele toppen van ontwikkelingen. De omvang van de benodigde investeringen wordt op een later moment bepaald.

Gebiedsprogramma Centrumschil inclusief de Kien

Op basis bestaande beleidskaders is een gebiedsprogramma Centrumschil opgesteld. De centrale ambitie is om Deventer in 2030 de meest aantrekkelijke woonstad in Nederland voor creatieve stedelingen te laten zijn. Het opwaarderen en versterken van het gemengde woonmilieu in en rondom de binnenstad biedt Deventer kansen om zich landelijk te profileren. Deventer heeft hier goud in handen door een relatief grote omvang van te transformeren gebieden. Deze gebieden zijn vaak oude industriële complexen of de 'oude' werklocaties van maatschappelijke voorzieningen. Deze locaties bieden de kans om nieuwe (gemengd) stedelijke milieus te creëren met een mix van wonen, werken en voorzieningen, waarbij het accent per gebied kan verschillen. Deze locaties zijn relatief dichtbij het centrum en het station en zijn hierbij in trek door hun veelheid aan stedelijke voorzieningen en goede fietsroutes naar centrum en buitengebied.

Het gebiedsprogramma omvat een uitvoeringsprogramma van bijna €90 miljoen. Hierin zijn projecten opgenomen die ondertussen in uitvoering zijn. Ook zijn enkele projecten opgenomen in de gehonoreerde subsidieaanvraag voor de woningbouwimpuls. De volgende investeringsblokken resteren:

- De Kien
- Agenda Binnenstad
- Culturele voorzieningen
- Herontwikkeling industriële gebieden - Haveneiland
- Parkeeropgave Centrumschil

De Kien

In het gebied rondom de vernieuwde stationsomgeving en de Handelskade/ Buitengracht zijn kantoren, kennisintensieve bedrijven en onderwijsinstellingen gevestigd die kunnen doorontwikkelen naar een stadscampus, de Kien. De Kien zien we als dé kantoren- en onderwijslocatie van Deventer, waar de kennis- en open informatiestad zich toont. We streven naar een levendig milieu, dat stimuleert tot interactie en innovatie. We dagen onze partners uit om het standaard vastgoed aan weerszijden van de Buitengracht door te ontwikkelen binnen het concept van de Kien. Daarnaast willen we met hen de kwaliteit van de publieke ruimte verbeteren. Hergebruik, transformatie en verduurzaming van bestaand vastgoed, maar ook sloop en herbouw zijn mogelijk. Detailhandel, horeca en bedrijven zijn hier alleen mogelijk als service voor reizigers, studenten en werknemers van de daar gevestigde bedrijven. Deze voorzieningen moeten kortom specifiek bijdragen aan het concept van de Kien. Daarnaast is een zekere menging met wonen mogelijk. Dit zal de levendigheid van het gebied ten goede kunnen komen, maar mag geen afbreuk doen aan het functioneren van een stadscampus als de plek voor kantoren en onderwijsinstellingen.

De openbare ruimte van de stadscampus heeft aandacht nodig, dat vraagt om een investering. Met name rond de Handelskade/ Buitengracht is de verblijfskwaliteit matig en voelt de binnenstad ver weg. We willen met onze partners de kwaliteit verbeteren en programmatisch en fysiek veel meer verbinding tussen de binnenstad en de stadscampus tot stand te brengen. Een verbinding over de gracht maakt hiervan onderdeel uit. Ook krijgt de snelfietsroute binnen dit gebied een prominente plek. Het geraamde investeringsbedrag is €2,0 miljoen.

Projecten agenda binnenstad

Bewoners en bezoekers zoeken in de binnenstad sfeer en beleving. Hiervoor zijn onmisbare ingrediënten: een onderscheidend en verrassend aanbod van winkels, horeca, culturele en toeristisch/recreatieve voorzieningen, een aangename ambiance en activiteiten. Daarbij zijn kwaliteit en uitstraling een voorwaarde. Het merendeel van deze ingrediënten is in Deventer ruim voor handen: het monumentale karakter van de binnenstad, het relatief grote aanbod van winkels met een 'couleur locale', de karakteristieke inrichting van de openbare ruimte en landelijk bekende evenementen zoals 'Deventer op stellen', het 'Dickens festijn' en de boekenmarkt.

De binnenstad zal de komende jaren een transformatie moeten ondergaan van 'place to buy' naar 'place to be'. Als gevolg van de coronacrisis zal deze transformatie moeten versnellen of we nu willen of niet.

In de agenda binnenstad zijn diverse investeringsprojecten opgenomen:

- Lebuinuspleinen fase 2 Nieuwe Markt: €2,0 miljoen
- Masterplan Verlichting: €2,0 miljoen
- Stad aan de IJssel: €6,0 miljoen (Entrees en Welle met stadsbalkons)
- Herinrichting Broederenplein: €2,0 miljoen
- Fietsvoorzieningen (parkeren, routing en verhuur): €4,0 miljoen (waarvan €0,4 miljoen gedekt)

Culturele voorzieningen

De uitwerking van onze ambitie voor de culturele sector is uitgewerkt in een nieuwe visie op de cultuurinstellingen. Een rijk cultureel leven is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor inwoners. Meer mensen die wonen in en rondom de binnenstad kunnen dan weer zorgen voor meer financiële basis voor de huidige instellingen.

De omvang van culturele voorzieningen past reeds bij onze ambitie. Belangrijk is dat instellingen die interessant zijn voor inwoners blijven bestaan. Met name de situaties rondom de podiumkunsten zijn hierbij zorgelijk. Op dit moment lopen locatiestudies naar een nieuwe locatie voor het Burgerweeshuis. Ook verbouwen op de bestaande locatie is nog een optie.

Bij de Voorjaarsnota 2021 is er €2,0 miljoen aanvullend gereserveerd voor het Burgerweeshuis. Deze aanvulling komt bovenop het nog beschikbare budget van €691.000 dat resteert uit het eerder beschikbaar gestelde budget van €1 miljoen. Bij deze begroting wordt aanvullend voorgesteld €1,3 miljoen te reserveren. De benodigde investering is echter veel hoger. De eenmalige bedragen (€4 miljoen) blijven gereserveerd totdat de raad heeft besloten tot realisatie. Op dit moment bevindt het project zich in de initiatieffase, in deze fase worden conform de leidraad grote projecten meerdere scenario's, ook in exploitatie, verkend.

Herontwikkeling industriële gebieden - Haveneiland

Deventer biedt kansen voor een uniek vestigingsklimaat, met de ligging aan de IJssel en de nabijheid van de binnenstad als aantrekkelijke en inspirerende werkomgeving. Het Havenkwartier en het Rotokwartier vormen de schakel tussen de binnenstad en groot Bergweide, hier bieden we ruimte voor meer

stedelijkheid en een brede mix van functies. Begin 2021 komt een nieuw beleidskader beschikbaar, te weten het ontwikkelbeeld voor Bergweide 3, Bergweide 4 en het Havenkwartier.

Voor de ontwikkeling van de Roto Smeets locatie is een handelingsperspectief gemaakt. De verwachting is dat deze ontwikkeling anterieur kan plaatsvinden zonder aanvullende financiering vanuit de gemeente. In het document 'Havenkwartier in de stadsassenszone' zijn in 2013 ten behoeve van de Ontwikkelagenda Overijssel – Stedendriehoek – Deventer de kansen rond het Havenkwartier in beeld gebracht. Project 1 (Hanzeweg) en 2 (Mr. De Boerlaan) zijn nu in uitvoering. De woningbouw in het Havenkwartier is onrendabel en wordt gesteund met middelen vanuit het Rijk (1e tranche woningbouwimpuls).

Het Haveneiland is de laatste in de rij. Bij de herijking Groot Bergweide is voorgesteld het haveneiland te ontwikkelen in co-creatie met ondernemers. Toch zal de ontwikkeling van het Haveneiland een onrendabele top kennen. Ongeacht de uitkomst van verdere samenwerking, zijn om de ontwikkeling van het gebied Haveneiland te versnellen investeringen nodig. Er zijn een paar rand voorwaardelijke investeringen in beeld:

- Bodemsanering oude BP-locatie
- Eventueel aanvullende ontsluiting naast de St. Olafstraat
- Verbeteren/ versterken kadeconstructies.

Voorlopig ramen we het benodigde bedrag op €7,0 miljoen.

Parkeeropgave Centrumschil (capaciteitsuitbreiding mits noodzakelijk)

De eindoplossing voor het parkeren in de binnenstad was voorzien in een bebouwde voorziening in het Sluiskwartier. Door de nieuwe ontwikkelfasering van het Sluiskwartier, is de eindoplossing niet meer in beeld. Om toch in voldoende parkeren te voorzien, is het noodzakelijk dat de Brinkgarage permanent blijft staan en dat parkeren op de Melksterweide bij de Worp planologisch mogelijk is. Dit is gelukt.

Op 2 januari 2019 is het Grote Kerkhof autovrij gemaakt. Op basis van de huidige verwachtingen is er voldoende alternatieve parkeerruimte in de binnenstad. Als er zich toch parkeerknelpunten voordoen, is in het bestuursakkoord opgenomen dat wordt gezocht naar mogelijkheden om het parkeren uit te breiden.

De ontwikkelingen in de Centrumschil stagneren veelal bij onderhandelingen over de parkeeroplossing of de beoogde parkeerbijdrage (obv de nota parkeernormen). Beleidsmatig loopt al een project om te kijken of we als gemeente naar een nulnorm kunnen. Dit neemt niet weg dat voldoende parkeercapaciteit beschikbaar moet zijn. Specifiek ontwikkelt zich rondom de stadscampus een parkeerdiscussie. De (grote) investering voor een dergelijke voorziening in een bebouwde historische omgeving, kan niet (geheel) gefinancierd worden vanuit de parkeerexploitatie (besluitvorming MPP).

Gebiedsprogramma Keizerslanden

- Oldenielstraat

Als uitwerking van het ambitiesdocument „Deventer: een bericht aan de Stad“ (2010) is een bereikbaarheidsconclaf georganiseerd waarin maatregelen voor negen samenhangende kwesties zijn geformuleerd. Afgelopen jaren zijn al diverse projecten uitgevoerd. Eén van de grootse resterende opgaven is de verkeerssituatie rondom de Oldenielstraat. De Oldenielstraat is nu al een verkeerskundig knelpunt. Deventer heeft de ambitie om alleen al in Keizerslanden vanaf 2021 ruim 1400 woningen toe te voegen (inclusief Steenbrugge). Dit verhoogt de druk op de Oldenielstraat nog meer. Daarnaast willen we het doorgaand verkeer over de Welle ontmoedigen; autoluwer maken. Zo willen we de binnenstad en de IJssel meer met elkaar te verbinden (Stad aan de IJssel). Dit verkeer zal via de stedelijke ring waarvan de Oldenielstraat onderdeel uitmaakt, geleid moeten gaan worden. Uit een verkeerstechnische studie is gebleken dat het vanuit de verkeerscapaciteit bezien noodzakelijk is de rijbaan tussen de kruisingen Hoge Hondstraat en Brinkgreverweg te verdubbelen. Dit heeft ingrijpende sociale en stedenbouwkundige consequenties. De kruisingen moeten worden vergroot, dat heeft ruimtelijke impact. Alle werkzaamheden zijn geraamd op een bedrag van €12 miljoen. Vanuit programma Leefomgeving is een investeringsbudget beschikbaar van €2,875 miljoen.

- Nieuwbouw sporthal Keizerslanden (2 extra zaaldelen)

Voor zowel de vervangende nieuwbouw van het Eddy Hillesum Lyceum (EHL) als voor sporthal Keizerslanden is een businesscase opgesteld. In het college van 6 juli 2021 zijn deze business cases behandeld. Voor de realisatie van de sporthal is €8,3 miljoen inclusief btw nodig. De afmetingen zijn afgestemd op nieuwe toekomstige regelgeving. De definitieve business cases leiden tot een herschikking in de begroting. Conform collegebesluit zijn deze verwerkt in de 2e kwartaalrapportage 2021. De herschikkingen passen binnen de reeds met de raad afgesproken financiële kaders. Voor de sporthal is door de raad namelijk €7 miljoen beschikbaar gesteld (exclusief BTW). Voor deze nieuwbouw bestaat echter de wens om 2 extra zaaldelen te realiseren. Dit bedrag wordt geraamd op €7,5 miljoen. Dit beleidskeuze deel maakt onderdeel uit van de voorportaalijst. Nadat de nieuwbouw een definitieve go kent, zal dit deel van de voorportaalijst vervallen, omdat de uitbreiding dan niet meer realiseerbaar is.

Poort van Deventer

Innovatie en toekomstbestendigheid zijn belangrijke onderdeel van het ondernemerschap dat we overal in het werklandschap tegen komen. Langs het eerste deel van het Hanzetracé (komende vanaf de A1) bevinden zich onze bedrijventerreinen. Het totale gebied omvat één van de grootste aaneengesloten bedrijventerreinen in Oost-Nederland. Hier is een mix van grootschalige en diverse functies aanwezig.

Samen met het bedrijfsleven werken we aan bedrijventerreinen die klaar zijn voor de toekomst. We investeren in energietransitie, herontwikkeling van verouderde deelgebieden, energietransitie, de beroepshaven en duurzame mobiliteit/bereikbaarheid, zodat de bedrijventerreinen van nu hun waarde ook in de toekomst behouden. Door de dynamiek kunnen bedrijven elkaar versterken. In het uitvoeringsprogramma toekomstbestendige bedrijventerreinen is een budget beschikbaar van €2,0 miljoen. Hiervoor zijn de projecten geprogrammeerd.

Op het S/park (oud AKZO terrein) willen we een campus ontwikkelen voor startups en bedrijven in de veeleisende en hoog reactieve chemie en technologie. De huidige gebiedsontwikkeling S/Park is niet geslaagd. Het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen bleef ver achter op de voorspelling. De overeenkomst S/Park is inmiddels ontbonden. We zoeken wel naar mogelijkheden voor een doorstart.

De voormalige gasfabriek is een centrum van innovatieve startups. Marktpartijen slaan hier de handen ineen. Voor het Hartenaasje sturen we op de ontwikkeling van een bijzondere 'buitendijkse' locatie met ondersteunende faciliteiten en diensten voor de oude terreinen van de gasfabriek en AKZO.

Genoemde gebieden moeten zich zo ontwikkelen dat deze qua functies iets zeggen over Deventer. We faciliteren de dynamiek van afzonderlijke bedrijven en nodigen hen uit om zich te profileren.

De voormalige terreinen van de gasfabriek en AKZO zijn verbonden met de 'Centrumschil' via de Zutphenseweg/Mr. De Boerlaan en de Handelskade. De ontwikkelingen van de Centrumschil liggen geografisch rondom deze wegen. Langs deze as vestigen zich kennisintensieve bedrijven. Deze entree van de stad moet stedenbouwkundig zich ook meer ontwikkelen naar een zichtbare Kennisas.

- Infrastructuur rondom poort van Deventer

Om het gebied rondom McDonalds en Postillion en S-Park (Bergweide 5.2) te ontwikkelen, zijn infrastructurele maatregelen nodig. Om in de toekomst de economische ontwikkelingen in het gebied niet op slot te zetten, werkt het college een aantal maatregelen uit om de capaciteit en de flexibiliteit van het verkeerssysteem te vergroten. Op korte termijn zijn ook al maatregelen nodig. De huidige capaciteit zit aan zijn maximum, terwijl er wordt gekeken naar de realisatie van een carpoolplek nabij het motel als vervanging van de carpoolplek die is vervallen door de verbreding van de A1. Dat zorgt voor meer verkeer. Eind 2021 komt een onderzoek beschikbaar waarin de noodzakelijke verkeerskundige maatregelen zijn opgenomen. De verwachte benodigde investeringen moeten nog worden bepaald.

- Hoogwaardig Openbaar Vervoer

Centraal hierbij staat de as (Zutphenseweg, Mr. H.F. de Boerlaan, Handelskade). De gebiedsontwikkelingen in de Centrumschil zijn allemaal gerelateerd aan deze as. Vanwege de kennisintensieve bedrijven die aan deze as liggen, noemen we deze as ook wel de Kennis-as. Deze as had in het verleden een pure verkeersfunctie. Meer en meer zal de Kennis- as zich ontwikkelen naar een hoogwaardige openbaar vervoer functie. Hiervoor zijn investeringen nodig.

Er worden twee grote investeringen voorzien:

- Transferium €2,5 miljoen
- Hoogwaardig openbaar vervoer verbinding €3,0 miljoen

De kosten zijn sterk afhankelijk van de definitieve planvorming.

Digitalisering en Smart city

De digitalisering van de maatschappij gaat in rap tempo door. Digitalisering vormt een wezenlijke wijziging van hoe onze samenleving functioneert. Enerzijds worden onze inwoners steeds zelfstandiger en hebben de vrijheid en technologie om zich heen om te bepalen wat zij zelf willen. Dit heeft ook een keerzijde als poppen en smart tv's meeluisteren met wat wij zeggen. Robot toepassingen bij de zorg van mensen roept de vraag op of we recht hebben op menselijk contact. De virtuele en fysieke wereld raken volledig met elkaar verweven. Er is sprake van toenemende kruisbestuiving van data, netwerken en hardware.

Als gemeentelijke overheid komt deze ontwikkeling hard op ons af. Het vergt inspanning van de gemeente Deventer om deze digitalisering in goede banen te leiden. De technologische ontwikkeling biedt namelijk ook veel kansen voor onszelf. Daarnaast zijn er zorgen dat groepen inwoners met deze steeds sneller ontwikkelende maatschappij niet meer mee kunnen. Voor hen moet de gemeentelijke overheid de achtervang en steun zijn om hen te helpen. Wij willen hier nadrukkelijk aandacht voor hebben.

Als gemeentelijke overheid zullen we dus mee moeten in de veranderende eisen die aan ons worden gesteld. Onze dienstverlening moet hierop worden aangepast en we zullen inwoners en bedrijven moeten faciliteren in hun ontwikkeling waar mogelijk. We streven naar een volledig digitale gemeentelijke dienstverlening. Belangrijk is wel dat inwoners zelf regie hebben over welke data over hen beschikbaar is. Hier investeren we verder in, zowel in het ruimtelijke, sociale domein als op het vlak van de dienstverlening.

De technologische ontwikkeling biedt ook veel kansen voor onszelf. Met geavanceerde verlichting kunnen we de aantrekkelijkheid van de binnenstad vergroten. Data vanuit onze verkeerslichten staan direct en open ter beschikking. En onze verkeerslichten worden direct bijgestuurd op basis van data van verkeersstromen.

Deventer heeft de ambitie deze nieuwe technieken ten volle te benutten. Het verzamelen van data moet wel veilig, doordacht en volgens de regels gebeuren. Het combineren van gegevens en de manier waarop informatie ons stuurt, verdienen onze permanente aandacht. Hiervoor is nieuwe expertise nodig. Door de ambitie vanuit de i-visie en door genoemde maatschappelijke ontwikkelingen rondom internet en data zullen op termijn forse investeringen nodig zijn op het gebied van de informatiehuishouding. Deze investeringen slaan terug op alles in de organisatie van de kwaliteit en kwantiteit van de ambtelijke capaciteit, de hardware en de software bij zowel bedrijfsvoering als bij de business (de primaire processen). Een paar belangrijke ontwikkelingen die op dit moment spelen zijn:

- Toekomst Gericht Werken (TGW);
- Datagestuurd Werken (DGW);
- Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO).

De komende jaren verwachten we meer noodzakelijke investeringen. De primaire processen zullen veranderen. Als we hierop niet inspelen, zullen we in de toekomst geconfronteerd worden met hoge desintegratiekosten om opgelopen achterstanden in te lopen. Een gefaseerde en goed geprogrammeerde aanpassing van onze processen heeft ook voordelen. Hierbij moeten we wel bereid zijn buiten bestaande kaders te denken. Een fundamenteel andere inrichting van processen kan leiden tot een efficiëntere en effectievere uitvoering. Hiermee wordt capaciteit vrijgespeeld. Deze capaciteit is hard nodig om de negatieve maatschappelijke consequenties van digitalisering op te vangen. Dit kan gebeuren door meer maatwerk (bij regelingen), meer dienstverlening en begeleiding (voor inwoners die moeite hebben met de digitalisering) en meer inzet bij complexere taken (integrale gebiedsontwikkeling).

Op basis van de i-visie zijn per domein uitvoeringsplannen opgesteld. Deze plannen zijn vertaald in financiële consequenties. De autonome ontwikkelingen zijn opgenomen in de kaderbrief. Overige investeringen uit de uitvoeringsplannen worden opgenomen in deze voorjaarsnota. De totaal benodigde investeringen in de komende jaren worden geraamd op €750.000.

Energietransitie

De grootste opgave waar we als maatschappij voor staan, is de energietransitie en de warmtetransitie. Dit heeft ook grote financiële impact. Dit kan niet naar verwachting niet zonder rijksmiddelen.

De gemeente zal zelf nauwelijks investeren. Zo zal de opwekking van energie CO2 neutraal moeten plaatsvinden. Dit betekent ook dat we een andere infrastructuur nodig hebben om de opgewekte energie op het juiste moment op de juiste plek te krijgen. Ook het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving vraagt forse investeringen van bedrijven, particulieren en corporaties. Dit kan naar verwachting niet zonder rijksmiddelen.

De gemeente zal zelf nauwelijks investeren in hardware voor de grootschalige energieopwekking (wind/zon) of de warmtetransitie. Dat is voor de warmtetransitie met name aan particuliere huisbezitters, beleggers en corporaties en eigenaren van warmtenetten. Energieleveranciers staan aan de lat voor verzwaren van het netwerk en commerciële partijen of energiecoöperaties investeren in de aanleg en exploitatie van windmolens en zonneparken.

Uitzondering is de aanleg van het Slimme Warmtenet in Zandweerd. De raad heeft in oktober 2020 besloten tot een gemeentelijke investering in de aanleg. De gemeentelijke rol bij energietransitie en warmtetransitie is faciliteren, initiëren, aan te jagen of (ruimtelijke) kaders te geven, zodat de doelstellingen voor de warmtetransitie en grootschalige energieopwekking gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor zijn heel veel exploitatiemiddelen voor nodig (capaciteit en geld), maar dus geen separate investeringsmiddelen.

Programma Fiets

Het college heeft het programma fiets vastgesteld voor de periode 2021-2025. De afgelopen jaren is veel energie gestoken in het op peil brengen van het fietsnetwerk omdat de fiets hét vervoermiddel is voor in en buiten de gemeente. Binnen de meerjarenprogrammaring van zowel wegonderhoud als investeringen op gebied van infrastructuur, heeft de fiets altijd een prominente plek. Vanzelfsprekend betekent het inpassen van fietsinfrastructuur in de bestaande, soms historische omgeving ook het doen van compromissen.

Er ligt een grote opgave om de lijn van de afgelopen jaren voort te zetten en bij voorkeur zelfs een impuls te geven. De ambitie om in toekomst 'dé slimme gemeente van Overijssel op gebied van positieve gezondheid en duurzame bereikbaarheid' te worden vraagt om een schaa sprong in kwaliteit en investeringen. De focus ligt hierbij op de fiets in het economisch verkeer. Fietsen moet vanzelfsprekend worden naar werk, winkel en school. De kracht van het fietsbeleid ligt in de combinatie van maatregelen, op fysiek vlak én in gedrag, gebruikmakend van ontwikkelingen op gebied van intelligente verkeerssystemen en datagebruik. De fiets als hoofd-, voor- en natransport kan, al of niet in de vorm van deelmobiliteit, de logische stap worden naar een duurzaam bereikbare en gezonde Deventer samenleving.

De totale ongedekte investering, bedraagt €75 miljoen. De grootste projecten uit deze lijst zijn:

- Fietspad spoorbrug IJssel €16,0 miljoen;
- Fietsbrug IJssel F1 parallel langs A1 €20 miljoen;
- Spoor- en wegkruising Siemelinksweg langs Schipbeek €10 miljoen.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Bij het behandelen van de Begroting 2020 heeft de raad de motie "Verduurzaming gemeentelijk vastgoed" aangenomen. Daarin is de opdracht aan het college meegegeven om een plan van aanpak verduurzaming kernbezit op te stellen, onder andere vanwege de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft voor bedrijven en particulieren in de verduurzamingsopgave van vastgoed. Dit is inmiddels uitgewerkt in een routekaart, portefeuillestrategie en een investeringsprogramma voor de periode 2022-2030.

Doelstelling volgens de klimaatwet en uitwerking in de sectorale routekaart gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is om in 2050 nagenoeg energieneutraal te zijn. Daarvoor moet de CO2 uitstoot met 3,3% teruggedrongen worden. Om het totale gemeentelijke kernbezit (incl. onderwijshuisvesting en sportbedrijf) dat verwarmd wordt (ruim 120 panden) in 2050 energieneutraal te krijgen is een investering van ongeveer 45 miljoen netto nodig. Om op koers te liggen voor een energieneutraal vastgoed in 2050, is in de periode 2022-2030 een CO2 reductie van 33% nodig. Dat betekent een investering van bruto circa 21,2 miljoen. Netto betekent dit een investering van circa €14,9 miljoen (jaarlijks €1,65 miljoen), omdat een deel van de maatregelen terugverdiend kan worden door een lagere energierekening (15%) en een deel gedekt kan worden uit de groot onderhoudsbudgetten (15%). Dat betekent dat 70% van de investeringen onrendabel zijn. De structurele kapitaallast loopt op van €120.000 in 2023 tot ruim €1,1 miljoen in 2031.

Daarnaast is structureel €80.000 nodig voor energiemonitoring, coaching van energieverbruik door gebruikers, het inregelen van de installaties en projectleiding. In meerjarig perspectief ziet het investeringsprogramma en de dekkingsbehoefte er als volgt uit:

Bedragen x €1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Investering (eenmalig)										
- jaarlijks	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650
- cumulatief	1.650	3.300	4.950	6.600	8.250	9.900	11.550	13.200	14.850	
Exploitatie (structureel)										
- Kapitaallasten		120	240	370	490	610	740	860	990	1.110
- Apparaatlasten	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
- Totaal	80	200	320	450	570	690	820	940	1.070	1.190

Bij het vaststellen van de routekaart is een budget van €160.000 vrijgegeven, dat was vrijgevallen uit het stadhuis krediet. Inschatting nu is dat vanuit dat budget voor de jaarschijf 2022 voldoende middelen resteren voor energiemonitoring, coaching, inregelen van installaties en projectleiding.

Verkabeling hoogspanningsnet Diepenveen

De gemeenteraad heeft bij de begroting 2021 een motie aangenomen om onderzoek te doen door Tennet naar het ondergronds brengen van hoogspanningslijnen in Diepenveen. Inmiddels liggen de eerste resultaten van een haalbaarheidsonderzoek met een aantal tracés voor Diepenveen er. De gemeente zal mede moeten investeren. Enerzijds in de planvoorbereiding en uitwerking, anderzijds in de aanlegkosten. Dit in een verwachte kostenverhouding van 80% van de kosten voor Tennet, 10% voor de provincie Overijssel en 10% voor de gemeente Deventer.

De verwachte investering voor Diepenveen bedraagt ca. €23 miljoen, gemeentelijke aandeel op basis van 10% is dan €2,3 miljoen. Het verwachte jaar van investering is 2024-2025.

Vervanging dak de Scheg

Het dak van de Scheg is aan vervanging toe. Het dak is bijna 30 jaar oud en inmiddels zodanig beschadigd dat deze vernieuwd moet worden. Ook voldoet het dak van het zwembad niet meer aan de huidige eisen van duurzaamheid, wat leidt tot fors warmteverlies. Vervanging levert besparing aan energieverbruik op, zeker in combinatie met zonnepanelen. De kosten van deze investering worden de komende tijd duidelijk.

IHP Onderwijsgebouwen

Een nieuw integraal huisvestingsplan voor onderwijsgebouw is opgesteld en wordt de komende periode vastgesteld. Dit IHP geeft inzicht in de benodigde investeringen voor diverse onderwijsgebouwen tot 2029. Een voorlopig eerste inschatting is dat het gaat om een meerjarige investering van in totaal circa €26,1 miljoen tot 2030. In het IHP worden 4 categorieën onderscheiden. De voorlopige bedragen per categorie zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Omschrijving geraamde investering	jaar	investering
Aanvraag besluit voor 31 december 2021	2022	€253.000
Ruimtetekort of ontbreken van adequate huisvesting	2023-2024	€4.886.000
Vervangende nieuwbouw met reductie leegstand	2022-2025	€12.548.000
Theoretisch geplande renovaties / groot onderhoud	2023-2029	€8.450.000
Totaal		€26.137.000

Als deze investeringen zijn gerealiseerd worden de kapitaallasten in het jaar na de oplevering van de voorziening geactiveerd in de exploitatie en start de lineaire afschrijving. In de bestaande begroting is een bedrag beschikbaar voor dekking van kapitaallasten. Door vrijvallende kapitaallasten kan een steeds groter deel van de nieuwe kapitaallasten worden gedekt. Echter, dit is niet voldoende om de totale kapitaallast te dekken. Op termijn (2027-2035) is jaarlijks een bedrag nodig om de totale investeringsvraag af te dekken. Bij de autonome ontwikkelingen in deze begroting zijn bedragen opgenomen voor een aantal investeringen. Ook is er bij nieuw beleid geld vrijgemaakt voor de tijdelijke uitbreiding Kei13.

Sporthal Bathmen

Bij de begroting 2021 is besloten tot een investering in de nieuwbouw van de sporthal in Bathmen. Dit is vertaald in het opvoeren van kapitaallasten vanaf 2024 te dekken uit algemene middelen. Uit de nadere planuitwerking blijkt dat de 1-op-1 vervanging van de huidige sporthal in Bathmen niet toekomstbestendig is. De prijzen zijn sinds de eerste raming aanzienlijk gestegen. Daarnaast zijn voor nieuwbouw huidige normen van toepassing.

De voorkeursvariant college inclusief de mogelijke integratie van de gymzaal, vraagt om een totale investering van €11,3 miljoen inclusief BTW. Aan dekking is totaal €8,1 miljoen beschikbaar inclusief BTW. Hiermee resteert een nog te dekken investering van €3,2 miljoen inclusief btw. Dit komt overeen met €164.000 aan kapitaallasten in het 1e jaar (lineair en gemiddelde afschrijving gebouw en installaties 25 jaar)= 2025.

Bereikbaarheidsconclaaf

Als uitwerking van het ambitiesdocument „Deventer: een bericht aan de Stad“ (2010) is een bereikbaarheidsconclaaf georganiseerd waarin maatregelen voor negen samenhangende kwesties zijn geformuleerd. Afgelopen jaren zijn al diverse projecten uitgevoerd. Op de lange termijn wordt nog een aanvullende investering voorzien, te weten de aanleg van een derde brug.

Waterveiligheid en maatregelen IJssel (richting 2050)

Nieuwe landelijke waterveiligheidsnormering zullen op lange termijn > 2050 gevolg hebben voor hoe rond de binnenstad de waterveiligheid kunnen garanderen. Tegelijkertijd spelen daar de nodige die van invloed kunnen zijn op lokale waterstanden en waterkeringen. Zoals ontwikkelingen met betrekking tot de binnenvaart. Ook hebben we aandacht voor klimaatadaptatie bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op lange termijn zijn investeringen in waterveiligheid nodig.

Vergroten capaciteit/ vervanging sluiscomplex

Als gevolg van de ontwikkeling van de Haven, wordt duidelijker dat de functionele capaciteit van de sluis beperkt is. De maximale schepen op de IJssel (CEMT klasse Va) zijn groter dan de afmetingen van de sluiskolk. Daarnaast komt over 10 tot 20 jaar het einde van de levensduur van het sluiscomplex in zicht. Gezien de ambities rond de haven, de ontwikkeling van de logistiek, de problematiek rondom waterveiligheid en klimaat- en duurzaamheidsopgave, moet het vergroten / vervangen van het sluiscomplex worden opgepakt. De benodigde middelen zijn zo groot, dat we tijdig moeten gaan reserveren. Daarnaast kunnen we deze investering nooit alleen doen. Er zijn in Nederland zeer weinig gemeenten die een volwaardig sluiscomplex in een primaire waterkering moeten onderhouden (en vervangen). Het rijk, provincie, regio en het bedrijfsleven zullen moeten bijspringen.

Samenvatting

Voorportaalijst (bedragen x €1.000)	Korte termijn	Middellange termijn	Lange termijn
Wonen en voorzieningen		pm	pm
Gebiedsprogramma Centrumschil inclusief de Kien			
- Agenda Binnenstad	5.600	7.000	3.000
- Culturele voorzieningen – Burgerweeshuis		nntb	
- Herontwikkeling industriële gebieden – Haveneiland		7.000	
- Parkeeropgave Centrumschil	nntb		
- De Kien	pm	pm	pm
Gebiedsprogramma Keizerslanden			
- Oldenielstraat		9.125	
- Nieuwbouw sporthal Keizerslanden 2 extra zaaldelen	7.500		
Poort van Deventer			
- Infrastructuur rondom poort van Deventer	nntb		
- Hoogwaardig Openbaar Vervoer		2.500	3.000
Digitalisering en smart city		750	
Energietransitie	0	0	0
Programma fiets	14.000	15.000	46.000
Verduurzaming gemeentelijke vastgoed	6.600	8.250	
Verkabeling hoogspanningsnet Diepenveen		2.300	
Vervanging dak de Scheg	nntb		
IHP Scholen en Gymzalen		9.239	
Bereikbaarheidsconclaaf – 3^e brug			pm
Waterveiligheid en maatregelen IJssel			pm
Vergroten capaciteit / vervanging sluiscomplex			pm

Dekking programmaplan

Inleiding

In de programma's Burger en bestuur tot en met Bedrijfsvoering zijn de gemeentelijke activiteiten en middeleninzet samengevat. De kosten van deze programma's moeten gedekt worden. Het dekking programmaplan bevat een overzicht van de beschikbare dekkingsmiddelen voor de begroting en geeft een totaaloverzicht van het resultaat van de begroting.

Hieronder wordt het resultaat van de meerjarenbegroting weergegeven, zowel exclusief als ook inclusief verrekening van reserves. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten van de programma's en van de beschikbare dekkingsmiddelen.

Resultaat meerjarenbegroting inclusief verrekening reserves

In de onderstaande tabel worden de uitkomsten van de begroting gepresenteerd. In hoofdstuk Financiële uitkomsten begroting, treft u een nadere toelichting en specificatie aan.

(bedragen x €1.000)

Structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo van baten en lasten	-905	-5.784	-2.750	1.631
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.922	6.305	3.157	-1.631
Totaal resultaat meerjarenbegroting	1.017	521	407	0

Resultaat meerjarenbegroting exclusief verrekening reserves

In onderstaande tabel is het totaal aan lasten en baten opgenomen. Het lastentotaal geeft een beeld van de gemeentelijke 'omzet'. Deze bedraagt voor 2021 €349 miljoen. Het resultaat (onder in de tabel) geeft het overall-saldo van lasten en baten als de verrekening met reserves (puttingen en stortingen) buiten beschouwing wordt gelaten. Dat geeft een extra inzicht in de financiële positie van de gemeente. De regelgeving (BBV 2004) schrijft deze cijferopstelling dan ook voor. Het saldo per programma en de algemene dekkingsmiddelen zijn hierna verder gespecificeerd.

(bedragen x €1.000)

Resultaat begroting exclusief verrekening reserves	2022	2023	2024	2025
Totaal lasten programma's (exclusief Algemene dekkingsmiddelen)	364.985	354.737	355.754	346.379
Totaal baten programma (exclusief Algemene dekkingsmiddelen)	121.351	112.800	114.740	107.659
Totaal saldo programma (exclusief Algemene dekkingsmiddelen)	-243.633	-241.937	-241.014	-238.719
Totaal saldo algemene dekkingsmiddelen	242.728	236.153	238.264	240.350
Resultaat begroting exclusief verrekening reserves	-905	-5.784	-2.750	1.631

Verrekening met reserves

In onderstaand overzicht zijn alle stortingen en puttingen in/uit reserves verzameld die ten laste resp. ten gunste worden gebracht van de exploitatie. Ook is opgenomen welke rente conform de vastgestelde regels wordt toegevoegd aan reserves. Voor detailinformatie per programma wordt verwezen naar bijlage Resultaatbestemming. Een en ander leidt per saldo tot het volgende effect van verrekening met reserves per jaar.
(bedragen x €1.000)

Reserves	2022	2023	2024	2025
Saldo stortingen (-) en puttingen (+) exclusief rentetoevoeging	2.256	6.648	3.620	-1.169
Toevoeging van rente aan reserves (-)	333	344	463	462
Saldo stortingen (-) en puttingen (+) inclusief rentetoevoeging	1.922	6.305	3.157	-1.632

Saldo lasten en baten per programma

In dit overzicht zijn de saldo's per programma (exclusief reserve mutaties) samengevat.
(bedragen x €1.000)

Saldo per programma	2022	2023	2024	2025
Burger en bestuur	-7.297	-6.885	-6.444	-6.381
Openbare orde en veiligheid	-10.981	-10.975	-10.490	-10.488
Leefomgeving	-22.348	-22.236	-22.801	-22.070
Milieu en duurzaamheid	2.502	-2.038	-2.014	-2.014
Ruimtelijke ontwikkeling	-2.729	-2.284	-1.859	-1.792
Herstructurering en vastgoed	2.126	1.263	1.030	1.245
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	-32.294	-31.690	-31.210	-30.900
Meedoen	-82.605	-83.258	-82.648	-82.779
Jeugd en onderwijs	-39.302	-38.178	-40.090	-39.069
Economie en Internationaal beleid	-2.282	-2.280	-2.027	-2.026
Kunst en cultuur	-14.438	-14.380	-14.156	-14.133
Bedrijfsvoering	-28.979	-28.995	-28.304	-28.312
Totaal	-243.633	-241.937	-241.014	-238.719

Algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste dekkingsbron voor de gemeentelijke lasten zijn de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen, waarvan de Algemene Uitkering (AU) en de Onroerende zaakbelasting (OZB) de belangrijkste zijn. De dekkingsmiddelen die direct verbonden zijn aan taakvelden, zoals de afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn als opbrengst ondergebracht in het betreffende programma. Naast deze algemene dekkingsmiddelen is er ook een aantal lasten en baten, dat daar (nog) buiten valt. Het betreft gereserveerde lasten en baten van algemeen karakter die nog nadere uitwerking behoeven alvorens te worden toebedeeld aan een programma. Ze worden per onderwerp kort toegelicht, en voor zover relevant daarna gespecificeerd.

(bedragen x €1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	216.255	215.979	217.968	221.407
Lokale heffingen	29.459	30.459	31.514	32.579
Saldo financieringsfunctie	443	419	1.692	2.419
Dividend	1.194	1.194	1.194	1.194
Calculatieverschillen	-31	-393	-671	-671
Overige algemene dekkingsmiddelen	-641	-648	-648	-648
Uitvoeringskosten lokale heffingen	-1.096	-1.096	-1.096	-1.096
Gereserveerde budgetten:				
Onvoorzien	-240	-240	-240	-240
Stelposten				
Areaal infrastructuur	-313	-513	-723	-933
Gebiedexploitatie Bergweide/Kloosterlanden	-300	0	0	0
Burgerweeshuis (exclusief nieuw beleid van €1,3 miljoen)	-2.691	0	0	0
De nieuwe Keizer	-120	-3.920	-200	-100
Wet Open Overheid	-182	-206	-231	-258
Stelpost accres AU	-1.650	-1.950	-2.250	-2.550
Stelpost autonome ontwikkelingen	-1.350	-1.725	-2.105	-2.490
Stelpost algemene uitkering jeugd	9.576	7.947	7.461	6.847
Stelpost bodemsanering	439	439	439	439
Nieuw Beleid	-5.694	-5.501	-6.180	-4.189
Stelpost prijzen en lonen	0	-3.787	-7.272	-10.998
Stelpost investeringen	-119	-119	-119	-119
Technische stelposten	-211	-186	-269	-243
Totaal	242.728	236.153	238.264	240.350

Algemene uitkering

Gemeente Deventer ontvangt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze uitkering is voor een deel gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. De verdeling van het geld over de gemeenten vindt plaats op basis van verdeelmaatstaven.

Lokale heffingen

Hier wordt een beeld gegeven van de lokale heffingen waarbij er geen relatie ligt tussen de kosten en de opbrengsten. Dit impliceert tevens dat de heffingen op het gebied van parkeren (gedeeltelijk), afvalstoffen- en rioolopbrengsten geen algemeen dekkingsmiddel zijn, maar expliciet worden aangewend voor uitgaven op betreffende terreinen. In de paragraaf lokale lasten wordt aandacht besteed aan o.a. lokale lastendruk, kwijscheldingsbeleid e.d.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit begrip kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant, en
- de ontvangen rente (bate) over de uitzettingen. Onder uitzettingen kunnen worden verstaan deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen.

Dividend

De opbrengst uit deelnemingen betreft o.a. de dividenduitkering van de Bank Nederlandse gemeenten.

Calculatieverschillen kostenplaatsen

In een aantal kostenplaatsen wordt in de begroting een voorcalculatorisch tarief gehanteerd. De werkelijke kosten en opbrengsten kunnen hiervan afwijken. Dit komt tot uitdrukking in het calculatieverschil. Daarnaast bevat deze post nog budgetten die niet zijn toe te rekenen aan één product.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De post 'overige algemene dekkingsmiddelen' bestaat met name uit de bespaarde rente op de reserves afkopen erfpacht en de vermogensreserve en kosten voormalig personeel.

Uitvoeringskosten lokale heffingen

Uitvoeringskosten lokale heffingen zijn de kosten voor het heffen en invorderen van de belastingen en heffingen. Dit zijn onder andere kosten van het gegevensbeheer, alle correspondentie en andere administratieve handelingen.

Gereserveerde budgetten:

Onvoorzien

Dit betreft de algemene raming voor onvoorzien. De bestedingen die ten laste van onvoorzien komen worden verantwoord op de programma's waarop deze betrekking hebben. Dit betreft diverse lasten en baten die niet direct aan programma's kunnen worden toegerekend.

Stelposten

Dit betreft diverse lasten en baten die niet direct aan programma's worden toegerekend.

Nieuw beleid

Dit is het bedrag van de incidentele en structurele voorstellen nieuw beleid.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 geldt voor de gemeente Deventer de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven (Wet Vpb). Op basis van de wetgeving zijn de verschillende activiteiten van gemeente Deventer onderzocht of er sprake is van het drijven van een onderneming. Op basis van het onderzoek is de gemeente Deventer van mening dat dit niet het geval is. Het pleitbaar standpunt is geformaliseerd met het indienen van een zogenaamde 'nihil' aangifte voor de jaren 2016, 2017, 2018 en 2019.

Voor de begroting 2022 betekent dit dat er in beginsel geen financiële consequenties in de vorm van vennootschapsbelastingafdracht zijn opgenomen.

De gemeente Deventer heeft met reclame exploitanten contracten afgesloten op basis waarvan de gemeente, delen van de publieke ruimte tegen vergoeding ter beschikking stelt aan de exploitant. De Belastingdienst is van mening dat de gemeente Deventer daarmee een onderneming drijft en heeft de gemeente over het jaar 2016 en 2017 een aanslag opgelegd. De gemeente Deventer is het niet eens met de aanslagen en is, net als diverse andere gemeenten, daartegen in bezwaar gegaan. Of het pleitbaar standpunt van de gemeente Deventer in dit juridisch traject overeind blijft, hangt af van de Belastingdienst in combinatie met de landelijke fiscaal juridische ontwikkeling. Er zijn diverse gerechtelijke procedures gestart om de wet op dit gebied te verduidelijken. Dit vormt een onzekerheid voor de gemeente Deventer.

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Overhead

In de BBV-regels is voorgeschreven wat onder de definitie overhead wordt verstaan.

De definitie luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Door de definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Er moet in het programmaplan worden aangegeven welk bedrag dit in de gemeente betreft.

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Overhead	28.915	28.693	28.317	28.381

Programma's

Burger en bestuur

Omschrijving

In dit programma gaat het om de relatie van de gemeente met de inwoner en de manier waarop Deventer bestuurd wordt.

Het gemeentebestuur wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De raad is de vertegenwoordiging van de inwoners van Deventer. Ze bestaat uit 37 raadsleden en geeft richting aan het beleid en controleert de uitvoering daarvan. Het dagelijks bestuur van de gemeente is belegd bij het college van B&W. Binnen de door de raad gestelde kaders geeft het college uitvoering aan het beleid.

De gemeente heeft vele taken. De rol die ze aanneemt loopt uiteen van reguleren (vergunningen verlenen en handhaven), uitvoeren, regisseren in netwerkverbanden, stimuleren of faciliteren (subsidies) tot loslaten, wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. We nodigen inwoners en organisaties actief uit om mee te denken en initiatief te nemen.

Onze dienstverlening sluit aan op de vraag van inwoners en ondernemers. Producten en diensten zijn toegankelijk, met transparante procedures, korte doorlooptijden en heldere antwoorden door kundige en vriendelijke medewerkers. We bieden advies als er meer ondersteuning nodig is. We werken aan passende regels: we kijken welke regels belemmerend werken, onnodige regelgeving wordt losgelaten. De komende jaren willen we voor inwoners en ondernemers de regie op de eigen gegevens verbeteren.

Inwoners en ondernemers kiezen zelf het contactkanaal met de gemeente. Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar, maar sommige vragen lenen zich niet voor digitale afhandeling. Bovendien heeft een deel van onze inwoners moeite met digitale dienstverlening. Daarom zijn alle contactkanalen (balie, telefoon, email, social media, whatsapp en digitaal) van groot belang, houden we deze kanalen maximaal open en kiest de inwoner zélf zijn contactkanaal: de omnichannel strategie. Dit is niet alleen klantvriendelijk, het is tevens (kosten)efficiënt, omdat het herstelkosten in de vorm van informatieloops, onnodig contact, klachten en bezwaar helpt voorkomen.

Actuele beleidscontext

In 2022 hopen we dat we terug zijn op het niveau van dienstverlening van vóór corona. De mogelijkheden voor digitale dienstverlening nemen toe en worden steeds persoonlijker. We onderzoeken mogelijkheden om de regie op eigen gegevens door inwoners mogelijk te maken. In 2022 werken we verder om aan de eisen vanuit het Besluit Digitale Toegankelijkheid te voldoen. Bij alle ontwikkelingen laten we ons inspireren door de Nationale Ombudsman, die heeft opgeroepen om de dienstverlening van de overheid eerlijk, begripvol en volgens de menselijke maat vorm te geven.

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. In het najaar van 2021 zijn we met de voorbereidingen gestart. Net als bij de Tweede Kamerverkiezingen houden we rekening met extra coronamaatregelen.

Het college wil nieuwe vormen van participatie door inwoners en organisaties mogelijk maken. We stimuleren initiatieven in de wijk en laten jongeren meedenken en onderwerpen agenderen. We kijken daarbij ook naar de digitale vormen van participatie, wat in corona-tijd extra belangrijk is geworden. We werken nauw samen met collega-gemeenten en andere overheden, zowel op lokaal als op (inter)nationaal niveau. De Regio Deal is daarvan een belangrijk resultaat. De Regio Deal versterkt bestaande samenwerkingen en zorgt ook voor nieuwe coalities. Daarmee versterken Rijk en Regio met elkaar de kracht van de regio en de samenleving als geheel. Het doel van de Regio Deal Cleantech Regio is het leggen van een structurele basis voor een langdurige aanpak om in de regio groene, duurzame en inclusieve economische groei te realiseren, waarbij de investeringen als gevolg van de Regio Deal werken als een hefboom voor toekomstige samenwerkingen. Om dit te bewerkstelligen zijn er in deze Regio Deal twee actielijnen geformuleerd die elkaar versterken: “Cleantech Werkt” aan “Groene Groei”.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Burger en bestuur	0.1 Bestuur; 0.2 Burgerzaken; 3.1 Economische ontwikkeling; 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; 6.5 Arbeidsparticipatie; 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO); 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: We werken aan partnerschappen	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het college heeft in het bestuursakkoord "Met lef en liefde voor Deventer" de ambitie neergezet om Deventer nadrukkelijker te tonen aan de buitenwereld en aan samenwerkingsverbanden in de regio. Dat kunnen we niet alleen. Daarom werken we samen met en ondernemen we lobbyactiviteiten vanuit Deventer richting provinciale, regionale, landelijke en Europese overheden en instanties, alsook richting werkgevers en ondernemerskoepels.	✓	✓			

Prestatie	Cleantech-verband	Budget
We voeren projecten uit en ondernemen lobbyactiviteiten in Cleantech-verband		€690.000

Prestatie	Vergroten en delen kennis	Budget
We vergroten en delen onze kennis met partners als VNG, G40 en Platform 31		€475.000

Doelstelling: We streven naar een (meer) participerende samenleving	Opgave				
	1	2	3	4	5
We streven naar een (meer) participerende samenleving: We gaan uit van vertrouwen geven en krijgen. We zoeken samen naar de best mogelijke oplossingen met een intelligente mix van overheid, samenleving en markt. We zijn als overheid uitnodigend, stimulerend, faciliterend en geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving. Zo streven we naar een groter draagvlak voor en hogere tevredenheid over de gemeente.					✓

Prestatie	We ontwikkelen een strategie	Budget
We ontwikkelen een strategie om initiatieven te stimuleren in de wijken (extern) en daar als gemeente constructief mee om te gaan (intern)		€95.000
Prestatie	Stem jongeren	Budget
We zorgen ervoor dat jongeren hun stem kunnen laten horen in Deventer		
Doelstelling: Inwoners zijn tevreden		Opgave
		1 2 3 4 5
Inwoners zijn tevreden: We zijn bereikbaar, in de breedste zin van het woord. Telefonisch, fysiek, online: de inwoner kan bij ons terecht en kiest daarin zelf zijn contactkanaal: omnichannel. We bieden moderne dienstverlening: persoonlijk, snel, op maat, digitaal. Met minder en betere regels. De openingstijden zijn ruim; hiermee sluiten we aan op het ritme van de stad. De tevredenheid voor eerstelijns klantcontact bedraagt minimaal een 8,0.		✓
Prestatie	Gemeentebestuur	Budget
De gemeenteraad en het college van B&W vormen het gemeentebestuur		€3.499.181
Prestatie	We werken datagedreven	Budget
We werken datagedreven		€516.000
Prestatie	Digitale toegankelijkheid van online dienstverlening	Budget
We passen onze online communicatie en dienstverlening aan de eisen vanuit het Besluit Digitale Toegankelijkheid aan		€40.000
Prestatie	Leveren producten en diensten	Budget
We leveren producten en diensten en beantwoorden vragen in het 1e lijns klantcontact		€2.969.500
Prestatie	Gemeenteraadsverkiezingen	Budget
We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen die op 16 maart 2022 plaatsvinden		€188.520

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	8.198	8.471	7.890	7.449	7.386
Baten	1.281	1.174	1.005	1.005	1.005
Saldo exclusief reserves	-6.916	-7.297	-6.885	-6.444	-6.381
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Puttend uit reserves	427	0	0	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	427	0	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-6.489	-7.297	-6.885	-6.444	-6.381

De stijging van het saldo inclusief reserves met €808.000 in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

- De inkomsten uit leges voor reisdocumenten en rijbewijzen zijn in 2022 €100.000 lager begroot in verband met verwachte afname van het aantal aanvragen volgens het landelijk rekenmodel van de Nederlandse Vereniging Voor Burgerzaken;
- Hogere kosten voor automatisering, vooral vanwege vervanging en implementatie applicaties Burgerzaken (+€466.000);
- Loon- en prijscompensatie (+€94.000);
- In 2021 waren er in verband met de corona-pandemie eenmalig hogere kosten voor de verkiezingen (-€121.000);
- Uitbreiding van de Raad met 2 leden doordat Deventer een 100.000+ plus gemeente is geworden (+€50.000);
- In de Voorjaarsnota 2021 is eenmalig budget opgenomen voor onderzoek Deventer 2040, adreskwaliteit en het project Inwoner aan zet (€185.000);
- Vanuit het budget generatiepact wordt €112.000 in 2022 ingezet voor tijdelijke capaciteit datagedreven werken.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Arbeidspar.toeleiding naar werk	-14	-14	-14	-14	-14
Belastingen Overig	-5	-6	-6	-6	-6
Bestuur	-5.138	-5.207	-5.015	-4.979	-4.979
Burgerzaken	-1.673	-1.985	-1.764	-1.359	-1.296
Economische ontwikkeling	-13	-13	-13	-13	-13
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-27	-27	-27	-27	-27
Samenkracht en burgerparticipatie	-30	-30	-30	-30	-30
Wonen en Bouwen	-16	-16	-16	-16	-16
Saldo exclusief reserves	-6.916	-7.297	-6.885	-6.444	-6.381

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	313	313	313	313
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	391	393	395	395
Saldo	79	80	82	82

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening 2017-2018	1,8 Mb	Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening 2017-2018 + Raadsmededeling
EU evaluatie en vooruitblik	0,5 Mb	EU evaluatie en vooruitblik
Kader subsidieverwerving	0,4 Mb	Kader subsidieverwerving
Cleantech Regio	0,1 Mb	Cleantech Regio

Openbare orde en veiligheid

Omschrijving

De ambitie van het programma Veiligheid is om in samenwerking met interne en externe partners de veiligheid, rechtvaardigheid en weerbaarheid te versterken in Deventer. Het programma Veiligheid omvat een breed en complex terrein. Breed omdat veiligheid vele geprioriteerde onderwerpen omvat, van huiselijk geweld en veelplegers, tot de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit, het voorkomen van polarisering, overlast op straat, het voorkomen en beperken van de risico's van drugsgebruik en digitale criminaliteit.

Complex, omdat voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel is. Daarnaast kan zich de mogelijkheid voordoen dat er spanning bestaat tussen lokaal beleid en regionale dan wel landelijke prioriteiten. Er zijn grenzen ten aanzien van de mogelijkheden om het gevoel van veiligheid te beïnvloeden. Toch zien steeds meer mensen openbare orde en veiligheid als een taak waar iedereen een bijdrage aanlevert. Toezicht en handhaving ondersteunen de uitvoering van het beleid. Waar mogelijk vindt de inzet van toezicht plaats in overleg met bewoners en instellingen. Daarnaast leveren we vanuit het programma een actieve bijdrage aan de veiligheidsregio IJsselland en daarmee aan een integrale hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De gemeentelijke rol bij de verschillende prestaties in het programma bestaat veelal uit reguleren (vergunningverlening en handhaving). Daarnaast is er sprake van regisseren en faciliteren (bijvoorbeeld evenementen) en verbinden in zowel beleidsterreinen als netwerkverbanden.

Actuele beleidscontext

Samen werken aan Veiligheid, rechtvaardigheid en weerbaarheid in Deventer

In de afgelopen jaren is er in Deventer een belangrijk fundament neergezet om de veiligheid in Deventer naar een hoger niveau te brengen. De afgelopen periode is er veel bereikt. De criminaliteit is gedaald en het gevoel van veiligheid is toegenomen. Ook de komende periode houden we aandacht voor (nieuwe) ontwikkelingen en zoeken daarin de samenwerking met inwoners, ondernemers en veiligheidspartners. Belangrijk is dat in Deventer het beleidsmatige fundament op een stevige wijze is gekoppeld aan de uitvoeringspraktijk en daarmee vanuit korte lijnen snel gereageerd kan worden op problematiek.

Ook het komende jaar willen wij het 'veiligheidsfundament' in Deventer verder versterken door de maatregelen zoals opgenomen in het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2020-2023 en de voortgangsrapportage veiligheid 2020 uit te voeren. Vanuit het programma Veiligheid is het van belang dat de middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en van daaruit gaan we extra aan de slag met de volgende ontwikkelthema's ter versterking van het fundament in Deventer:

- Ervoor zorgen dat Deventer een ongunstig klimaat heeft voor ondermijnende activiteiten;
- Het versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid;
- Intensiveren van de aanpak van de brede drugsproblematiek;
- Meer zicht op en het vergroten van bewustzijn over digitale criminaliteit.

Vanzelfsprekend doen we dit in nauwe samenwerking met partners binnen en buiten de gemeente, op lokaal en regionaal niveau. De focus zal blijven om in samenwerking met interne en externe partners vanuit een programmatische insteek de veiligheid, rechtvaardigheid en weerbaarheid te versterken in Deventer.

Aanvullend op de gestelde prioriteiten in de vorm van ontwikkelthema's blijven werkzaamheden op de volgende veiligheidsthema's voor de periode 2020-2023 bestaan:

- High Impact Crimes (HIC)
- Crisisbeheersing en brandweer
- Voetbal en evenementen
- Veilig uitgaan
- Veilig ondernemen
- Radicalisering
- Sekswerk
- Veiligheid en overlast in wijken
- Woonoverlast
- Kamerverhuur
- Externe veiligheid

Toezicht en handhaving ondersteunen de uitvoering van het beleid.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden	Opgave				
Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer; 1.2 Openbare orde en veiligheid; 0.10 Mutaties reserves.					
Doelstelling: Crisisbeheersing en brandweer		1	2	3	4	5
Voorkomen en verminderen van de onveiligheid in Deventer veroorzaakt door brand, ramp of crisis						✓
Prestatie	Wij nemen deel aan de Veiligheidsregio IJsselland	Budget				
Bewaken en monitoren prestaties van de Veiligheidsregio IJsselland.		€7.250.000				
Prestatie	Kadernota vastgoed	Budget				
De nieuwe kadernota vastgoed is vastgesteld en het eigendom, beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed is overgegaan naar de vakgroep vastgoed. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's.						
Prestatie	Gemeentelijke crisistaken	Budget				
Vorbereiden en uitvoeren van de gemeentelijke crisistaken.		€10.000				
Doelstelling: Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid		1	2	3	4	5
Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid.						✓
Prestatie	Politie Keurmerk Veilig Wonen	Budget				
Alle nieuw te bouwen woningen en ook de woonomgeving voldoen aan het Politie Keurmerk Veilig Wonen. Het aantal woningen onder keurmerk blijft minimaal gelijk. Het aantal woninginbraken daalt elk jaar met 5%.		€10.000				

Prestatie	Toezicht en Handhaving	Budget
Het houden van toezicht en handhaving van de regels in het publieke domein, door uitvoering van de activiteiten die zijn vastgelegd en geprioriteerd in het Uitvoeringsprogramma VTH.		€1.050.000

Prestatie	Vergunningverlening en bijzondere wetten	Budget
Vergunningverlening en advisering bijzondere wetten (horeca, evenementen, coffeeshops en seksinrichtingen) waardoor 100% van de vergunningplichtige bedrijven en organisaties voldoen aan alle wettelijke eisen.		€865.000

Prestatie	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)	Budget
Voor ieder winkelgebied en alle bedrijventerreinen verkrijgen en behouden wij het keurmerk veilig ondernemen.		€10.000

	Opgave				
Doelstelling: Ervoor zorgen dat Deventer een ongunstig klimaat heeft voor ondermijnende activiteiten	1	2	3	4	5
Ervoor zorgen dat Deventer een ongunstig klimaat heeft voor ondermijnende activiteiten.					✓

Prestatie	Intensiveren aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking	Budget
Intensiveren aanpak ondermijningscasuïstiek en regionale samenwerking		€100.000

Prestatie	Verbeteren informatiepositie	Budget
Het opbouwen en borgen van een goede lokale informatiepositie op zowel casus- als fenomeenniveau.		

Prestatie	Vergroten maatschappelijke, ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid	Budget
Vergroten maatschappelijke, ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid		

	Opgave				
Doelstelling: Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid	1	2	3	4	5
Versterken van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.					✓

Prestatie	Sentimentenmonitor	Budget
We voeren de aanbevelingen op basis van de Sentimentenmonitor uit.		€10.000
Prestatie	Intensiveren aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	Budget
Intensiveren aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling		Programma Jeugd
Prestatie	Persoonsgebonden aanpak	Budget
Opstellen procesbeschrijving voor alle doelgroepen waarvoor een persoonsgebonden aanpak nodig is (rode groep voetbal, jeugdgroepen, veelplegers, extreem woonoverlastplegers, personen in verwarring) inclusief een escalatiemodel en voeren deze uit in samenspraak met o.a. het veiligheidshuis.		€10.000
Doelstelling: Drugs		Opgave
		1 2 3 4 5
Versterken bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit		✓ ✓
Prestatie	Stevigere aanpak van drugscriminaliteit)	Budget
Stevigere aanpak van drugscriminaliteit)		€80.000
Prestatie	Tegengaan van drugsoverlast op straat	Budget
Tegengaan van drugsoverlast op straat		
Prestatie	Verbeteren van veiligheid woonomgeving	Budget
Verbeteren van veiligheid woonomgeving		
Prestatie	Onderzoeken actualisatie coffeeshopbeleid	Budget
Onderzoeken actualisatie coffeeshopbeleid		

Prestatie	Inzetten op preventie, voorlichting en vroegsignalering	Budget
------------------	--	---------------

Inzetten op preventie, voorlichting en vroegsignalering

Doelstelling: Digitale veiligheid	Opgave				
	1	2	3	4	5

Het versterken van het bewustzijn van gevaren van digitale criminaliteit

Prestatie	Meer zicht op digitale criminaliteit	Budget
------------------	---	---------------

Meer zicht op digitale criminaliteit

Prestatie	Verkennen rol en bevoegdheden	Budget
------------------	--------------------------------------	---------------

Verkennen rol en bevoegdheden van de gemeente op het gebied van digitale criminaliteit

Prestatie	Vergroten van bewustzijn	Budget
------------------	---------------------------------	---------------

Vergroten van bewustzijn inwoners op het gebied van digitale criminaliteit

€10.000

Prestatie	Zorg en veiligheidshuis	Budget
------------------	--------------------------------	---------------

Optimaliseren effectiviteit van de ketensamenwerking tussen zorg, gemeenten en veiligheidspartners bij de persoonsgerichte aanpak van criminaliteit en overlast (Zorg en Veiligheidshuis)

€36.000

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Openbare Orde en Veiligheid

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
6	Veiligheid	Verwijzingen Halt	8	Aantal per 1.000 inwoners	Bureau Halt
8	Veiligheid	Winkeldiefstallen	2,60	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9	Veiligheid	Geweldsmisdrijven	4,50	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10	Veiligheid	Diefstallen uit woning	1,60	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11	Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	7,10	Aantal per 1.000 inwoners	CBS

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	11.602	11.758	11.723	11.238	11.235
Baten	774	777	748	748	748
Saldo exclusief reserves	-10.827	-10.981	-10.975	-10.490	-10.488
Storting in reserves	102	256	6	0	0
Putting uit reserves	307	2	14	14	14
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	205	-254	8	14	14
Saldo inclusief reserves	-10.622	-11.235	-10.967	-10.476	-10.474

De stijging van het saldo inclusief reserves met €0,6 miljoen in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Openbare orde en veiligheid

- Als gevolg van indexering van lonen en prijzen zijn de lasten in 2022 €43.000 hoger;
- Conform voorjaarsnota 2021 is voor de uitvoering van Bibob €70.000 beschikbaar en €100.000 voor de kamerverhuurproblematiek; Voor handhaving bodycams is eenmalig in 2022 €50.000 beschikbaar en om intensieve toezicht en handhavingsacties in overlastgebieden te kunnen uitvoeren is er voor 2022 en 2023 €100.000 beschikbaar voor inzet duo-boa's;
- Al meerdere jaren zijn er problemen op de Beestenmarkt. Hiervoor is conform voorjaarsnota 2021 €250.000 beschikbaar;
- In 2021 zijn de inkomsten horeca vanwege corona verlaagd €80.000 en inkomsten evenementen zijn met €50.000 verlaagd.

Crisisbeheersing en Brandweer

- Reguliere indexatie van de bijdrage aan de Veiligheidsregio €110.000;
- Er is in 2021 een voordelige afrekening 2020 van de Veiligheidsregio ontvangen van €258.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Crisisbeheersing en Brandweer	-7.541	-7.760	-7.796	-7.689	-7.686
Openbare orde en Veiligheid	-3.286	-3.221	-3.180	-2.802	-2.802
Saldo exclusief reserves	-10.827	-10.981	-10.975	-10.490	-10.488

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	200	0	0	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-200	0	0	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Aanpak huiselijk geweld Deventer visie 2016-2019	0,6 Mb	Aanpak huiselijk geweld Deventer visie 2016-2019
Aanpak ondermijning en weerbaarheid	0,9 Mb	Aanpak ondermijning en weerbaarheid
Aanpak veelplegers	0,1 Mb	Aanpak veelplegers
Beleidsregel bijzondere situaties wet Bibob	0,2 Mb	Beleidsregel bijzondere situaties wet Bibob
Regelgeving evenementen	1,0 Mb	Evenementenbeleid
Uitvoeringsprogramma VTH 2021	1,0 Mb	Uitvoeringsprogramma VTH 2021
Huisvestingsverordening 2019	0,1 Mb	Huisvestingsverordening 2019
Meerjarenveiligheidsbeleid 2020-2023	0,5 Mb	Meerjarenveiligheidsbeleid

Leefomgeving

Omschrijving

Dit programma omvat het onderhoud en verbetering van het onderhoud van de openbare ruimte en het uitvoeren van maatregelen voor een betere bereikbaarheid en verkeersmobiliteit, parkeren en de realisatie van nieuwe fysieke infrastructuur. De belangrijkste taken van dit programma zijn het uitvoeren van beheertaken, het veiligheidsonderhoud, het dagelijks - en regulier onderhoud, het groot onderhoud, her- inrichtingen in de openbare ruimte en het exploiteren van het haven- en parkeerbedrijf. Wij regisseren de uitvoering van deze kerntaken. Tegelijkertijd transformeren wij naar een stimulerende, faciliterende en loslatende gemeente, die ruimte biedt aan burgerinitiatief en zelfbeheer.

Naast de zorg voor een (duurzame) instandhouding van de leefomgeving zijn er in de loop der jaren een aantal belangrijke zaken/waarden toegevoegd aan de maatschappelijke betekenis van de openbare ruimte voor de gemeenschap. Deze staan uitgebreid beschreven in de vastgestelde Visie Leefomgeving en worden samengevat in de hieronder genoemde 4 pijlers.

Daarnaast bestaat dit programma uit enkele publiekrechtelijke taken voor onderdelen die aan de openbare ruimte zijn gerelateerd. Dit zijn de ligplekken in de havens, inritten, rioolaansluitingen, verkeersbesluiten, kabels en leidingen en begraafplaatsen.

De verhouding tussen overheid en de samenleving verandert. Voor Deventer is de visie Leefomgeving het uitgangspunt. De visie gaat uit van 4 pijlers:

1. Schoon, heel en veilig
2. Bewuste inrichting
3. Maximaal rendement
4. Ruimte voor initiatief

Door het teruglopende investeringsvermogen bij zowel gemeente als partners transformeert de instandhouding van de openbare ruimte naar een meer organische manier van buurtvernieuwing. Wij brengen kleinschalige ontwikkelingen en reguliere beheermaatregelen organisatorisch en financieel onder in één proces.

De actualiteit

Een duidelijke ontwikkeling die wordt waargenomen is dat de gebruiksdruk op de openbare ruimte nog steeds flink aan het toenemen is en dit vraagt extra inspanningen om hier goed grip op te houden. Steeds weer nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en inzichten vragen om een antwoord van de gemeente om hier allemaal op een verantwoorde manier een plek aan te geven. Je kan hierbij denken klimaatverandering, energietransitieopgave, participatie-initiatieven, fitheid/gezondheidsbehoeften, de inclusieve samenleving, nieuwe vormen van mobiliteit maar vooral dat wonen, werken en recreëren allemaal veel meer geïntegreerd wordt in ons dagelijks levenspatroon.

Kortom dit vraagt om een duidelijke regie in die openbare ruimte die een ontwikkende en faciliterende grondhouding in het beheer van de openbare ruimte nodig heeft. Naast deze houding is het ook onvermijdelijk dat dit een grotere claim gaat leggen op de beschikbare middelen in de komende jaren.

Actuele beleidscontext

Aantrekkelijke leefomgeving

In de visie Leefomgeving is vastgelegd dat wij ervoor kiezen de openbare ruimte divers in te zetten; een 'Deventer mix'. Onze inzet bestaat uit 4 pijlers, namelijk:

1. De leefomgeving in de hele gemeente is schoon, heel en veilig: We 'bewaken' de ondergrens bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
2. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte richten we ons op goede leefbaarheid, duurzaamheid, ecologie en onderhoudsvriendelijkheid;
3. Bij het werken in de leefomgeving krijgt de beleving van de openbare ruimte een zwaar accent, naast het maken van economische en sociale verbindingen;
4. De inzet van bewoners en ondernemers kan verschillende vormen krijgen. We onderscheiden bewonersinitiatieven en zelfbeheer. De ruimte voor initiatief vertalen we naar de inwoners met het motto 'Wij de basis, u de plus'.

Op basis van het Bestuursakkoord 2018-2022 willen wij ons focussen op een aantal terreinen:

- Deventer werkt
- Duurzaam Deventer
- Oog voor elkaar
- Levendig Deventer
- Samenwerken en samenleven.

Beide documenten sluiten op diverse onderdelen goed op elkaar aan en bieden de nodige aanknopingspunten om vanuit dit programma een verantwoorde begroting op te stellen. Op hoofdlijnen resulteert dat voor Leefomgeving in een aantal speerpunten.

Om economisch aantrekkelijk te blijven dient de leefomgeving niet alleen functioneel goed op orde te zijn maar tevens visueel aantrekkelijk en duurzaam ingericht en beheert te worden. Daarom zullen wij de komende periode investeren in het beheer en onderhoud van o.a. de binnenstad, de haven en de overige bedrijventerreinen. Hierbij zullen wij innovatie en levendigheid ook steeds als belangrijke randvoorwaarden meenemen zodat er ook in de toekomst sprake is van een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte.

Vanuit duurzaamheid zal binnen het programma meer accent komen te liggen op duurzame bereikbaarheid waarbij met name het fietsgebruik nog beter gestimuleerd en dus ook gefaciliteerd gaat worden. Door in de komende jaren de fietsvoorzieningen te optimaliseren maar ook door intensiever te communiceren met doelgroepen en belanghebbenden wordt bijgedragen aan een duurzamer milieu en aan de gezondheid van de bewoners. Tevens wordt binnen Deventer steeds meer ruimte geboden aan E-laadpalen zodat de elektrische auto's meer locaties ter beschikking krijgen om op te laden. Daarnaast zullen wij de komende jaren investeren in klimaatadaptatie door zoveel mogelijk wateroverlast te voorkomen en door hittestress te beperken.

Bij het onderhoud en de inrichting kijken we breder dan naar de (onderhouds)technische kwaliteit. Ook onderwerpen zoals 'leefbaarheid', 'beleving' en 'algemene tevredenheid van bewoners en ondernemers' krijgen een plaats. Bij het onderhoud van de leefomgeving laten we ons niet alleen leiden door de technische staat, maar houden we ook rekening met de beleving door het publiek. Technologische ontwikkelingen kunnen deze ontwikkeling ondersteunen. Zoals het investeren in de inrichting en met name ook de verlichting van de binnenstad. Hierbij kunnen bewoners en ondernemers samen werken aan hun eigen leefomgeving en er ontstaan tevens kansen voor grotere sociale samenhang in een buurt of wijk.

Er is een aantoonbare relatie tussen een groene leefomgeving, leefbaarheid en gezondheid. Het investeren in groen in de leefomgeving heeft dus maatschappelijke effecten. De komende jaren zal zowel in de regelgeving (omgevingsvisie) als in de uitvoering (openbare ruimte en projecten) gezondheid een specifieke plek krijgen.

Naast het beheren/ in stand houden van je duurzame kapitaalgoederen (schoon, heel, veilig) liggen er diverse maatschappelijke opgaven voor die we in de komende tijd steeds verder proberen mee te nemen in onze programmeringsopgaven.

Dit doen we door zaken om een efficiënte manier met elkaar te verbinden en ook in kleine stappen alvast naar die stip op de horizon toe werken. De grote stappen zijn meer afhankelijk van de hoeveelheid financiële middelen die de komende jaren wellicht nog beschikbaar komen.

Om van de huidige naar de nieuwe situatie toe te komen gaan we uit van de onderstaande ontwikkelingen

- energietransitie, duurzaamheid/klimaat, bereikbaarheid/mobiliteit;
- creatieve stedeling/aantrekkelijke woonstad, gezondheid (sporten bewegen);
- buurtgericht werken, geografisch en of demografische benadering kiezen;
- preventie, procesoptimalisatie en digitalisering Smart City.

De actualiteit van dit moment

Zoals al is aangegeven bij de omschrijving van het programma is er sprake van een toegenomen druk op de openbare ruimte als gevolg van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen. We merken dat door klimaatveranderingen, de energietransitieopgave, de gezondheidsbehoefte, de nieuwe vormen van mobiliteit, participatie-initiatieven, de aangepast levenspatronen van mensen, de inclusieve samenleving, smart city, de openbare ruimte meer dan ooit geclaimd wordt. Dit vraagt om grip en regie op al deze ontwikkelingen maar vooral ook om een andere manier van sturen en beheren op de fysieke leefomgeving. De komende jaren zullen van het enkel technisch in goede staat houden van de openbare ruimte meer moeten doorgroeien naar een mee-ontwikkende grondhouding om zo te kunnen anticiperen op de hierboven genoemde zaken. Een ontwikkelend beherende gemeente die goed in staat is om al deze zaken op te vangen en (waar nodig) een plek te geven. Naast een veranderende rolopvatting gaat dit ongetwijfeld ook een grotere claim op onze financiële middelen leggen de komende jaren. We zullen ons hier goed op moeten voorbereiden want de maatschappij verwacht dit ook van ons.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Leefomgeving	0.5 Treasury; 0.63 Parkeerbelasting; 2.1 Verkeer en vervoer; 2.2 Parkeren; 2.4 Economische havens en waterwegen; 2.5 Openbaar vervoer; 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; 6.3 Inkomensregelingen; 7.2 Riolering; 7.5 Begraafplaatsen en crematoria; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Waardering openbare ruimte (schoon, heel en veilig)	Opgave				
	1	2	3	4	5
Inwoners waarderen de openbare ruimte in 2022 gemiddeld met een 6,7.	✓	✓		✓	✓

Prestatie	Uitvoering diverse beheertaken	Budget
	Wij voeren diverse (wettelijke) beheertaken uit, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • Calamiteiten/veiligheidsonderhoud; • Storingsdienst; • Inspecties; • Storingsmeldingen; • Innen van parkeergelden en havengelden; • Gegevensbeheer; • Exploitatiekosten (huur en energie); • Belastingen; • Handhaving en Toezicht. Dit doen wij ook voor de IJsseloevers.	€3.700.000 (exploitatie)

Prestatie	Bomenbeleidsplan uitvoering (boom en bermbeheer)	Budget
	Voor de uitvoering van de motie voortvloeiend uit de behandeling van het bomenbeleidsplan zijn extra middelen benodigd. Vooralsnog wordt uitgegaan van kap en herplant van 150 bomen per jaar, waarvoor €200.000 per jaar is benodigd.	€200.000 (exploitatie)

Prestatie	Speelplekken en banken (n.a.v. motie VJN)	Budget
<p>Bij de VJN is een tweetal moties aangenomen voor onderzoek naar en (via een aan de raad voor te leggen verbeterplan) uitvoering geven aan verbetering van speelvoorzieningen en zitplekken in de gehele gemeente. Voor het onderzoek is €50.000 in de begroting opgenomen. Na afronding onderzoek zal een eventuele vervolgcclaim volgen voor het uitvoering geven aan de uitkomsten van het onderzoek.</p>		<p>€50.000 (exploitatie)</p>
Prestatie	Regulier en klein onderhoud op het vastgelegde beeldkwaliteitsniveau	Budget
<p>In de openbare ruimte zorgen wij voor regulier en klein onderhoud op het vastgelegde beeldkwaliteitsniveau conform de CROW systematiek en zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma bij de visie leefomgeving. Wij verzorgen het technisch onderhoud aan installaties en objecten (zoals bruggen, viaducten, rioolstelsel en speelplaatsen).</p>		<p>€15.600.000 (exploitatie)</p>
Prestatie	Uitvoering groot onderhoud en vervangingsonderhoud	Budget
<p>We voeren groot onderhoud en vervangingsonderhoud uit (MJOP-MIND 2021-2024; jaarschijf 2022). Bij het uitvoeren hiervan zoeken we (maximale) meerwaarde op de terreinen van beleving, participatie, gezondheid, ecologie, TEEB (waarde van groen) cradle to cradle, klimaatadaptatie, energie en social return. Het budget betreft het totale bedrag, de diverse apart vermelde prestaties met budgetten zijn hierin opgenomen.</p>		<p>€6.200.000 (exploitatie) €2.235.000 (investering MJOP) €1.098.000 (investering GRP)</p>
Prestatie	Klimaatadaptatie	Budget
<p>Als gevolg van het veranderende klimaat neemt de kans op wateroverlast, hittestress en droogte toe. Op basis van het klimaatadaptatieprogramma nemen we maatregelen om de openbare ruimte aan te passen. We pakken de grootste knelpunten aan. Bij groot onderhoud passen we de openbare ruimte aan aan het veranderende klimaat. Veel maatregelen/investeringen lopen via het gemeentelijk rioleringsplan/rioolheffing en onkruidbestrijding. Ze worden geprogrammeerd in het MJOP-MIND. We reserveren budget om inwoners te ondersteunen bij het nemen van maatregelen (afkoppelsubsidie en ondersteuning met informatie, regenwaterambassadeurs en via de Ulebelt). We reserveren budget om mee te koppelen met kansen die zich in de openbare ruimte voordoen.</p>		<p>€438.000 (exploitatie)</p>

Prestatie	J. van Vlotenlaan	Budget
Laanboomverjonging gecombineerd met onderhoud aan de fietspaden J. van Vlotenlaan.		€444.000 (exploitatie) €90.000 (investering MJOP)
Prestatie	Buurtaanpak Rivierenwijk	Budget
Diverse straten worden integraal aangepakt; o.a. Volkerakstraat en Haringvlietstraat		€251.000 (exploitatie) €101.000 (investering GRP)
Prestatie	Buurtaanpak Zandweerd-Noord - Schrijversbuurt	Budget
Na de Tesselschadestraat volgen meer straten in deze buurt. In 2021 is een buurtagenda opgesteld voor Zandweerd-Noord/Schrijversbuurt. Daarmee wordt beoogd om de planning af te stemmen op de andere ontwikkelingen in de buurt (energietransitie, netverzwaring elektriciteit e.d.)		€100.000 (exploitatie) €100.000 (investering GRP)
Prestatie	Buurtaanpak Tuindorp	Budget
Na de aanpak Spijkerpad volgen meer straten in deze buurt. In 2021 is een buurtagenda opgesteld voor Tuindorp. Daarmee wordt beoogd om de planning af te stemmen op de andere ontwikkelingen in de buurt (energietransitie, netverzwaring elektriciteit e.d.)		€100.000 (exploitatie) €100.000 (investering GRP)
Prestatie	Buurtaanpak Tjoenermarke	Budget
Aanpassing van o.a. M. van Brielstraat. Er volgen daarna meer straten in deze buurt.		€225.000 (exploitatie)

Prestatie	Buurtaanpak Oranjekwartier	Budget				
De MJOP aanpak van diverse straten o.a. Pr. Irenestraat en Pr. Margrietstraat gebeurt in volledige afstemming en samenhang met de ontwikkeling van het Oranjekwartier zoals vastgelegd in het Ambitiedocument Oranjekwartier.		€238.000 (exploitatie)				
		€150.000 (investering GRP)				
		Opgave				
Doelstelling: Het verbeteren van de duurzame bereikbaarheid en doorstroming (bewuste inrichting)		1	2	3	4	5
Het verbeteren/optimaliseren van de (duurzame) bereikbaarheid en doorstroming.		✓	✓			
Prestatie	Roland Holstlaan-Brederodelaan	Budget				
Aanpak verharding, breedte van de weg en aanpassing groene inrichting		€143.000 (exploitatie)				
		€171.000 (investering MJOP)				
		€76.000 (investering GRP)				
Prestatie	Reconstructie Roesinksweg	Budget				
Integrale aanpak weg- en groeninrichting		€5.000 (exploitatie)				
		€207.000 (investering MJOP)				
		€134.000 (investering GRP)				
Prestatie	Vervangen openbare verlichting door LED verlichting	Budget				
Jaarlijks vervangen we een deel van de conventionele armaturen door LED armaturen. Daarmee besparen we op energie- en onderhoudskosten.		€384.000 (exploitatie)				

		Opgave				
Doelstelling: Vergroten van het aantal verplaatsingen		1	2	3	4	5
Het vergroten van het aantal verplaatsingen te voet, per fiets of over water (gezond en duurzaam).		✓	✓			
Prestatie	Verbetering fietsinfrastructuur	Budget				
We verbeteren de fietsinfrastructuur en het fietscomfort door diverse mjop-mind projecten in uitvoering te nemen (zie mjop planning)		€1.430.000 (investering MJOP)				
<ul style="list-style-type: none"> • Omvormen fietspad Spanjaardsdijk van asfalt naar beton € 1.011.000 (investering MJOP) • Omvormen en verbreden fietspad Lage Steenweg (op de dijk) van asfalt naar beton € 300.000 (investering MJOP) • Omvormen van halfverharding naar beton fietspad Koersenweg € 119.000 (investering MJOP) 						
Prestatie	Vaart in de haven	Budget				
Vaart in de haven: We gaan door met de uitvoering van het beheerplan voor de haven.						
Prestatie	Verbeteren van de fietsstructuur rond de A1	Budget				
Verbeteren van de fietsstructuur rond de A1: In 2022 gaan we op basis van het in 2021 vastgestelde plan en bijbehorende budget, over tot de uitvoering.						
Doelstelling: Vergroten van de bezoekersaantallen en verblijfsduur		Opgave				
		1	2	3	4	5
Het vergroten van de bezoekersaantallen aan en de verblijfsduur in de binnenstad (beleving). Aantrekkelijke leefstad voor de creatieve stedeling.		✓	✓		✓	✓
Prestatie	Lebuinuspleinen uitvoering deel 1 en voorbereiding deel 2	Budget				
Aanbesteden en na gunning, uitvoeren van de herinrichting van de pleinen deel 1 (Grote kerkhof), aanvullend vanuit de binnenstadsagenda volgt nog de voorbereiding De Nieuwe Markt (deel2).		€2.655.000, toegekend in 2020				
Prestatie	Binnenstadsagenda diverse aanpassingen leefomgeving	Budget				
Aanpak inrichting fysieke leefomgeving aansluitend op de vastgestelde agenda en de middelen uit stadsarrangement (o.a. verlichting en fietsvoorzieningen en de boomkransen op de Brink)		€250.000 (VJN 2021)				

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	38.385	37.035	36.977	38.220	36.818
Baten	15.056	14.686	14.740	15.419	14.748
Saldo exclusief reserves	-23.329	-22.348	-22.236	-22.801	-22.070
Storting in reserves	2.294	752	573	622	651
Putting uit reserves	3.800	1.055	904	1.552	849
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	1.506	304	330	929	198
Saldo inclusief reserves	-21.823	-22.044	-21.906	-21.871	-21.872

De stijging van het saldo inclusief reserves met circa €220.000 in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Indexering

Als gevolg van indexering van lonen en prijzen zijn de lasten in 2022 €583.000 hoger. De baten zijn hierdoor in 2022 €231.000 hoger.

MJOP Budget

Als gevolg van een eenmalige herprogrammering/budgetverlaging MJOP in 2021, zijn de lasten in 2022 €600.000 hoger.

1e kwartaalrapportage 2021

In de 1e kwartaalrapportage zijn voor €110.000 eenmalig extra middelen voor werkzaamheden t.b.v. woonwagenlocaties opgenomen. Hierdoor zijn de lasten 2022 voor hetzelfde bedrag lager.

Voorjaarsnota 2021

In de voorjaarsnota 2021 zijn voor 2022 middelen toegekend voor klimaatmakelaar (€46.000), onderhoud VRI's (€75.000) en co-financiering 4e stadsarrangement (€250.000). Totaal €371.000 hogere lasten in 2022 ten opzichte van 2021.

Corona

Door corona zijn de parkeerinkomsten in 2021 €360.000 lager dan in 2022. Daarnaast zijn in 2021 vanwege corona voor €137.000 extra kosten gemaakt. Tenslotte is aan Het Groen Bedrijf in 2021 een coronacompensatie toegekend van €128.000. In totaal voor 2022 een lager saldo van €625.000

2e kwartaalrapportage 2021

Voor het jaar 2021 zijn in de 2e kwartaalrapportage diverse eenmalige budgetten toegekend. Vanwege het incidentele karakter vallen hierdoor de lasten 2022 lager uit. Dit betreft extra areaaluitbreiding straten, wegen pleinen (€113.000), DVO straatreiniging (€286.000), gladheidsbestrijding (€185.000) en vervangingen van een VRI (€70.000). Totaal €654.000 lager saldo in 2022.

Overige mutaties

De overige mutaties (waaronder areaaluitbreiding riolering) veroorzaken per saldo in 2022 hogere lasten van €288.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Begraafplaatsen	-184	-192	-192	-192	-192
Economische Havens en waterwegen	-10	-11	-11	-11	-11
Inkomensregelingen	-624	-624	-624	-624	-624
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-7.869	-7.599	-7.655	-7.608	-7.608
Openbaar vervoer	-315	-220	-221	-201	-201
Parkeerbelasting	2.826	3.311	3.326	3.340	3.355
Parkeren	-1.210	-2.165	-2.151	-2.136	-2.121
Riolering	1.608	1.608	1.608	1.608	1.608
Ruimtelijke ordening	-46	0	0	0	0
Treasury	19	19	19	19	19
Verkeer en vervoer	-17.525	-16.475	-16.335	-16.995	-16.294
Saldo exclusief reserves	-23.329	-22.348	-22.236	-22.801	-22.070

Investeringen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	3.583	0	0	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-3.583	0	0	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Rioleringsplan 2015-2020	4,3 Mb	Rioleringsplan 2015-2020
Visie Leefomgeving 2014	7,8 Mb	Visie Leefomgeving 2014
Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016	2,4 Mb	Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016
MeerJarenOnderhoudsprogramma Mind 2021-2024	36,1 Mb	MeerJarenOnderhoudsprogramma Mind 2021-2024
Meerjaren perspectief Parkeren 2019	0,5 Mb	Meerjaren perspectief Parkeren 2019

Milieu en duurzaamheid

Omschrijving

Het programma omvat 2 onderdelen:

- 4a. De zorg van de gemeente voor milieu en duurzaamheid;
- 4b. De transitie naar een fossiel vrije en klimaatneutrale energievoorziening.

4a. Milieu en duurzaamheid

Het programma omvat de zorg van de gemeente voor milieu en duurzaamheid. Enerzijds betreft het het verminderen van de milieugevolgen, zoals geluidhinder, de luchtkwaliteit, geuroverlast, schade aan de natuur en bodemverontreiniging, van handelingen en activiteiten. Anderzijds houdt het programma zich ook bezig met het toekomstbestendig maken van de gemeente op het gebied van milieugevolgen.

Bij het realiseren van de doelstellingen kiest de gemeente steeds bewust voor de juiste rol. Op gebieden waarvoor wettelijke kaders zijn, is dat een regulerende. Op andere beleidsterreinen is dat meer een proactieve rol. Met name op gebied van duurzaamheid is dat een faciliterende en loslatende. Het gevolg daarvan is dat prestaties slechts ten dele afdwingbaar zijn. Wel zoeken we op een aantal gebieden, bijvoorbeeld natuurinclusief bouwen juist wel weer naar mogelijkheden om prestaties meer af te dwingen.

4b. Energietransitie

Het programma omvat de transitie naar een toekomstbestendige, fossielvrije en klimaatneutrale energievoorziening in Deventer. Het gaat daarbij om een energiezuiniger gebouwde omgeving (woongebieden en bedrijventerreinen), een aardgasvrije warmtevoorziening waarbij zoveel mogelijk lokale duurzame warmtebronnen worden benut en (grootschalige) opwek van duurzame energie met zon, wind en alternatieve technieken.

Randvoorwaardelijke voor de energietransitie is een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Daarbij gaat het om voldoende netcapaciteit, een goede netinpassing, slim koppelen van vraag en aanbod van energie en energieopslag (waaronder waterstof).

In het Klimaatakkoord (mei 2019) is een stevige regierol gelegd bij de gemeente om de landelijke doelstelling van 49% (in EU-verband wordt dit mogelijk verhoogd tot 55%) CO₂-reductie in 2030 te realiseren. Het Energieplan Deventer (vastgesteld juli 2020), de Transitievisie Warmte (vastgesteld februari 2021) en de Regionale Energiestrategie (vastgesteld juli 2021) beschrijven de doelstellingen en de strategie voor de energietransitie in Deventer.

Actuele beleidscontext

4a. Milieu en Duurzaamheid

De gemeenteraad heeft in 2020 het nieuwe grondstoffenplan vastgesteld. In 2021 voeren we het plan uit en worden er medio 2021 op veel plaatsen bijvoorbeeld papiercontainers geplaatst. Deventer blijft koploper voor wat betreft de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar.

Op het gebied van bodem vormt het Convenant 2016-2020 tussen VNG, IPO, VNG en UvW de leidraad. In 2021 loopt de werkwijze van het convenant nog door om daarna opgenomen te worden in de Omgevingswet. Vrijwel alle milieuwetgeving zal worden opgenomen in de Omgevingswet. In een aantal gevallen, zoals bodem, wordt dit gecombineerd met een ingrijpende stelselwijziging en met (ruimtelijke en milieu) ingrepen als gevolg van de energietransitie, o.a. door de zoektocht naar nieuwe energiebronnen zoals geothermie. Voor de invoering van de Omgevingswet is op vrijwel alle beleidsterreinen aanvullende personele inzet nodig.

Bij Vergunningen, Toezicht en Handhaving en bij bodem, geluid en lucht is de uitvoering van de basis- en beleidstaken neergelegd bij de Omgevingsdienst IJsselland.

Een specifiek onderwerp waar komende jaren aandacht voor wordt gevraagd is asbest. De voorgenomen wettelijke sanering in 2024 wordt niet doorgevoerd. Wat de gezondheidsrisico's niet anders maakt en daarom blijft Deventer structureel aandacht schenken aan de sanering van asbest.

In het kader van de Gelders Overijsselse Regionale Agenda Laadinfrastructuur (GORAL) bereiden we een nieuwe concessie voor ten behoeve van het exclusief plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte. Parallel aan de nieuwe concessie vindt voorbereiding plaats van een gemeentelijke laadvisie en een actueel plaatsingsbeleid. De hiervoor opgestelde startnotitie is op 6 april 2021 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Vaststelling van de laadvisie en het plaatsingsbeleid is voorzien in het najaar van 2021.

Het schone luchtakkoord is ondertekend in 2020. Jaarlijks zal dit leiden tot acties en monitoring. Hiervoor is structureel aandacht noodzakelijk. Overige relevante beleidskaders zijn: herziene kader Externe Veiligheid, Basisnet Spoor, Werkwijze Ecologie, Europese normen voor Luchtkwaliteit.

4b. Energietransitie

In 2019 is het Klimaatakkoord vastgesteld en zijn de klimaatdoelen vastgelegd in de Klimaatwet:

- Verminderen van 49% van de broeikasgasuitstoot in 2030 (ten opzichte van 1990);
- Verminderen van 95% van de broeikasgasuitstoot in 2050 (ten opzichte van 1990);
- 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Uitvoering van het Klimaatakkoord is dat in 30 regio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) moet worden vastgesteld. Deventer valt onder de RES West Overijssel. De RES gaat in hoofdzaak in op grootschalige opwek van elektriciteit met zon en wind en voor zover van toepassing op de verdeling van bovenlokale warmtebronnen. Het Deventer-bod in de op 7 juli 2021 door de gemeenteraad vastgestelde RES 1.0 bedraagt 212 GWh aan grootschalige opwek. De RES wordt iedere 2 jaar geactualiseerd waarbij nieuwe inzichten en (technologische) ontwikkelingen kunnen worden meegenomen. In de RES 2.0 wordt het bod nader geconcretiseerd (techniek en locatie).

Een andere gemeentelijke opdracht uit het Klimaatakkoord is dat iedere gemeente een Transitievisie Warmte (TVW) opstelt. In de TVW wordt per wijk/dorp weergegeven wat het beste en meest passende alternatief voor aardgas is (energetische, technische en economisch) en of de overgang in het betreffende gebied voor of na 2030 zal plaatsvinden. De Transitievisie Warmte voor Deventer is vastgesteld in februari 2021.

De concrete uitwerking van de TVW per buurt vindt plaats in Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's). Het WUP Zandweerd (vastgesteld maart 2021) is een van de eerste WUP's in Nederland. Het WUP Bathmen is begin 2022 gereed en met het WUP Oranjekwartier/Ludgereskwartier is gestart. Bij het opstellen van de WUP's wordt een wijkaanpak gehanteerd. Daarbij worden de bewoners en de andere partners in de betreffende buurt nadrukkelijk betrokken en worden mee koppelkansen (verduurzaming woningbezit corporaties, sociaal, klimaatadoptie, ruimtelijke kwaliteit, etc.) zoveel mogelijk benut. Betaalbaarheid voor bewoners is een belangrijk aandachtspunt in de warmtetransitie. Dit krijgt een nadrukkelijke rol in de wijkaanpak. Binnen Transform worden de instrumenten

A person is shown in profile, looking through a microscope. The image is in grayscale and has a soft, artistic quality. The person's face is partially visible, and the microscope is in the foreground, slightly out of focus. The background is a light, neutral color.

verkend en ontwikkeld om te zorgen dat fossiel vrij en betaalbaar bereikbaar is voor allen bewoners. Hier ligt een grote uitdaging waarbij ook bestaande en toekomstige rijksregelingen noodzakelijk zullen zijn.

In het project Zandweerd stroomt wordt het Slim Warmtenet Zandweerd gerealiseerd. Daarmee worden woningen van duurzame warmte voorzien met de restwarmte van de nabijgelegen rioolwaterzuivering. Binnen dit project wordt intensief samengewerkt met de gebiedspartners en de bewoners en wordt de wijkaanpak en betaalbaarheid in de praktijk toegepast en geoptimaliseerd.

Naast energie neutrale en aardgasvrije woongebieden (TVW en WUP's) en grootschalige opwek voor duurzame energie (RES) wordt ook gekeken naar de toekomstbestendige energievoorziening en verduurzaming van bedrijventerreinen. Een slimme energie-infrastructuur waarbij wordt gestuurd op vraag en aanbod, opslag en toepassing van alternatieve energiebronnen (waaronder waterstof en biogas) is daarbij een randvoorwaarde.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
-----------	------------

Milieu en duurzaamheid	0.5 Treasury; 6.3 Inkomensregelingen; 7.3 Afval; 7.4 Milieubeheer; 0.10 Mutaties reserves.
------------------------	--

Doelstelling: Zorgvuldig omgaan met grondstoffen, circulariteit bevorderen	Opgave				
	1	2	3	4	5

Circulaire principes worden integraal onderdeel van het beleidsproces en besluitvormingsproces en de uitvoering van de gemeente. Het is een manier van denken over hoe we met grondstoffen, producten en afval omgaan. We willen het bewustzijn van het te veel gebruiken van eindige grondstoffen en het onnodig weggooien van producten vergroten.

Prestatie	Het verder verminderen van de hoeveelheid restafval, betere scheiding en optimale inzameling	Budget
-----------	--	--------

Het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, onder meer door verdere verlaging gf-fractie in restafval. Het grondstoffenplan wordt in de periode 2022-2024 verder tot uitvoering gebracht.

Zie paragraaf lokale heffingen

Prestatie	Circulariteit een volwaardige rol geven in het gemeentelijk beleid van de fysieke leefomgeving	Budget
-----------	--	--------

Bij het opstellen en het uitvoeren van beleid dat betrekking heeft op de fysieke leefomgeving, circulariteit een volwaardige rol geven. Zowel bij toekomstige woningbouw, bij het uitvoeren van projecten en de ontwikkeling van bedrijven terreinen

€210.000

Prestatie	Het bewuster omgaan met grondstoffen, producten en afval	Budget
-----------	--	--------

Initiatieven ondernemen om zuiniger om te gaan met kostbare grondstoffen en producten en daarbij het hergebruik van grondstoffen bevorderen.

Doelstelling: Verbetering kwaliteit van bodem en ondergrond	Opgave				
	1	2	3	4	5

Het verder verbeteren van de kwaliteit van bodem en ondergrond.

Prestatie	Onderzoeken en monitoren van de kwaliteit van bodem	Budget
Het onderzoeken en monitoren van de kwaliteit van bodem en grondwater en het waar nodig saneren van verontreinigingen zodat alle risico's als gevolg van bodemverontreiniging zijn weggenomen of beheerst. Het preventief (laten) beoordelen van de kwaliteit van de bodem bij aangewezen milieubelastende activiteiten.		€159.000
Prestatie	Verminderen van geluidsoverlast	Budget
Het verminderen van geluidsoverlast als gevolg van auto- en treinverkeer door het uitvoeren van saneringsmaatregelen, zodat de geluidsoverlast in geen enkele woning in Deventer boven de wettelijke norm ligt.		€65.000
Prestatie	Terugdringen geluidsoverlast	Budget
Het verder terugdringen van geluidsoverlast als gevolg van verkeer en geluidsoverlast van milieubelastende activiteiten zoveel als mogelijk voorkomen middels wettelijke vereisten.		€65.000
Prestatie	Geluidaspecten verkeerstrajecten	Budget
Door inzet van kennis en advies over milieu- en geluidaspecten worden actuele verkeerstrajecten gefaciliteerd (luchtverkeer, spoor, haven, etc.).		€65.000
Doelstelling: Doorgaande verbetering duurzaamheid		Opgave
		1 2 3 4 5
Doorgaande verbetering van duurzaamheid in de hele gemeente. Duurzaamheid speelt op allerlei terreinen; bij groen- en waterstructuren, klimaatadaptie, mobiliteit, binnen de maak- en kenniseconomie, bedrijventerreinen, binnen droge en natte ecologische verbindingzones.		✓
Prestatie	Kennis en advies duurzaamheidsthema's	Budget
Het begrip duurzaamheid voor de gemeente vertalen in concrete voorbeelden. Door inzet van kennis en advies over duurzaamheidsthema's worden initiatieven (in het voortraject) van o.a. ruimtelijke ontwikkelingen gefaciliteerd. Bijvoorbeeld door een op te stellen duurzaamheidskader voor (woning)bouw. , vergroening,		€90.500

Doelstelling: Verbetering van de milieukwaliteit van de fysieke leefomgeving	Opgave				
	1	2	3	4	5

Het doel van de Omgevingswet is het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het begrip omgevingswaarde staat hierin centraal. Door de integraliteit van de wet gaat het ook om het afwegen van alle belangen en waarden die in de fysieke leefomgeving een rol spelen, het gaat over de wijze waarop we al die belangen laten meewegen in het proces. Het gaat over duurzame, ecologische, ruimtelijke, economische, sociale, financiële, klimaat of energietransitie belangen. Hoe zorgen we er met elkaar voor dat al deze - tegenstrijdige - belangen voldoende tot zijn recht komen. En hoe zorgen we ervoor dat we hierin initiatieven van bewoners en bedrijven voldoende kunnen ondersteunen.

		✓			✓
--	--	---	--	--	---

Prestatie	Omgevingsdienst IJsselland	Budget
-----------	----------------------------	--------

De Omgevingsdienst IJsselland verzorgt voor ons de vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op gebied van de milieuaspecten van de Wabo en de (toekomstige) Wet Milieubeheer. Dit om structurele overschrijdingen van milieunormen in de fysieke leefomgeving tegen te gaan. Extra aandacht voor energietoezicht op energierelevante bedrijven.

€1.475.000

Prestatie	In beeld brengen van omgevingswaarden fysieke leefomgeving	Budget
-----------	--	--------

Om ervoor te zorgen dat de verschillende belangen die een rol spelen bij besluiten en projecten in de fysieke leefomgeving op een goede manier afgewogen worden, is het in beeld brengen van de omgevingswaarden een belangrijke voorwaarde. Veel kennis is al binnen de gemeente aanwezig, vaak nog wel versnipperd en gefragmenteerd. Zo is er bijvoorbeeld al veel informatie over bodemonderzoeken, luchtkwaliteit, externe veiligheid, geluid, natuurwaarden, ecologische kennis, landschapselementen, enzovoorts. In het kader van de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet, de DSO zal deze informatie ontsloten moeten worden.

Prestatie	Inzet van lokale ecologische kennis	Budget
-----------	-------------------------------------	--------

Door inzet van (lokale) ecologische kennis en advies bij ruimtelijke ontwikkelingen, vergunningverlening en onderhoud van de openbare ruimte streven we ecologisch optimale situaties na: gezonde ecosystemen en biodiversiteit.

€11.303

Prestatie	Bewustwording van zorg voor leefomgeving	Budget
-----------	--	--------

Door middel van natuur- en milieueducatie worden inwoners, met name via de basisscholen, bewust gemaakt van de zorg voor de eigen leefomgeving en dierenwelzijn.

€430.000

Doelstelling: Verduurzamen energievoorziening en reduceren CO2	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het jaarlijks toenemen van het percentage hernieuwbare energie (electriciteit en warmte) en het dalen van de geproduceerde CO2.		✓			

Prestatie	Warmtetransitie	Budget
Vanuit een wijkgerichte aanpak gaan we samen met de FBW-partners en bewoners aan de slag met het opstellen en uitvoeren van de WUP's Zandweerd, Bathmen en Oranjekwartier/Ludgereskwartier. Daarbij kijken we mede in Transform-verband naar mogelijkheden om bewoners te faciliteren hun eigen woning te verduurzamen (incl faciliteiten betaalbaarheid). Ook buiten de WUP-gebieden faciliteren en ondersteunen we buurtinitiatieven op gebied van de warmtetransitie. Met de eigenaar en de exploitant van de bestaande warmtenetten intensiveren wij de gesprekken om te komen tot verduurzaming van de bestaande (fossielgestookte) warmtenetten in Deventer.		€325.000

Prestatie	Opwek hernieuwbare energie	Budget
Met het opstellen van een planMER in combinatie met een breed participatietraject wordt de mogelijkheden voor en consequenties van grootschalige opwek (zon, wind, alternatieven) in het landelijk gebied in beeld gebracht. Hierbij wordt ook gekeken naar de bredere dynamiek en overige transitie in het landelijk gebied (landbouwtransitie, klimaatadaptatie, woningbouw, biodiversiteit, kwaliteit landelijk gebied, e.d). De planMER vormt de basis voor keuze voor opwek (vormen en locaties) in de MER 2.0. Aanvullend op de planMER wordt verkend welke mogelijkheden (technisch en economisch) er zijn voor opwek binnenstedelijk en langs infrastructuur en faciliteren wij samen met onze DEP-partners meer opwek op bedrijventerreinen.		€275.000

Prestatie	Toekomstbestendige energie- infrastructuur	Budget
Met de netbeheerders en onze maatschappelijke partners verkennen wij de mogelijkheden voor een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Het gaat daarbij zowel om de aansluitmogelijkheden en netinpassing op de korte termijn (verhelpen en vermijden knelpunten) als om slimme keuzes voor de lange termijn. Het gaat daarbij om uitbreiding van de netcapaciteit in combinatie met het matchen van vraag en aanbod, uitwisseling en opslag en alternatieve energiedragers (zoals waterstof en biogas).		€50.000

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Milieu en Duurzaamheid

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
33	Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	73	Kg/inwoner	CBS
34	Volksgezondheid en milieu	Hernieuwbare elektriciteit	7,40	%	RWS

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	23.279	19.487	18.269	18.250	18.256
Baten	22.274	16.985	16.230	16.236	16.242
Saldo exclusief reserves	-1.005	-2.502	-2.038	-2.014	-2.014
Storting in reserves	2.095	44	45	19	20
Putting uit reserves	488	299	0	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	-1.607	255	-45	-19	-20
Saldo inclusief reserves	-2.612	-2.247	-2.083	-2.033	-2.034

De daling van het saldo inclusief reserves met €365.000 in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Afval

Uit het vierde compensatiepakket Corona is in 2021 een extra budget van €161.000 beschikbaar gesteld voor extra kosten met betrekking tot afvalinzameling die gemaakt worden als gevolg van de Corona crisis.

Milieubeheer

- Reguliere indexatie van de bijdrage aan de Omgevingsdienst €38.000;
- In 2021 zijn de apparaatskosten eenmalig verhoogd ten behoeve van de uitvoering van de Energietransitie €245.000;
- Conform voorjaarsnota 2021 is in 2022 voor uitvoering van de vastgestelde wijkuitvoeringsplannen €97.000 beschikbaar en ten behoeve van faciliteren van realisatie grootschalige opwek is er voor 2022 en 2023 €49.000 beschikbaar;
- Ten behoeven van voortgang activiteiten duurzaamheidscentrum €63.000.
- Met de meicirculaire 2021 is eenmalig €202.000 ontvangen voor ruiming V1bom.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Afval	2.199	2.352	2.352	2.352	2.352
Inkomensregelingen	-997	-992	-992	-992	-992
Milieubeheer	-2.216	-3.871	-3.407	-3.383	-3.383
Treasury	9	9	9	9	9
Saldo exclusief reserves	-1.005	-2.502	-2.038	-2.014	-2.014

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Grondstoffenplan 2020-2024	1,2 Mb	Grondstoffenplan Deventer 2020-2024
Beleidsnota ecologie	2,5 Mb	Beleidsnota ecologie
Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan	1,7 Mb	Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan
Omgevingsvisie externe veiligheid 2015	4,7 Mb	Omgevingsvisie externe veiligheid 2015
Uitvoeringsagenda Duurzaamheid	1,3 Mb	Uitvoeringsagenda Duurzaamheid
Energieplan Deventer	1,1 Mb	Energieplan

Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving

Het programma omvat de zorg en verantwoordelijkheid voor een goede ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de gemeente, zowel de stad als het platteland inclusief de dorpen en kernen.

Dit gebeurt onder andere door beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Daartoe behoren het opstellen van planologisch kaders met een goede ruimtelijke onderbouwing, voor initiatieven uit de samenleving (een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning).

In 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deventer heeft inmiddels een mooie voorsprong op andere gemeenten doordat wij al een Omgevingsvisie hebben en een Bestemmingsplan met Verbrede Reikwijdte, het bestemmingsplan Deventer, Stad en Dorpen. Dat laatste gecombineerd met een verordening voor de gehele fysieke leefomgeving. De Omgevingswet gaat grote veranderingen teweegbrengen. We zetten ondanks de uitgestelde wet al flinke stappen om in 2022 overeenkomstig de wet te werken. Voor een flink deel werken we al Omgevingswetproof. De samenleving is daarbij zoveel als mogelijk aan zet. Wij geven vooral de hoofdlijnen, inspirerende ambities, en een set spelregels mee, overeenkomstig onze Omgevingsvisie. De belangen van omwonenden en andere belanghebbende worden in een zorgvuldig participatietraject geborgd. De overheid is daarbij steeds meer de verbinder en bewaker van de spelregels, en dus vooral regisseur, in plaats van zelf de realisator. De gemeente blijft echter wel degene die uiteindelijk beslist op een initiatief, vanuit haar publieke rol en verantwoordelijkheid.

Verder leggen wij via het ruimtelijke spoor vaak de basis voor de realisatie van de doelstellingen van andere beleidsvelden, zoals Bereikbaarheid, Parkeren en Wonen. Wij dragen bij aan goede afspraken met o.a. de corporaties over de volkshuisvesting. We zijn actief richting onze partners om de grote woningbouwopgave te helpen realiseren. Deventer heeft grote ambities uitgesproken om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de 'woningnood'. We onderzoeken hoe en onder welke voorwaarden we tot 2035 11.000 woningen aan de huidige voorraad toe kunnen voegen. We bewaken daarbij de kwaliteit van het landelijk gebied dat zich geconfronteerd ziet met een grote druk op de ruimte, vanwege de vraag naar nieuwe woningen, maar ook door ruimtevragen vanuit de sector zelf, vanuit energie (wind, zon), natuur, water, recreatie etc.

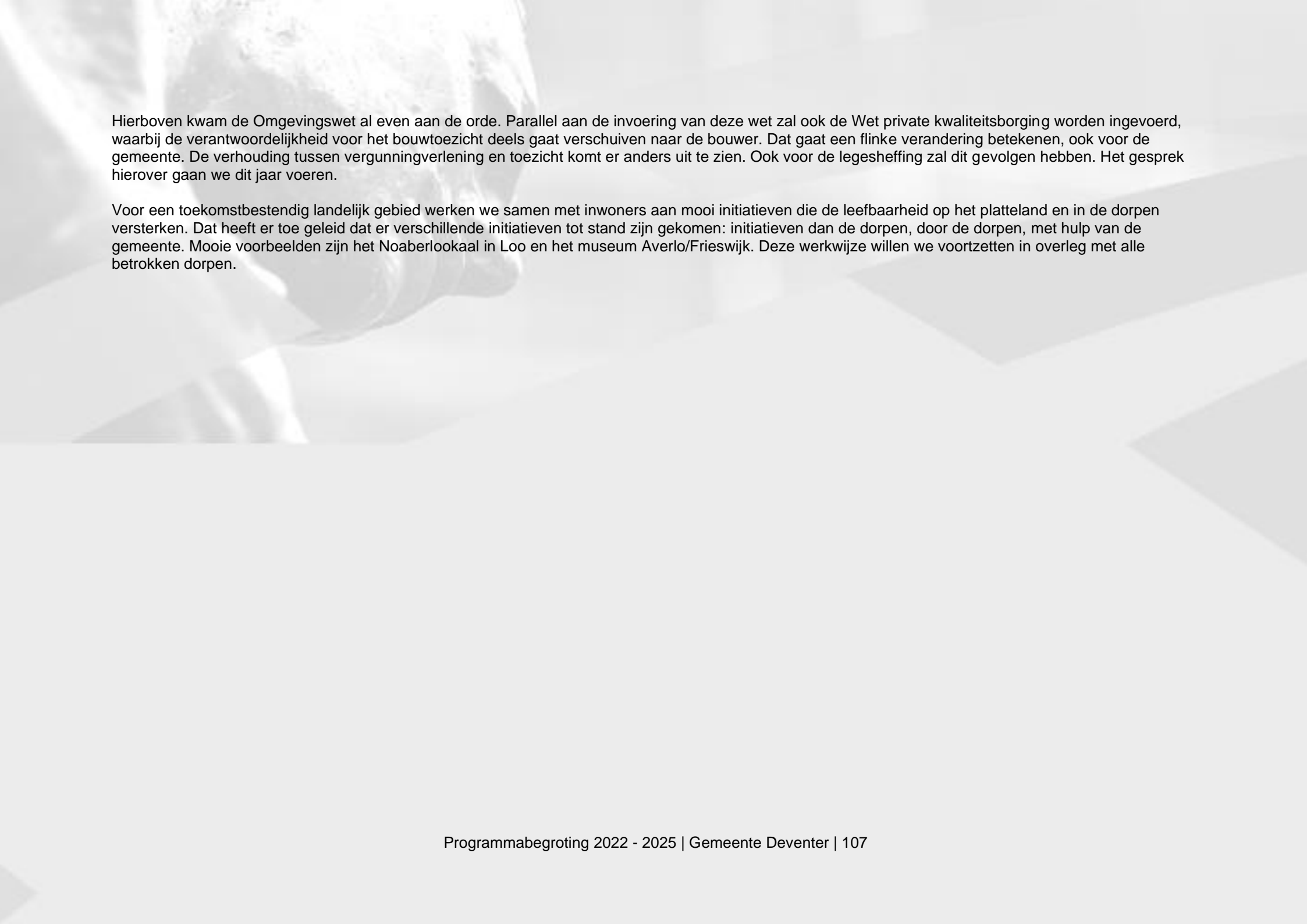
Actuele beleidscontext

Deventer geldt als een voorbeeld van een gemeente die al werkt volgens de principes van de Omgevingswet. Dat is al in gang gezet met de structuurvisie Stadsassenszone en heeft verder vorm gekregen in onze Omgevingsvisie en het bestemmingsplan Deventer, stad en dorpen. De Omgevingswet vergroot het werkdomein met aspecten als gezondheid en duurzaamheid. Bovenal vraagt de wet straks een heel andere manier van werken: van toetsen naar meedenken om uiteindelijk het goede verhaal achter een initiatief te kunnen vertellen waardoor het tot realisatie kan komen.

We zetten deze lijn met overtuiging door! Dat doen we onder andere door samen met onze partners uitvoeringskaders te formuleren: een bandbreedte waarbinnen een project verder ontworpen kan worden. We zijn zichtbaar en actief, en maken daarover afspraken met elkaar. In ruil daarvoor zetten we het instrument van de Grondexploitatiewet in, zodat onze kosten in redelijkheid worden vergoed. De gemeente blijft echter verantwoordelijk voor de afweging of een project tot stand kan komen. Als lagere overheid hebben we de taak om naast de specifieke (individuele) ook de algemene belangen mee te wegen. 2022 wordt een cruciaal jaar voor de ontwikkelingen van het Rotokwartier, de Topicuscarré, de kop van de Handelskade, Senzora etc. Prachtige locaties die het Deventer profiel kunnen bevestigen en een enorme impuls kunnen geven aan het woon-, werk-, leef-, leer- en vrijetijdsklimaat in Deventer.

Op deze manier proberen we de kansen die onze binnenstad, onze bedrijventerreinen, de kernen en het buitengebied bieden volop te benutten. Deze belangrijke dragers voor Deventer hebben ieder hun eigen specifieke kwaliteiten en zijn belangrijke (economische) motoren. Vanuit die kansen denken we, maar we bewaken en versterken ook de grote bestaande kwaliteiten waarin Deventer zich nu al onderscheidt. Dit geldt nadrukkelijk ook voor ons landelijk gebied. Niet alleen fysiek (landschap, cultuurhistorie), maar ook naar de kwaliteit van onze inwoners. Initiatief, durf en ondernemen zit in onze aard. Het landelijk gebied gaat nog meer een cruciale rol spelen in de toekomstige ontwikkelingen. De druk is enorm hoog vanuit opgaven als natuur, water, energie (wind, zon), recreatie, woningbouw en niet in het minst door de druk op de grond vanuit de agrarische sector zelf. Dit vraagt ook vanuit de gemeente een nadrukkelijke visie op de ontwikkelingsmogelijkheden in het landelijk gebied. Uiteraard binnen de kaders vanuit hogere overheden. Er zijn in de afgelopen jaren flinke stappen gezet in de richting van de ontwikkeling van een stadscampus, De Kien. Dat werken we verder uit, vanuit de ontwikkelvisie voor dit gebied, in samenwerking met alle private partijen in het gebied. Onderzocht wordt op welke manier de Nieuwe Keizer daarbinnen een rol kan vervullen, als mogelijke katalysator voor alle partijen in de gemeente. Dat kan een mooie bijdrage leveren aan de invulling van onze ambitie om vooral ook jonge mensen aan Deventer te binden. Van een andere orde, maar daarom niet minder belangrijk is de ambitie om in De Kien een nieuwe parkeervoorziening voor Deventer te ontwikkelen. We zijn nu al volop aan de slag met nieuwe bereikbaarheidsconcepten, vooral uit duurzaamheids- en gezondheidsoverwegingen. We schenken bovendien aandacht aan de wegenstructuur in Deventer, mede ook in relatie tot de toekomstige woningbouwontwikkelingen.

Deventer staat voor een majeure opgave om de komende jaren veel woningen toe te voegen aan de bestaande voorraad. De druk op de woningmarkt is immens. Deventer ziet daarbij voor zichzelf kansen en heeft dat vertaald in de ambitie om te onderzoeken of we tot 2035 11.000 woningen kunnen bouwen. De Raad heeft daarbij aangegeven dat dit niet ten koste van de kwaliteit, in de brede zin van het woord, mag gaan. Dat is geen sinecure en vraagt enorm veel inzet van ons apparaat en van de samenleving. Naast het bouwen voor een wooncarrière voor onze eigen inwoners, probeert Deventer (jonge) mensen van buiten Deventer te verleiden om naar Deventer te komen. Vraagstukken als leefbaarheid van wijken en buurten, ongedeelde stad, de grote verduurzamingsopgave in bestaande woningvoorraad, de vraag naar huisvesting voor studenten en ouderen (levensloopbestendige woningen) moeten daarbij een plek krijgen. Ook belangrijk is hoe alle mensen van A naar B kunnen reizen. Deventer pakt de handschoen op om dat op een zo duurzaam mogelijke manier te doen. Ons station wordt steeds belangrijker, de fiets krijgt een nog belangrijker plek en we werken aan de invoering van een nul-emissiezone.

Hierboven kwam de Omgevingswet al even aan de orde. Parallel aan de invoering van deze wet zal ook de Wet private kwaliteitsborging worden ingevoerd, waarbij de verantwoordelijkheid voor het bouwtoezicht deels gaat verschuiven naar de bouwer. Dat gaat een flinke verandering betekenen, ook voor de gemeente. De verhouding tussen vergunningverlening en toezicht komt er anders uit te zien. Ook voor de legesheffing zal dit gevolgen hebben. Het gesprek hierover gaan we dit jaar voeren.

Voor een toekomstbestendig landelijk gebied werken we samen met inwoners aan mooi initiatieven die de leefbaarheid op het platteland en in de dorpen versterken. Dat heeft er toe geleid dat er verschillende initiatieven tot stand zijn gekomen: initiatieven dan de dorpen, door de dorpen, met hulp van de gemeente. Mooie voorbeelden zijn het Noaberlookaal in Loo en het museum Averlo/Frieswijk. Deze werkwijze willen we voortzetten in overleg met alle betrokken dorpen.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Ruimtelijke ontwikkeling	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; 0.5 Treasury; 2.1 Verkeer en vervoer; 8.1 Ruimtelijke ordening; 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Kwaliteiten stad en land	Opgave				
	1	2	3	4	5
We ontwikkelen en versterken de bestaande, specifieke (ruimtelijke) kwaliteiten van stad en land, zoals verankerd in de Omgevingsvisie, en inwoners waarderen het uiterlijk van hun woonomgeving in 2021 op 7,5. Dat is minstens op hetzelfde niveau als 2019 (laatstbekende cijfer).	✓	✓	✓	✓	✓

Prestatie	Stadscampus De Kien	Budget
We leggen de Raad een beslisdocument over de toekomstige rol en functie van De Nieuwe Keizer voor, op basis van het vastgestelde Ontwikkelingsperspectief.		€120.000

Prestatie	Wonen en Voorzieningen	Budget
Op basis van de Routekaart leggen we de raad een beslisdocument voor over de vervolgstappen binnen Wonen en Voorzieningen, als opmaat voor de invulling van de woningbouwambitie van 11.000 nieuwe woningen tot 2035.		300.000

Prestatie	VTH Uitvoeringsprogramma 2022	Budget
Handhaving en toezicht baseren we op het in 2021 geactualiseerde VTH Uitvoeringsprogramma, en we leggen de Raad voorstellen voor die verband houden met de invoering van de Omgevingswet en de Wet private kwaliteitsborging (werkwijze, leges).		€55.000

Prestatie	Vitaal landelijk gebied	Budget
We ronden een visievormende discussie over de toekomst van het landelijk gebied af, waarbij we het hebben over de betekenis voor Deventer in het perspectief van ruimtevragende functies als landbouw, natuur, water, recreatie, energie en woningbouw. We gebruiken dit als input op de verschillende beleidstrajecten binnen de gemeente, maar ook richting provincie en regio.		€100.000 + €150.000 nieuw beleid

Prestatie	Uitgangspunten gebiedsontwikkeling	Budget
<p>Waar er vanuit de samenleving initiatieven ontstaan voor de herontwikkeling van bestaande locaties of gebieden, stellen we zo snel mogelijk een Nota van Uitgangspunten of Handlingsperspectief op als basis voor deze ontwikkeling. We doen dat in samenspraak met de initiatiefnemers, en vertrekken vanuit de kernwaarden van de Omgevingsvisie. Dat zijn ruimtelijke aspecten maar ook aspecten als gezondheid en duurzaamheid. De kosten daarvan worden zoveel mogelijk verhaald op basis van de Grondexploitatiewet. We geven dat zoveel mogelijk de vorm van een gebiedsprogramma.</p>		€300.000
Doelstelling: Omgevingswet		Opgave
		1 2 3 4 5
We versterken in Deventer het werken volgens de principes van de komende Omgevingswet.		✓ ✓ ✓ ✓ ✓
Prestatie	Implementatie omgevingswet	Budget
<p>Conform het plan van aanpak Implementatie Omgevingswet, zetten we stappen om gereed te zijn om volledig conform de uitgangspunten van die wet te werken.</p>		€640.000
Prestatie	Digitaal stelsel omgevingswet	Budget
<p>We oefenen met het Digitaal Stelsel van de Omgevingswet (DSO) en testen of onze eigen systemen erop aansluiten en werken met het DSO.</p>		Zit in budget Omgevingswet
Doelstelling: Evenwichtige woningvoorraad		Opgave
		1 2 3 4 5
<p>We zorgen in samenspraak met onze partners voor een evenwichtige woningvoorraad die aansluit op de behoefte in Deventer, zowel naar aantal als naar aard. We zetten daarbij in op een versnelling van de productie, vanwege de grote vraag naar goede woningen. We huldigen de principes uit de Omgevingsvisie en de Woonvisie 2018 (benutten de bestaande kwaliteiten, waarbij inbreiding voor uitbreiding gaat). We geven verder vorm en inhoud aan de uitgesproken ambitie om in Deventer 11.000 woningen aan de bestaande voorraad toe te voegen.</p>		✓ ✓ ✓ ✓ ✓
Prestatie	Kwalitatieve en kwantitatieve ambitie Deventer (Routekaart)	Budget
<p>Op basis van een door de raad bepaalde ambitie en op de Routekaart, vervolgen we het zoeken naar nieuwe woningbouwlocaties.</p>		€100.000

Prestatie	Addendum Woonvisie	Budget
We actualiseren de Woonvisie 2018 op basis van de nieuwe autonome behoefte om daarin via nieuwbouw adequaat te voorzien. We leggen deze ter besluitvorming aan de Raad voor.		50.000
Prestatie	Flexwonen	Budget
We brengen in beeld op welke manier flexwonen een aanvulling kan vormen op de Deventer woningmarkt, welke locaties daarvoor geschikt kunnen zijn en hoe deze locaties ingevuld kunnen worden. We betrekken daarbij de stakeholders zoals de corporaties om tot snelle realisatie te kunnen komen. We leggen het resultaat ter besluitvorming aan de Raad voor.		75.000
Prestatie	Nieuwbouw woningen	Budget
De beoogde nieuwbouw in 2022 bedraagt volgens het woningbouwprogramma 400 wooneenheden. We beschouwen dit als een ondergrens. Om onze ambitie te realiseren, geven we voorrang aan de meest kansrijke plannen, en zetten daar onze capaciteit op in om te zorgen voor adequate planologische kaders. Speciale aandacht krijgen de zogenaamde creatieve stedelingen, speerpunt van ons beleid.		€100.000
Doelstelling: Bereikbaarheid Deventer		Opgave
		1 2 3 4 5
We verbeteren de bereikbaarheid van Deventer, en zetten in op het bevorderen van een duurzame vorm van mobiliteit. Het aantal inwoners dat (zeer) tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt is minimaal 66%.		✓ ✓ ✓ ✓
Prestatie	Actualiseren beleidskader parkeren	Budget
We actualiseren het beleidskader parkeren, inclusief het doorvoeren van het nulnormprincipe voor de binnenstad, en leggen de nieuwe kaders aan de Raad ter vaststelling voor.		€25.000
Prestatie	parkeervoorziening De Kien	Budget
We komen in 2022 met nadere voorstellen over de haalbaarheid van de realisatie van een collectieve parkeervoorziening in De Kien		50000
Prestatie	Duurzame mobiliteit	Budget
We zetten onze ambitie voort door extra aandacht voor gebruik en stalling van de fiets, het uitvoeren van de acties uit de laadvisie voor elektrische voertuigen en het geven van invulling van de tweede fase van het plan van aanpak stadslogistiek (invoering nulemissiezone per 2025).		€75.000

Prestatie	Openbaar Vervoer	Budget
-----------	------------------	--------

We vervolgen onze lobby inzake de Berlijnlijn en de verdubbeling van het spoor Deventer-Zwolle, en leveren input aan de nieuwe OV-concessie die per december 2022 ingaat.

€25.000

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Ruimtelijke Ontwikkeling

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
35	Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	223	Duizend euro	CBS
36	Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	3,30	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37	Vhrosv	Demografische druk	67,50	%	CBS
38	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	771	In Euro's	COELO
39	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	815	In Euro's	COELO
40	Vhrosv	Opgeleverde woningen	316	Aantal woningen	Registratie gereedmeldingen gemeente
41	Vhrosv	Opgeleverde sociale huurwoningen	3	% van het totaal	Registratie gereedmeldingen gemeente
42	Vhrosv	Omvang sociale huurvoorraad	12982		Jaarverslagen corporaties – Monitor Verantwoording Prestatieafspraken
43	Vhrosv	Gemiddelde zoektijd woningzoekenden voor sociale huurwoningen	0,92	Jaar	Jaarverslag Woonkeus

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	8.794	6.278	5.828	5.519	5.451
Baten	4.811	3.548	3.544	3.659	3.659
Saldo exclusief reserves	-3.982	-2.729	-2.284	-1.859	-1.792
Storting in reserves	363	0	0	0	0
Puttend uit reserves	1.530	15	15	15	15
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	1.167	15	15	15	15
Saldo inclusief reserves	-2.815	-2.714	-2.268	-1.844	-1.776

Het saldo inclusief reserves is in 2022 met circa €100.000 verbeterd ten opzichte van 2021. Dit is als volgt te verklaren:

Lasten in 2022 lager

De lasten zijn in 2022 circa €1,2 miljoen lager dan in 2021. Dit komt omdat de begroting voor 2021 diverse eenmalige budgetten bevat. Het betreft hier o.a. ontwikkeling Stadshof, Implementatie Omgevingswet, kavelruil, Vitaal Platteland en Kracht van Salland.

Baten in 2022 lager

De baten zijn in 2022 lager dan in 2021. Ook hier wordt dit veroorzaakt door een aantal eenmalige baten in 2021, hoofdzakelijk uit kavelruil.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Beheer overige gebouwen en gronden	-388	-234	-117	-118	-118
Ruimtelijke Ordening	-3.048	-1.852	-1.554	-1.248	-1.205
Verkeer en vervoer	-363	-264	-264	-264	-264
Wonen en bouwen	-183	-380	-349	-229	-205
Saldo exclusief reserves	-3.982	-2.729	-2.284	-1.859	-1.792

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Omgevingsvisie 2019	12 Mb	Omgevingsvisie gemeente Deventer
Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen 2018	1,0 Mb	Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen 2018
Prestatieafspraken Wonen Deventer 2019-2022	0,2 Mb	Prestatieafspraken Wonen Deventer 2019-2022
Woonvisie Deventer 2018	0,6 Mb	Woonvisie Deventer 2018

Herstructurering en vastgoed

Omschrijving

Het programma richt zich op de begeleiding en uitvoering van gebiedsontwikkeling. Het gaat daarbij om waardecreatie, waarbij het maatschappelijke effect van de gebiedsontwikkeling centraal staat. Dit maatschappelijk effect wegen we af tegen de financiële investering in een gebiedsontwikkeling.

Dit doen wij vooral door het realiseren, contracteren en begeleiden van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Wij nemen deel of regisseren in netwerkverbanden, stimuleren en faciliteren marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Wanneer (niet)-commerciële partijen een ontwikkeling die wij noodzakelijk vinden niet oppakken of onvoldoende waardecreatie opleveren gaan wij zelf actief of in samenwerking gronden en panden (strategisch) aankopen, ontwikkelen en verkopen of beheren.

Actuele beleidscontext

Wij werken de nieuwe principes van het situationele grondbeleid verder uit. In 2022 leggen wij de raad een nieuwe nota Grondbeleid voor, die als basis dient voor een aantal uitvoeringskaders. Voor de interne organisatie worden de organisatorische en financiële spelregels vastgelegd. De wijze waarop wij van onze externe partners een bijdrage vragen in de kosten van de stedelijke opgave leggen wij vast in een nota Kostenverhaal.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Herstructurering en vastgoed	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein); 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Portefeuillemanagement	Opgave				
	1	2	3	4	5
Wij kennen de ontwikkelingen op de grondmarkt en hebben oog voor de kansen voor nieuwe stedelijke functies.	✓	✓		✓	✓

Prestatie	Het aankopen van gronden en panden	Budget
	Daar waar zich ruimtelijke en financiële gelegenheden voordoen zetten wij het grondinstrumentarium situationeel in teneinde te beschikken over een strategie.	€25.000

Prestatie	De verkoop van panden	Budget
	De verkoop van 5 panden waarvan het gemeentelijke bezit niet in voldoende mate een maatschappelijk effect dient of dat op afzienbare termijn een bijdrage kan verlenen aan een waardecreatie.	€25.000

Prestatie	Het in voorraad hebben van ruwe bouwgrond	Budget
	Het in voorraad hebben van ruwe bouwgrond en het ontwikkelen en vermarkten van voldoende bouwrijpe grond in een kwalitatief goede openbare ruimte voor: <ul style="list-style-type: none"> de verkoop van gronden ten behoeve van het bouwen van gemiddeld 200 woningen per jaar als onderdeel van de gehele woningbouwproductie in de gemeente Deventer in 2022 en verder. de uitgifte van 5,2 ha bedrijventerreinen per jaar de uitgifte van 1,0 ha terreinen voor overige voorzieningen. 	Kosten €14,6 miljoen Opbrengsten €26 miljoen

Doelstelling: Herstructurering	Opgave				
	1	2	3	4	5
Wij ronden de bestaande Herstructureringsopgave van de wijk Keizerslanden af met de ontwikkeling van het Oranjekwartier.			✓	✓	✓

Prestatie	Zorgdragen voor de uitvoering van het ontwikkelperspectief en het leefbaarheidsplan voor het Oranjekwartier	Budget
Het samen met bewoners, marktpartijen en corporatie zorgdragen voor de uitvoering van het ontwikkelperspectief en het leefbaarheidsplan voor het Oranjekwartier		€140.000

Doelstelling: Grondbeleid	Opgave				
	1	2	3	4	5
Wij hebben oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen teneinde deze adequaat te kunnen faciliteren met het grondinstrumentarium. Met de gemeentelijke vastgoedposities dragen we bij aan de gewenste waardecreatie. We hebben zicht op de gemeentelijke kosten die voortvloeien uit de ruimtelijke opgaven teneinde deze op een eerlijke wijze te kunnen toerekenen aan alle ruimtelijke ontwikkelingen.	✓	✓	✓	✓	✓

Prestatie	Het doorwerken aan de lopende grondexploitatie	Budget
Wij werken tezamen met onze partners verder aan de grondexploitatie of grondverkoop van Steenbrugge, De Vijfde Hoek, Wijtenhorst Douweler Leide, Eikendal, Tuinen van Zandweerd, Bedrijventerrein A1, Westfalenstraat, Looweg, Bedrijventerrein Lettele, Leisurestrip Holterweg, cluster Stadsentree, cluster Havenkwartier, Sluiskwartier, Centrumplan Bathmen, Winkelcentrum Keizerslanden (Roelandflatlocatie) , Hagenvoorde, Wittenstein, van Heetenstraat en Voormalige speeltuin/Shita-locatie.		In budget grondexploitatie

Prestatie	Het doorontwikkelen van het instrumentarium	Budget
Het doorontwikkelen van het instrumentarium om te bezien in hoeverre we hiermee kunnen bijdragen aan de maatschappelijke waardecreatie en een evenredige kostentoekening van gemeentelijke kosten over alle locatie- en gebiedsontwikkelingen.		€33.000

Prestatie	Gebiedsontwikkeling	Budget
Wij organiseren de gemeentelijke regie op contractering, voorbereiding en uitvoering van de ruimtelijke ontwikkelingen binnen aandachtsgebieden. We bevorderen een eerlijke kostentoekening van de gemeentelijke kosten van werken en werkzaamheden van algemeen nut en onrendabele ontwikkelingen.		

Exploitatie
(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	26.425	19.044	12.463	13.562	6.994
Baten	30.983	21.170	13.726	14.592	8.239
Saldo exclusief reserves	4.558	2.126	1.263	1.030	1.245
Storting in reserves	4.308	1.346	866	680	236
Putting uit reserves	507	200	200	402	26
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	-3.801	-1.147	-666	-277	-210
Saldo inclusief reserves	757	979	597	752	1.035

Het saldo inclusief reserves is in 2022 met circa €220.000 verbeterd ten opzichte van 2021.

Grondexploitaties

De bij de jaarrekening 2020 geactualiseerde grondexploitaties zijn verwerkt in de begroting 2022. Door het afronden van grondexploitaties nemen zowel de lasten als de baten meerjarig geleidelijk af. De jaarsaldi van baten en lasten van de grondexploitaties worden verrekend met de balans, waardoor het saldo inclusief reserves op nihil sluit. Er is daarmee geen verschil in het exploitatieresultaat van 2022 en 2021.

Beheer overige gebouwen en gronden

Voor het beheer van onroerend goed buiten exploitatie (gebouwen en gronden) zijn de lasten en baten meegenomen. In vergelijking met 2021 is er een verschil van circa €100.000. Dit wordt veroorzaakt door eenmalige budgetten in 2021 voor doorontwikkeling vastgoed en de kwijtschelding van huren.

Wonen en bouwen

Voor het taakveld wonen en bouwen zijn lasten en baten begroot voor het project Oranjekwartier. Door eenmalige verkoopopbrengsten is het saldo in 2022 circa €120.000 hoger.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Beheer overige gebouwen en gronden	2.179	1.356	1.522	873	1.252
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.375	0	0	0	0
Grondexploitatie (niet bedrijventer.)	604	1.200	550	600	150
Wonen en bouwen	-599	-430	-808	-443	-157
Saldo exclusief reserves	4.558	2.126	1.263	1.030	1.245

Investeringen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	0	0	0	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	935	0	1.918	0
Saldo	935	0	1.918	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Grondbeleid 2013	0,1 Mb	Grondbeleid 2013

Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

Omschrijving

Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een verbindend kader sociaal domein 2019-2022 vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

Transformatieopgave

Het sociaal domein staat er in Deventer goed voor. Toch blijft het zaak om vol in te blijven zetten op transformatie. Investeren in preventie blijft de sleutel om te voorkomen dat mensen zwaardere zorg of ondersteuning nodig hebben. We blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door binnen de programma's afzonderlijk onze doelen en resultaten te benoemen en realiseren, maar ook door een nauwe samenwerking tussen de programma's. Zo werken we nadrukkelijk samen aan het initiatief 'voorzieningen in de buurt', aanpak dak- en thuisloze jongeren, wijkgericht werken en nog diverse andere initiatieven.

Actuele beleidscontext

We streven ernaar dat mensen werken, en daarmee zelfstandig hun inkomen verdienen. Mensen die werken zijn gemiddeld gezonder, maatschappelijk actiever en gelukkiger. Wanneer dat niet lukt verzorgen wij een (tijdelijk) inkomen en ondersteuning bij arbeidsparticipatie. Wij willen dat elke inwoner van Deventer met arbeidsvermogen mee moet kunnen doen op de arbeidsmarkt en in de samenleving (de inclusieve samenleving). Werk staat voorop! Er is ondanks de coronacrisis een zeer grote vraag naar nieuwe arbeidskrachten. De ideale situatie om zoveel mogelijk mensen de aansluiting met de arbeidsmarkt laten bereiken!

De mismatch op de arbeidsmarkt is echter groot. In Deventer hebben wij al jaren de ambitie de mismatch de te verkleinen. Hierin werken we samen met de werkgevers en het onderwijs voor een doorgaande lijn van jeugd naar volwassenheid en in het tot stand brengen van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, onder andere via de inzet van de werkleerroutes. In 2022 stellen wij in gezamenlijkheid de human capital agenda op.

De opgave voor het programma Werk en Inkomen bestaat uit de volgende ambities:

- We bevorderen dat mensen uitstromen uit de uitkering;
- We voorkomen dat mensen instromen in een uitkering;
- We ontwikkelen mensen waardoor zij betere kansen hebben op de arbeidsmarkt;
- Zoveel mogelijke inwoners zijn economisch zelfstandig;
- Iedereen weet om te gaan met geld;
- Iedere inwoner met een laag inkomen (tot 120% WML) of schulden weet welke ondersteuning de gemeente kan bieden en ontvangt deze.

Dit willen we bereiken volgens de uitgangspunten van het nieuwe beleid Inzet op Maat. Het nieuwe beleidskader onderscheidt vier groepen, die elk een eigen vorm van begeleiding kennen: Matchen, Groeien, Faciliteren en Zorgen. In de eerste twee groepen blijft werk voorop staan. De begeleiding is er op gericht om de personen zo snel mogelijk naar een bestaande baan te begeleiden. De personen in de groep Faciliteren kunnen van grote waarde zijn voor de maatschappij, bijvoorbeeld door passend vrijwilligerswerk te gaan doen. Bij de groep Zorgen staat inkomenszekerheid voorop. In 2022 wordt de dienstverlening op onderdelen doorontwikkeld en krijgt ook additionele arbeid vorm.

Het doel is dat de bestandsontwikkeling in Deventer sluit aan bij de landelijke ontwikkeling. Daarvoor gebruiken wij de kracht van de stad door een constructieve samenwerking, en gebruikmakend van hun infrastructuur, met onze partners KonnecteD en Circulus Berkel (Cambio). In 2022 gaan wij ook meer inzetten op het sociaal ondernemerschap door de kansen van PSO en SROI maximaal te benutten. De transformatie van KonnecteD krijgt verder vorm in 2022 als dienstverlener (re-integratie), uitvoerder (duurzame werkplekken in publieke diensten) en werkgever (voor beschut, de sociale werkvoorziening en garantiebannen).

Speciale aandacht is er ook voor alle Zzp-ers die in 2021 gebruik hebben kunnen maken van de Tozo-regelingen. Tijdens corona is ingezet op een intensieve dienstverlening door een samenwerking van GROS en OHD. Hierin werden ondernemers pro-actief benaderd. Deze ondersteuning is sterk gericht op tijdige signalering, ondersteuning en preventie. De lessen uit deze dienstverlening zullen worden vertaald in de reguliere Bbz-dienstverlening en aan ondernemers in zwaar weer.

Tegelijkertijd is onze inzet er ook opgericht dat de uitkering alleen wordt verstrekt aan inwoners die hier daadwerkelijk recht op hebben. Hierbij hanteren wij de uitgangspunten van het beleid dienstverlenend handhaven.

De ambitie is dat Inwoners van de gemeente Deventer in staat zijn om zelfstandig (of met hulp van hun omgeving) een financieel gezonde huishouding te voeren. Wanneer dit (tijdelijk) niet lukt, kunnen inwoners een beroep doen op hulpverlening en/of regelingen van de gemeente of andere instellingen.

Wij blijven het accent leggen op preventie en vroegsignalering van schulden en armoede, hiermee willen wij bereiken dat ernstige schuldenproblematiek wordt voorkomen. Zeker nu in deze crisistijden. Armoede en schulden hebben een grote impact op onze inwoners en specifiek op kinderen. Het gaat vaak gepaard met problematieken op andere leefgebieden zoals gezondheid, opvoeding, participatie en werk. In onze gemeente mag niemand als gevolg van armoede langs de kant staan. En dat hoeft ook niet als we onze krachten bundelen. Alleen door krachten te bundelen, sterke verbindingen te leggen en de juiste kennis te delen maken we het minimabeleid sterker en het bereik nog groter.

Lokaal beleid kan armoede niet voorkomen of oplossen. Door samenwerking met andere partijen kunnen we wèl een verschil maken. Alle kinderen die in armoede opgroeien willen we zodanig ondersteunen dat zij volwaardig kunnen participeren in de maatschappij. De ondersteuning aan onze inwoners om de basis op orde te krijgen, gaan we verbeteren. Daarom investeren we in de uitvoering Deltaview en maken we meer werk van preventie, vroegsignalering en nazorg. Daarmee willen we financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen. Wanneer ze toch ontstaan willen we er snel bij zijn en in gesprek gaan. Het nieuwe beleid wordt in 2022 geïmplementeerd.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	6.3 Inkomensregeling; 6.4 Begeleide participatie; 6.5 Arbeidsparticipatie; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Inkomensvoorziening	Opgave				
	1	2	3	4	5
Iedereen die kan werken, moet werken en voor mensen die niet kunnen werken bieden wij een vangnet (een uitkering).			✓		

Prestatie	Vangnet	Budget
Elke klant die zich meldt voor een uitkering, heeft een gesprek over de financiën (preventie en vroegsignalering) volgens de principes van de stress sensitieve dienstverlening.		€6.950.000 Team inkomensondersteuning en opdracht Konnected

Prestatie	Bekendheid minimaregelingen	Budget
Door inzet van meer informatieverstrekking (zowel intern als extern), neemt de bekendheid van de minimaregelingen 10% toe ten opzichte van het resultaat van het klanttevredenheidsonderzoek van 2020.		

Prestatie	Inzet handhaving	Budget
Door gerichte inzet van de handhavingsmogelijkheden wordt voorkomen dat inwoners onterecht een uitkering ontvangen.		

Prestatie	Ontwikkeling aantal uitkeringsgerechtigden	Budget
De ontwikkeling van het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in Deventer is conform de landelijke ontwikkelingen (zoals geraamd door CPB).		€41.670.000

Prestatie	Klanttevredenheid	Budget
We realiseren bij de uitvoering van de Participatiewet een klanttevredenheid die minimaal gewaardeerd wordt met een 7,5.		Onderdeel opdracht team Inkomensondersteuning en DWT

Prestatie	Gebruik minimaregelingen	Budget
Tenminste 70% van de minimahuishoudens in Deventer maakt gebruik van één of meer minimaregelingen en, in het geval van kinderen in het huishouden, is dit tenminste 90%.		€5.030.000

Doelstelling: Participeren in de samenleving	Opgave				
	1	2	3	4	5
We faciliteren alle uitkeringsgerechtigden om te participeren in de samenleving.	✓		✓		

Prestatie	Participeren	Budget
De participatiemakelaar ondersteunt 200 uitkeringsgerechtigden om mee te kunnen doen in de samenleving		Onderdeel van opdracht Connected

Prestatie	Additionele arbeid	Budget
In 2022 ontwikkelen we een aanbod op additionele arbeid		Onderdeel van opdracht Connected

Doelstelling: Ontwikkelen naar werk	Opgave				
	1	2	3	4	5
We ontwikkelen mensen waardoor zij betere kansen hebben op de arbeidsmarkt			✓		

Prestatie	Actueel plan van aanpak	Budget
Alle uitkeringsgerechtigden die binnen maximaal 3 jaar de arbeidsmarkt kunnen bereiken (doelgroep Groeien), hebben binnen 6 weken na de intake een persoonlijk plan van aanpak. Na afronding van een fase, wordt het plan van aanpak bijgesteld.		Onderdeel opdracht Konnected

Prestatie	Integrale jongerenaanpak	Budget
Alle jongeren onder de 27 jaar met een bijstandsuitkering hebben een actueel actieplan richting opleiding en/of werk.		

Prestatie	Parttime werken en ondernemen	Budget
Het aantal parttime werkenden/parttime ondernemers neemt 10% toe tov 2021.		

Prestatie	Van stage naar werk	Budget
Wij begeleiden 50 leerlingen van het VSO/Pro onderwijs naar een passende werkplek (beschut, garantiebaan of regulier)		

Prestatie	Passende voorziening	Budget
Voor elke inwoner die zich meldt met aantoonbare broodhooft wordt binnen 24 uur een passende voorziening getroffen.		

Doelstelling: Arbeidsmarkt	Opgave				
	1	2	3	4	5
Wij brengen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar.	✓		✓		

Prestatie	Uitstroom naar werk	Budget
Minimaal 400 uitkeringsgerechtigden stromen uit de Participatiewet door de begeleiding naar een plek op de arbeidsmarkt (Matchen en Groeien).		€4.500.000 Opdracht Konnected

Prestatie	Sociale werkvoorziening	Budget
De samenstelling van de SW medewerkers is in lijn met het landelijke beeld (Cedris Benchmark)		€15.140.000

Prestatie	Human Capital Agenda	Budget
In 2022 wordt de samenhangende Human Capital Agenda afgerond om maximale werkgelegenheid te creëren voor alle doelgroepen.		Onderdeel van opdracht Konnected

Prestatie	Sociaal Ondernemerschap	Budget
30 organisaties en/of bedrijven hebben een geldige PSO certificering.		Onderdeel opdracht Konnected

Prestatie	Garantiebanen	Budget
We realiseren onze taakstelling (minimaal 150 uitstroom met loonkostensubsidie) in het kader van de garantiebanen.		€ 1.000.000

Prestatie	BBZ	Budget
Startende ondernemers en ondernemers in zwaar weer ontvangen de passende ondersteuning die zij nodig hebben voor hun bedrijf		GROS OHD €?

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
21	Sociaal domein	Banen	813,10	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA
24	Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	68,40	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
26	Sociaal domein	Werkloze jongeren	3	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel (2015)
27	Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	564,50	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28	Sociaal domein	Aantal re-integratievoorzieningen	412,30	Aantal per 10.000 inwoners. 15-74 jaar	CBS

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	85.397	76.670	76.066	75.586	75.276
Baten	50.861	44.376	44.376	44.376	44.376
Saldo exclusief reserves	-34.537	-32.294	-31.690	-31.210	-30.900
Storting in reserves	155	0	0	0	0
Puttting uit reserves	608	65	65	25	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	453	65	65	25	0
Saldo inclusief reserves	-34.083	-32.229	-31.625	-31.185	-30.900

De daling van het saldo inclusief reserves met circa €1,8 miljoen in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Loon- en prijsontwikkeling

Als gevolg van loon- en prijsstijging zijn de lasten in 2022 €219.000 hoger dan in 2021.

Ontwikkeling bijstand

Na de toename van het aantal bijstandsgerechtigden in 2020 en de eerste maanden van 2021 is er nu weer een positieve ontwikkeling waarneembaar in de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden. Dit komt ook terug in de landelijke ramingen van het CPB. Waar het CPB in eerdere ramingen nog een lichte stijging verwachtte, wordt in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2022 een daling van het volume bijstandsgerechtigden verwacht van 1,3%. Op basis van deze verwachting ramen wij voor 2022 het gemiddeld aantal bijstandsuitkering op 2.685.

Uit het macrobudget BUIG dat het ministerie van SZW in haar begroting heeft gepresenteerd op prinsjesdag blijkt dat het ministerie de positievere ramingen van het CPB in het aantal bijstandsgerechtigden meeneemt in de berekening van het BUIG budget. Het aandeel van Deventer op basis van het objectief verdeelmodel is bij de totstandkoming van deze begroting nog niet bekend, maar op basis van de hierboven geschetste ontwikkelingen gaan wij vooralsnog uit van een neutraal effect op de gemeentelijke begroting.

Begin oktober wordt vanuit het ministerie van SZW met het voorlopig budget gebundelde uitkering (BUIG) het budgetaandeel voor Deventer bekend gemaakt voor 2022. De financiële vertaling hiervan vindt plaats via de derde kwartaalrapportage 2021.

Incidentele effecten Corona compensatiemaatregelen in 2021

In 2021 zijn er vanuit de diverse Corona compensatiepakketten vanuit de rijksoverheid aanzienlijke bedragen als incidentele middelen in de begroting opgenomen. Hier staan in 2021 ook lasten tegenover die in 2022 niet meer in de begroting zijn opgenomen. Voor de uitvoering van het TONK regeling is in 2021 eenmalig €437.000 in de begroting opgenomen.

Vanuit de zogenaamde 'Impulsgelden re-integratie' is in 2021 €1.070.000 eenmalig toegevoegd aan het programma waarvan €210.000 voor formatie team inkomensondersteuning. In 2022 wordt deze aanvullende formatie gecontinueerd.

Bijzondere bijstand

In 2021 is er vanwege een onderbesteding op de bijzondere bijstand, met name met betrekking tot beschermingsbewind, €300.000 afgeraamd. In afwachting van de effecten van het nieuwe minimabeleid is dit niet structureel vertaald, waardoor de structureel begrote lasten vanaf 2022 €300.000 hoger zijn.

Deltaview

Voor de uitvoering van het project Deltaview is in 2021 eenmalig €237.000 opgenomen in de begroting.

Kansen voor Kinderen

Vanuit de decembercirculaire 2020 is het budget 'Kansen voor Kinderen' in 2021 eenmalig verhoogd met €106.000. Het structurele budget vanaf 2022 is dus €106.000 lager

WSW bijdrage

Door de daling van het aantal WSW'ers daalt de rijksbijdrage voor de uitvoering van de WSW en dus ook de bijdrage van de gemeente Deventer aan Konnected met €590.000.

Implementatie Inzet op maat

Voor de implementatie van Inzet op Maat waren in 2021 nog eenmalig aanvullende middelen voor €100.000 opgenomen in de begroting. Vanaf 2022 is dit niet meer het geval.

Beschermingsbewind

Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport beschermingsbewind worden de lasten in 2022 eenmalig met €27.000 verhoogd voor de aanschaf en implementatie van een nieuw softwarepakket specifiek voor beschermingsbewind. De structurele lasten hiervan bedragen vanaf 2023 €7.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Arbeidspar.toeleiding naar werk	-7.285	-6.386	-6.553	-6.648	-6.806
Begeleide participatie	-16.378	-15.789	-15.242	-14.668	-14.200
Inkomensregelingen	-10.874	-10.120	-9.894	-9.894	-9.894
Saldo exclusief reserves	-34.537	-32.294	-31.690	-31.210	-30.900

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Beleidsplan minimabeleid en schuldhulpverlening 2017 - 2020	1,5 Mb	Beleidsplan minimabeleid en schuldhulpverlening 2017 - 2020
Ondernemingsplan Konnected	1,1 Mb	Ondernemingsplan Konnected
Beleidskader Inzet op Maat	0,6 Mb	Beleidskader Inzet op Maat

Meedoen

Omschrijving

Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een verbindend kader sociaal domein 2019-2022 vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

Transformatieopgave

Het sociaal domein staat er in Deventer goed voor. Toch blijft het zaak om vol in te blijven zetten op transformatie. Investeren in preventie blijft de sleutel om te voorkomen dat mensen zwaardere zorg of ondersteuning nodig hebben. We blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door binnen de programma's afzonderlijk onze doelen en resultaten te benoemen en realiseren, maar ook door een nauwe samenwerking tussen de programma's. Zo werken we nadrukkelijk samen aan het initiatief 'voorzieningen in de buurt', aanpak dak- en thuisloosheid jongeren, wijkgericht werken en nog diverse andere initiatieven.

Actuele beleidscontext

Iedereen telt mee. Inwoners zijn in staat om regie te pakken op hun eigen leven, zoals zij dat willen leven. Dat geeft kracht en zelfvertrouwen om mee te doen, wat voor anderen te betekenen en voor zichzelf en naasten te zorgen. Lukt dat niet? Dan ondersteunt de gemeente je met passende (op maat) hulp. Aan deze ambitie wordt in het programma Meedoen vanuit verschillende beleids invalhoeken invulling gegeven.

In 2022 ronden we een aanbesteding af om de hernieuwde kaders uit Wmo beleidskader verder vorm en inhoud te geven. De samenhang en samenwerking tussen buurthuizen, algemene voorzieningen en Wmo maatwerk moet uit deze aanbesteding versterkt worden. Voor de realisatie van de doelen en uitgangspunten uit het Wmo beleidskader biedt ook het traject 'voorzieningen in de buurt' goede mogelijkheden. In samenwerking tussen de drie programma's in het sociaal domein zetten we in op een stevige sociale infrastructuur in de wijken/ buurten/ dorpen.

Team toegang Wmo en de Voor Elkaar teams werken in alle wijken/dorpen nauw samen om de uitgangspunten uit ons Wmo beleidskader vorm te blijven geven. Hierbij wordt ook nauw met het Bijzonder Zorg Team samengewerkt ingeval er zorg mijndend en zorgwekkend gedrag gesignaleerd wordt of als er vragen zijn over GGZ dan wel gecompliceerde casussen.

De tijdelijke extra coronamiddelen en de preventiefondsmiddelen bieden ook voor de preventieteams een mogelijkheid tot extra inzet op initiatieven in de wijk die bijdragen aan het versterken van de eigen regie en kracht van onze inwoners.

De samenwerking in Salland United zetten we door. De regiovisie met daarin vijf pijlers (preventie, ouderen, juiste zorg op de juiste plek, personeel, technologie) is per pijler vertaald naar een uitvoeringsprogramma. In onze regionale samenwerking geven we hier verder vorm en inhoud aan. Bij initiatieven vanuit grozterdam of bijvoorbeeld buurtgeluk, buur&zo, waar is wally zoeken we de samenwerking met de partners in Salland United.

WijDeventer is bij uitstek een wijkgerichte benadering en gericht op participatie en actief burgerschap. De doorontwikkeling hiervan zetten we voort. Daarbij kijken we hoe de inzet van zowel de rol van de wijkmanager als de WijDeventer aanpak afgestemd kan worden op hetgeen specifiek bij de buurt/ wijk/ dorp past.

In regionaal verband werken we samen in het verminderen van laaggeletterdheid. Met onze lokale partners geven we uitvoering aan een aanvalsplan laaggeletterdheid. Voor de signalering van laaggeletterdheid gaan onder andere team Publiekscontacten van de gemeente (waaronder team toegang Wmo), de Voor elkaar teams en huisartsen bij al hun contacten met klanten en patiënten na of er sprake is van laaggeletterdheid en leiden, indien nodig, toe naar het Taalpunt van de openbare bibliotheek Deventer.

Het sportbeleid is in 2021 geactualiseerd met daarbij speciale aandacht voor een stevige infrastructuur. De uitwerking van de accommodatievraagstukken worden in 2022 verder opgepakt. Tevens geven we, met sportverenigingen en het Sportbedrijf uitvoering aan het lokaal sportakkoord. Het sportloket functioneert als het loket voor sportverenigingen en inwoners voor alle informatie op het gebied van sport in Deventer.

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe wet inburgering in werking (jaar later dan eerder besloten). De gemeenten krijgen een belangrijke rol in deze nieuwe wet. Het doel van deze wet is dat alle nieuwkomers met een inburgeringsplicht zo snel mogelijk Nederlands leren spreken en schrijven op het voor hen hoogst haalbare niveau. Ook is het doel dat zij zo snel mogelijk – het liefst betaald – werk krijgen, om zo volwaardig mee te kunnen doen in Nederland. De implementatie is door de programma's Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt, Jeugd en onderwijs en Meedoen in gezamenlijkheid opgepakt. We zetten ook in op hernieuwde afspraken met diverse maatschappelijke organisaties in de stad.

In september van dit jaar lopen ook onze afspraken rondom de bed, bad, brood-voorziening af. Afhankelijk van het rijksstandpunt en keuzes hierin wordt een voorstel ontwikkeld.

Samen met de kwartiermaker diversiteit (stadsbreed, maar in dienst van Ety Hillesum Centrum) en ambassadeurs wordt verder gewerkt aan meer diversiteit binnen organisaties en bij het samenleven in de wijken.

De Deventer inclusie agenda staat voor een goed toegankelijke samenleving waarin individuen zonder intensieve persoonlijke steun en kostbare hulpmiddelen mee kunnen doen op het terrein van arbeid, wonen, welzijn en recreëren. Samen met de Stichting Fooruit en Deventer Sportploeg wordt hier de komende drie jaar uitvoering aan gegeven.

Het lokaal gezondheidsbeleid loopt in 2022 af. We starten in dat jaar een proces om vanaf 2023 een nieuw kader te hebben. Aspecten als aanpak eenzaamheid, Deventer dementievriendelijk, gezonde leefstijl, jongeren op gezond gewicht zijn onderdelen die hierin een plek krijgen.

Deventer Doet heeft de samenwerking met organisaties vanuit zorg, welzijn, sport en bedrijfsleven uitgebreid. Vanuit deze samenwerking op zowel stedelijk als wijk- en buurtniveau wordt nieuw vrijwilligersbeleid ontwikkeld. De inzet is er met name op gericht om inwoners te stimuleren en daar waar nodig te ondersteunen bij het versterken van maatschappelijke organisaties en het bieden van zorg aan mensen die dat nodig hebben.

Ook wordt nieuw beleid mantelzorgondersteuning ontwikkeld. Het Steunpunt mantelzorg en vrijwillige thuiszorg biedt specifiek ondersteuning aan o.a. mantelzorgers die zorgen voor een naaste met beginnende dementie en GGZ-problematiek. Ook krijgt de combinatie werk en mantelzorg meer aandacht. Na vaststelling van de nieuwe kadernota vastgoed gaat het eigendom, beheer en onderhoud van het gemeentelijke vastgoed over naar de vakgroep vastgoed. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's.

Centrumgemeente Deventer

In de regio Midden-IJssel (Deventer, Lochem, Olst-Wijhe, Raalte en Zutphen) en onder aanvoering van de centrumgemeente Deventer werken wij regionaal samen op het terrein van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz). De inzet daarbij is primair gericht op die inwoners die niet meer op eigen kracht voldoende zelfredzaam zijn als gevolg van dakloosheid en/of psychische of psychosociale problematiek (al dan niet in combinatie met licht-verstandelijke beperkingen). Soms is daarbij sprake van verslavingsproblematiek en/of het mijden van zorg, hulp en ondersteuning. Dan vinden inspanningen plaats vanuit het regionale Bijzondere Zorg Team (BZT).

De samenwerkende gemeenten bieden beschermd wonen (voor mensen met psychische en/of psychosociale problematiek, soms gecombineerd met een licht verstandelijke beperking), maatschappelijke opvang, bemoeizorg en dragen zorg voor activiteiten gericht op het voorkomen of tegengaan van verslaving. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) vormt hierbij het wettelijke kader. Met het geheel van deze activiteiten dragen wij bij aan het maatschappelijk herstel van de betreffende inwoners, maar ook aan de veiligheid en stabiliteit van de betreffende inwoners, de naaste sociale omgeving en de samenleving als geheel.

In 2022 zetten wij in de regio onder meer verder in op de voorbereiding van de door decentralisatie van de rijksmiddelen beschermd wonen (door het rijk voorgenomen per 1-1-2023). Na een rijksbesluit in deze zullen de betreffende gemeenteraden een definitief voorstel ontvangen. Verder wordt in 2022 onder meer ingezet op de uitvoering van de uitkomsten van de in het najaar 2021 op te leveren regionale verkenning voorkomen en tegengaan dakloosheid jongvolwassenen, voortzetting van de pilot dagactivering/24-uursopvang en het terugdringen van de wachtlijsten beschermd wonen. Hiermee wordt bijgedragen aan het zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Naast de uitvoering van bestaande activiteiten en inspanningen wordt daarnaast in 2022 een nieuw regionaal actieprogramma 2023 en verder voorbereid als vervolg op de huidige regiovisie/regionaal actieplan.

In 2022 start, vanuit onze lokale verantwoordelijkheid als eigenaar van het gebouw en in nauwe afstemming met de regio, de uitvoering van de renovatie Polstraat 8 – 10 ten behoeve van de hierin gehuisveste maatschappelijke opvangfuncties van Tactus en IrisZorg.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Meedoen	5.1 Sportbeleid en activering; 5.2 Sportaccommodaties; 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; 6.2 Wijkteams; 6.3 Inkomensregelingen; 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO); 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; 6.81 Geëscaleerde zorg 18+; 7.1 Volksgezondheid; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Een Positieve gezondheid	Opgave				
	1	2	3	4	5
Positieve gezondheid is de kapstok voor alle preventie activiteiten die in Deventer worden neergezet.			✓		

Prestatie	Nederlandse Norm Gezond Bewegen	Budget
Minimaal 60% van de inwoners van 18 jaar en ouder voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.		€7.430.994 (lasten taakveld sportbeleid en sportaccommodaties)

Prestatie	Preventie GGZ	Budget
Minimaal 70 mensen met een GGZ achtergrond komen gemiddeld per dag naar het zelfregiecentrum om te voorkomen dat ze weer terugvallen in behandeling.		€554.000

Prestatie	Acceptatie LHBTI	Budget
93% inwoners is het eens met de stelling. "Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen moeten hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen".		€20.808

Prestatie	Positieve gezondheid	Budget
500 professionals in welzijn en zorg worden getraind in het gedachte goed van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag (positieve gezondheid).		Geen afzonderlijk budget aan te koppelen
Prestatie	Actief inzetten in de buurt	Budget
Het percentage Deventenaren dat zich actief inzet voor buurt, wijk of dorp bedraagt minimaal 26%.		€ 998.696 (wijkaanpak)
Prestatie	Statushouders	Budget
Alle aan onze gemeente toegewezen (aantal wordt jaarlijks landelijk opgelegd) statushouders worden bemiddeld naar een huurwoning en (volgen een traject naar) werk / opleiding. Tevens wordt vanaf 1 juli uitvoering gegeven aan de wet Inburgering.		€412.917
Prestatie	Vrijwilligers	Budget
Het percentage inwoners dat zich vrijwillig inzet is minimaal 40%.		€1.823.276 (budget vrijwilligers/mantelzorgers)
Prestatie	Bekendheid vrijwilligersorganisaties	Budget
Minimaal 50% van de vrijwilligers en (vrijwillige) organisaties is bekend met de mogelijkheden voor advies en ondersteuning vanuit de Vrijwilligerscentrale Deventer.		zie budget vrijwilligers/mantelzorgers

Doelstelling: Schuldhelpverlening	Opgave				
	1	2	3	4	5
Iedere inwoner met een laag (bestedbaar) inkomen of schulden weet welke ondersteuning de gemeente kan bieden en ontvangt deze.			✓		

Prestatie	Preventie en vroegsignalering	Budget
-----------	-------------------------------	--------

We acteren op de signalen die we ontvangen over beginnende schulden/betalingsachterstand en doen deze inwoners binnen 4 weken een persoonlijk aanbod voor hulpverlening	€2.250.000
---	------------

Prestatie	Beschermingsbewind	Budget
-----------	--------------------	--------

Bewindvoering bij het BAD voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en de rekening & verantwoording over 2021 worden tijdig en volledig ingediend bij de Rechtbank.	
---	--

Prestatie	Slagingspercentage	Budget
-----------	--------------------	--------

In minimaal 85% van de gevallen stromen huishoudens uit met opgeloste of beheersbare schulden (oplossingspercentage) en het slagingspercentage voor minnelijke schuldregelingen is 85%.	Onderdeel budget BAD
---	----------------------

Prestatie	Doorlooptijd	Budget
-----------	--------------	--------

De doorlooptijden in 2022 liggen 10% lager dan in 2021.	Onderdeel budget BAD
---	----------------------

Prestatie	Preventie en vroegsignalering	Budget
-----------	-------------------------------	--------

We (door)ontwikkelen DeltaView en starten een pilot in om aan de hand van Mobility Mentoring groepen inwoners te ondersteunen in hun geldzorgen	Onderdeel budget BAD
---	----------------------

Doelstelling: Bieden van passende ondersteuning en begeleiding	Opgave				
	1	2	3	4	5

We streven naar maatwerk, werken volgens 1 plan 1 huishouden 1 regievoerder, creëren collectieve voorzieningen en sturen datagericht.			✓		
---	--	--	---	--	--

Prestatie	Reactietermijn	Budget
-----------	----------------	--------

Elke inwoner die zich met een ondersteuningsvraag meldt, heeft binnen vier werkdagen contact met de toegang hierover.	zie budget sociale wijkteams
---	------------------------------

Prestatie	Ervaring sociaal team	Budget
------------------	------------------------------	---------------

Minimaal 80% van de ervaringen met het contact met de sociale team is positief.

€4.569.562 (budget sociale wijkteams incl. ontwikkeling toegang)

Prestatie	Ondersteuning bewonersinitiatieven	Budget
------------------	---	---------------

In elke wijk worden bewonersinitiatieven ondersteund door of i.s.m. WIJ-Deventer en de toegang sociale teams.

€608.768

Doelstelling: Passende ondersteuning	Opgave				
	1	2	3	4	5

Maatwerk: Voor iedere bewoner die onvoldoende in staat is zijn/haar eigen ondersteuning te regelen is er een passende ondersteuning.

✓

Prestatie	Acuut Wmo ondersteuning	Budget
------------------	--------------------------------	---------------

Bij E33 meldingen (type melding bij politie) ontvangen mensen Wmo Acuut-ondersteuning bij verward gedrag als het gaat om psycho-sociale problemen (ongeveer 20 personen per jaar)

onderdeel budget WMO maatwerk dienstverlening

Prestatie	Wmo maatwerk dienstverlening	Budget
------------------	-------------------------------------	---------------

Ons streven is dat niet meer dan 4.500 mensen Wmo dienstverlening (hulp bij het huishouden, daginvulling of persoonlijke ondersteuning) nodig hebben.

€20.908.129

Prestatie	Onafhankelijke cliëntondersteuning	Budget
------------------	---	---------------

Minimaal 24% van de Wmo-cliënten weet en maakt gebruik van onafhankelijke cliëntondersteuning (31% landelijk).

onderdeel budget WMO maatwerk dienstverlening

Doelstelling: Sluitend vangnet regionale zorgvoorzieningen	Opgave				
	1	2	3	4	5

Maatwerk II: We organiseren een sluitend vangnet van (regionale) zorgvoorzieningen voor kwetsbare inwoners en zetten voor deze doelgroep maximaal in op het mogelijk maken van zelfstandig wonen en participeren in de samenleving.

Prestatie	Bijzondere bemiddeling	Budget
-----------	------------------------	--------

Minimaal 20 personen stromen door Bijzondere bemiddeling uit een Beschermd Wonen setting dan wel uit een andere intramuraal setting (bv opname Dimence of vanuit PI, Transfore).

Prestatie	OGGZ	Budget
-----------	------	--------

De volgende indicatoren geven samen een periodiek beeld van de ontwikkelingen van het Bijzondere Zorgteam (BZT) én de context waarin het BZT hun werk doet:

- Het aantal meldingen (bij het BZT).
- De gemiddelde doorlooptijd van meldingen (bij het BZT)..
- Het gedeelte heraanmeldingen (bij het BZT) van alle meldingen.

Bewust zijn deze indicatoren geen 'prestatie-indicatoren', omdat zij in belangrijke mate ook beïnvloed worden door factoren die buiten de directe invloedssfeer liggen van het BZT. Wel zijn de scores op deze indicatoren en de trends daarin aanleiding voor gemeenten en samenwerkende partijen om het gesprek hierover aan te gaan, daarmee de scores en de achtergronden daarvan te duiden en desgewenst van een passende actie te voorzien".

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Meedoen

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
20	Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	48,90	%	RIVM
32	Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	800	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	90.190	87.007	87.633	87.188	87.293
Baten	4.627	4.402	4.375	4.540	4.514
Saldo exclusief reserves	-85.563	-82.605	-83.258	-82.648	-82.779
Storting in reserves	700	549	530	537	564
Putting uit reserves	5.638	1.953	1.764	549	479
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	4.938	1.404	1.234	12	-85
Saldo inclusief reserves	-80.625	-81.202	-82.024	-82.636	-82.864

De stijging van het saldo met €0,6 miljoen in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Samenkracht

In maart 2021 is een eenmalig steunpakket corona toegekend aan het programma (€700.000) om bijv. de eenzaamheid van ouderen te bestrijden en jongeren activiteiten te organiseren. In 2021 is eenmalig geput uit de reserve voor zorgconcepten (€500.000). Het preventiefonds is voor 2022 opgehoogd met €200.000 ten opzichte van 2021. Verder is tijdens de meicirculaire €41.000 beschikbaar gesteld voor anti discriminatie en de nieuwe wet inburgering (€62.000).

Wijkteams

In 2021 is eenmalig €400.000 ontvangen voor het koplopertraject Clientondersteuning en in 2021 is eenmalig extra budget voor de ontwikkeling van de toegang, circa €186.000

Maatwerkdienstverlening 18+

Het budget van WMO diensten (hulp bij het huishouden, daginvulling en persoonlijke ondersteuning) stijgt met circa €370.000 als gevolg van de prijs- en looncompensatie. Daarnaast is bij de 2e kwartaalrapportage 2018 mede vanuit de maartcirculaire, een oplopend bedrag beschikbaar gesteld voor verwachte volumegroei en de nieuwe loonschalen hulp bij het huishouden, wat voor 2022 een stijging betekent van €440.000 op de bouwsteen hulpverlening.

Beschermd wonen / Maatschappelijke opvang

Het budget Beschermd wonen voor 2022 is bij de meicirculaire 2021 met €467.000 verhoogd als gevolg van volume ontwikkeling. Hier tegenover staat een verlaging van de lasten doordat de eenmalige aanvullende bijdrage van €92.000 die in 2021 is ontvangen voor de aanvullende lasten maatschappelijke opvang als gevolg van corona. Daarnaast is het eenmalig budget voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid in 2021 van €324.000 in 2022 niet langer begroot.

Overige

De overige stijging wordt voornamelijk verklaard door reguliere prijs- en looncompensatie op de verschillende budgetten.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Geëscaleerde zorg 18+	-23.704	-22.829	-22.842	-22.775	-22.774
Maatwerkdienstverlening 18+	-24.558	-25.121	-25.859	-26.602	-27.050
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.236	-3.170	-3.161	-3.161	-3.161
Samenkracht en burgerparticipatie	-14.961	-12.961	-12.820	-11.382	-11.010
Sportaccommodaties	-2.623	-2.651	-2.706	-2.836	-2.870
Sportbeleid en activering	-5.215	-5.293	-5.287	-5.283	-5.280
Treasury	617	603	577	552	526
Volksgezondheid	-4.249	-4.250	-4.243	-4.244	-4.246
Wijkteams	-7.635	-6.934	-6.916	-6.916	-6.916
Saldo exclusief reserves	-85.563	-82.605	-83.258	-82.648	-82.779

Investeringen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	5.178	9.235	4.246	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	705	1.590	892	0
Saldo	-4.473	-7.646	-3.354	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Sportbeleid 2015-2019	0,6 Mb	Sportbeleid 2015-2019
Regionaal actieplan Maatschappelijke opvang 2017-2022	0,5 Mb	Regionaal actieplan Maatschappelijke opvang 2017-2022
Regiovisie Maatschappelijke opvang 2017-2022	0,5 Mb	Regiovisie Maatschappelijke opvang 2017-2022
Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022	1,0 Mb	Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022
Beleidsplan Vrijwilligers en mantelzorgers 2017-2020	0,5 Mb	Beleidsplan Vrijwilligers en mantelzorgers 2017-2020

Jeugd en onderwijs

Omschrijving

Verbindend kader Sociaal domein

We hebben een verbindend kader sociaal domein 2019-2022 vastgesteld waarin de ambities van het college, doelstellingen, overzicht en planning in het sociale domein in kaart zijn gebracht voor de komende jaren. Deze agenda houden we gezamenlijk met de raad actueel. Zo zorgen we in het sociale domein voor samenhang en verbinding.

Transformatieopgave

Binnen het sociaal domein blijven we onze energie inzetten op de transformatie. Het is namelijk steeds nodig om te kunnen blijven inspelen op de veranderende samenleving, mogelijkheden op innovatie en om passende ondersteuning en begeleiding van mensen naar werk ook op langere termijn goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit doen we door maatwerk na te streven, te werken volgens 1 plan 1 huishouden 1, het creëren van collectieve voorzieningen en datagericht te sturen. De volgende acties uit de procesaanpak zijn hieraan gekoppeld: focus in de wijken; buurthuis 2.0; regievoering; preventieplan en monitoring op de toekomst.

Actuele beleidscontext

Visie Jeugdbeleid

Wij geloven dat de kern van opgroeien ligt in het gezin, jongeren en hun ouders, en dat hun omgeving – familie, vrienden en burens – daarin kunnen ondersteunen. Die vertrouwde omgeving biedt de basis voor de jongere om zich op een goede wijze te ontwikkelen. Om ook zorgeloos op te kunnen groeien is een veilige sociale omgeving nodig waarin naast ouders, familie, vrienden en burens ook school, verenigingen, buurtcentra en cultuuraanbieders een belangrijke rol spelen. In elke wijk of dorp zijn daarom deze voorzieningen beschikbaar.

De lijn van opgroeien in Deventer is die van Wieg naar Werk. In 2019 is de visie van Wieg naar Werk 4.0 aangescherpt met extra aandacht voor preventie. Het uitgangspunt “het normale leven versterken” met de 10 beschermende factoren van het Nederlands Jeugd Instituut staat hierin centraal. Maar ook is er aandacht voor het bieden van ondersteuning via onze toegang aan alle jongeren die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. We bieden daarbij jeugdhulp als vangnet voor gezinnen met kinderen die (tijdelijk) niet mee kunnen doen. De huidige visie van wieg naar werk (5.0) 2019-2022 loopt in 2022 af. In 2022 zal gewerkt worden aan de visie van wieg naar werk 6.0.

Het Rijk heeft in 2019 besloten om gemeenten tot en met 2021 te compenseren voor de extra uitgaven in de jeugdhulp. En in de tussentijd onderzoek te doen naar het structurele karakter van het tekort. Een deel van deze extra verkregen rijksmiddelen zijn in de begroting 2020 gedurende 3 jaar (tot en met 2022) beschikbaar gesteld voor de jeugd. Deze middelen worden “geïnvesteerd” in preventie- en maatwerkprojecten en projecten gericht op de samenwerking met onderwijs en jeugdbeleid volgens de lijn van de hierboven genoemde beleidskader van Wieg naar Werk 5.0 en de daarin benoemde prioriteiten. Deze projecten zullen in 2022 geëvalueerd worden. Aan de hand van de evaluatie zal bekeken worden welke projecten stoppen en welke gecontinueerd zullen worden.

Inmiddels is er landelijk onderzoek gedaan naar de tekorten in de jeugdzorg bij gemeenten en de bedragen die nodig zijn om de tekorten bij gemeenten te dekken. Een commissie van wijzen heeft uiteindelijk een uitspraak gedaan. Het huidige demissionaire kabinet heeft besloten in 2021 en 2022 gemeenten eenmalig te compenseren en de structurele toekenning over te laten aan het nieuwe kabinet. Voor Deventer gaat het in 2021 om eenmalig €3,1 miljoen en in 2022 om eenmalig €9,5 miljoen.

Primair ligt de verantwoordelijkheid voor preventie bij de inwoners c.q. jongeren/ouders/ verzorgers zelf. Wanneer men er niet uitkomt op basis van eigen kracht dragen we zorg voor ondersteuning. Het professionele veld is ingericht om vroegtijdig problemen te signaleren. Daarmee kan er sneller en effectiever ondersteuning worden geboden “in het normale leven”: thuis, in de buurt, op school. We willen hierbij ondersteuning en zorg zoveel mogelijk integraal, samenhangend, dicht bij huis en dicht bij de leefwereld van jongeren organiseren, aansluitend op hun eigen kracht. Zo kort als mogelijk, zo lang als noodzakelijk.

Zoveel mogelijk vanuit 1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon gedachte. Voor 2022 hebben we een aantal prioriteiten geformuleerd (in lijn met die uit 2021) in :

- We versterken en verdiepen de samenwerking met onze CJG partners, onderwijs, GGD, welzijnsorganisaties. Daarin werken we aan het verder ontwikkelen van de basisvoorzieningen en algemene voorzieningen zoals bijvoorbeeld het kinderwerk, jongerenwerk en VVE;
- Medewerkers van Team Toegang Jeugd sluiten nog meer aan op de leefwereld van jongeren en hun ouders en werken daarin nauw samen met andere professionals in het normale leven;
- We verbeteren de samenwerking van de jeugdnetwerken in de wijk met de sociale teams en andere partijen;
- We intensiveren de samenwerking met het onderwijs en realiseren ook een betere aansluiting tussen het onderwijs en de zorg en arbeidsmarkt. In 2022 zullen we gaan werken aan de human capital agenda met daarin concrete acties om de arbeidsmarktpositie van jongeren te versterken;
- Vanuit het programma zal een bijdrage geleverd worden aan het binden van scholieren en studenten aan de stad (HBO als HBO). Jongeren dragen bij aan de leefbaarheid, sterke economie en goed functionerende arbeidsmarkt.

We gaan de toegang (zorg, jeugd en werk) nog beter en slimmer inrichten. We geven professionals de ruimte en het vertrouwen om te handelen. Voor 2022 hebben we een aantal prioriteiten geformuleerd:

- We versterken de samenwerking met huis- en jeugdartsen en gecertificeerde instellingen (GI's);
- We versterken en verdiepen de samenwerking met het onderwijs;
- Vanuit de nieuwe situatie dat de medewerkers van team toegang jeugd in dienst zijn bij de gemeente versterken we de samenwerking tussen de 3 toegangen voor jongeren (sociaal team, Team Toegang Jeugd en jongerenloket);
- We versterken de rol van leerplicht, RMC en het jongerenloket en de samenwerking met andere partijen (onderwijs, arbeidsmarkt en zorg).

In 2022 maken we, in samenspraak met het Regionale Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) die de inkoop van de jeugdhulp verzorgd, met partijen in de gemeente afspraken voor zorg en ondersteuning om de beweging van individuele naar algemene voorzieningen te stimuleren. Dit met als uitgangspunt de integrale benadering en de doorgaande zorglijn voor 18-/18+. Voor 2022 hebben we een aantal prioriteiten geformuleerd:

- Bieden alleen maatwerkvoorzieningen aan die voortkomen uit de ondersteuningsvraag van de jongere (en/of ouders) en is gericht zijn op het versterken van het normale leven;
- We zoeken de samenwerking met die aanbieders die innoveren in hun zorgaanbod zodat ze doen wat nodig is voor de jongere.

Nationaal Programma Onderwijs

Gemeenten krijgen de komende twee schooljaren (tot en met 31 juli 2023) extra geld uit het Nationaal Programma Onderwijs. Voor Deventer gaat het om €1,7 miljoen in totaal. Het betreft een specifieke uitkering, waarbij het budget gebruikt dient te worden voor maatregelen om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen tijdens de coronapandemie hebben opgelopen. De maatregelen moeten voldoen aan specifieke bestedingsdoelen en dienen aan te sluiten op de interventies die de scholen al nemen vanuit hun verantwoordelijkheid (en de middelen die de scholen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs hebben gekregen). De maatregelen die in Deventer voor de komende 2 schooljaren worden genomen zijn uitgewerkt in een lokaal plan.

Huisvesting onderwijs

De leegstand van schoolgebouwen, leerlingengroei bij een aantal scholen en de kwalitatieve staat van een aantal schoolgebouwen heeft geleid tot de opstelling van een nieuw IHP dat in het najaar van 2021 wordt vastgesteld. Hierin zijn de volgende investeringen in de onderwijshuisvesting geprioriteerd:

1. Vervangende nieuwbouw voor de ZMOK leerlingen van Intermetzo (gebouw Splithofstraat)
2. Uitbreiding Kindcentrum Borgele
3. Vervangende nieuwbouw scholencomplex Zwaluwenburg
4. Vervangende nieuwbouw scholencomplex Colmschaterenk in Colmschate-zuid.

Realisering van de goedgekeurde voorzieningen uit eerdere jaarprogramma's is in uitvoering. Dit betreft de nieuwe huisvesting van het vmbo van het Etty Hillesum Lyceum op de Marke-zuid, de vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw Sancta Maria in Lettele en de uitbreiding van het Kindcentrum Rivierenwijk.

Voor het jaar programma onderwijshuisvesting 2022 zijn aanvragen ingediend en in behandeling voor de ingebruikneming van het gebouw Enkdwardsstraat 5 voor de Olijfboom, alsmede voor de uitbreiding van het Kindcentrum Borgele in behandeling en deze aanvragen leiden eind 2021 tot een kredietaanvraag bij de Raad.

Kadernota vastgoed

Na vaststelling van de nieuwe kadernota vastgoed gaat het eigendom, beheer en onderhoud van het gemeentelijke vastgoed over naar de vakgroep vastgoed. Voor programma jeugd en onderwijs gaat het om de gymzalen, kinderopvanglocaties en jongerencentra die in eigendom van de gemeente zijn. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Jeugd en onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting; 4.3 Onderwijsbeleid en Leerlingzaken; 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; 6.82 Geëscaleerde zorg 18-; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: 1. Normale Leven Versterken	Opgave				
	1	2	3	4	5
We versterken het normale leven. Meer dan 90% van de jongeren redt zich met een algemene voorziening of in het sociaal netwerk en doet geen beroep op een maatwerkvoorziening.			✓		

Prestatie	Thuiszitters	Budget
Het aantal thuiszitters wordt terug gebracht van 17 naar 12 volgens het uitvoeringsplan Wieg naar Werk.		geen afzonderlijk budget aan gekoppeld

Prestatie	Signaleren ontwikkelingsachterstand	Budget
Per jaar willen we 250 kinderen met een taal of emotionele ontwikkelingsachterstand signaleren en toeleiden naar vve. En we bieden jaarlijks 750 kinderen vve aan.		€3.197.485

Prestatie	Jeugdigen zonder jeugdhulp	Budget
Het aantal jeugdigen dat zichzelf redt of gebruik maakt van een algemene voorziening is meer dan 18.850 (90% van 20.945).		geen afzonderlijk budget aan gekoppeld

Prestatie	Peuterspelen	Budget
Het aantal kinderen op peuterspeelzalen is 150.		€272.654

Prestatie	Adequate onderwijshuisvesting	Budget
We realiseren Adequate onderwijshuisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs op basis van het Integrale HuisvestingsPlan 2022-2026 en volgens het jaarprogramma onderwijshuisvesting 2022.		€6.790.771
Prestatie	Schakelpunt	Budget
Het schakelpunt bespreekt in het schooljaar 2021/2022 50 jongeren (16-27 jaar) die extra aandacht en ondersteuning nodig hebben in schoolkeuze en/of begeleiding richting werk, school of zorg.		Binnen jongerenloket
Doelstelling: 2. Toegang		Opgave
		1 2 3 4 5
Toegang biedt ondersteuning aan alle jongeren die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. De gezinscoaches werken in alle gevallen volgens het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur.		✓
Prestatie	Contacten Toegang	Budget
Aantal nieuwe gezinnen dat aangemeld wordt bij team toegang jeugd is 225.		€1.673.000
Prestatie	Contacten jeugdconsulenten	Budget
Aantal jongeren dat wordt behandeld door de Jeugdconsulenten is 400.		€214.720
Doelstelling: 3. Jeugdhulp		Opgave
		1 2 3 4 5
Bevorderen dat ondersteuning op maat wordt geboden, voor een zo kort mogelijke tijdsduur, en zo lang als nodig en tegelijkertijd creëren van een vangnet voor jongeren die ondersteuning nodig hebben of geen netwerk hebben		✓
Prestatie	Gebruik Jeugdzorg	Budget
Ons streven is dat niet meer dan 2.200 jeugdigen een jeugdzorg traject nodig hebben.		€24.728.429

Prestatie Gebruik Jeugdbescherming en Jeugdreclassering**Budget**

Ons streven is dat niet meer dan 210 jongeren jeugdbescherming en niet meer dan 40 jongeren jeugdreclassering nodig hebben.

€1.915.771

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Jeugd en Onderwijs

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
17	Onderwijs	Absoluut verzuim	1,10	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18	Onderwijs	Relatief verzuim	25	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19	Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,10	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ingrado
22	Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	1	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel
23	Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	6	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tiel
29	Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	11,20	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30	Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	1,20	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31	Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	0,30	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	40.751	43.125	42.001	43.913	42.893
Baten	3.992	3.823	3.823	3.823	3.824
Saldo exclusief reserves	-36.759	-39.302	-38.178	-40.090	-39.069
Storting in reserves	214	126	0	571	0
Putting uit reserves	729	523	354	543	533
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	515	396	354	-28	533
Saldo inclusief reserves	-36.244	-38.906	-37.824	-40.119	-38.536

De stijging van het saldo tussen 2022 en 2021 met circa €2,7 miljoen is als volgt te verklaren:

Onderwijshuisvesting

Het integrale huisvestingsplan (IHP) is geactualiseerd. Vier schoolgebouwen (Splithofstraat, Kindcentrum Borgele, Zwaluwenburg, Colmschaterenk) zijn geprioriteerd om voor vervangende nieuwbouw of uitbreiding in aanmerking te komen en voor Zwaluwenburg dienen we de boekwaarde af te boeken (€1,2 miljoen).

Jeugdhulp (maatwerkdienstverlening en geëscaleerde zorg 18-)

Bij de mei circulaire 2021 is €1,3 miljoen beschikbaar gesteld voor het woonplaatsbeginsel (voogdij 18+).

Overige

De overige stijging wordt voornamelijk verklaard door reguliere prijs- en looncompensatie op de verschillende budgetten.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Geescaleerde zorg 18-	-2.803	-2.851	-2.851	-2.851	-2.851
Maatwerkdienstverlening 18-	-24.338	-25.892	-25.887	-25.886	-25.885
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.812	-2.871	-2.773	-2.773	-2.773
Onderwijshuisvesting	-6.807	-7.687	-6.667	-8.581	-7.561
Saldo exclusief reserves	-36.759	-39.302	-38.178	-40.090	-39.069

Investeringen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	11.134	15.646	8.158	2.009
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-11.134	-15.646	-8.158	-2.009

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018-2023	0,3 Mb	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2018-2023
Preventienotitie Het normale leven versterken	0,5 Mb	Preventienotitie Het normale leven versterken
Beleidskader Van Wieg naar Werk 2019-2022	1,4 Mb	Beleidskader Wieg naar Werk 2019-2022
Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022	1,0 Mb	Verbindend kader Sociaal domein 2019-2022
Verordening gemeentelijke kindregelingen	1,7 Mb	Verordening gemeentelijke kindregelingen
Visie Jeugdhulp IJsselland 2016-2020	0,5 Mb	Visie Jeugdhulp IJsselland 2016-2020

Economie en Internationaal beleid

Omschrijving

Algemeen: Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid

De ligging van Deventer, in combinatie met een historische Hanzestad, internationale traditie, een prachtig buitengebied en florerende werklocaties biedt grote economische potenties. Deze economische potenties gaan we nog beter benutten om gemeente, inwoners en bedrijven kansen en welvaart te bieden. Er wordt geïnvesteerd in de economie van Deventer. Alle ingrediënten zijn aanwezig om succesvol te zijn: een actief bedrijfsleven waar we nauw mee samenwerken, regionale samenwerking, hoogwaardige kennisinstellingen en een aantrekkelijke woonomgeving met goede stedelijke voorzieningen. De gezamenlijke gekozen focus met ondernemers en onderwijs en het Bestuursakkoord met 'Lef en Liefde' vormen het vertrekpunt van de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid 2019-2022. De agenda bevat 5 thema's:

- Versterken van werklocaties;
- Versterken economische structuur en ondernemersklimaat;
- Aantrekkelijk(e) stad en buitengebied;
- Veerkrachtige arbeidsmarkt;
- Deventer internationale Hanzestad

We trekken in de implementatie samen op met ondernemers en onderwijs binnen het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Daarin zijn DKW, MKB Deventer, Parkmanagement, VNO-NCW en Saxion vertegenwoordigd. Maar ook Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM), het Ondernemershuis en Deventer Marketing zijn belangrijke partners in de realisatie van economische ambities van Deventer.

De Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid bestrijkt een looptijd van 2019 tot en met 2022. Het is een document met een dynamisch karakter waarin we voor de resultaten deels afhankelijk zijn van externe partners waarmee we samenwerken. Daarbij verandert de (economische) wereld snel, dat heeft de Coronacrisis nog eens duidelijk gemaakt. We gaan de uitvoeringsagenda komend jaar dan ook actualiseren.

Versterken van werklocaties

In Deventer maken we werk van werk. We zetten actief in op het aantrekken en behouden van bedrijven. We werken aan nieuwe werklocaties, maar ook aan het moderniseren en toekomstbestendig maken van bestaande werklocaties zoals binnen het project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen met het DEP. Modernisering en herinrichting van de oudere deelgebieden op de bedrijventerreinen Kloosterlanden en Bergweide kunnen belangrijke impulsen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid geven. De doelstelling is om te komen tot toekomstbestendige bedrijventerreinen die klaar zijn voor de maatschappelijke en economische ontwikkelingen met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen. Ook werken we aan de doorontwikkeling naar een duurzame binnenhaven met de realisatie van een containerterminal, het faciliteren van ontwikkelingen in de Poort van Deventer en natuurlijk A1 Bedrijvenpark als innovatieve toplocatie voor onder andere duurzame maakindustrie en slimme logistiek.

Versterken economische structuur en ondernemersklimaat

Ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, voor de werkgelegenheid en daarmee voor de vitaliteit van Deventer. We willen een ondernemersvriendelijk klimaat, met ruimte voor de ontwikkeling van starters en scale-ups, innovatie en ondernemersondersteuning. Ook hebben we aandacht voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit vraagt van onze kant goed samenspel, stevig accountmanagement en een proactieve opstelling. Meer algemeen zijn er veel ingrediënten aanwezig om succesvol te zijn. We zetten in op kansrijke sectoren en een sterkere binding met het onderwijs en bedrijfsleven, bijvoorbeeld binnen stadscampus de Kien. Nieuwe ontwikkelingen als de komst van 5G en andere Smart-economy onderwerpen volgen we, zodat we snel op kansen kunnen inspelen.

Aantrekkelijk(e) stad en buitengebied

We werken aan Deventer als aantrekkelijke bestemming voor bewoners, bezoekers, bedrijven en talenten. Dit vraagt om goede voorzieningen, evenementen, woningen en bereikbaarheid. Ook willen we dat Deventer zich nadrukkelijk toont aan de buitenwereld.

In nauwe samenwerking met de stichting Deventer Marketing (...InDeventer!) zetten we stevig in op citymarketing (merk Deventer), waarmee we Deventer economisch en toeristisch nog beter op de kaart zetten. We zetten verder in op de ligging aan de IJssel, de verbinding met Salland en Deventer 360 graden rond.

Samen met stichting Deventer Binnenstadsmanagement werken we verder aan een mooie, levendige binnenstad waar bezoekers het naar hun zin hebben en het fijn is om te wonen en werken, onder andere via uitvoering van de Binnenstadsagenda 2.0. We investeren in de openbare ruimte, werken aan het tegengaan van leegstand, goede bereikbaarheid en voorzieningen, en een ruim cultureel aanbod. De organisatie van de kermissen en de markten dragen bij aan een aantrekkelijke stad.

De economie in de dorpen is belangrijk voor het leefbaar houden van het buitengebied en blijft aandacht houden in samenhang met het plattelandsbeleid.

Veerkrachtige arbeidsmarkt

In Deventer zetten we ons in voor voldoende en gevarieerde werkgelegenheid, een goede match tussen vraag en aanbod van arbeidskrachten, het opleiden van studenten naar kansrijke beroepen en sectoren, het begeleiden van werkzoekenden naar kansrijke sectoren, het laten groeien van de werkgelegenheid. In Deventer lopen reeds veel initiatieven op bovengenoemde ambities. Deze willen we meer in samenhang brengen en focus aanbrengen op de groei- en tekortsectoren op de arbeidsmarkt. Dat doen we door samen met bedrijfsleven en onderwijs in Deventer, naar concrete doelen en projecten. Dat doen we door een gezamenlijke Deventer Human Capital agenda op te stellen.

Ook willen we de binding van jongeren met Deventer versterken in verband met de vergrijzende beroepsbevolking in onze regio. Daarom werken we samen met onder andere Saxion Hogeschool en ROC Aventus aan het versterken van een rijke leeromgeving, bijvoorbeeld in stadscampus de Kien en samen met externe partners aan een aantrekkelijke stad waar ook studenten en jong afgestudeerden betaalbare huisvesting kunnen vinden.

Internationaal beleid

Voor Deventer bedrijven is internationaal werken een gegeven. Ondernemers zijn internationaal vanwege hun internationale medewerkers, opdrachten en export, inkoop en investeerders. Globaliseren is voor de ondernemerssector een continu proces vanuit de eigen economische kansen, doelstellingen en motivatie. Wij willen dit verder bevorderen. Daarnaast stimuleert de gemeente internationale maatschappelijke activiteiten. Dit omdat het internationaal beleid ook nauw verbonden is met de belangstelling en internationale activiteiten van diverse Deventer organisaties.

Actuele beleidscontext

Deventer groeit

Deventer staat voor een grote woningbouwuitdaging de komende jaren. Hoe koppelen we groei aan de kwaliteiten van Deventer als dynamische stad met vitale kernen? En hoe zorgen we ervoor dat Deventer een aantrekkelijke stad wordt voor met name jonge mensen om te wonen, te werken en te leren? Meer dan in het verleden kijken we daarbij niet alleen naar het aantal woningen dat gebouwd moet worden, maar leggen we een directe relatie met economische ontwikkelingen, de bedrijvigheid in de gemeente, arbeidsmarkt, passende vrijetijdsvoorzieningen en een aantrekkelijke binnenstad. Het gaat daarbij om een economisch beleid voor het aantrekken van nieuwe bedrijven, het versterken van bestaande bedrijven, extra arbeidskrachten, en een goede aansluiting tussen onderwijs en de huidige en toekomstige vraag op de arbeidsmarkt.

Kansen liggen vooral binnen de voor Deventer belangrijke economische sectoren ict (waaronder ingenieursbureaus en technisch advies), de bouw, logistiek, techniek en zorg. Met behulp van een nadere analyse van de behoeften van werkgevers en werknemers in deze sectoren dragen we bij aan de richting voor versterking van de arbeidsmarkt en het economisch vestigingsklimaat.

De Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal Beleid 2019-2022 biedt met zijn 5 thema's een goed startpunt om aan deze groeiambities te werken, maar we zullen deze actualiseren met het oog op de groeiambities.

- Versterken van werklocaties;
- Versterken economische structuur en ondernemersklimaat;
- Aantrekkelijk(e) stad en buitengebied;
- Veerkrachtige arbeidsmarkt;
- Deventer internationale Hanzestad

We trekken hierin samen op met ondernemers en onderwijs binnen het Deventer Economisch Perspectief (DEP). Daarin zijn DKW, MKB Deventer, Parkmanagement, VNO-NCW en Saxion vertegenwoordigd. Maar ook Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM), het Ondernemershuis en Deventer Marketing zijn belangrijke partners in de realisatie van economische ambities van Deventer. Dat dit zijn vruchten afwerpt, laat de uitkomst van het onderzoek naar de meest MKB-vriendelijkste gemeente 2020-2021 zien. Deventer staat op plek 5 van 380 gemeenten met een eervolle vermelding voor de Coronadienstverlening. Iets om trots op te zijn, en tevens als aanmoediging te beschouwen.

Deventer Internationaal

In Hanzestad Deventer wordt van oudsher al over grenzen heen gekeken. De wisselwerking tussen internationaal actieve organisaties in Deventer is uitzonderlijk groot en heeft de afgelopen jaren veel vruchten afgeworpen.

Dat zorgt voor een vitale economie en een sociale samenleving. Zo is het accent sinds het aantreden van dit college meer op economie en handelsbevordering komen te liggen in nauwe samenwerking met het nieuwe MKB Trade Office en binnen het Hanzeverbond. Ook zijn we met het internationaal beleid actief geworden als Global Goals Gemeente. Dat werd in 2020 beloond door VNG International met de prijs van "Meest inspirerende Global Goals Gemeente van Nederland" in de categorie "verbinder: samenleving en bedrijfsleven"

De in 2021 vastgestelde ambitienota Internationaal Beleid 2021-2026 biedt een stevig fundament om krachtig op de ingeslagen weg door te gaan.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Economie en internationaal beleid	3.1 Economische ontwikkeling; 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen; 3.4 Economische promotie; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Het versterken van werklocaties	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het versterken van werklocaties, zodat deze klaar zijn voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen, met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen.	✓				✓

Prestatie	Realisatie uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen	Budget
	Samen met DEP-partners werken we samen aan de projecten in de uitvoeringsagenda 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen TBBT'. Deze uitvoeringsagenda werd in het voorjaar van 2021 door de Raad vastgesteld. In 2022 zal ook worden gewerkt aan de uitvoering van de herstructurering van enkele kanszones op Bergweide en Kloosterlanden. Een voorstel hiertoe zal de Raad eind 2021 ter besluitvorming toegaan.	1.000.000

Prestatie	De herontwikkeling van de Deventer haven	Budget
	De herontwikkeling van de Deventer haven naar een moderne en duurzame binnenhaven met een containeroverslag krijgt verder vorm. De basis hiervoor vormt de beleidsnota 'Vaart in de Haven'.	

Doelstelling: Een veerkrachtige arbeidsmarkt	Opgave				
	1	2	3	4	5
Een veerkrachtige arbeidsmarkt met voldoende banen en een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van talent.	✓				✓

Prestatie	Opstellen lokale Human Capital agenda	Budget
------------------	--	---------------

In het kader van de routekaart 'versterking arbeidsmarkt en verjongen' willen we meer samenhang en focus aanbrengen op de groei- en tekortsectoren op de arbeidsmarkt. Dat doen we door samen met bedrijfsleven en onderwijs in Deventer, georganiseerd in het DEP, deze ambities te vertalen naar concrete doelen en projecten in een gezamenlijke Deventer Human Capital agenda met een meerjaren uitvoeringsprogramma.

Prestatie	Verjonging: Deventer als aantrekkelijke stad voor jonge mensen om te leren, wonen en werken	Budget
------------------	--	---------------

Focus op marketingactiviteiten (met aandacht voor jongeren) en de studentenprogrammering (MBO/HB). Verkennen op welke wijze de studentenprogrammering verbreed of uitgebreid kan worden naar een programmering voor startende huishoudens en werkende jongeren in algemene zin.

Doelstelling: Deventer Internationale Handelsstad	Opgave				
	1	2	3	4	5

Deventer Internationale Handelsstad: Het bevorderen van het internationaal ondernemen en internationale maatschappelijke activiteiten in Deventer

Prestatie	Internationale handel en export bevorderen	Budget
------------------	---	---------------

Het MKB Trade Office ambtelijk en bestuurlijk ondersteunen bij het organiseren van inkomende en uitgaande buitenlandse handelsmissies en thematische bijeenkomsten, waaronder een internationaal Export Festival in Deventer in 2022. Bijzondere aandacht wordt verleend aan de langdurige partnerschappen met steden in Duitsland en Roemenië.

135.000

Prestatie	Synergie creëren door internationale samenwerking en verbindingen	Budget
------------------	--	---------------

De gemeente faciliteert de ontmoetingen van partijen uit verschillende sectoren in het kader van het 'International Office Deventer' met het doel om de eigen internationale initiatieven te verbreden. We continueren daarnaast de internationale samenwerking met o.a. Duitsland en Roemenië met bijzondere aandacht voor onderwijs en economische activiteiten. Naast meerjarige samenwerking staat de gemeente open voor eenmalige bezoeken van buitenlandse delegaties en andere eenmalige initiatieven op het terrein van internationalisering met het doel om verbindingen met lokale partners te creëren.

135.000

Prestatie	Ondersteunen internationaal actieve (vrijwilligers)organisaties uit Deventer	Budget
De 35 internationaal actieve vrijwilligersorganisaties uit Deventer financieel ondersteunen en ambtelijke faciliteren van jaarlijks twee bijeenkomsten. De gemeente blijft de in Oeganda werkzame Deventer organisaties faciliteren via het Platform Deventer-Oeganda. De organisatie van minimaal 1 publieksevenement met een internationaal karakter stimuleren en faciliteren om bewustwording rondom bepaalde internationale thema's te creëren.		135.000

Prestatie	Verder profileren van Deventer als vooruitstrevende Global Goals gemeente en Hanzestad	Budget
Minimaal 2 activiteiten in 2022 samen met de Kerngroep Deventer4GlobalGoals organiseren om breder draagvlak voor de Global Goals te creëren. Jaarlijks de Deventer4GlobalGoals prijs uitreiken aan een Deventer ondernemer in samenwerking met MKB Deventer. We profileren de Hanzestad Deventer binnen het internationale Hanzeverbond en het verbond van Nederlandse Hanzesteden. We nemen deel aan de jaarlijkse Hanzedagen (incl. jeugddelegatie) en zetten daar Deventer toeristisch en economisch op de kaart. Ook wordt momenteel nagedacht over de introductie van de Global Goals binnen het Hanzeverbond.		135.000

Doelstelling: Het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad en het buitengebied	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het vergroten van de aantrekkingskracht van de stad en het buitengebied				✓	✓

Prestatie	Bevorderen toerisme en recreatie, marketing van de stad/gemeente met stadsmarketing	Budget
We gaan aan de slag met de implementatie actieplan Vrijtijdseconomie. Daarnaast werken we nauw samen met de verschillende marketingorganisaties (oa Deventer Marketing, Marketing Oost) hoe we Deventer op de kaart kunnen zetten.		771.000

Prestatie	Versterken van de binnenstad.	Budget
Versterken van de binnenstad.		771.000

Doelstelling: Het versterken van de economische kracht van Deventer	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het versterken van de economische structuur van Deventer en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat dat ruimte geeft aan ondernemerschap en aandacht heeft voor innovatief, duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.	✓				✓

Prestatie	De bevordering van een goed ondernemersklimaat	Budget
Door creatie van een sterk ecosysteem rond ondernemerschap dat starters/start-ups/scale-ups faciliteert, zorgt voor goede ondernemersdienstverlening en accountmanagement, en innovatie en ondernemen met impact stimuleert.		675.000

Prestatie	De bevordering van economische structuur van Deventer	Budget
Door te werken aan een goede programmering van economische functies in de (gemengde)werkgebieden, met City-marketing gericht op Deventer als sterk economisch merk en het stimuleren van samenwerken & doen in afstemming met het Deventer Economisch Perspectief (DEP).		675.000

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Economie en Internationaal Beleid

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
14	Economie	Funcziemenging	53,90	% (Weerspiegeling verhouding tussen banen en woningen (0 = alleen wonen - 100 =alleen werken)	LISA
16	Economie	Vestigingen (van bedrijven)	145,60	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar	LISA

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.132	3.603	3.601	3.478	3.478
Baten	1.491	1.321	1.321	1.451	1.451
Saldo exclusief reserves	-3.641	-2.282	-2.280	-2.027	-2.026
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Putting uit reserves	293	0	0	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	293	0	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-3.347	-2.282	-2.280	-2.027	-2.026

De daling van het saldo inclusief reserves met circa €1,1 miljoen in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

In 2021 zijn eenmalig hogere lasten van €1.000.000 en eenmalig hogere baten van €150.000 in de begroting opgenomen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen

Vennootschapsbelasting

In 2021 is een last opgenomen in verband met de te betalen vennootschapsbelasting van €70.000.

Corona

Daarnaast is in 2021 het corona compensatiefonds ingesteld en is €200.000 beschikbaar gesteld.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Bedrijfsloket en -regelingen	-495	-472	-471	-471	-471
Economische ontwikkeling	-2.327	-1.085	-1.085	-983	-983
Economische promotie	-748	-725	-724	-573	-573
Treasury	-11	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	-59	0	0	0	0
Saldo exclusief reserves	-3.641	-2.282	-2.280	-2.027	-2.026

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	52	52	52	52
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	52	52	52	52
Saldo	0	0	0	0

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. investeringen	192	0	0	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-192	0	0	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Deventer internationaal	1,0 Mb	Deventer internationaal
Horecabeleid 2016-2020	2,1 Mb	Horecabeleid 2016-2020
Structuurvisie Detailhandel	2,5 Mb	Structuurvisie Detailhandel
Voortgangsrapportage DEVisie 2020	1,3 Mb	Voortgangsrapportage DEVisie 2020
Reclame en uitstallingennota	3,5 Mb	Reclame en uitstallingennota
Uitvoeringsagenda economie en internationaal beleid 2019-2022	3,6 Mb	Uitvoeringsagenda economie en internationaal beleid

Kunst en cultuur

Omschrijving

We hebben het voorrecht om in één van de oudste en mooiste steden van Nederland te wonen en werken. Een stad die mede zo mooi kan zijn door de onmisbare combinatie met de omliggende dorpen en ommelanden, die Deventer een lommerrijk, groen aanzien geven.

Deventer straalt geschiedenis uit en ademt cultuur. Kunst en cultuur verrijken ons leven en vergroten onze betrokkenheid bij de samenleving. Naast deze gebruikswaarde, hebben zij ook economische, sociale en ruimtelijke waarde. Die brede waarde van kunst en cultuur voor onze gemeente heeft zich vertaald in een passende cultuurvisie inclusief concreet Uitvoeringsprogramma Cultuur voor de komende jaren. Een sterk Deventer kan niet zonder een verrijkende programmering, die ons helpt ontspannen, vermaken, verbazen en nadenken. Hier werken we samen met de partners in de stad hard aan, binnen en buiten het domein cultuur.

Deventer heeft een rijk en veelzijdig cultureel leven met podia, musea en vele andere voorzieningen en biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten. Voor een middelgrote stad heeft Deventer relatief veel kunst en cultuur te bieden. Dat is mede te danken aan de vaak verrassende en vernieuwende initiatieven in onze stad. Deventer initiatieven, hoe veelzijdig ze ook zijn, hebben vrijwel allemaal gemeen dat ze eigenzinnig zijn, een zekere tegendraadsheid tonen. In Deventer wordt ingespeeld op kansen die zich voordoen en daarbij wordt veelal historie met toekomst verbonden. Op bijzondere erfgoedlocaties ontpoppen initiatieven die ons inspireren. Zij krijgen de ruimte om te experimenteren en te groeien. Cultuur draagt bij aan de vorming van identiteit, het brengt reuring en jaagt ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen aan.

Deventer heeft een rijke historie en een al even rijke erfgoedcollectie, met honderden rijks- en gemeentelijke monumenten, een beschermd stadsgezicht en dorpsgezichten. Aansprekende voorbeelden zijn het IJselfront en het Bergkwartier. Een uitzonderlijke collectie boeken vinden we in de Atheneumbibliotheek. Overal zijn de invloeden zichtbaar van de Hanze en de Moderne Devotie. Maar Deventer is meer dan dat. In stad en ommeland is de lange historie van onze gemeente overal af te lezen.

De geschiedenis van de stad vormt de verbindende kracht tussen Deventenaren. Wij zijn trots op onze stad en dorpen en onze historie. Erfgoed is er niet alleen om te behouden, maar zeker ook om te benutten als decor en inspiratie voor culturele activiteiten. Zo krijgt de historie betekenis bij de vormgeving van de samenleving en kan iedereen in de publieke ruimte ervan genieten.

Een hoogwaardig, uitdagend en prikkelend cultureel klimaat hoort bij de cultuurstad Deventer. Dat geldt in de stad als ook daarbuiten, in de dorpen en het landelijk gebied. Door cultuur samen te beleven, zijn mensen met elkaar verbonden. Naast deze intrinsieke waarde bieden kunst en cultuur ook een belangrijke meerwaarde voor de economische vitaliteit van Deventer. De historische binnenstad met haar middeleeuws stratenpatroon trekt ieder jaar meer toeristen. De grote culturele evenementen brengen jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers naar Deventer. De aanwezigheid van goede culturele voorzieningen met een aantrekkelijke programmering, met name voor jongeren, maakt Deventer aantrekkelijk als vestigingsplaats voor hoger opgeleiden. De culturele sector draagt op die manier bij aan de ontwikkeling van de kenniseconomie. Creativiteit speelt bovendien een doorslaggevende rol bij het innovatief vermogen binnen bedrijven.

De tijdelijke sluiting van de sector de afgelopen periode als gevolg van corona en het breed gevoelde gemis van activiteiten en programma, laten ons des te meer zien wat de waarde van het culturele veld is voor Deventer en haar omgeving.

Actuele beleidscontext

In het bestuursakkoord Met Lef en Liefde voor Deventer, is afgesproken een nieuwe cultuurvisie op te stellen. In juni 2019 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie 2020-2024, Boeien en Bloeien, vastgesteld. De Cultuurvisie geeft de hoofdlijnen aan voor het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021 – 2024, die eind 2020 door de Raad is vastgesteld. Hierin staat opgenomen waar we de komende periode op focussen en hoe we samen met de partners in de stad t/m 2024 uitvoering geven aan ons cultuurbeleid. We werken langs vijf programmalijnen en hebben een Programmasubsidieregeling Cultuur die ruimte biedt voor makers en flexibele inzet van middelen. Voor 2021 zijn de instellingen voor een jaar gesubsidieerd. Eind 2021 zullen, daar waar mogelijk, meerjarige subsidieafspraken worden gemaakt.

We maken een gezamenlijke Deventer erfgoed agenda waarin aan de ambities voor de samenwerking tussen de professionele erfgoedorganisaties op het gebied van behoud en beheer, ontsluiting, presentatie en educatie van het Deventer erfgoed verder inhoud wordt gegeven. Clustering van functies in Deventer wordt onderzocht.

Daarnaast zijn er keuzes gemaakt voor een aantal vraagstukken. Het Speelgoedmuseum is verbouwd en opende in het najaar van 2021 haar deuren. De verschillende alternatieve locaties voor toekomstige huisvesting van het Burgerweeshuis zijn in beeld gebracht, inclusief een uitwerking van het scenario van fasering van de ambities op het Haveneiland, voorgelegd aan de raad, teneinde in 2022 besluiten te kunnen nemen over realisatie. Voor de realisatie van het poppodium van de toekomst is een financiële reservering gemaakt. De interim directeur van De Deventer Schouwburg presenteerde een visie voor de toekomst van het Cultureel Centrum, hetgeen heeft geleid tot een investeringsreservering voor de verbouwing van wat inmiddels ontwikkelperspectief 'De Nieuwe Keizer' heet, als beoogd kloppend hart van De Kien. Vorderingen in deze beide trajecten zijn afhankelijk van besluitvorming. We zullen hierin nauw samenwerken met de portefeuilles vastgoed, ruimte en economie.

De maatregelen die zijn getroffen om ons land te beschermen tegen het Coronavirus hebben een flinke wissel getrokken op de culturele sector. Gedurende circa de helft van 2021 heeft de sector niet of nauwelijks activiteiten kunnen ontplooien. Bijvoorbeeld MIMIK, heeft in een prachtig nieuw onderkomen nog nauwelijks haar waarde voor Deventer kunnen demonstreren. Dankzij de flexibiliteit van het culturele veld en steunmaatregelen vanuit het rijk, is de financiële en bedrijfsmatige continuïteit van de sector grotendeels gewaarborgd. We blijven nauw in gesprek met partijen en andere overheden en zullen bij de jaarrekeningen 2021 definitieve besluiten nemen over gemeentelijke compensatie.

Met onze partners in de Cultuurregio, de provincie Overijssel en met het rijk overleggen we over de gezamenlijke ambities van de regio en over de medefinanciering van een aantal culturele organisaties. We vinden elkaar op bovenregionale projecten en gebiedsontwikkelingen waarbij culturele waarde een duidelijke impuls betekenen voor het woon en werkklimaat in Oost Nederland.

Levendig Deventer: een rijke en verrijkende cultuur.

Deventer straalt geschiedenis en ademt cultuur. Wij vinden kunst en cultuur belangrijk, niet alleen ter verrijking van ons leven, maar ook ter vergroting van onze betrokkenheid bij de samenleving. Een sterk Deventer kan niet zonder een verrijkende programmering, die ons helpt ontspannen, vermaken, verbazen en nadenken.

Met deze ambitie beogen we de volgende maatschappelijke effecten te bereiken: *"Deventer is een aantrekkelijke woonwerkstad en Deventer is een aantrekkelijke toeristische stad"*.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden
Kunst en cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; 5.4 Musea; 5.5 Cultureel erfgoed; 5.6 Media; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Het vergroten van het aantal bezoekers	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het vergroten van het aantal bezoekers van binnen en buiten de gemeente aan culturele activiteiten, met specifieke aandacht voor jongeren.				✓	✓

Prestatie	Samenwerking en de samenhang binnen het cultuuraanbod	Budget
We maken met de partijen in het culturele veld afspraken over ambities en prestaties, over de onderlinge samenwerking en de samenhang binnen het cultuuraanbod.		€14.205.000

Doelstelling: Het behouden en waar mogelijk vergroten van het aanbod en verscheidenheid aan cultuureducatie.	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het behouden en waar mogelijk vergroten van het aanbod en verscheidenheid aan cultuureducatie.				✓	✓

Prestatie	Gelijk speelveld cultuureducatie	Budget
Er wordt invulling gegeven aan de afspraken over een gelijk speelveld voor de professionele aanbieders van cultuureducatie, zoals beschreven in de kadernotitie.		€1.490.000

Doelstelling: Versterken Deventer cultureel klimaat	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het versterken van een Deventer cultureel klimaat dat inspireert en uitdaagt om cultuur te produceren en het culturele speelveld te vernieuwen.				✓	✓

We houden hiertoe een midterm review van de Cultuurvisie en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma. De evaluatie van de nieuwe programmaregeling Cultuur is een onderdeel hiervan.

Prestatie	De Nieuwe Keizer	Budget
Het eindrapport over de verkenningsfase van De Nieuwe Keizer is opgeleverd en aangeboden aan de raad. Dit heeft geresulteerd in een investeringsbesluit (Go/No Go).		
Prestatie	Verbindingen cultuurveld	Budget
Gezamenlijk met de (gesubsidieerde) culturele instellingen dragen wij een verantwoordelijkheid voor het creëren van verbindingen binnen het gehele cultuurveld en ook daarbuiten.		€14.205.000
Prestatie	Afspraken vernieuwing culturele speelveld	Budget
Met gesubsidieerde instellingen worden afspraken gemaakt over hun bijdrage aan de vernieuwing binnen het culturele speelveld.		€241.000
Prestatie	Ruimte vernieuwende activiteiten	Budget
Met de flexibele programmabudgetten bieden we ruimte aan een breed scala aan initiatieven en geven daarbij expliciet ruimte aan vernieuwende activiteiten en makers.		€241.000
Prestatie	Ver- danwel nieuwbouw Burgerweeshuis	Budget
College en raad zijn, conform de afspraken in het coalitieakkoord, actief met Burgerweeshuis in gesprek over hoe binnen afzienbare tijd een toekomst te bieden aan het Burgerweeshuis en de functie die zij, binnen de lokale en landsdelige keten popmuziek, vervult. De verschillende alternatieve locaties voor toekomstige huisvesting van het Burgerweeshuis worden, inclusief een scenario van fasering van de ambities op het Haveneiland, in beeld gebracht en voorgelegd aan de raad. Dit heeft geresulteerd in een besluit over realisatie.		
Prestatie	Beheer Cultureel Vastgoed	Budget
We organiseren het beheer en onderhoud van cultureel vastgoed efficiënt en zetten in op optimale inzet van faciliteiten. De nieuwe kadernota vastgoed is vastgesteld en het eigendom, beheer en onderhoud van het cultureel vastgoed is overgegaan naar de vakgroep vastgoed. We maken nadere (financiële) afspraken over de implementatie van de kadernota vastgoed, samen met de andere betrokken programma's.		€929.000
Prestatie	De bedrijfsplannen van de gesubsidieerde organisaties	Budget
De bedrijfsplannen van de structureel gesubsidieerde organisaties voldoen aan de criteria voor doeltreffendheid, gezonde bedrijfsvoering, de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie.		

Doelstelling: Zichtbaarheid en betrokkenheid cultureel erfgoed	Opgave				
	1	2	3	4	5
Het vergroten van de zichtbaarheid van en de betrokkenheid bij het culturele erfgoed, zowel boven- als ondergronds.				✓	✓

Prestatie	Wettelijke taken op gebied van monumenten en archeologie	Budget
	Wettelijke taken op gebied van monumenten en archeologie worden adequaat uitgevoerd. Binnen de implementatie van de omgevingswet wordt niet alleen het behoud van erfgoed geborgd maar ook ingezet op het bieden van inspiratie in het ontwerpproces.	€745.000

Prestatie	Erfgoedagenda	Budget
	Samen met de professionele erfgoedpartijen maken we een erfgoedagenda waarin we ingaan op de gezamenlijk inspanningen op het gebied van roerend en onroerend materieel erfgoed en immaterieel erfgoed. Doelstelling is om de betekenis van en de maatschappelijke betrokkenheid bij erfgoed te vergroten.	€922.000

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	17.447	15.607	15.527	15.279	15.232
Baten	1.270	1.169	1.146	1.123	1.099
Saldo exclusief reserves	-16.177	-14.438	-14.380	-14.156	-14.133
Storting in reserves	315	43	43	43	43
Putting uit reserves	1.233	198	198	68	68
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	918	155	155	25	25
Saldo inclusief reserves	-15.259	-14.283	-14.225	-14.131	-14.108

De daling van het saldo inclusief reserves met circa €1 miljoen in 2022 ten opzichte van 2021 is als volgt te verklaren:

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Een daling van het saldo vanwege de toezegging van coronasteun over het boekjaar 2020 en 2021 van €827.000.

Cultureel erfgoed

Door corona zijn er in 2021 door de NV MVD extra kosten gemaakt in de bouw van Film & Theater Mimik. Het gaat in totaal om €340.000 zoals toegelicht in de tweede kwartaalrapportage.

Indexering

Tegenover de hierboven genoemde daling van de lasten staat het een stijging van circa €250.000 als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Cultureel erfgoed	-2.856	-1.877	-1.814	-1.802	-1.789
Cultuurpres, -prod. en -participatie	-6.866	-5.981	-5.979	-5.746	-5.745
Media	-4.338	-4.414	-4.399	-4.396	-4.394
Musea	-2.886	-2.914	-2.914	-2.914	-2.884
Treasury	769	748	726	703	679
Saldo exclusief reserves	-16.177	-14.438	-14.380	-14.156	-14.133

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	93	93	93	93
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	104	104	104	104
Saldo	11	11	11	11

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Koersdocument Ruimtelijk erfgoed	0,5 Mb	Koersdocument Ruimtelijk erfgoed
Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024	1,0 Mb	Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024
Kadernota Cultuureducatie	0,5 Mb	Kadernota Cultuureducatie
Cultuurvisie 2019-2024	8,2 Mb	Cultuurvisie 2019-2024

Bedrijfsvoering

Omschrijving

Het bestuursakkoord "Met lef & liefde voor Deventer" spreekt over grote kansen en uitdagingen op het gebied van werk, duurzaamheid, zorg, evenementen en samen leven. Dat vraagt om een organisatie die zich makkelijk organiseert rond deze opgaven. Een organisatie die goed functioneert, die zowel robuust is als wendbaar. Daarover gaat het programma Bedrijfsvoering.

We ontwikkelen ons tot een organisatie die flexibel, communicatief en netwerkend is. Zo kunnen we inspelen op wat de samenleving ons vraagt. De rol die we daarbij innemen (faciliterend, regulerend, uitnodigend of handhavend) hangt af van het maatschappelijke vraagstuk. De organisatie kent een verdeling van taken en verantwoordelijkheden, maar treedt naar buiten toe als één geheel op. De organisatie is er op gericht een optimale connectie te maken met de buitenwereld. En zorgt ervoor dat maatschappelijke vraagstukken snel en effectief worden opgepakt.

We willen een organisatie zijn waar de medewerkers met trots en plezier werken. Dat doen we in duurzame huisvesting waarin gebouw en voorzieningen optimaal worden benut. In een organisatie waar integraal gewerkt wordt, over domein- en teamgrenzen heen. Waar we sturen op basis van vertrouwen: minder kaders, maar wel steviger en met korte beslislijnen. En volgens de kernwaarden zorgzaam, verantwoordelijk, open en durf. Inwoners en ondernemers verwachten dat we onze informatievoorziening op orde hebben. Tot de basis daarvan behoort het borgen van privacy en informatieveiligheid. Ook vraagt dit om een gemeentelijke organisatie die datagedreven werkt.

Er is een sterke focus op de financiële soliditeit van de gemeente. Op ons [financieel portaal](#) zijn begroting en andere financiële stukken volledig digitaal beschikbaar. Besturen betekent vooraf kaderen, vervolgens het goede handelen en achteraf verantwoorden. De gemeente Deventer wil graag laten zien dat zij in control is. Zo verantwoorden we open en transparant aan onze inwoners wat we voor de gemeenschap doen. Control is daarmee een essentieel onderdeel voor de gemeente om succesvol te zijn.

Deventer, Olst-Wijhe en Raalte (DOWR) hebben een samenwerkingsverband op het gebied van bedrijfsvoering. De financiële administratie, gemeentelijke belastingen, ICT, facilitaire zaken en het inkoopadvies leveren we in dit verband vanuit de gemeente Deventer. Continu innoveren is op alle percelen het uitgangspunt.

Actuele beleidscontext

Digitaal en datagedreven werken

Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de digitale vaardigheden van onze medewerkers. Ook hebben we veel aandacht voor de andere 21-eeuwse vaardigheden en voor digitaal leiderschap. Door Covid 19 is dit in een stroomversnelling gekomen. In het project Toekomstgericht Werken kijken we met een integrale blik naar ons werk: vanuit ict, huisvesting en met veel zorg voor de medewerker.

De privacy van inwoners en de informatieveiligheid van de gemeente moeten worden gewaarborgd. De komende jaren blijven wij ons richten op het stroomlijnen van de verantwoordingen op privacy en informatieveiligheid. Het combineren van gegevens en de manier waarop informatie ons stuurt, verdienen onze permanente aandacht.

Ook vanuit andere oogpunt hebben we veel aandacht voor data, informatie en kennis. We doen dit om intern beter te kunnen sturen op de uitvoering van taken, ervan te leren en verbeteringen te signaleren. Daarnaast doen we dit ter ondersteuning van beleidsbeslissingen, door het bij elkaar brengen van data uit verschillende beleidsvelden. Dat betekent dat onze data en het informatiebeheer goed op orde moeten zijn. In 2022 starten we met de realisatie van het uitvoeringsplan Data Gedreven Werken. In het Infolab combineren we informatie over contact met inwoners bij het KCC, Communicatie en in de wijken.

Toekomstgericht Werken (TGW)

Als organisatie werken we flexibel, we kiezen op basis van ons werk wat een handige werkplek is: op kantoor, thuis, of op locatie in de wijk, bij bewoners, organisaties of partners. Na anderhalf jaar gedwongen thuiswerken, grijpen we deze kans aan om het goede van thuiswerken te behouden en dit in balans te brengen met werken op kantoor of op een andere locatie. Dit noemen we Toekomstgericht Werken (TGW): we willen met plezier, veilig, in balans en effectief werken.

Het stadhuis wordt steeds meer een plek waar medewerkers, inwoners en samenwerkingspartners elkaar ontmoeten. Geconcentreerd werken en overleggen met een informeler karakter zullen steeds meer vanuit huis of elders plaatsvinden.

Deze nieuwe manier van werken vraagt om aanpassing aan het werkplekconcept, de digitale faciliteiten en hoe we hier als medewerkers mee om gaan (houding en gedrag). De komende tijd zoeken we stap voor stap naar de goede balans.

Deventer beweegt

De gemeente is continu in beweging. Ruim drie jaar geleden hebben we de koers ingezet richting een communicatieve, flexibele en netwerkende organisatie. Directie, management en medewerkers hebben verschillende acties opgepakt om hier naartoe te werken.

Grote opgaven zoals de 'routekaart wonen en voorzieningen, versterken arbeidsmarkt en verjongen' en de energietransitie zijn veelomvattende strategieën. Om deze te kunnen realiseren kijken we naar een passende structuur en aansturing. Hiermee geven we de juiste impuls om deze opgaven voor de Deventer samenleving te realiseren.

Duurzame inzetbaarheid

Werknemers werken steeds langer door en de AOW-leeftijd ligt steeds hoger. Dit zorgt ervoor dat werknemers in toenemende mate langer zullen (moeten) doorwerken. Dit noodzaakt tot meer aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van werknemers. Vanuit de HR-visie werken we aan gemeentebreed beleid op het gebied van duurzame inzetbaarheid. Momenteel voeren we een analyse uit: waar staat de organisatie nu, en waar moet de organisatie heen? Wat gaat er goed en wat kan beter? Van hieruit wordt een plan van aanpak opgesteld met de specifieke thema's die we gaan implementeren, evalueren en borgen.

Gemeentebrede ontwikkeling

Meerjarige formatie en bezetting

In dit overzicht is het meerjarenperspectief in de formatie van de gemeente Deventer weergegeven. Hierin zijn besluiten en mutaties tot en met augustus 2021 verwerkt. Dit is exclusief nieuw beleid.

Meerjarige formatieontwikkeling	2021	2022	2023	2024	2025
Formatie (FTE)	725,84	748,17	742,26	729,72	727,94

(Bovenstaande is exclusief formatie HGB, Raad, B&W en (structureel) gedetacheerden)

In 2022 stijgt de formatie met 22,33 fte ten opzichte van 2021. De organisatie groeit door de uitbreiding van wettelijke taken en projecten. Voor een deel betreft het omzetting van structurele inhuur naar vaste formatie.

In het meerjarig beeld daalt de formatie vanaf 2023, omdat voor een aantal functies vooralsnog tijdelijke formatie is toegekend, die in 2023 of later afloopt.

Inhuur

(bedragen x €1.000)

Soort inhuur	Realisatie			Begroting	Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022
Inhuur vaste formatie	1.685	1.703	2.518	2.900	2.700
Inhuur extra capaciteit	4.473	4.308	2.596		
Inhuur specifieke deskundigheid	2.382	1.994	3.492		
Inhuur boven formatie				4.900	5.300
Totaal	8.540	8.005	8.606	7.800	8.000

De begrote inhuur boven formatie 2022 bedraagt €8 miljoen. De prognose voor 2021 komt in de tweede kwartaalrapportage 2021 op circa €8,5 miljoen. Naar verwachting neemt het effect van Corona in 2022 af en wordt in toenemende mate inhuur omgezet in formatie. Daarom gaan wij in de begroting uit van een lichte daling ten opzichte van de verwachte inhuurkosten 2021. Dit is exclusief nieuw beleid.

De inhuur boven formatie betreft inhuur voor vervanging bij ziekte en zwangerschap, bij piekbelasting en voor specifieke deskundigheid (piek, ziek en specifiek).

Bij de aanvraag voor inhuur wordt altijd eerst gekeken of dit intern of via de Talentenregio kan worden opgelost. Wanneer dit niet het geval is wordt de aanvraag gepubliceerd op de inhuurdesk. Inhuuropdrachten boven €100.000 worden geaccordeerd door de directie. Via de P&C cyclus wordt er gerapporteerd over de stand van zaken van het inhuurbudget.

Ziekteverzuim

De organisatiedoelstelling voor ziekteverzuim blijft voor 2022 ongewijzigd op 4,6%. Om deze doelstelling te halen, moet met name het langdurig verzuim worden teruggebracht. Verzuim door privéomstandigheden en persoonlijke factoren in combinatie met wat het (veranderende) werk vraagt, zijn de belangrijkste oorzaken van het verzuim. In het verzuimmanagement heeft dit dan ook de aandacht van de organisatie.

Generatiepact

Het generatiepact loopt einde van dit jaar af. Het is nog onduidelijk of deze regeling wordt verlengd.

Doelen & prestaties

Programma	Taakvelden	Opgave				
Bedrijfsvoering	0.4 Overhead 0.10 Mutaties reserves					
Doelstelling: We werken met hoofd, hart en handen voor Deventer		1	2	3	4	5
We zijn een lerende organisatie; hebben inzicht in ons succes én falen. Medewerkers hebben eigen regie en verantwoordelijkheid op hun loopbaan en mobiliteit. Onze organisatie kenmerkt zich door diversiteit.						✓
Prestatie	Versterken diversiteit	Budget				
We versterken de diversiteit van de organisatie in de werving en selectie, door hierover het gesprek te voeren in de organisatie en door het gebruik van ambassadeurs		€20.000				
Prestatie	Goed werkgeverschap	Budget				
We bieden goed werkgeverschap		€2.357.226				
Prestatie	Borgen kennis	Budget				
We stimuleren de doorontwikkeling van onze medewerkers en borgen hun kennis bij pensionering		€641.350				
Doelstelling: We werken datagedreven en met een eigentijdse informatievoorziening		1	2	3	4	5
We werken digitaal. We ontwikkelen ons naar een datagedreven organisatie. Met onze informatiehuishouding kunnen we efficiënt en integraal werken. Onze proces- en ICT-inrichting kan snel aangepast worden op nieuwe taken. Daarvoor maken we gebruik van technische mogelijkheden en innovaties.						✓
Prestatie	21ste-eeuwse vaardigheden en digitaal leiderschap	Budget				
We voeren het plan voor 21ste-eeuwse vaardigheden en digitaal leiderschap uit		€25.000				

Prestatie	Implementatie financieel systeem	Budget
We besteden een nieuw financieel systeem aan en implementeren het		€129.000

Prestatie	Actieplan datagedreven werken	Budget
We voeren het actieplan datagedreven werken uit		€150.000

Prestatie	Pilot robotisering	Budget
We zetten in 2022 de pilot voort met robotisering van processen		

Doelstelling: We zijn een flexibele en wendbare organisatie	Opgave				
	1	2	3	4	5
We zijn een lerende organisatie, hebben inzicht in ons succes én falen. Medewerkers hebben eigen regie en verantwoordelijkheid op hun loopbaan en mobiliteit. We zijn een aantrekkelijke werkgever. We werken met vitale professionals in een eigentijdse, digitale en inclusieve werkomgeving. Daarmee zijn we open, verantwoordelijk, zorgzaam en met durf.					✓

Prestatie	project Toekomstgericht werken	Budget
We voeren het project Toekomstgericht Werken uit, waarbij we kijken naar ICT, P&O en huisvesting		€442.728

Prestatie	We realiseren duurzame huisvesting, services en facilitaire middelen	Budget
We realiseren duurzame huisvesting, services en facilitaire middelen		€6.938.765

Doelstelling: We hebben een solide bedrijfsvoering	Opgave				
	1	2	3	4	5
We zijn financieel robuust en hebben een toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening. We werken met vitale professionals in een eigentijdse werkomgeving. Daarmee zijn we slagvaardig, betrouwbaar en transparant.					✓

Prestatie	Actieplan juridische kwaliteitszorg	Budget
We stellen een actieplan voor juridische kwaliteitszorg op		€40.000

Prestatie	We beheersen het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente en rapporteren hierover in de planning & control cyclus	Budget
		€7.497.585
Prestatie	We bieden betrouwbare ICT-functionaliteit	Budget
	We bieden betrouwbare ICT-functionaliteit	€7.208.323
Prestatie	We voeren een betrouwbare financiële administratie	Budget
	We voeren een betrouwbare financiële administratie	€1.273.983
Prestatie	Voldoen aan de BIO	Budget
	We voeren activiteiten uit om voor min. 95% te voldoen aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheden)	€585.283

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Bedrijfsvoering

Nummer	Taakveld	Naam	Waarde	Toelichting	Bron
2	Bestuur en ondersteuning	Bezetting	7,05	Fte per 1.000 inwoners	eigen gegevens
1	Bestuur en ondersteuning	Formatie	7,39	Fte per 1.000 inwonere	eigen gegevens
3	Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	616,58	Kosten per inwoner	eigen begroting
4	Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	11,78	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	eigen begroting
5	Bestuur en ondersteuning	Overhead kosten	8,25	% van totale lasten	eigen begroting

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	38.260	36.900	36.761	36.072	36.067
Baten	8.811	7.921	7.766	7.768	7.754
Saldo exclusief reserves	-29.449	-28.979	-28.995	-28.304	-28.312
Storting in reserves	1.095	737	865	901	977
Putting uit reserves	2.124	801	1.166	888	909
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	1.030	64	301	-13	-68
Saldo inclusief reserves	-28.419	-28.915	-28.693	-28.317	-28.381

Het saldo (inclusief reserves) stijgt in 2022 met €496.000 ten opzichte van 2021. Deze stijging is met name te verklaren door:

- Loon- en prijscompensatie (€319.000);
- In 2021 waren de facilitaire kosten in het stadhuis incidenteel €220.000 lager doordat het pand in verband met de corona-pandemie minder intensief is gebruikt;
- In de Voorjaarsnota 2021 is voor 2022 budget gevraagd voor formatie versterking kabinet, webredactie en een recruiter (+€213.000), voor ICT hulpmiddelen voor de Raad (€35.000), datagedreven werken (€150.000) en de implementatie van een financieel systeem (€129.000);
- Eenmalige ICT-middelen 2021 voor de PPM applicatie sociaal domein en BGT (grootschalige topografie) zijn in 2022 vervallen (-€708.000), voor 2022 is €55.000 incidenteel begroot voor beeldschermen vanuit de thuiswerkregeling;
- Incidenteel budget voor zaakgericht werken vervalt vanaf 2022. Het budget wordt daarmee met €167.000 verlaagd;
- Vanuit de opgespaarde middelen uit het generatiepact wordt in 2022 €50.000 begroot voor inzet op afstand tot de arbeidsmarkt;
- Overige verschillen, waaronder meerjarige verschuivingen in ICT-budget (+€200.000).

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Ondersteuning organisatie	-29.449	-28.979	-28.995	-28.304	-28.312
Saldo exclusief reserves	-29.449	-28.979	-28.995	-28.304	-28.312

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.i.v. investeringen	2.170	1.356	2.242	3.620
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-2.170	-1.356	-2.242	-3.620

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Beleidskader Informatieveiligheid DOWR 2017-2020	1,2 Mb	Beleidskader Informatieveiligheid DOWR 2017-2020
Beleidskader privacy en gegevensbescherming	0,6 Mb	Beleidskader privacy en gegevensbescherming
Geïntegreerd Uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020	1,2 Mb	Geïntegreerd Uitvoeringsplan Informatieveiligheid 2017-2020
I-Visie DOWR 2018-2022	1,0 Mb	I-Visie DOWR 2018-2022

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegen over staat. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomstenstelposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- De opbrengsten van de lokale heffingen;
- De opbrengst uit deelnemingen (dividend);
- Financiering;
- Onvoorzien en stelposten.

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	10.283	14.788	20.152	20.298	21.802
Baten	255.366	257.517	256.305	258.562	262.152
Saldo exclusief reserves	245.083	242.729	236.153	238.264	240.350
Storting in reserves	23.253	24.704	6.844	5.826	6.117
Putting uit reserves	19.751	25.368	11.397	8.301	4.082
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	-3.501	664	4.553	2.475	-2.036
Saldo inclusief reserves	241.581	243.394	240.706	240.739	238.315

De toelichting vind u onder [Dekking programmplan](#).

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
(Algemene) uitkeringen Gemeentefonds	222.043	216.255	215.979	217.968	221.407
Belastingen Overig	609	619	619	619	619
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-25	-26	-26	-26	-26
Grondexploitaties (niet bedr terein)	-38	-39	-39	-39	-39
Inkomensregelingen	-10	-10	-10	-10	-10
Overige baten en lasten	-6.244	-3.507	-10.777	-12.982	-16.126
OZB niet-woningen	12.982	12.919	12.919	12.919	12.919
OZB woningen	13.873	14.834	15.834	16.889	17.954
Parkeren	-13	-13	-13	-13	-13
Riolering	-6	-6	-6	-6	-6
Treasury	1.938	1.727	1.697	2.970	3.696
Wonen en bouwen	-25	-26	-26	-26	-26
Saldo exclusief reserves	245.083	242.729	236.153	238.264	240.350

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2022	2023	2024	2025
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	0	0
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	110	110	110	110
Saldo	110	110	110	110

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestands grootte	Openen
Beleidsnota reserves en voorzieningen 2018	1,1 Mb	Beleidsnota reserves en voorzieningen 2018
Kadernota Verbonden partijen 2017	0,1 Mb	Kadernota Verbonden partijen 2017
Treasurystatuut 2017	0,6 Mb	Treasurystatuut 2017
Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2014	1,4 Mb	Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2014
Richtlijn Activeren en afschrijven 2020	1,8 Mb	Richtlijn Activeren en afschrijven 2020
Verlenen van garanties en geldleningen 2020	1,7 Mb	Verlenen van garanties en geldleningen 2020
Financiële verordening 2019	1,0 Mb	Financiële verordening 2019
Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2019	1,4 Mb	Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2019
Controleverordening gemeente Deventer 2019	0,3 Mb	Controleverordening

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inzicht

De paragraaf Bedrijfsvoering is ondergebracht bij het programma Bedrijfsvoering ([zie programma Bedrijfsvoering](#)).

Paragraaf Lokale heffingen

Inzicht

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in het beleid ten aanzien van de lokale heffingen (inclusief kwijtscheldingsbeleid), de lokale lastendruk en de geraamde inkomsten van de diverse heffingen. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de kostendekkendheid van de heffingen en de producten die samenhangen met de heffingen. In deze paragraaf is een overzicht van baten en lasten voor de heffingen opgenomen waarbij er sprake is van het verhalen van kosten. Voor de heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn moet inzichtelijk worden gemaakt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet worden overschreden.

Wijzigingen

Met ingang van 2022 zijn onderstaande zaken nieuw of gewijzigd:

- Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2022 dat de tarieven stijgen met 1,53% ten opzichte van 2021;
- Dit betreft een gemiddelde van prijs (+2,2%) en loon aanpassingen (+0,85%);
- Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing.
- De hondenbelasting is komen te vervallen naar aanleiding van de [motie Hondenbelasting \(12.1\)](#) welke bij de Voorjaarsnota 2021 door de Raad is aangenomen.

Conclusies

- De lastendruk voor inwoners met een huurwoning stijgt met 0,54% tot €465,54. Deze inwoners betalen alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing;
- De lastendruk voor inwoners met een koopwoning stijgt met 1,55% tot €793,78;
- De kwijtscheldingen komen naar verwachting op €1.616.000;
- Het tarief voor de rioolheffing stijgt met 0,69%;
- De tarieven voor de afvalstoffenheffing stijgen met gemiddeld 0,77%;
- De opbrengst OZB wordt verhoogd met 3%.

Beleidsuitgangspunten

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- belastingen;
- rechten;

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelastingen en de toeristenbelasting.

Rechten zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Tegenover de heffing van de inwoners staat een tegenprestatie. Rechten zijn in feite bestemmingsheffingen. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Met betrekking tot de belastingen en rechten zijn de beleidsuitgangspunten verschillend.

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2022 dat de tarieven stijgen met 1,53% ten opzichte van 2021. Dit betreft een gemiddelde van prijs (+2,2%) en loon aanpassingen (+0,85%). Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing, te weten:

- Ozb/rzb tarieven;
- Reisdocumenten en rijbewijs;
- Rioolheffing;
- Leges planologische procedures;
- Bouwleges;
- Parkeertarieven;
- Afvalstoffenheffing.

Indien de aanpassing van de tarieven op enigerlei wijze leidt tot knelpunten in de relatie tussen de hoogte van het tarief en de eis van kostendekkendheid van het product (al dan niet 100%) dan wordt dit gemeld.

Beleidsuitgangspunt gemeentelijke belastingen

Bij de belastingen staat de budgettaire functie voorop. De stijging van de OZB-/RZB-tarieven is voor het jaar 2022 3,0% en de daarop volgende jaren tot en met 2024 bepaald op jaarlijks 3%. Uitgangspunt is dat de gemiddelde waarde schommelingen worden geneutraliseerd in de tarieven (exclusief groei van het bestand).

Beleidsuitgangspunt rechten

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing is er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeente te leveren tegenprestatie. Beleidsuitgangspunt is om die reden de kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie c.q. het overheidsproduct. De kostendekkendheid bepaalt in principe het in rekening te brengen tarief. Binnen strikte regels mag binnen de leges de meeropbrengst van de ene heffing worden gebruikt voor de dekking van andere kosten. Voorwaarden zijn dat we rekening houden met aspecten zoals het verbod op willekeur, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel, de gevolgen van de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Europese Dienstenrichtlijn. Dit is niet toegestaan als het gaat om de afvalstoffenheffing of de rioolheffing.

Het beleid is dat tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk. De infrastructurele kosten van bruggen en kades zijn bijvoorbeeld zo hoog dat het niet haalbaar is de kosten in zijn geheel te verhalen op de gebruikers van de haven. Ook voor de begraafplaatsen geldt dat de inkomsten de kosten niet geheel dekken. Voor overige leges geldt dat deze niet kostendekkend zijn. Weliswaar zijn er onderlinge verschillen in kostendekkendheid tussen de verschillende producten uit de legesverordening, maar bezien over de hele legesverordening is sprake van mindere opbrengsten dan kosten.

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad invordering. De hierin gestelde criteria zijn afgeleid van de regelgeving van het Rijk.

Kwijtschelding is mogelijk voor hondenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Naar verwachting wordt in 2022 voor €1.616.000 aan belastinggelden kwijtgescholden. Het gaat hierbij met name om afvalstoffen- en rioolheffing.

(bedragen x €1)

Belasting/heffing	Kwijtschelding in 2021	Kwijtschelding in 2022
Afvalstoffenheffing	997.000	992.000
Rioolheffing	624.000	624.000

Woonlasten

De tariefaanpassingen 2022 leiden voor wat betreft de belangrijkste tarieven tot het volgende beeld:
(bedragen x €1)

Woonlasten	Bedrag 2021	Bedrag 2022
Afvalstoffenheffing ¹	288,78	290,58
Rioolheffing	173,76	174,96
Woonlasten gebruiker (sub-totaal)	463,02	465,54
OZB eigenaar	318,68	328,24
Woonlasten gebruiker/eigenaar (totaal)	781,70	793,78

¹) Dit betreft het tarief voor de 'modelaanslag' van het basistarief met het gemiddeld aantal (6) ledigingen. Per huishouden kan het tarief verschillen, afhankelijk van het aantal aanbiedingen per jaar. Na afloop van het jaar worden de daadwerkelijke ledigingen opgelegd. Hoe minder afval, hoe lager de aanslag.

Nadere toelichting belastingen

Onroerende- en roerende zaakbelastingen

Het college stelt elk jaar de gewenste opbrengst van onroerende- en roerende zaken belastingen vast. Op basis van de jaarlijkse herwaardering en de gewenste opbrengst worden de tarieven voor de onroerende- en roerende zaakbelasting jaarlijks berekend. Per september 2021 zijn de conceptwaarden van de herwaardering gebruikt om de tarieven te berekenen voor het heffen van de belasting in 2022. Op het moment van rammen waren de waarderingen niet afgerond. In de raming is uitgegaan van een gereed percentage taxatiewaarden van 80%. Waarbij onder andere een deel van de bedrijfswaarden nog gewaardeerd moeten worden.

De opbrengsten worden geraamd op:
(bedragen x €1)

Belasting 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
OZB-opbrengst	27.893.185	28.917.444
RZB-opbrengst	9.500	10.239

Parkeerbelastingen

De totale begrote parkeeropbrengst voor 2022 is geraamd op €4.942.196

De parkeertarieven zijn met 0,7% extra verhoogd conform MPP, naast de reguliere indexatie van 1,53%.

Deze opbrengst is conform het nieuwe BBV met ingang van 2018 verantwoord op twee taakvelden, te weten taakveld 0.63 Parkeerbelasting (voor de publiekrechtelijke opbrengst voor het "straat parkeren") en 2.2 Parkeren (voor de privaatrechtelijke opbrengst voor het "garage parkeren").

(bedragen x€1)

Belasting 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Parkeerbelasting	4.839.620	4.942.196

Precario

Deze belastingen worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder of boven, voor openbaar gebruik bestemde, gemeentegrond, maar ook voor de vergunning voor ingebruikname van gemeentelijke gronden. Onder de precariobelasting vallen ook de marktgelden. De gemeente Deventer heft haar gelden op basis van een marktprecario verordening. Een berekening kostendekkendheid is hiervoor niet benodigd. Op basis van het Raadsbesluit van 16 december 1998 (nummer 98.19993) komt een deel van de precario ten goede aan het ondernemersfonds Deventer binnenstad.

(bedragen x €1)

Belasting 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Precario inclusief marktgelden	368.516	397.355
Waarvan marktgelden	210.670	215.002

Toeristenbelasting

Jaarlijks worden alle aanbieders van overnachtingslocaties uitgenodigd tot het doen van de aangifte toeristenbelasting. Hiertoe worden de aanbieders aangeschreven met uitleg over de heffing en afdracht van toeristenbelasting en ontvangen de aanbieders een aangifteformulier. De heffing wordt opgelegd na het lopende belasting jaar. De toeristenbelasting 2022 betreft de opbrengst van de overnachtingen uit 2021. Begin 2022 worden de aangiften door de ondernemers doorgegeven. Naar aanleiding van het daadwerkelijk aantal overnachtingen wordt de belasting opgelegd, dan wordt duidelijk of corona van invloed is geweest op het aantal overnachtingen in onze gemeenten. De aanslag wordt tevens verzonden aan aanbieders van B&B en Airbnb.

(bedragen x €1)

Belasting 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Toeristenbelasting	238.110	243.348

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing en valt voor de lokale heffingen onder de belastingen. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. De afvalstoffenheffing is verschuldigd voor het gebruik van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor de huishoudelijke afvalstoffen. De inwoners van Deventer zetten verder in op het recyclen van grondstoffen met behulp van de aanwezige voorzieningen.

Ook in 2022 blijven de oorspronkelijke beleidsuitgangspunten van Diftar onverkort van toepassing:

- er geldt een 0-tarief voor GFT en PMD;
- de tarieven zijn maximaal 100% kostendekkend;
- er geldt een vast tarief per huishouden en een variabel tarief voor restafval, afhankelijk van het aanbodvolume;
- de literprijs is voor elke container gelijk. Het variabele tarief varieert recht evenredig met het aantal beschikbare liters van de container/ondergrondse container (140, 240 of 50 liter);
- de tariefopbouw is zodanig dat geen enkel containervolume benadeeld of bevoordeeld wordt;
- voor een 240 liter container of een extra tweede container (ongeacht volume) geldt een toeslag van €36;
- Het uitgangspunt blijft dat een huishouden gemiddeld 6 keer per jaar de restafvalcontainer aanbiedt.

De kostenverhoging en de beleidsuitgangspunten leiden tot de volgende tarieven:

- Het basistarief stijgt naar €234,36 (2021: €232,56);
- De aanbiedingstarieven voor restafval blijven ongewijzigd ten opzichte van 2021.

De tarieven worden opgenomen in de verordening afvalstoffenheffing 2022.

(bedragen x €1)

Volume-container	2019	2020	2021	2022
240 liter	16,06	16,06	16,06	16,06
140 liter	9,37	9,37	9,37	9,37
50 liter	3,35	3,35	3,35	3,35

(bedragen x €1)

Recht 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Afvalstoffenheffing	14.172.757	14.431.933

Toelichting	x €1.000
Kosten taakveld	-14.312
Inkomsten taakveld	1.240
Netto kosten taakveld	-13.073
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-729
BTW	-1.231
Totale kosten (100%)	-15.033
Opbrengst heffingen	14.432
Dekking	96%

Rioolheffing

De hoofdlijnen van de kostenontwikkeling zijn beschreven in het Gemeentelijk rioleringsplan 2015-2020 (GRP) zoals dat in november 2014 door uw raad is vastgesteld en op 18 december 2019 door uw raad is verlengd in afwachting van de invoering van de Omgevingswet.

De volgende zaken werken door in de tariefstelling voor 2022:

- Bij vaststelling van het GRP is besloten om geen middelen te reserveren voor de theoretische vervangingsgolf die over 30 tot 40 jaar op lijkt te gaan treden. Deze keuze wordt heroverwogen bij de overgang naar een andere planvorm in het kader van de Omgevingswet;
- Bij vaststelling van het GRP is besloten dat het tarief direct de kosten volgt;
- De indexering op de kosten is toegepast zoals aangegeven in de begrotingsrichtlijnen. Dit levert een toename van de kosten op met €96.903;
- Het aantal huishoudens dat wordt aangeslagen is met 566 toegenomen;
- Het areaalacres is bepaald op basis van het aantal nieuwe aansluitingen in relatie tot het aantal bestaande aansluitingen. Dit levert een acres op van €46.721;
- De subsidieregeling voor afkoppelen wordt structureel ondergebracht in de exploitatie. De kosten worden voor 2022 geraamd op €102.200;

Door de VNG is onlangs een nieuwe concept modelverordening gepubliceerd. Deze biedt voor de toekomst meer mogelijkheden voor de gemeente om te heffen voor haar gemeentelijke waterzorgplichten. Omdat de taken veel breder zijn dan de naam "Verordening Rioolheffing" doet vermoeden, wordt mogelijk de naam van deze heffing aangepast. De voorlopige werknaam is "Verordening bijdrage gemeentelijke watertaken". De komende tijd wordt dit nader uitgewerkt, aanpassing van de gemeentelijke verordening zal op zijn vroegst per 2023 plaatsvinden.

Toelichting rioolheffing 2022 en begrotingsramingen

Om het basistarief te kunnen bepalen is een aantal elementen van belang. Uitgangspunt is de kosten in de primaire begroting. Hierop dienen die elementen in mindering te worden gebracht die niet (deels) via het basistarief worden gegenereerd.

(bedragen x €1):

Geraamde kosten in de begroting 2022	7.661.000
Overhead	514.000
BTW kosten	476.000
Te dekken kosten	8.651.000

Ter bepaling van het bedrag dat via het basistarief dient te worden gegenereerd worden de volgende kostenelementen in mindering gebracht:

(bedragen x €1):

Nieuwe rioolaansluitingen	-100.000
Tariefdifferentiatie	-175.000
Kwijtscheldingen	-624.000
Te dekken kosten via het basistarief rioolheffing	7.752.000

Het geraamde aantal te belasten aansluitingen, gecorrigeerd voor wat betreft tarievendifferentiatie, ontheffingen en kwijtscheldingen bedraagt 43.741. Om de kosten te kunnen dekken is een basistarief van €174,96 noodzakelijk.

De specificatie van de totale opbrengsten is dan:

(bedragen x €1)

Basistarief rioolheffing	7.752.000
Opbrengsten tarievendifferentiatie	175.000
Opbrengsten nieuwe rioolaansluitingen	100.000
Kwijtscheldingen	624.000
Totaal	8.651.000

In verband met de technische eis dat het tarief deelbaar dient te zijn door 12 wordt voorgesteld het tarief vast te stellen op €174,96. Het tarief stijgt daarmee met €1,20 ten opzichte van 2021. Dat is een stijging van 0,69%.

(bedragen x €1)

Recht 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Rioolheffing	8.502.000	8.551.000

Toelichting	in €	In %
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	-7.661.000	
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	100.000	
Netto kosten taakveld	-7.561.000	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-514.000	
BTW	-476.000	
Totale kosten	-8.551.000	100%
Opbrengst heffingen	8.551.000	
Dekking	8.551.000	100%

Havengelden

Het haven- en opslaggeld wordt geheven voor het gebruik van gemeentelijk vaarwater, van gemeentelijke sluis, kaden en loswallen en van andere werken en terreinen door de gemeente ten behoeve van de scheepvaart gemaakt of ter beschikking gesteld. De exploitatie van de haven is niet kostendekkend. Onder auspiciën van de NVB is in 2019/2020 een onderzoek gedaan naar de havengeldenstructuur in Nederland. Het doel van dit onderzoek was om te komen tot een moderne model-havengeldregeling. Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek en in verband met de komst van de Container Terminal Deventer zijn de Havengeldverordening en de havenbeheersverordening per 1 juni 2021 aangepast.

(bedragen x €1)

Recht 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Haven en opslaggeld	261.072	265.403

Toelichting	In €	In %
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	-298.817	
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	22.000	
Netto kosten taakveld	-276.817	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-113.000	
BTW	0	
Totale kosten	-389.817	100%
Opbrengst heffingen	265.403	
Dekking	265.703	68%

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten hebben het karakter van een bestemmingsheffing. Hierdoor is er een relatie tussen de opbrengst van de rechten enerzijds en de kosten van de door de gemeente te leveren dienst of tegenprestatie anderzijds. De tarieven in de verordening (als geheel) mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De mate van kostendekking vloeit voort uit de lasten en de totale opbrengsten uit het in rekening gebrachte tarief.

Kostendekkendheid:

Het algemene beleid is de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. Voor het beheer van de begraafplaatsen is dit al sinds jaren niet mogelijk. De kostendekkendheid van de tarieven van de gemeentelijke begraafplaatsen bedraagt thans ongeveer 47% en wordt onder meer beïnvloed door het feit dat de begraafplaats Roeterdsweg, gelet op de in het verleden uitgegeven eeuwigdurende grafrechten, niet kan worden gesloten maar wel moet worden onderhouden.

(bedragen x €1)

Recht 2022	Opbrengst in 2021	Opbrengst in 2022
Begraafrechten	148.891	151.169

Toelichting	In €	In %
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente	-318.809	
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	-	
Netto kosten taakveld	-318.809	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-24.283	
BTW	0	
Totale kosten	-343.092	100%
Opbrengst heffingen	151.169	
Dekking	151.169	44%

Nadere toelichting rechten

Kostendeckendheid leges en tarieven uit legesverordening.

De opbouw van de legesverordening is als volgt:

- Leges titel 1, Algemene dienstverlening
- Leges titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Wabo)
- Leges titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

Leges titel 1, Algemene dienstverlening

De leges in titel 1 bestaan voor het overgrote deel uit leges voor reisdocumenten, rijbewijzen, burgerlijke stand, afschriften uit de basisregistratie personen (BRP) en naturalisatie. De leges voor een deel van deze producten en diensten worden door het rijk vastgesteld.

(bedragen x €1.000)

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten dekkendheid
Burgerlijke stand	164	86	-	250	-	134	134	54%
Reisdocumenten	260	203	-	463	-	312	312	67%
Rijbewijzen	329	257	-	586	-	351	351	60%
Verstrekking uit BRP	115	90	-	205	-	152	152	74%
Milieu	11	9	-	20	-	2	2	10%
Overige publiekszaken	32	25	-	57	-	112	112	199%
Leegstandwet	18	14	-	32	-	3	3	9%
Kansspelen	8	7	-	15	-	4	4	28%
Telecommunicatie	134	77	-	211	-	159	159	75%
Verkeer en vervoer	27	21	-	48	-	14	14	29%
Totaal	1.098	789	-	1.887	-	1.243	1.243	66%

Leges titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Wabo)

Er is ten aanzien van de Omgevingsvergunningen evenwicht gekomen in de opbrengsten van de leges en de hiervoor te verrichten werkzaamheden. Dit is in lijn met de wens van de gemeenteraad om richting de 100% van de wettelijk toegestane kosten via de leges door te berekenen.

(bedragen x €1.000)

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten dekkendheid
Bouwvergunningen 2	187	103	-	290	-	240	240	83%
Bouwvergunningen 3	1.168	759	-	1.927	-	2.529	2.529	131%
Slopen	0.4	0.4	-	0.8	-	0.4	0.4	50%
Aanleggen	14	10	-	24	-	14	14	55%
Planologisch	241	191	-	432	-	160	160	37%
Monumenten	165	119	-	284	-	9	9	3%
Brandveilig gebruik	1	1	-	2	-	4	4	200%
Kappen	52	41	-	93	-	40	40	43%
Uitweg	12	10	-	22	-	6	6	27%
Handelsreclame	11	9	-	20	-	10	10	50%
Totaal	1.851	1.243	-	3.094	-	3.012	3.012	91%

Leges titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

Door onder meer de blijvende groei van het aantal evenementen en het loslaten van het maximum stelsel (horeca Brink en Grote Kerkhof) hebben we te maken met een toename van het aantal vergunningaanvragen APV en bijzondere wetten. Dit wordt ook vanuit het beleid op de taakvelden Horeca en Evenementen ondersteund. De stijging van de kosten die de toename van het aantal vergunningaanvragen APV en bijzondere wetten met zich meebrengt kan niet door een verhoging van de leges worden gedekt. De hoogte van de leges is de afgelopen jaren op een maximaal acceptabel niveau gebracht. De kostendekkendheid van de vergunningverlening bedraagt 19%.

(bedragen x €1.000)

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten dekkendheid
Horeca	282	224	-	506	-	133	133	26%
Evenementen, markten	246	195	-	441	-	53	53	12%
Prostitutie	7	5	-	12	-	8	8	67%
Huisvestingwet	21	17	-	38	-	17	17	43%
Winkeltijdenwet	0.2	0	-	0.2	-	0.1	0.1	42%
Totaal	556	441	-	997	-	211	211	19%

Paragraaf Financiering

Samenvatting

In de paragraaf Financiering wordt aangegeven op welke wijze de voorgenomen activiteiten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting worden gefinancierd. Daarbij is het beleidskader uit het Treasurystatuut leidend.

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. Tijdelijke schommelingen in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via de bestaande kredietlimiet op de rekening-courant ter hoogte van €28 miljoen. Het aantrekken van nieuwe leningen kan op ieder moment plaatsvinden voor zover dit nodig is om voldoende beschikbare liquide middelen te kunnen waarborgen, met inachtneming van de bevoegdheden uit het Treasurystatuut. Bij de keuze voor de rentevaste looptijd wordt rekening gehouden met de renterisiconorm en het verschil in rentelasten bij de verschillende looptijden.

Jaarlijks wordt als onderdeel van het Treasuryplan een doorvertaling gemaakt van de meerjarenbegroting naar de financieringsbehoefte. Naar verwachting hoeven niet alle aflopende leningen te worden geherfinancierd. Dit heeft zowel te maken met de omvang van geplande investeringen als de beschikbare overliquiditeit zoals die per 1 januari 2021 aanwezig was. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze inschatting gedurende het jaar kan worden bijgesteld op basis van gewijzigde inzichten in de meerjarige kasstromen op basis van tussentijdse begrotingswijzigingen, investeringsplanningen en overige relevante ontwikkelingen.

De gemeente Deventer hanteert het principe van integrale financiering, waarbij de rentelasten voor de leningen intern worden doorbelast aan de vaste activa. Het omslagrente percentage hiervoor bedraagt in 2022 (net als 2021) 2,2%. De rente voor de grondexploitatie kent een andere berekeningswijze (conform het BBV) en bedraagt 2,3%. Vanwege de lage marktrente en het aflopen van een aantal oudere leningen met een relatief hoge rente, is de verwachting dat de rentekosten de komende jaren verder zullen blijven dalen. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begrotingsrichtlijnen vastgesteld of het rentepercentage wordt bijgesteld. Op basis van huidige inzichten lijkt een omslagrente van 2,0% vanaf 2023 aannemelijk.

Beleidskader

Het Treasurybeleid van de Gemeente Deventer is vastgelegd in het Treasurystatuut. De laatst vastgestelde versie van het statuut is uit 2016, vaststelling van een actualisatie van het statuut is in de tweede helft van 2021 voorzien. Hierbij is rekening gehouden met alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Aanvullend is een beleidskader "Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen" uit 2020 van toepassing.

Het Treasurystatuut beschrijft de uitgangspunten en bevoegdheden die de gemeente hanteert op het gebied van financiering, beleggingen, rentemanagement, liquiditeitenbeheer en de financiële logistiek. Deze zijn gebaseerd op de volgende doelstellingen:

- het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt teneinde de beschikbaarheid over voldoende financiële middelen zeker te stellen.
- het beheersen van financiële risico's (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's).
- het realiseren van zo laag mogelijke kosten (rente, provisies en kosten van het betalingsverkeer) en het zekerstellen van voldoende liquiditeit.

In de praktijk betekent dit dat complexe en risicovolle producten worden vermeden. Er worden enkel onderhandse leningen aangegaan bij financiële instellingen in de euro valuta. De gemeente verstrekt alleen leningen in het kader van de publieke taak. Tijdelijke overtollige liquiditeiten worden ondergebracht bij het schatkistbankieren van de Rijksoverheid.

Het Treasurybeleid heeft geen winstoogmerk. Uitgangspunt is dat alle rentelasten intern worden doorbelast aan de investeringen voor onder andere grondexploitaties, kapitaalgoederen en deelnemingen en leningen aan verbonden partijen. Hiervoor wordt jaarlijks een omslagrente bepaald waarmee een neutraal renteresultaat kan worden bereikt.

Voor de beheersing van risico's dient de gemeente te voldoen aan een aantal limieten:

- Renterisiconorm: het totale bedrag aan langlopende schulden wat in een kalenderjaar wordt afgelost of een renteherziening kent mag maximaal 20% bedragen van de totale gemeentebegroting.
- Kasgeldlimiet: het totale bedrag van kortlopende schulden (na aftrek van vlottende middelen) mag maximaal 8,5% bedragen van de totale gemeentebegroting.
- Norm schatkistbankieren: het totale bedrag aan liquide middelen dat buiten de schatkist wordt aangehouden bedraagt niet meer dan 2% van het begrotingstotaal.

In het treasurystatuut is bepaald dat periodiek (in het 2de en 4de kwartaal) en jaarlijks in de jaarrekening verantwoording wordt afgelegd aan de raad inzake de treasury-activiteiten. Voorafgaand daaraan wordt in de Paragraaf Financiering van de begroting het voorgenomen beleid toegelicht.

Aangetrokken financiering

Huidige liquiditeit- en rentepositie

De huidige liquiditeit- en rentepositie van de gemeente kent geen bijzonderheden. De gemeente beschikt over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. De rentelasten nemen gestaag af, met name bij het aflopen van langlopende leningen die in een verder verleden tegen hoge rentes zijn afgesloten. Renterisico's bevinden zich binnen de wettelijke normen.

Financieringsstrategie

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. Tijdelijke schommelingen in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via de bestaande kredietlimiet op de rekening-courant ter hoogte van € 28 miljoen.

Het aantrekken van nieuwe leningen kan op ieder moment plaatsvinden voor zover dit nodig is om voldoende beschikbare liquide middelen te kunnen waarborgen, met inachtneming van de bevoegdheden uit het Treasurystatuut. Bij de keuze voor de rentevaste looptijd wordt rekening gehouden met de renterisiconorm en het verschil in rentelasten bij de verschillende looptijden.

Jaarlijks wordt als onderdeel van het Treasuryplan een doorvertaling gemaakt van de meerjarenbegroting naar de financieringsbehoefte. Op basis hiervan wordt een inschatting gemaakt van de benodigde aan te trekken financiering.

Rentevisie

De gemeente maakt voor de rentevisie gebruik van Thésor Marktperspectief. De meest recente editie (30 maart 2021) gaat er nog steeds vanuit dat naar verwachting de kapitaalmarktrente laag zal blijven. Bij langlopende leningen met een looptijd van 1 tot en met 9 jaar is er nog steeds sprake van negatieve rente en leveren bij het aangaan van dergelijke leningen rentebaten op.

Financiële instellingen berekenen een opslag voor risico's, kosten en winst. Voor gemeenten is deze momenteel, afhankelijk van de looptijd tussen de 0,1% - 0,4%.

Het vooruitzicht van een laagblijvende rente ondersteunt de strategie om enkel financiering aan te trekken op het moment dat zich een financieringsbehoefte voordoet. Zolang de marktrente lager is dan de gemiddelde rente op de bestaande leningenportefeuille is het renterisico voor de gemeente zeer beperkt.

Langlopende geldleningen (> 1 jaar)

Onderstaande tabel toont een overzicht van de langlopende schulden. Zoals in de tabel zichtbaar is, neemt de leningenportefeuille de komende jaren af. Dit wordt voor een belangrijk gedeelte veroorzaakt door een daling van de benodigde investeringen in o.a. de grondexploitaties. Op basis van de huidige inzichten staan hier minder hoge nieuwe investeringen tegenover. Daarnaast kan een gedeelte van de contractuele aflossingen worden opgevangen vanuit de beschikbare overliquiditeit zoals die per 1 januari 2021 aanwezig was. Om deze reden is het volume aan nieuwe leningen dat dient te worden aangetrokken beperkt. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze inschatting gedurende het jaar kan worden bijgesteld op basis van gewijzigde inzichten in de meerjarige kasstromen op basis van tussentijdse begrotingswijzigingen, investeringsplanningen en overige relevante ontwikkelingen.

(bedragen x €1 miljoen)

Leningenportefeuille	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per begin jaar	282,0	243,0	209,9	193,5	156,1	139,2
Contractuele aflossingen	39,0	43,0	16,4	37,4	16,9	11,8
Nieuwe leningen	0,0	10,0	0	0	0	0
Stand per einde jaar	243,0	209,9	193,5	156,1	139,2	127,3

Kortlopende schulden (< 1 jaar)

De gemeente beschikt over een krediet op de rekening-courant met een maximum van €28 miljoen. Deze wordt gebruikt om schommelingen in het rekeningsaldo op te vangen en is in de afgelopen jaren toereikend geweest. In de begroting is het uitgangspunt dat dit ook de komende jaren het geval is.

Verstrekke leningen

Samenstelling bestaande leningenportefeuille

Onderstaande tabel toont een overzicht van de leningen die zijn verstrekt in het kader van de publieke taak. Door contractuele aflossingen neemt het saldo van de openstaande leningen ieder jaar af. In dit overzicht zijn geen nieuwe leningen opgenomen. Nieuwe leningen kunnen met instemming van de Gemeenteraad worden verstrekt op het moment dat een financieringsverzoek aan de orde is. Nieuwe aanvragen worden getoetst met inachtneming van de door de raad vastgestelde beleidsnota "Verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen" uit 2020.

In dit overzicht is de N.V. Maatschappelijk vastgoed nog meegenomen. Deze leningen komen te vervallen bij het integreren van de bezittingen en verplichtingen van de N.V. in de gemeentelijke balans.

(bedragen x €1.000)

Leningenportefeuille	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per begin jaar	39,5	37,7	36,2	34,6	33,3	31,9
Contractuele aflossingen	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3
Nieuwe leningen	0,0	0,0	0	0	0	0
Stand per einde jaar	37,7	36,2	34,6	33,3	31,9	30,6

Onderstaande tabel toont een overzicht van het uitstaand saldo per tegenpartij per 1-1-2021.

(bedragen x €1.000)

Tegenpartij	Uitstaand saldo
NV Maatschappelijk Vastgoed	17,59
NV Sportbedrijf	14,28
Go Ahead Eagles	4,07
Enexis Holding	1,35
SVN	0,80
Stichting MiMiK	0,60
WDW Escohold	0,42
Energie aanpak woningen	0,20
Vitens NV	0,12
Deventer Hockey Vereniging	0,02
Totaal	39,46

Renteresultaat

Interne rentedoorberekening

Het financieringsbeleid van de gemeente gaat uit van integrale financiering. Uitgangspunt is dat het taakveld Treasury een neutraal renteresultaat kent, wat bereikt wordt door de rentelasten van de gemeente door te belasten aan de gemeentelijke investeringen op de diverse programma's.

De rente die voor deze doorberekening wordt gebruikt is de omslagrente. De omslagrente wordt doorberekend aan alle vaste activa en voorraden op de balans op basis van de voorschriften van de BBV-richtlijn Rente uit 2017. De enige uitzondering hierop vormen de grondexploitaties, waarvoor conform de BBV-richtlijn Grondbeleid uit 2019 een andere rekenmethodiek geldt. Bij de bepaling van de rentelasten worden niet alleen de externe rentelasten meegenomen, maar ook de rentebaten op verstrekte leningen en de interne rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.

Het omslagrente percentage hiervoor bedraagt in 2022 (net als 2021) 2,2%. De rente voor de grondexploitatie kent een andere berekeningswijze (conform het BBV) en bedraagt 2,3%. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt nagegaan of de afwijking tussen de vooraf bepaalde omslagrente en de daadwerkelijke gemiddelde rentelasten meer dan 25% bedraagt. In dat geval vindt correctie plaats. De bijschrijving van rente voor de grondexploitaties vindt altijd op basis van de gerealiseerde rentelasten plaats.

Vanwege de lage marktrente en het aflopen van een aantal oudere leningen met een relatief hoge rente, is de verwachting dat de rentekosten de komende jaren verder zullen blijven dalen. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begrotingsrichtlijnen vastgesteld of het rentepercentage wordt bijgesteld. Op basis van huidige inzichten lijkt een omslagrente van 2,0% vanaf 2023 aannemelijk.

Verwachte renteresultaat

Onderstaande tabel toont de prognose van het rente resultaat op basis van de meerjarenbegroting 2021-2024. Het werkelijke renteresultaat kan afwijken door verschillen in de externe rentelasten en -baten en de omvang van de balansposities waaraan de omslagrente wordt doorberekend. Deze verschillen worden verrekend met de generieke weerstandsreserve.

(bedragen x €1 miljoen)

Renteresultaat	2021	2022	2023	2024	2025
Rentelasten					
Rente korte financieringsmiddelen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rente langlopende geldleningen	7,71	7,20	6,01	5,25	4,65
Rente toegerekend aan eigen vermogen	0,49	0,50	0,62	0,62	0,60
Rente toegerekend aan voorzieningen	1,10	0,96	0,96	0,93	0,81
Totaal lasten	9,30	8,66	7,59	6,80	6,06
Renteopbrengsten					
Doorberekening aan grondexploitaties	2,05	1,26	1,06	0,96	0,85
Doorberekening aan activa (omslagrente)	7,36	7,48	7,75	7,80	7,57
Totaal opbrengsten	9,41	8,74	8,81	8,76	8,42
Renteresultaat (excl rentemarge)	0,11	0,08	1,22	1,96	2,36
Rentemarge op verstrekte leningen	0,46	0,44	0,43	0,41	0,40
Renteresultaat (incl rentemarge)	0,57	0,52	1,65	2,37	2,76

Risicobeheer

Inleiding

De belangrijkste risico's gerelateerd aan de Treasuryfunctie zijn renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico. Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop de gemeente Deventer deze beheert en welke normen hierbij gehanteerd worden.

Renterisico op langlopende financiering

Schommelingen in de rente kunnen resulteren in afwijkingen in de rentelasten die de gemeente jaarlijks dient te betalen. Met name bij herfinanciering van aflopende leningen of contractuele renteherziening kan een verschil in de oude en nieuwe rente tot fors hogere rentelasten leiden. Renterisico kan zowel voortkomen uit de aangetrokken leningen als de verstrekte leningen.

De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen worden ingekaderd door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van de renterisiconorm is het spreiden van de renterisico's van de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt in de rentelasten van de gemeente.

Bij een begroot lastentotaal van circa € 370 miljoen bedraagt de renterisiconorm €74 miljoen. Dat wil zeggen dat jaarlijks maximaal €74 miljoen aan langlopende leningen mag worden gehefinancierd c.q. de rente mag worden herzien.

Om hieraan te voldoen, wordt bij de keuze voor rentelooptijd rekening gehouden met een goede spreiding van de aflossingen over de jaren. Het beleid binnen de gemeente Deventer is om materiële vaste activa zoveel mogelijk met lange financieringsmiddelen af te dekken (de gouden balansregel). Daarnaast wordt de hoogte van de aflossingen en de afschrijvingen zoveel mogelijk op elkaar aangesloten om ten eerste te voldoen aan de "gouden balansregel" en ten tweede om te voldoen aan een sluitende cashflow stroom.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop van de renterisiconorm weer voor de jaren 2022 tot en met 2026. In alle jaren is er voldoende ruimte (> €30 miljoen) om binnen de limiet te blijven.

(bedragen x €1 miljoen)

Renteresultaat	2022	2023	2024	2025
Renterisico op vaste schuld				
1a Renteherziening op vaste schuld (o/g)	0,00	0,00	0,00	0,00
1b Renteherziening op vaste schuld (u/g)	0,00	0,00	0,00	0,00
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Betaalde aflossingen	43,05	16,43	37,44	16,89
4 Renterisico op vaste schuld (2+3)	43,05	16,43	37,44	16,89
Renterisiconorm				
5 Stand van de begroting per 1 januari	379,77	374,89	376,05	368,18
6 Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
7 Renterisiconorm	75,95	74,98	75,21	73,64
Toets renterisiconorm				
8 Renterisiconorm	75,95	74,98	75,21	73,64
9 Renterisico op vaste schuld	43,05	16,43	37,44	16,89
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (8-9)	32,90	58,55	37,77	56,75

Renterisico op kortlopende financiering

Zeker bij financiering met kortlopende contracten kan het gevolg van rentewijzigingen op de totale rentelasten aanzienlijk zijn. De gemeente Deventer gebruikt kortlopende financiering daarom enkel om schommelingen in de liquiditeitspositie op te vangen en niet voor het financieren van langlopende investeringen.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen. De limiet (circa € 31,5 miljoen) bedraagt een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (8,5%) van de begrote gemeentelijke uitgaven (circa € 370 miljoen).

De gemeente heeft ervoor gekozen om een kredietlimiet te gebruiken ter hoogte van €28 miljoen om schommelingen in de beschikbare liquiditeit op te vangen, aangevuld met een intra-dag limiet van €2 miljoen. Dit betekent dat de gemeente in beginsel altijd voldoet aan de kasgeldlimiet. In de kwartaalrapportages wordt gerapporteerd of de gemeente daadwerkelijk aan deze verplichting heeft voldaan.

Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft formele consequenties wanneer dit langere tijd aanhoudt. De provincie dient als toezichthouder op de hoogte te worden gebracht wanneer er in drie opeenvolgende kwartalen sprake is van een overschrijding. De afgelopen jaren is hiervan geen sprake geweest.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico kan zich voordoen wanneer de gemeente geconfronteerd wordt met een onverwachte mismatch tussen inkomsten en uitgaven die niet opgevangen kan worden uit de beschikbare liquide middelen. De gemeente probeert dit risico te beperken door een buffer aan te houden op zowel de rekening-courant als de beschikbare kredietlimiet. Door overtollige liquide middelen af te romen naar het schatkistbankieren wordt er bovendien voor gezorgd dat de centrale Treasuryfunctie altijd toegang heeft tot het grootste deel van de liquide middelen en wordt versnippering van geld op verschillende kas- en banksaldi beperkt.

In december 2013 is het zogenoemde schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent dat de gemeente wettelijk verplicht is om tijdelijk overtollige middelen (liquiditeitoverschotten) die boven een wettelijk geregeld saldo (2% van het begrotingstotaal) uitkomen, moet stallen bij het Rijk. De gemeente Deventer heeft dit gewaarborgd door ervoor te zorgen dat een positief saldo op de lopende rekeningen automatisch wordt afgeroomd boven een bepaald bedrag. In de kwartaalrapportages wordt gerapporteerd of de gemeente daadwerkelijk aan deze verplichting heeft voldaan.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer kan worden omschreven als het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van betalingsverplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of te kort aan liquide middelen.

Uitzettingen kunnen echter op grond van het treasurystatuut slechts plaatsvinden uit hoofde van de uitvoering van een publieke taak. De kredietrisico's zijn daarmee beperkt tot situaties waarin één van de partijen waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt niet in staat is om deze terug te betalen. In die gevallen ontstaat een risico dat de gemeente de betreffende lening moet afschrijven.

De tabel in paragraaf 1.5.4.4 toont de hoofdsom per tegenpartij. Zoals te zien bedraagt het maximale kredietrisico op één partij €14,3 miljoen (Deventer Sportbedrijf).

EMU-saldo

Het EMU saldo van de gemeente Deventer draagt bij aan het totale EMU saldo van het Rijk en alle mede-overheden. De berekening van het EMU saldo gaat uit van ontvangsten en uitgaven en wijkt daarom af van het saldo van baten en lasten zoals dat in de begroting is gepresenteerd. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In 2018 hebben Rijk en mede-overheden afgesproken dat het EMU tekort van mede-overheden in de periode tot en met 2022 maximaal -0,4% BBP mag bedragen. Jaarlijks wordt in de septembercirculaire door het Rijk aangegeven wat op basis van dit percentage het gewenste maximale EMU saldo per gemeente is (de referentiewaarde). Voor Deventer is dit een EMU saldo van €-13,7 miljoen. De referentiewaarde is indicatief en overschrijding door een individuele gemeente heeft geen directe consequenties.

Onderstaande tabel toont de opbouw van het EMU saldo op basis van het hiervoor opgestelde CBS schema. Het EMU saldo is in de begrotingsjaren gunstiger dan de referentiewaarde.

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Mutaties activa	Financiële vaste activa	-1.583	-1.532	-1.370	-1.377
	Liquide middelen	0	0	0	0
	Overlopende activa	0	0	0	0
	Uitzettingen	0	0	0	0
Mutaties passiva	Vaste schuld	-19.175	-6.432	-27.439	-6.888
	Vlottende schuld	9.188	11.212	27.692	-3.971
	Overlopende passiva	0	0	0	0
EMU saldo		8.404	-6.312	-1.623	9.482
EMU referentiewaarde		-13.688	-13.688	-13.688	-13.688
Ruimte (+) / Overschrijding (-) tov referentiewaarde		22.092	7.376	12.065	23.170

Paragraaf Verbonden partijen

Inzicht

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de rechtspersonen (verbonden partijen) waarmee de gemeente Deventer een bestuurlijke en financiële relatie heeft en de (financiële) risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. Tevens wordt melding gemaakt van de actuele (beleid-) ontwikkelingen.

Verbonden partijen zijn (participaties in) deelnemingen (in vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en (coöperatieve) verenigingen. Van bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt raakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn / haar verplichtingen niet nakomt.

De relatie van de gemeente met de verbonden partijen is zeer verschillend van aard. Soms met een wettelijke basis en soms ontstaan vanuit gemeentelijk beleid voor de uitvoering daarvan en soms voor uitvoering van bedrijfsvoering activiteiten. In alle gevallen gaat het echter om de behartiging van een publiek belang.

Wet- en regelgeving stelt eisen voor verbonden partijen. Eén van die eisen is de opstelling van een paragraaf verbonden partijen en het vaststellen van een visie op en beleid omtrent verbonden partijen in die paragraaf of in een afzonderlijke nota.

In de op 11 oktober 2017 vastgestelde kadernota verbonden partijen en de op 26-5-2020 vastgestelde uitvoeringsnota verbonden partijen wordt beschreven welke gemeentelijke kaders gelden voor de samenwerking met verbonden partijen en hoe invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing). Zie daarvoor het hoofdstuk ["Beleidskader"](#).

De cijfers die gepresenteerd worden bij het financieel belang en bij het verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en financieel resultaat zijn, voor zover beschikbaar, afkomstig uit de jaarrekening 2019 en uit de begroting 2021 van de verbonden partij. Vervolgens is een verbinding gelegd met de paragraaf [Weerstandsvermogen en risicomanagement](#).

Conclusies

Uit de informatie die is opgenomen in onderstaande paragraafonderdelen ontlene wij aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's aanvullend specifiek weerstandsvermogen zou moeten aanhouden.

- Ten eerste betreft het financiële risico's die voortvloeien uit de verslechterde financiële situaties van verbonden partijen wegens de coronamaatregelen. Voor het kunnen dekken van financiële nadelen van verbonden partijen wegens coronamaatregelen is binnen de gemeente in 2020 een reserve aangelegd van €2,3 miljoen, specifiek voor eenmalige steun aan met name maatschappelijke instellingen die bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen.
- Ten tweede de financiële situatie van de NV Deventer Schouwburg in algemene zin. De continuïteit van deze NV en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwburg (momenteel een structureel nadeel van afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (Plan Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daar in. Daarnaast is definitieve gemeentelijke besluitvorming over het verstrekken van gemeenteleningen voor vervangingsinvesteringen aan de schouwburg nodig. Voorwaarde daarvoor is eveneens een sluitende meerjarige begroting.

Samenvatting

Algemene aspecten:

- De gemeente heeft de beschikking over alle vastgestelde jaarrekeningen 2020 van de verbonden partijen (met uitzondering van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer en de NV Milieucentrum omdat die jaarrekeningen tezamen met de liquidatiebalans pas in de 2e helft van 2021 wordt opgeleverd).
- Een groot aantal verbonden partijen heeft ook een begroting 2022 (en soms ook een meerjarenbegroting) beschikbaar. Voor wat betreft de gemeenschappelijke regelingen zijn die documenten reeds in het voorjaar van 2021 aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld en heeft dat in 2021 niet tot indiening van een gemeentelijke zienswijze geleid. Met andere woorden, de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen kregen de instemming van de gemeente Deventer. Jaarrekeningen 2020 van gemeenschappelijke regelingen zijn in het voorjaar van 2021 ter kennisname aan de gemeenteraad gebracht.
- Indien daartoe aanleiding was (is) werd (wordt) de gemeenteraad met afzonderlijke raadmededelingen of in kwartaal rapportages geïnformeerd over actuele (financiële) ontwikkelingen bij verbonden partijen.
- Per verbonden partij wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in het publiek - en financieel belang van de gemeente en wordt aandacht besteed aan het financieel risico en actuele ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de verbonden partij zelf zorgt voor borging van haar financiële risico's middels een weerstandsvermogen. Dit om te voorkomen dat deelnemende gemeenten in verbonden partijen eventuele ongedekte financiële nadelen moeten bekostigen.
- Over de financiële effecten voor verbonden partijen wegens de corona (maatregelen) wordt de gemeenteraad separaat en periodiek in (kwartaal)rapportages over de actualiteit daarvan geïnformeerd.
- Met een raadmededeling van 26-5-2020 is de Uitvoeringsnota Verbonden Partijen gepresenteerd. De Uitvoeringsnota vormt een handreiking voor het college van B en W en de ambtelijke organisatie voor het effectief relatiemanagement en het borgen van de control op verbonden partijen. De nota gaat in op de wijze waarop de gemeente toezicht, sturing en beheersing van verbonden partijen inricht en uitvoert, alsmede de verantwoording daarover. Dat is van belang omdat de gemeente voor het realiseren van haar maatschappelijke ambities mede afhankelijk is van deze organisaties en ook aansprakelijk is als het met deze organisaties zelf of met de taakuitoefening en creëren van maatschappelijke waarde door deze organisaties mis gaat. Zij biedt handvatten en afspraken voor het relatiemanagement van verbonden partijen en verheldert de rollen die in het onderhouden van de relatie te onderscheiden zijn. Ook bevat de Uitvoeringsnota implementatiepunten, waaronder een aanzet voor wijziging in de informatievoorziening over de verbonden partijen middels de paragraaf verbonden partijen aan de gemeenteraad. Voornemen was dat voortaan en voor het eerst in de paragraaf bij de jaarrekening 2020 van de gemeente in de paragraaf een tabel met een risicoprofiel per verbonden partij zou worden opgenomen en in een grafiek de risicoscore zou worden gepresenteerd. Hierdoor krijgen het college en de gemeenteraad in één overzicht inzicht in de risicoclassificatie van verbonden partijen. Daarnaast biedt de risicoscore van de verbonden partij een handvat om gemeentelijke mate van betrokkenheid en mate van toezicht op de verbonden partij af te stemmen. Die toezegging is nog niet gerealiseerd. In 2021 wordt uitwerking ervan opgepakt zodat toepassing bij jaarrekening 2021 kan plaatsvinden. Bij het bepalen van de risicoscore zal ook de omvang van het publiek belang aan de orde komen evenals het financieel belang dat de gemeente in deze partijen heeft.
- Met een raadsbesluit van 7 oktober 2020 heeft de gemeenteraad besloten over een initiatiefvoorstel vanuit de gemeenteraad die tot doel heeft de grip op de samenwerking met de gemeenschappelijke regelingen te verbeteren zodat daarmee de positie van de gemeenteraden in zowel de regio IJsselland als de Cleantech regio op de samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen kan worden verbeterd. Het raadsbesluit betreft vijf nader uit te werken voorstellen die met de regiogemeenten moeten worden afgestemd. Daaronder begrepen het verzoek aan GR-en om conform de Wet GR voortaan tijdig een kadernota ter voorbereiding van de eerstvolgende begroting (van gemeenschappelijke regelingen) aan te bieden aan de gemeenteraadsvergaderingen die jaarlijks in het voorjaar worden gehouden. Met een raadsmededeling van 29 april 2021 is de stand van zaken

weergegeven. Constatie is dat niet alle GR-en daaraan (nog) voldoen en vanuit het college is daar, indien nodig, nogmaals de aandacht voor gevraagd.

- In het voorjaar 2022 wordt een digitaal toegankelijk dossier voor de gemeenteraad aangemaakt waarin planning- en control documenten en governance documenten van verbonden partijen zijn in te zien. Aanvankelijk streven was (volgens de Uitvoeringsnota verbonden partijen van mei 2020) dit eind 2020 te realiseren.

Specifieke aspecten:

- In 2019 is door het bestuur van Dataland het besluit genomen de activiteiten van de onderneming uiterlijk eind december 2021 te hebben overgedragen of afgebouwd zodat het daarna kan worden geliquideerd. Met de komst van de Landelijke Voorziening WOZ in 2017 is informatie over de WOZ-waarde van woningen gratis beschikbaar gekomen en is het gebruik van de Vastgoedscanner van Dataland enorm teruggelopen c.q. overbodig. Inmiddels zijn het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad, de kennisbank en de opleidingen al door de VNG overgenomen. De Vastgoedscanner, de dataleveringen en een aantal KNOOP-diensten gaan naar het Kadaster.
- Er zijn vijf tijdelijke juridische entiteiten opgericht bij de verkoop van de aandelen Essent: CBL Vennootschap BV, CSV Amsterdam BV, Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV, Verkoop Vennootschap BV (VV) en Vordering op Enexis BV (VoE). Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf (het deel dat verkocht is aan RWE) anderzijds. Het doel van die entiteiten is in algemene zin de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE. Iedere entiteit heeft daarnaast een specifiek doel en staat in deze paragraaf beschreven. Op 9-4-2020 hebben de aandeelhoudersvergaderingen van drie van de vijf entiteiten, CBL, VV en VoE besloten de vennootschappen per 9-5-2020 te ontbinden. Inmiddels zijn die 3 entiteiten in 2020 ontbonden. Het bestuur van PBE is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat ook de vennootschap PBE voor eind 2021 zal kunnen worden ontbonden. Ontbinding van CSV is afhankelijk van een nog lopende bezwaarprocedure, maar ook voor deze BV geldt dat opheffing in 2021/2022 is voorzien.
- Eind 2019 is de strategische visie High Five 2020 van de NV Sportbedrijf Deventer geactualiseerd. Een visie voor de toekomst van De Scheg wordt in het najaar van 2021 uitgewerkt en in de eerste helft van 2022 met het college en de raad besproken. Die vast te stellen visie wordt de basis voor (vervangings-) investeringen in De Scheg.
- Enexis investeert in voorzieningen die het net geschikt maken voor grotere en veranderende energiestromen. De verwachting is dat Enexis de komende tien jaar €1,9 miljard extra moet investeren in het energienetwerk. De extra investeringen mag Enexis met enkele jaren vertraging, over een periode van 40 jaar, doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze investeringen moeten wel voorgefinancierd worden. Daarvoor heeft Enexis haar aandeelhouders in april 2020 gevraagd haar eigen vermogen met €500 miljoen te versterken waardoor het onder gunstige voorwaarden vermogen kan aantrekken op de kapitaalmarkt voor de benodigde extra investeringen in het energienetwerk. In 2020 is door aandeelhouders een hybride converteerbare lening van €500 miljoen verstrekt. De deelname van Deventer is ruim €1,3 miljoen. Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode met ingang van 2022, waarvoor de ACM (Autoriteit Consument en Markt – een onafhankelijk toezicht orgaan dat valt onder het ministerie van Economische Zaken) bepaalt hoeveel iedere netbeheerder voor diensten bij consumenten in rekening mag brengen, bereidt Enexis een nieuw strategisch plan voor dat wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voorbereiding gebeurt o.a. in dialoog met de stakeholders, waaronder de Aandeelhouderscommissie (AHC). ACM reguleert tarieven omdat netbeheerders monopolisten zijn. In de AHC is ook de Vegann (Vereniging van gemeenten aandeelhouders Enenix Noord Nederland) vertegenwoordigt. Deventer is lid van de Vegann.
- NV Bergkwartier keert vanaf 2019 weer structureel dividend uit. Het meerjarige perspectief (AvA juli 2020) beschrijft dat de liquiditeit vanaf 2024, naar verwachting, weer ruimte geeft om extra uitkeringen te doen van het achterstallig dividend, jaarlijks 1/3 deel van het achterstallig dividend. Deventer 3 x €34.000. Met het verder verstevigen van het financieel fundament volgens het Strategisch Plan en het in 2021 vastgestelde meerjarige plan kan de NV

Bergkwartier zich weer nadrukkelijk richten op haar strategische doelen voor behoud (en herontwikkeling) van historisch waardevol erfgoed in de stad en de omgeving. Daaronder begrepen inhaal van achterstallig onderhoud, verwijdering asbest en verduurzaming.

- De financiële situatie van de NV Deventer Schouwburg in algemene zin. De continuïteit van deze NV en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwburg (momenteel een structureel nadeel van afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (Plan Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daar in. Daarnaast is definitieve gemeentelijke besluitvorming over het verstrekken van gemeenteleningen voor vervangingsinvesteringen aan de schouwburg nodig. Voorwaarde daarvoor is eveneens een sluitende meerjarige begroting.
- Eind 2020 is besloten de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer in 2021 op te heffen en het vastgoed aan de gemeente over te dragen. Bij notariële akte van 17-2-2021 is het vastgoed aan de gemeente overgedragen en voert de gemeente vanaf 1-1-2021 de exploitatie. Medio 2021 wordt de NV MVD formeel opgeheven.
- De toekomst van NV Luchthaven Teuge is/was onzeker geworden wegens besluitvorming over de vliegroutes van Lelystad Airport. Eén van de vliegroutes gaat over luchthaven Teuge waardoor het Nationaal Para centrum mogelijk noodgedwongen moet verhuizen. Daardoor verdwijnt mogelijk 50% van de inkomsten van de luchthaven. Bij brief van 22-2-2019 heeft de Minister met een Kamerbrief kenbaar gemaakt dat op 25-1-2019 maatwerk afspraken zijn vastgelegd tussen het ministerie, luchtverkeersleiding Nederland, Commando Luchtstrijdkrachten, Lelystad Airport, NV Luchthaven Teuge en het Para centrum over de periode tot aan herziening van het luchtruim. waardoor er gesprongen kan blijven in de afgesproken tijdblokken. In 2021 heeft de provincie uitwerking van scenario's voor besluitvorming van een nieuw Luchthavenbesluit in gang gezet.
- In 2018 heeft Bank BNG besloten het dividendpercentage op te hogen van 37,5% naar 50%. Daarmee is de totale raming in het meerjarige perspectief van het dividend van BNG opgehoogd naar €739.000. De nettowinst over 2020 is €221 miljoen. Met name het resultaat financiële transacties is wegens de Covid pandemie verder gedaald ten opzichte van eerdere jaren. Deventer ontvangt €530.000. Geraamd is €739.000. Een nadeel van €209.000 dat als eenmalig nadeel is meegenomen in de Eerste Kwartaalrapportage 2021. Volgend jaar, aan de hand van jaarrekening 2021 van BNG, moet worden bezien of ook (gedeeltelijk) een structureel nadeel zou moeten worden ingeboekt. BNG geeft overigens geen voorspellingen over het verwachte resultaat 2021. De lage langlopende rente zal volgens de bank een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat. BNG Bank participeerde in 2021 in de stresstest voor banken in de Europese Unie. De buffers van BNG zijn meerdere malen hoger dan de minimumeisen. Resultaten van stresstests helpen mede bepalen of banken dividenden kunnen betalen. BNG gaat beoordelen welke impact de resultaten van de Stresstest hebben op de toekomstgerichte kapitaalplannen van BNG Bank en haar vermogen om te voldoen aan de van toepassing zijnde prudentie vereisten; en bepalen of er aanvullende maatregelen of wijzigingen in het kapitaalplan van BNG Bank nodig zijn.
- KonnecteD heeft in 2020 een nieuw Ondernemingsplan vastgesteld met bijpassende meerjarige begroting waarin is opgenomen dat het bedrijf verder zal transformeren van een klassiek SW bedrijf (de instroom in de SW is gestopt) naar modern Werkleerbedrijf voor het uitvoeren van de Participatiewet. Dit vraagt investeringen in nieuwe Werk-Leer Routes voor nieuwe instroom vanuit de Participatiewet en de arbeidstoekomst voor de huidige SW populatie kan daarmee beter worden geborgd. Er is een intensief traject gestart om te komen tot een Transformatieplan KonnecteD. Hierin worden twee prioriteiten benoemd: integratie van het oude Sallcon en het oude Deventer Werk talent in één KonnecteD (hieronder valt ook monitoring en sturing) en bijpassend leiderschap en cultuur. De raad is hierover met een raadsmededeling van 6 juli 2021 geïnformeerd.
- Vanwege veranderingen in de Archiefwet en de visie van het rijk op de regionale historische centra staat vast dat het rijk uit de GR HCO zal treden. Wel blijft het Rijk duurzaam verbonden met de regionale historische centra vanwege de papieren archieven. Hierbij is een juridische constructie nodig om de financiering door het Rijk te regelen. Dit wordt nader uitgewerkt.
- Meerdere financiële componenten in het financieel perspectief van Het Groenbedrijf BV leggen beslag op de liquiditeit en resultaatontwikkeling van HGB. Daaronder begrepen zijn uitgaven en investeringen voor de nieuwbouw in 2020, vervangingsinvesteringen bedrijfsmiddelen, uitvoering van het nieuw bomenbeheerplan, het op peil houden van de factor sociale arbeid in het meerjarige perspectief en het beschikbaar stellen van regelingen voor het

personeel waaronder de seniorenregeling en ook de financiële effecten van coronamaatregelen. Redenen om in 2020 te besluiten af te zien van de beoogde dividenduitkering in 2020. Genoemde redenen leggen ook druk op de tariefontwikkeling van het groenonderhoud dat de gemeente bij HGB inkoop. Het inzicht daarin en te maken keuzes worden door de in april 2021 benoemde interim-directeur van HGB uitgewerkt en in het najaar van 2021 aan het college voorgelegd. Met een raadsmededeling van 30 maart 2021 is de raad daarover geïnformeerd. Daarnaast heeft het college besloten een onderzoek te starten naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte. Die worden nu door HGB, Circulus-Berkel en Cambio uitgevoerd. Beoordeeld wordt of deze werkzaamheden effectiever kunnen worden uitgevoerd (door betere en/of samenwerking) of dat de werkzaamheden mogelijk bij een andere partij kunnen worden gelegd. Met een raadsmededeling van 30 maart 2021 is de raad daarover geïnformeerd.

- Met ingang van 1 juli 2021 is het vastgoed van de NV Vastgoedmaatschappij Milieucentrum Deventer aan de gemeente overgedragen. In 2021 wordt de NV geliquideerd. De gemeente krijgt haar aandelenkapitaal ad €272.268 teruggestort. Omdat bij oprichting van de NV het destijds gestorte aandelenkapitaal als verlies is genomen in de exploitatie van de gemeente en er aldus geen geactiveerd aandelenkapitaal op de balans staat, kan het teruggestorte aandelenkapitaal als reserve worden aangemerkt. Een deel van die reserve moet als onderhoudsreserve worden bestemd. De hoogte van de aan te houden onderhoudsreserve wordt bepaald door een nieuw meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) op basis van de door de gemeente gehanteerde conditiescore methodiek NEN2767 op te stellen inclusief een vervangingsschema voor de activa. Daarna (tweede helft van 2021) wordt duidelijk of en in welke mate een deel van de reserve zou kunnen vrijvallen ten gunste van of de algemene middelen of verduurzaming van de objecten. Daartoe wordt t.z.t. een voorstel voorgelegd. Tot die tijd worden de middelen gereserveerd.
- In de aandeelhoudersvergadering van Circulus-Berkel BV van 17 februari 2021 is het geactualiseerde Strategieplan van Circulus-Berkel BV vastgesteld. De raad is daarover met een raadsmededeling geïnformeerd. In de aandeelhoudersvergadering van 17 februari 2021 is door de bestuurder van Circulus-Berkel een voorstel ter kennisname gebracht over het formeren van een Financiële Denktank bestaande uit zowel vertegenwoordigers van Circulus-Berkel als de gemeenten (ambtelijk). Die Denktank heeft als opdracht het proces van prijsvorming en de management cyclus, waarmee al een aanzienlijk aantal jaren wordt gewerkt, te evalueren/ beoordelen en met verbetervoorstellen te komen.
- In de ontwikkelingsbrief 2022 schrijft de GGD dat er de komende tijd nog veel onderzoek wordt gedaan naar de impact van de Coronapandemie op de samenleving. Naast alles wat er nodig is om het coronavirus te bestrijden, zijn er ook onomkeerbare ontwikkelingen in gang gezet. Dit betekent ook dat we op een andere manier zullen kijken naar en denken over gezondheid.
- In 2020 waren voor PlusOV het verbeteren van de dienstverlening en het reduceren van kosten met behoud van kwaliteit de belangrijkste uitdagingen. Verschillende projecten hiervoor zijn in 2020 afgerond, ondanks de coronamaatregelen. De komende jaren staan in het teken van het verder verlagen van de organisatie- en vervoerskosten, waarbij in 2021 de focus komt te liggen op het vraagafhankelijk vervoer. Twee grote aanbestedingen vormen hiervoor de basis. De eerste is een nieuw planningssysteem voor het vraagafhankelijk vervoer. De tweede aanbesteding betreft de inkoop van taxicapaciteit in het vraagafhankelijk vervoer.
- De samenwerking tussen de elf IJssellandse gemeenten heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld van het gezamenlijk organiseren en uitvoeren van een deel van de taken van de Jeugdwet, naar een samenwerking waarin gemeenten daarnaast meer en meer van elkaar willen leren op het gebied van beleid en uitvoering. In 2021 heeft het bestuurlijk overleg ingestemd met de Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025. Deze ligt op dit moment ter besluitvorming bij de gemeenteraden. Het aankomende jaar gaan gemeenten en het RSJ IJsselland samen met aanbieders, ouders en jeugdigen verder met de uitwerking van belangrijke thema's in de visie, zoals bovenregionale samenwerking, de aanpak van wachtlijsten en het beheersen van de kosten van jeugdhulp. Deze thema's zijn verder uitgewerkt in de Regioagenda Jeugdhulp IJsselland 2021-2022. Eind september 2019 is het RSJ IJsselland (hierna RSJ) in samenwerking met de 11 gemeenten gestart met het project 'doorontwikkeling inkoopmodel IJsselland'. Doel is om de gehele jeugdhulp in de regio IJsselland, met uitzondering van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, opnieuw in te kopen en te contracteren. Onder meer als gevolg van Corona is eerder besloten om het project uit te stellen, waarbij 1 januari 2022 de nieuwe ingangsdatum van de contracten werd. In maart 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de definitieve inkoopstrategie specialistische jeugdhulp.

Als gevolg van recente landelijke ontwikkelingen (rapport commissie Sint, jurisprudentie over reële tarieven) en reacties van aanbieders op de tarieven, is besloten de aanbesteding te pauzeren. Over de nieuwe ingangsdatum wordt nog nagedacht, hier moet nog een besluit over worden genomen.

- Een aantal participaties van Wadinko BV heeft in 2020 gebruik gemaakt van steunmaatregelen van de overheid (NOW-regelingen). In één geval betreft dit een meerderheidsparticipatie met als gevolg dat het Wadinko wettelijk gezien niet is toegestaan dividend uit te keren. Daarnaast acht Wadinko het maatschappelijk niet gewenst om dividend uit te keren in situaties waarin van overheidssteun gebruik wordt gemaakt. Deventer heeft €30.000 dividend begroot. Op 11 juni 2021 heeft Wadinko het beleidsplan 2021-2026 vastgesteld. Wadinko continueert het bestaande beleid met lichte accent verschuivingen. Zie informatie in deze paragraaf.
- Met een brief (kwartaal update) van 31 maart 2021 heeft het bestuur van de Regio Stedendriehoek de gemeenteraden geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen in de Cleantech Regio en is tegelijkertijd het werkprogramma regio Stedendriehoek 2021 toegestuurd als voorbereiding op de jaarlijkse Ontmoeting die op 20 april 2021 plaatsvond. Het bestuur van de Regio Stedendriehoek meldt in haar brief dat zij voornemens is om in de begroting 2022 de beleidscontext als informatie ten behoeve van kaderstelling op te nemen waarmee geanticipeerd wordt op de volgende begrotingscyclus (2022) waarin een separate kadernota zal worden aangeboden.

Beleidskader

In toenemende mate doen gemeenten voor de uitvoering van haar publieke taken een beroep op andere organisaties waaraan zij taken aan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door verbonden partijen.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om privaatrechtelijke organisaties (vaak vennootschappen) als om publiekrechtelijke organisaties (gemeenschappelijke regelingen). Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarover gemeenten zowel financieel als bestuurlijk zeggenschap hebben. In geval van (de publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met een rechtspersoonlijkheid. De diversiteit van de verbonden partijen is de afgelopen jaren toegenomen, evenals het financiële en beleidsmatige gewicht ervan; dit werd nog eens versterkt door de decentralisaties in het sociale domein.

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van verbonden partijen, de controle erop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie. Om deze verantwoordelijkheden waar te kunnen maken is het van belang dat het college en de gemeenteraad weten wat hun bevoegdheden zijn. Vanuit zowel het publiekrecht als het privaatrecht zijn kaders van toepassing voor (de samenwerking in) verbonden partijen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en daaruit voortvloeiende richtlijnen geven specifieke voorschriften mee over aspecten inzake verbonden partijen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. Indien gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde beleidsnota verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen. Deventer heeft voor de opstelling van een kadernota verbonden partijen gekozen.

Daarnaast is in de financiële verordening (artikel 21) van de gemeente vastgelegd dat het college periodiek in een beleidsnota het systeem van toezichtuitoefening op de onderscheiden verbonden partijen vastlegt en dit systeem ter kennis brengt van de raad. De kadernota verbonden partijen beschrijft hoe de gemeente Deventer omgaat met verbonden partijen, zodat op een weloverwogen manier invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing).

In oktober 2017 is de beleidsnota verbonden partijen geactualiseerd vastgesteld door de gemeenteraad. Meer dan voorheen wordt met het vernieuwde kader een actievere betrokkenheid van college en gemeenteraad bij verbonden partijen inhoud gegeven. Naast expliciete kaders voor processen tot besluitvorming zijn inhoudelijke kaders opgenomen en is aandacht besteed aan de instrumenten voor kaderstelling, controle en sturing. Onderscheid wordt daarbij gemaakt voor de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad en de opdrachtgevers- en eigenaar rol van het college.

Voor het sturen en beheersen zijn vier rollen voor de gemeente te onderscheiden:

- Gemeenteraad; kaderstelling en controlerend;
- College; opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap);

Een verbonden partij is gekoppeld aan een kerntaak van de gemeente op een specifiek beleidsterrein. Dit betekent dat ook vanuit inhoudelijk(e) beleid(doelen) gestuurd wordt op de verbonden partijen.

Het doel van actieve betrokkenheid bij verbonden partijen is het:

- behartigen van het publieke belang;
- beheersen van risico's die met verbonden partijen samenhangen;
- borgen van de continuïteit van de verbonden partij.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de kaderstelling binnen de gemeente. De gemeenteraad heeft daartoe kader stellende bevoegdheden maar ook het budgetrecht. Dit zijn twee instrumenten waarmee aan de voorkant kan worden gestuurd op inhoud/beleid en financiën. De kadernota verbonden partijen dient als richtlijn voor het college en indirect voor de verbonden partij. Het kader verbonden partijen is ook de grondslag voor de gemeenteraad om te kunnen controleren en al dan niet te interveniëren.

Om de controlerende rol adequaat uit te voeren maakt de gemeenteraad in de regel gebruik van de reguliere planning en control instrumenten van de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen en de raadmededelingen van het college.

Vierjaarlijks wordt een evaluatie per verbonden partij opgesteld die met de gemeenteraad wordt gedeeld. Met een raadsmededeling van 28-5-2019 is het evaluatierapport over de gemeenschappelijke regelingen regio IJsselland gepresenteerd en op 26-5-2020 een raadsmededeling het evaluatierapport over de overige verbonden partijen.

Het college heeft op 26 mei 2020 de zogenaamde Uitvoeringsnota Verbonden Partijen vastgesteld. De Uitvoeringsnota vormt een handreiking voor het college van B en W en de ambtelijke organisatie voor het effectief relatiemanagement en het borgen van de control op verbonden partijen. De nota gaat in op de wijze waarop de gemeente toezicht, sturing en beheersing van verbonden partijen inricht en uitvoert, alsmede de verantwoording daarover.

Actueel is dat de Tweede kamer onlangs de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft aangenomen. Deze wetwijziging moet nog in de Eerste kamer worden behandeld. De gewijzigde WGR versterkt de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden. De participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen worden vergroot. Concrete wijzigingen zijn onder andere:

- Vastgelegd wordt op welk soort besluiten zienswijze van raden nodig is;
- Het instellen van een Adviescommissie voor het Algemeen Bestuur van een Openbaar Lichaam bestaande uit raadsleden is mogelijk (bijvoorbeeld bij de Veiligheidsregio en Stedendriehoek);
- Recht van onderzoek door gemeenschappelijke raden;
- Lokale en gemeenschappelijke Rekenkamers om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur.

Informatie per verbonden partij

In het algemeen geldt dat bij de meeste deelnemingen sprake is van gebruikelijke bedrijfsvoering risico's. Die conclusie is te baseren op de accountantsrapporten bij de jaarrekeningen van die partijen waarin aandacht is besteed aan de continuïteit van de bedrijfsvoering. Bij sommige vennootschappen is daarnaast informatie opgenomen over bijzondere omstandigheden en risico's. Ook is voor een paar verbonden partijen melding gemaakt van de actuele waarde van het bezit. Informatie over de vermogensposities, de resultaten, bijzondere omstandigheden en actuele waarden zijn indicaties (er zijn er uiteraard meer) over de continuïteit van een verbonden partij en hun vermogen om financiële risico's te kunnen opvangen.

Hieronder treft u alle verbonden partijen aan, waarbij per partij kort is aangegeven wat het doel, de aard van de verbinding met de gemeente en het publiek belang is. De volgorde sluit aan bij de programma-indeling. In de aard van de verbindingen zijn de volgende categorieën onderscheiden:

- GR = Gemeenschappelijke regeling - deelname (% belang)
- NV = Naamloze vennootschap - aandeelhouder (% belang)
- BV = Besloten Vennootschap - aandeelhouder (% belang)
- ST = Stichting - deelname (% belang)
- Coöp = Coöperatie - deelname (% belang)

Het Groenbedrijf BV	
Vestigingsplaats:	Deventer
Website:	hetgroenbedrijf
Programma:	Leefomgeving
Entiteit	BV
Deelnemingspercentage:	50%
Doel en openbaar belang:	Beheer, onderhoud, aanleg en vervanging van openbaar groen en zorgen voor een duurzame instandhouding. Sociale onderneming door inzet van mensen met afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.
Financieel risico:	<p>De volgende financiële risico's zijn voor de gemeente aan de orde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De ontwikkeling van de tarieven voor de dienstverlening wegens de kostenontwikkeling van het personeelsbestand (waaronder kosten voor instroom van deelnemers vanuit de Participatiewet als ook een seniorenregeling) als ook de inkoopkosten bij derden. 2. De financiering van de (vervangings-) investeringen in het meerjarig perspectief door een mix van eigen vermogen en vreemd vermogen (door de gemeente te verstrekken aan HGB). Daarover moet in 2021 besluitvorming worden voorgelegd.

Toelichting: De gemeente Deventer en KonnecteD BV zijn elk voor 50% aandeelhouder in HGB BV. Op dit moment is het risico van de gemeente het ingebrachte en geactiveerde aandelenkapitaal ad €30.000 en de meerjarige tariefontwikkeling voor af te nemen diensten.

Meerdere financiële componenten in het financieel perspectief van HGB leggen beslag op de liquiditeit en resultaatontwikkeling van HGB. Daaronder begrepen zijn uitgaven en investeringen voor de nieuwbouw in 2020, vervangingsinvesteringen bedrijfsmiddelen, uitvoering van het nieuw bomenbeheerplan, het op peil houden van de factor sociale arbeid in het meerjarige perspectief en het beschikbaar stellen van regelingen voor het personeel waaronder de seniorenregeling en ook de financiële effecten van coronamaatregelen. Het jaar 2020 sloot met een tekort van -/- €422.000. Het begroot resultaat voor 2021 is -/- €167.000. De interim directeur van HGB is verzocht maatregelen te nemen om 2021 sluitend te krijgen.

Het Groenbedrijf verzorgt de leefomgeving van de gemeente Deventer en doet dat voor een substantieel deel met mensen met lagere / beperkte competenties. HGB draagt daarmee in belangrijke mate bij aan social return. De inzetbare doelgroep verandert. Het aantal werkzame Wsw-ers daalt en de groep deelnemers vanuit de Participatiewet stijgt. De financiering voor deze doelgroepen verschilt en leidt per saldo in de toekomst voor het meerjarige perspectief tot hogere personele kosten en legt daarmee druk op de tariefontwikkeling van het groenonderhoud.

Genoemde redenen leggen ook druk op de tariefontwikkeling van het groenonderhoud dat de gemeente bij HGB inkoopt. Het geven van inzicht daarin en te maken keuzes zijn als opdracht aan de interim directeur van HGB in het eerste kwartaal van 2021 neergelegd. In de 2e helft van 2021 wordt de raad daarover nader geïnformeerd. In een raadsmededeling van 30 maart 2020 is de raad over bovenstaande feiten geïnformeerd.

Beleidsvoornemens 2022: Het college heeft op 18-12-2020 besloten een onderzoek te starten naar de effectiviteit van de uitvoering van werkzaamheden in de buitenruimte. Die worden nu door HGB, Circulus-Berkel en Cambio uitgevoerd. Beoordeeld wordt of deze werkzaamheden effectiever kunnen worden uitgevoerd (door betere en/of samenwerking) of dat de werkzaamheden mogelijk bij een andere partij kunnen worden gelegd. Met een raadsmededeling is de raad daarover geïnformeerd.

Contractwaarde 2022: €8.268.153

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€1.150.000	€983.000	Niet bekend
Vreemd vermogen	€2.423.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	-€422.000	-€167.000	€0

Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€30.000 (€30.000)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Circulus Berkel BV	
Vestigingsplaats:	Apeldoorn
Website:	circulusberkel
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	BV
Deelnemingspercentage:	21,42%
Doel en openbaar belang:	Inname en verwijdering van huishoudelijk- en bedrijfsafval en stadsreiniging.
Financieel risico:	De gemeente loopt financieel risico over het geactiveerde aandelenkapitaal Circulus-Berkel BV(CB) en op het geraamde dividend voor de algemene middelen (dividend Cirec). De aandelen van Circulus Berkel BV worden gehouden door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Epe, Zutphen, Doesburg, Bronckhorst, Brummen, Voorst en Lochem. Dochteronderneming CiRec BV is in handen van de gemeenten Apeldoorn en Deventer.
Toelichting:	In 2016 is gemeentelijke financiering van de BV in externe financiering omgezet. CB heeft geen winstdoelstelling. Publieke dienstverlening wordt tegen kostprijs gedaan. CB is gegroeid naar een weerstandsvermogen dat een solvabiliteits-percentage van minimaal 25% vertegenwoordigt. Een eis die banken stellen bij de financiering van CB. Het belang van Deventer is 11,5%. Dat belang moet ook in de algemene reserve van Circulus-Berkel BV zijn vertegenwoordigd. Na jaarrekening 2020 van Circulus Berkel is dat percentage nog niet bereikt, waardoor na vaststelling van de jaarrekening 2020 van CB geen dividend aan Deventer kon worden uitbetaald. Ook in het meerjarig perspectief tot en met 2024 wordt nog geen dividenduitkering voorzien omdat het belang van 11,5% nog niet in de Algemene Reserve is gerealiseerd.
Beleidsvoornemens 2022:	In de aandeelhoudersvergadering van 17 februari 2021 is het geactualiseerde Strategieplan van Circulus-Berkel BV vastgesteld. De raad is daarover met een raadsmededeling geïnformeerd. In de aandeelhoudersvergadering van 17 februari 2021 is door de bestuurder van Circulus-Berkel een voorstel ter kennisname gebracht over het formeren van een Financiële Denktank bestaande uit zowel vertegenwoordigers van Circulus-Berkel als de gemeenten. Die Denktank heeft als opdracht het proces van prijsvorming en de management cyclus, waarmee al een aanzienlijk aantal jaren wordt gewerkt, te evalueren/ beoordelen en met verbetervoorstellen te komen.
Contractwaarde 2022:	€15.324.471
Bijdrage GR 2022:	

Subsidie 2022:

Dividend 2022: €191.000 (Cirec)

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€15.237.002	€16.085.000	€16.934.000
Vreemd vermogen	€38.387.936	€42.336.000	€41.181.000
Resultaat	€1.177.796	€1.377.000	€1.446.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€18.400 (€18.400)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

CSV Amsterdam BV	
Vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch
Website:	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	BV
Deelnemingspercentage:	0,26 %
Doel en openbaar belang:	<p>Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (Enexis) en een productie- en leveringsbedrijf (Essent). In 2009 is het productie- en leveringsbedrijf verkocht aan RWE. Daarnaast heeft Deventer in 2014 de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf Attero (voormalig Essent Milieu) verkocht aan Waterland. Uit beide verkopen vloeit de deelneming voort waarin wij aandeelhouder zijn van CSV Amsterdam B.V. (CSV=Claim Staat Vennootschap)</p> <p>CSV heeft drie doelstellingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON (Wet Onafhankelijk Netbeheer); namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag (€13,5 miljoen) dat op de Escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort. <p>Uiteindelijk doel is de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE.</p> <p>Ad a: De Hoge Raad in 2015 heeft besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.</p> <p>Ad b: In 2016 is een compromis werd bereikt tussen CSV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave en in april 2020 is een tweede en finale compromis bereikt tussen hiervoor genoemde partijen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Op 21 mei 2020 heeft CSV het resterend vermogen op de Escrow-rekening van €7.951.352,47 ontvangen, welk bedrag vervolgens onder inhouding van €150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig is uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p>
Financieel risico:	Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag €20.000), art 2.:81 BW.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2022: In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€392.593	€292.593	€0
Vreemd vermogen	€27.162	€25.000	€0
Resultaat	-€100.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Prognose	Opheffing in 2022
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€52 (€52)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Coöperatie Dimpact ua

The logo for Dimpact, featuring the word "Dimpact" in a white, sans-serif font on a dark blue rectangular background.

Vestigingsplaats: Enschede

Website: [dimpact](https://www.dimpact.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: Coöp

Deelnemingspercentage: 3 %

Doel en openbaar belang: Vereenvoudigen van digitale (dienstverlening)processen en digitale aanvragen. Verbeteren digitale dienstverlening. Dit middels het inkopen van ICT-oplossingen en het verwerven en delen van kennis.

Financieel risico: Gegeven de groei van het aantal producten en aantal leden (gemeenten) zal (op advies de accountant) de bedrijfsvoeringreserve in de komende jaren groeien tot €1.500.000. Daarnaast dient er een buffer in de algemene reserves te worden gecreëerd. Hiermee kunnen toekomstige aanbestedingen worden gefinancierd, die nodig zijn voor het vervangen en vernieuwen van het bestaande product- en diensten portfolio. Neemt niet weg dat ook op dit moment Dimpact financieel gezond is.
Als de leden tussentijds zouden besluiten de vereniging op te heffen, zullen individuele leden zelf een contract moeten afsluiten voor continuïteit van hosting, ontwikkeling en beheer. Er is dan een risico op hogere kosten omdat er dan niet meer als collectief over de prijs onderhandeld wordt. Het gaat hier om primaire procesondersteuning die cruciaal zijn voor onze dienstverlening.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2022: De coöperatieve vereniging Dimpact ontwikkelt en levert oplossingen voor verbetering van de digitale dienstverlening van gemeenten. Deventer betaalt jaarlijks €6.000 contributie en heeft een overeenkomst voor het afnemen van een basispakket. Dit bestaat uit softwaresystemen en hostingskosten van de software. Het lidmaatschap van de vereniging Dimpact houdt in dat gebruik kan worden gemaakt van een aantal softwarepakketten ter ondersteuning van digitale dienstverlening en bedrijfsvoering. Hieronder valt het zaaksysteem e-Suite) en de burgerzakemodules. Hosting, beheer, onderhoud en doorontwikkeling van de eSuite zijn hierbij inbegrepen. Samenwerken in de vereniging van gemeenten zorgt, naast inkoopvoordeel, voor kennisdeling waardoor de leden elkaar verder helpen. Er nemen 33 gemeenten deel in Dimpact. De ledengroeidoelstelling is gerealiseerd, Dimpact vertegenwoordigt nu ruim twee miljoen inwoners. Er ligt een sterke focus op de lange termijn waarde creatie voor haar leden. De strategische koers is herijkt en begin 2018 door de ALV aangenomen. Ook heeft de governance een andere vorm gekregen. Naast de bestaande beheersactiviteiten, worden ook innovatie-activiteiten in gezamenlijkheid ontplooid: 'het innovatiespoor'. Daarin is Dimpact de innovatie-katalysator met doe- en opschalkracht voor en door gemeenten. Samen innoveren staat centraal.

Contractwaarde 2022: €???

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€2.350.000	Niet begroot	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€1.980.000	Niet begroot	Nog niet bekend
Resultaat	€171.915	-€127.076	Nog niet bekend
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

GR Veiligheidsregio IJsselland		
Vestigingsplaats:	Zwolle	
Website:	veiligheidsregio-ijsselland	
Programma:	Openbare Orde en Veiligheid	
Entiteit	GR	
Deelnemingspercentage:	9%	
Doel en openbaar belang:	Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Bij wet zijn gemeenten ondergebracht in 25 veiligheidsregio's om daarmee de slagkracht van de overheid bij rampen en zware ongevallen te verbeteren.	
Financieel risico:	<p>Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd en opgenomen in de programmabegroting.</p> <p>De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautospuiten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen.</p> <p>Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat het weerstandsvermogen €1,18 miljoen zou moeten bedragen. Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een weerstandsvermogen van €1,0 miljoen. Dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Aan de hand van ervaringen met risicomanagement de komende jaren pas definitieve uitspraken te doen over de eventuele aanpassing van de hoogte van de aan te houden reserve / weerstandscapaciteit.</p> <p>De zeggenschap in de Veiligheidsregio is 9% en het financieel belang 18,96%.</p>	

Toelichting: Voorafgaand aan de begroting 2017 is de verdeelmethodiek herzien. Door het algemeen bestuur is op 23 maart 2016 namelijk gekozen voor een combinatiemodel voor de verdeling van de kosten. De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectiveerde methodiek, te weten het gemeentefonds. In 2019 zou de verdeelmethodiek opnieuw worden geëvalueerd waarbij in principe het gekozen combinatiemodel gehandhaafd blijft. Er wordt alleen gekeken of het geobjectiveerde aandeel van het gemeentefonds in de verdeelmethodiek kan worden vergroot. Besluitvorming is uitgesteld om ontwikkelingen rondom de bestuurlijke opdracht om te komen tot een toekomstbestendige brandweer, de Wnra en dienstverband vrijwilligers inzichtelijk te krijgen. Verwachting is dat binnen een jaar de financiële gevolgen duidelijk worden en het gesprek over de gevolgen en eventuele herziening van de verdeelsleutel bij elkaar komen.

Voor Veiligheidsregio IJsselland blijft er nog een te realiseren taakstelling voor de ontoereikende BTW compensatie van structureel €130.000 (vanaf 2024). Dit nadeel is tijdens het proces van de regionalisering al in beeld gebracht.

Beleidsvoornemens 2022: In februari 2019 is de Strategische Beleidsagenda 2019-2023 “Samen werken aan veiligheid” vastgesteld. De beleidsagenda is opgesteld samen met medewerkers en vertegenwoordigers van gemeenteraden, bestuur en veiligheidspartners. De beleidsagenda kent doorwerking naar de begroting 2020-2023. Concrete uitwerking van thema's van de beleidsagenda gebeurt in jaarplannen van 2020-2023.

Binnen de brandweer en crisisbeheersing is een aantal ontwikkelingen gaande die ook in 2022 een vervolg zullen krijgen:

- N.a.v. Europese regelgeving zal de organisatievorm (waarbij brandweervrijwilligers gekazerneerd of geconsigneerd zijn) tegen het licht gehouden worden
- Er zullen nieuwe keuzes worden gemaakt over de organisatievorm en/of de aanstelling van vrijwilligers
- Op gebied van crisisbeheersing zal de integrale sturing worden versterkt
- Een samenvoeging van drie meldkamers in Oost-Nederland . Deze samenvoeging is begin 2023 een feit en vereist voorbereiding op gebied van personeel, middelen en werkprocessen.

In 2022 zal worden gewerkt aan een nieuw strategisch beleidsplan voor de periode 2023-2026.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022: €7.341.205

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€5.460.349	€5.217.065	€5.089.905
Vreemd vermogen	€32.544.539	€36.138.000	€32.623.000
Resultaat	€1.864.000	€0	€0

Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

GR Regio Stedendriehoek	
Vestigingsplaats:	Twello
Website:	regiostedendriehoek
Programma:	Burger en Bestuur
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	24%
Doel en openbaar belang:	Doelstelling van de regio Stedendriehoek is het behartigen van de gemeenschappelijke en regionale belangen van de deelnemende gemeenten. En het samen met belangengroepen, maatschappelijke organisaties en private partijen bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en een versterking van het vestigingsklimaat in algemene zin. Een schone toekomst en een sterk vestigingsklimaat: dat zorgt voor welvaart en welzijn in onze regio. Vanuit deze gezamenlijke drijfveren werken overheden, ondernemers, onderwijs en onderzoek samen in en aan de Cleantech Regio. Er zijn geen gemeentelijke bevoegdheden overgedragen aan de regio.
Financieel risico:	Het weerstandsvermogen van de regio is niet groot maar toereikend. De financiële risico's zijn beperkt en er is geen lang vreemd vermogen aangetrokken. Mocht de regio onverhoopt niet aan haar verplichtingen kunnen voldoen, moet teruggevallen worden op deelnemende gemeenten.
Toelichting:	Aan deze GR wordt deelgenomen door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Brummen, Epe, Lochem, Heerde en Voorst. De regio verdeelt de kosten over de deelnemende gemeenten via de verdeelsleutel "inwonertal". Het Deventer aandeel in die kosten is ongeveer 24%. Wettelijk is geregeld dat de gemeenten bijspringen als de regio niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Aan de GR nemen 8 gemeenten deel. Het stemrecht is op basis van het inwonertal. Zeggenschap is daarmee 23%.
Beleidsvoornemens 2022:	De komende periode ligt prioriteit bij de realisatie van de Regiodeal en verder zijn de taken gebaseerd op "De Agenda Stedendriehoek 2019-2023". Daarnaast wordt uitdrukkelijk de samenwerking met partners uit bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties gezocht. Samen is de nieuwe koers van de regio bepaald met daarin een belangrijke rol voor de stichting Strategische Board. Inmiddels is er gestart met het "regionaal Perspectief 2030" waarin we in één overzicht het grotere verhaal te vertellen. Dat doen we met een tekening van de regio, waarin iedereen zich kan herkennen en die inspiratie biedt. Daarnaast komt er later dit jaar ook een uitvoerings- en investeringsplan.
Contractwaarde 2022:	
Bijdrage GR 2022:	€292.642

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€172.600	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€2.089.739	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€172.600	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

GR Omgevingsdienst IJsselland				
Vestigingsplaats:	Wijhe			
Website:	rud			
Programma:	Milieu en Duurzaamheid			
Entiteit	GR			
Deelnemingspercentage:	8%			
Doel en openbaar belang:	Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van vergunningverlening, toezicht houden en handhaving van de milieuwetgeving.			
Financieel risico:	In juni 2018 zijn door het Algemeen Bestuur de nota "Kaders weerstandsvermogen" en nota "weerstandsvermogen" vastgesteld. De laatst genoemde nota gaat in op de bepaling van de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomangement en de risico inventarisatie. De risico-inventarisatie resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van €311.000 en bedraagt hiermee ongeveer 3% van de begroting.			
Toelichting:				
Beleidsvoornemens 2022:	De Omgevingsdienst maakte in 2021 een Plan van Aanpak waarbij ze in 5 sporen werken aan een efficiënte en ingerichte organisatie die financieel in control is en focust op een rendementsverbetering van de beschikbare capaciteit. De komende periode zal een voorstel worden gedaan voor de herijking van de financieringsgrondslagen, met ingang van 2023. Daarnaast vraagt de implementatie van de Omgevingswet de komende jaren veel aandacht.			
Contractwaarde 2022:				
Bijdrage GR 2022:	€1.449.327			
Subsidie 2022:				
Dividend 2022:				
Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€639.855	€315.690	€315.690
Vreemd vermogen		€1.409.109	€1.882.785	€1.751.181
Resultaat		€312.837	€0	€0

Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) IJsselland	
Vestigingsplaats:	Zwolle
Website:	ggd
Programma:	Meedoen
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	9 %
Doel en openbaar belang:	<p>Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daarbij richt de GGD zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid onder inwoners.</p> <p>GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland. Samenwerking in de regio IJsselland door uitvoering van de Wet publieke gezondheid en richt zich op jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, monitoring van gezondheid en advies over gezondheidszorg aan gemeenten, zorg voor publieke gezondheid bij crisis en rampen. Volgens de wet moeten GGD' en dezelfde gebiedsindeling bevatten als de gemeenten die samen de Veiligheidsregio vormen.</p>
Financieel risico:	<p>Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. In 2019 is de notitie Risicomanagement en weerstandsvermogen geactualiseerd.</p> <p>Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de gemeente Deventer klein. Risico's voor de GGD zijn o.a. faillissement van toeleveranciers, claims, extra inzet medewerkers bij uitbraak infectieziekte en boventallig personeel bij beëindiging of afnemende activiteiten.</p> <p>Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Het weerstandsvermogen is met een ratio van 1,4 goed. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland en het beschikbare weerstandsvermogen is het risico voor de gemeente Deventer klein.</p>
Toelichting:	<p>In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD IJsselland. Elke gemeente heeft 1 stem. De zeggenschap in de GGD is daarmee afgerond 9%. Het financieel belang van Deventer in de GGD is echter 18,3%.</p>

Beleidsvoornemens 2022: In de raadstafel van 11 maart 2020 is de gemeenteraad door de GGD geïnformeerd over de verwachte ontwikkelingen in 2021. Ook in 2021 wordt uitvoering gegeven aan de Agenda Publieke gezondheid “Beweging vanuit eigen regie” van de 11 gemeenten in IJsselland. De uitwerking vindt plaats in vijf programmalijnen: “Versterken Publieke Gezondheid”, “Jeugd en Kansrijke start”, “Psychische Gezondheid”, “Gezonde leefomgeving” en “Gezond ouder worden”.
In de ontwikkelingsbrief 2022 schrijft de GGD dat er de komende tijd nog veel onderzoek wordt gedaan naar de impact van de Coronapandemie op de samenleving. Naast alles wat er nodig is om het coronavirus te bestrijden, zijn er ook onomkeerbare ontwikkelingen in gang gezet. Dit betekent ook dat we op een andere manier zullen kijken naar en denken over gezondheid.

Contractwaarde 2022: €123.636 (maatwerk JGZ)

Bijdrage GR 2022: €3.800.000

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€2.916.000	€1.418.000	€1.500.000
Vreemd vermogen		€5.047.000	€4.802.000	€4.550.000
Resultaat		€293.000	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:				
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				

GR Vervoerscentrale Stedendriehoek	
Vestigingsplaats:	Lochem
Website:	Plusov
Programma:	Meedoen
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	11 %
Doel en openbaar belang:	Samenwerking in de regio Stedendriehoek om ervoor te kunnen zorgen dat inwoners in staat zijn om zich, naast het openbaar vervoer, zelfstandig en tegen een redelijk tarief te verplaatsen met een vorm van aanvullend openbaar vervoer of via het doelgroepenvervoer.
Financieel risico:	<p>In de begroting staan de financiële risico's vermeld. Als één van deze risico's zich voordoet, kan dit leiden tot onrust bij reizigers en extra kosten voor gemeenten. De vervoercentrale heeft weinig financiële ruimte in de begroting om die risico's op te vangen. Als de vervoercentrale niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, moeten de deelnemende gemeenten daarvoor betalen.</p> <p>Met één vervoerder is er nog een geschil over de afrekening van de vervoerskosten 2018/2019. De vervoerder heeft een claim ingediend en PlusOV heeft daarop een tegenvordering ingediend. Het risico bestaat dat PlusOV een door de rechter nader vast te stellen bedrag moet betalen aan de vervoerder. Tevens bestaat het (positieve) risico dat de vervoerder een door de rechter nader vast te stellen bedrag aan PlusOV moet betalen. De verwachting is dat de rechtbank hierover in de zomer 2021 een uitspraak doet.</p> <p>Per 1 augustus 2019 maken drie gemeenten, waaronder Deventer, geen gebruik meer van het route gebonden vervoer via PlusOV. In januari 2020 is er met de deelnemende gemeenten overeenstemming bereikt over de daaruit voortvloeiende uittredingskosten. Tegelijkertijd is besloten om circa €700.000 te storten in de bestemmingsreserve optimalisatiekosten, bedoeld voor knelpunten in de efficiency en voor verbetermaatregelen voor het vervoer van PlusOV. Een deel van de uittredesom is in 2020 betaald en het restant zal Deventer conform vastgesteld schema in 2022 uitbetalen.</p>
Toelichting:	
Beleidsvoornemens 2022:	De komende jaren staan in het teken van het verder verlagen van de organisatie- en vervoerskosten, waarbij in 2021 de focus komt te liggen op het vraagafhankelijk vervoer. Twee grote aanbestedingen vormen hiervoor de basis. De eerste is een nieuw planningssysteem voor het vraagafhankelijk vervoer. De tweede aanbesteding betreft de inkoop van taxicapaciteit in het vraagafhankelijk vervoer.
Contractwaarde 2022:	€1.375.893

Bijdrage GR 2022: €424.449

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€620.920	€600.920	€571.858
Vreemd vermogen		€7.227.443	€3.580.000	€3.879.531
Resultaat		€160.030	-€250.000	€100.469
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:				
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland

Vestigingsplaats: Zwolle

Website: [bedrijfsvoeringsorganisatie-regionale-jeugdzorg](https://bedrijfsvoeringsorganisatie-regionale-jeugdzorg.nl)

Programma: Jeugd en Onderwijs

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 9 %

Doel en openbaar belang: Samenwerking van 11 gemeenten in de regio IJsselland voor gezamenlijke inkoop van de jeugdzorg en de informatievoorziening daarover. Het betreft hier een uitvoeringsorganisatie. Besluitvorming ten aanzien van beleid is verantwoordelijkheid van de lokale deelnemende gemeenten. Het bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid.

Financieel risico: Financieel risico ten aanzien van de bedrijfsvoeringsorganisatie is zeer beperkt omdat het kleine organisatie betreft met deels personele detacheringen.

Toelichting: Er nemen 11 gemeenten deel in de gemeenschappelijke regeling. Zeggenschap is derhalve afgerond 9%. Het financieel aandeel in de begroting is gebaseerd op de maatschappen conform de eerdere verdeling van het rijksbudget voor Jeugd, afgerond 21%. De GR heeft geen eigen vermogen. De GR taken worden jaarlijks met voorschotten door de deelnemende gemeenten betaald en aan het eind van het jaar worden de gerealiseerde uitgaven met gemeenten afgerekend. Het exploitatiesaldo van de begroting en jaarrekening van de GR is daarmee jaarlijks nihil.

Beleidsvoornemens 2022: De samenwerking tussen de elf IJssellandse gemeenten heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld van het gezamenlijk organiseren en uitvoeren van een deel van de taken van de Jeugdwet, naar een samenwerking waarin gemeenten daarnaast meer en meer van elkaar willen leren op het gebied van beleid en uitvoering. In 2021 heeft het bestuurlijk overleg ingestemd met de Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025. Deze ligt op dit moment ter besluitvorming bij de gemeenteraden. Het aankomende jaar gaan gemeenten en het RSJ IJsselland samen met aanbieders, ouders en jeugdigen verder met de uitwerking van belangrijke thema's in de visie, zoals bovenregionale samenwerking, de aanpak van wachtlijsten en het beheersen van de kosten van jeugdhulp. Deze thema's zijn verder uitgewerkt in de Regioagenda Jeugdhulp IJsselland 2021-2022.

Eind september 2019 is het RSJ IJsselland (hierna RSJ) in samenwerking met de 11 gemeenten gestart met het project 'doorontwikkeling inkoopmodel IJsselland'. Doel is om de gehele jeugdhulp in de regio IJsselland, met uitzondering van Jeugdbescherming en jeugdreclassering, opnieuw in te kopen en te contracteren. Onder meer als gevolg van Corona is eerder besloten om het project uit te stellen, waarbij 1 januari 2022 de nieuwe ingangsdatum van de contracten werd. In maart 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de definitieve inkoopstrategie specialistische jeugdhulp.

Als gevolg van recente landelijke ontwikkelingen (rapport commissie Sint, jurisprudentie over reële tarieven) en reacties van aanbieders op de tarieven, is besloten de aanbesteding te pauzeren. Over de nieuwe ingangsdatum wordt nog nagedacht, hier moet nog een besluit over worden genomen.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022: €380.285

Subsidie 2022: €1.915.771

Dividend 2022:

Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€0	€0	€0
Vreemd vermogen		€2.713.042	€0	€0
Resultaat		€0	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:				
Garantie 31-12-2022:				
Lening 31-12-2022:				

GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Sallcon (Konnected)

Vestigingsplaats: Deventer

Website: [sallcon](http://sallcon.nl)

Programma: Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 50%

Doel en openbaar belang: Werkvoorziening voor mensen met een arbeidshandicap, re-integratie van werklozen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Begeleider en bemiddelaar bij gesubsidieerde arbeid.

Financieel risico: Door de afbouw van de rijksbijdrage WSW worden in de eerste jaren van het meerjarenperspectief exploitatieverliezen geleden die met inzet van reserves (GR en BV tezamen) kunnen worden afgedekt. Prognose is dat vanaf 2025 positieve resultaten kunnen worden gerealiseerd. Specifiek risico is de financiële effecten op de exploitatie wegens coronamaatregelen. In 2020 was het netto financieel effect daarvan , na rijksbijdrage, beperkt.

Toelichting: Sallcon GR is een GR bedrijfsvoeringorganisatie van de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe. De GR heeft haar bedrijfsmatige activiteiten in haar 100% dochteronderneming KonnecteD BV belegd. Naast de gebruikelijke bedrijfsvoering risico's kent dit bedrijf een bijzonder financieel risico. Dat is het risico wegens de Rijks bezuiniging op de sociale werkvoorziening en de invoering van de Participatiewet. KonnecteD (GR en BV tezamen) heeft vrij beschikbaar weerstandsvermogen van €9,4 miljoen, dat kan worden ingezet voor dekking van de nadelige exploitatieresultaten die met name het gevolg zijn van Rijkskortingen. Prognose is dat KonnecteD tot 2025 exploitatienadelen ten laste van haar reserve moet brengen. Vanaf 2025 wordt een sluitende exploitatie voorzien.

De GR-Sallcon is 100% aandeelhouder van KonnecteD BV. De deelnemende gemeenten Olst-Wijhe en Deventer hebben in die zin geen rechtstreekse deelneming in KonnecteD BV. De gepresenteerde financiële gegevens bestaan uit een optelling van het eigen- en vreemd vermogen van Sallcon GR en KonnecteD BV tezamen. Daarnaast zijn de exploitatieresultaten van KonnecteD BV gepresenteerd. Sallcon GR heeft immers bedrijfsmatige activiteiten in KonnecteD BV belegd waardoor de GR zelf jaarlijks een vrijwel budgettair neutrale exploitatie heeft.

Beleidsvoornemens 2022: KonnecteD BV is een netwerkwerkorganisatie met een toekomstbestendige werkleersetting en heeft de aansluiting op en met de arbeidsmarkt. De belangrijkste uitdaging voor de toekomst is het creëren van voldoende werkgelegenheid voor bestaande en nieuwe doelgroepen.

KonnecteD heeft in 2020 een nieuw Ondernemingsplan vastgesteld met bijpassende meerjarige begroting waarin is opgenomen dat het bedrijf verder zal transformeren van een klassiek SW – bedrijf (de instroom in de SW is gestopt) naar modern Werkleerbedrijf voor het uitvoeren van de Participatiewet. Dit vraagt investeringen in nieuwe Werk-Leer Routes voor nieuwe instroom vanuit de Participatiewet en de arbeidstoekomst voor de huidige SW populatie kan daarmee beter worden geborgd. Er is een intensief traject gestart om te komen tot een Transformatieplan KonnecteD. Hierin worden twee prioriteiten benoemd: integratie van het oude Sallcon en het oude Deventer Werk talent in één KonnecteD (hieronder valt ook monitoring en sturing) en bijpassend leiderschap en cultuur. De raad is hierover met een raadsmededeling van 6 juli 2021 geïnformeerd.

Contractwaarde 2022: €4.945.069

Bijdrage GR 2022: €60.000

Subsidie 2022: €15.486.55

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€17.280.000	€15.870.000	€14.675.000
Vreemd vermogen	€7.644.000	€5.984.000	€6.514.000
Resultaat	-€1.166.000	-€1.337.000	-€1.195.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

GR Historisch Centrum Overijssel				
Vestigingsplaats:	Zwolle			
Website:	historischcentrumoverijssel			
Programma:	Kunst en Cultuur			
Entiteit	GR			
Deelnemingspercentage:	33%			
Doel en openbaar belang:	De GR voert het beheer en advies over gemeentelijke- en rijksarchiefbescheiden en -collecties. Daarnaast zijn er publiekstaken gericht op ontsluiting van de archieven, zoals tentoonstellingen, websites e.d. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, aanvullend in een vierjarig activiteitenplan. Naast Deventer zijn Zwolle en de Rijksoverheid (ministerie van OCenW) deelnemer.			
Financieel risico:	Het weerstandsvermogen is toereikend. Financiële risico's zijn beperkt.			
Toelichting:				
Beleidsvoornemens 2022:	Binnen de programmalijn erfgoed laat HCO Stadsarchief Deventer zich in de beleidsperiode 2021-2024 leiden door één drijvende ambitie: excelleren in het beheer en toegankelijk maken van analoge erfgoedcollecties. Er zijn drie functies die aan de door ons beheerde collecties verbonden zijn: Houdbaar, Bruikbaar en Zichtbaar. De collecties zijn uniek en onvervangbaar en daarom is het een kerntaak om ze zo goed mogelijk fysiek te behouden voor onze en toekomstige generaties. De toegevoegde waarde ontstaat echter vooral als mensen de collecties gaan gebruiken; dat willen we dan ook optimaal faciliteren, zonder drempels en met een stevige nadruk op digitaal.			
Contractwaarde 2022:				
Bijdrage GR 2022:	€1.206.636			
Subsidie 2022:				
Dividend 2022:				
Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€1.925.336	€2.605.400	€3.164.988
Vreemd vermogen		€2.611.011	€2.395.300	€2.400.300

Resultaat	€730.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

NV Centrumgarage Deventer				
Vestigingsplaats:	Deventer			
Website:	centrumgarage-deventer			
Programma:	Leefomgeving			
Entiteit	NV			
Deelnemingspercentage:	5 %			
Doel en openbaar belang:	Exploitatie van de parkeergarage Sijzenbaan, nabij het winkelgebied van de binnenstad.			
Financieel risico:	Risico is dat het winkelaanbod in de binnenstad afneemt en bezoekersaantal (en de omzet en het resultaat van de centrum garage) terugloopt. Specifiek risico is een tijdelijke daling van het bezoekersaantal wegens coronamaatregelen.			
Toelichting:	De gemeente Deventer bezit circa 5% van de aandelen in deze vennootschap. De overige aandeelhouders zijn binnenstadondernemers en particulieren. In beginsel loopt de gemeente risico op verlies van het ingebrachte risicodragend kapitaal ad €39.600 en op de structurele dividendraming (geraamd is €19.000 maar in voorgaande jaren reeds meer ontvangen (2019: €51.000 en 2020 €34.000).			
Beleidsvoornemens 2022:	Het nog aantrekkelijker maken van de parkeervoorziening is en blijft een doelstelling van de NV.			
Contractwaarde 2022:				
Bijdrage GR 2022:				
Subsidie 2022:				
Dividend 2022:	€19.000			
Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		€1.158.737	Niet begroot	Niet begroot
Vreemd vermogen		€946.150	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat		€526.226	Niet begroot	Niet begroot
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€39.552 (€39.552)
Garantie 31-12-2022:	
Lening 31-12-2022:	

NV Vastgoed Milieucentrum Deventer

Vestigingsplaats: Deventer

Website: [ulebelt](http://ulebelt.nl)

Programma: Milieu en Duurzaamheid

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 49,50%

Doel en openbaar belang: Realiseren, in stand houden en beheren van de accommodatie voor een milieucentrum annex kinderboerderij.

Financieel risico: Per 1-7-2021 is het vastgoed van de NV aan de gemeente overgedragen. In 2021 wordt de NV geliquideerd.

Toelichting: De NV heeft de exploitatie over het eerste half jaar van 2021 gevoerd. In de balans van de jaarrekening 2020 zijn daartoe al verplichtingen en rechten over dat eerste half jaar meegenomen.

Beleidsvoornemens 2022: Liquidatie van de NV in 2021.
De gemeente krijgt haar aandelenkapitaal ad €272.268 teruggestort. Omdat bij oprichting van de NV het destijds gestorte aandelenkapitaal als verlies is genomen in de exploitatie van de gemeente en er aldus geen geactiveerd aandelenkapitaal op de balans staat, kan het teruggestorte aandelenkapitaal als reserve worden aangemerkt. Een deel van die reserve moet als onderhoudsreserve worden bestemd. De hoogte van de aan te houden onderhoudsreserve wordt bepaald door een nieuw meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) op basis van de door de gemeente gehanteerde conditiescore methodiek NEN2767 op te stellen inclusief een vervangingsschema voor de activa. Daarna (tweede helft van 2021) wordt duidelijk of en in welke mate een deel van de reserve zou kunnen vrijvallen ten gunste van of de algemene middelen of verduurzaming van de objecten. Daartoe wordt t.z.t. een voorstel voorgelegd. Tot die tijd worden de middelen gereserveerd.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€571.097	Niet bekend	N.v.t.

Vreemd vermogen	€33.877	Niet bekend	N.v.t.
Resultaat	-€175.816	€0	N.v.t.
Bron	Jaarrekening	Prognose	Geliquideerd
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€272.268 (€0)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

NV Sportbedrijf Deventer	
Vestigingsplaats:	Deventer
Website:	sportbedrijfdeventer
Programma:	Meedoen
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	100%
Doel en openbaar belang:	Stichten, beheren, exploiteren en in stand houden van binnensportaccommodaties (De Scheg, Borgelerbad, sporthallen/gymzalen).
Financieel risico:	<p>Op basis van een risicoscan is het benodigd weerstand vermogen voor de NV vastgesteld. Als subsidieverstrekker zorgt de gemeente voor een stuk borging van de continuïteit van deze vennootschap. Een substantieel ander deel zal van de gebruikers (opbrengsten) moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke voorzieningen en het is voor de vennootschap een uitdaging om te blijven zorgen voor een aantrekkelijk aanbod tegen marktconforme / concurrerende prijzen in het belang van het op niveau houden van het gebruik.</p> <p>De jaarrekening 2019 laat een weerstandsvermogen van afgerond €1,0 miljoen zien. Het beoogd benodigd weerstandsvermogen (vastgesteld op €656.000) is daarmee gerealiseerd. In 2021 wordt wederom een risicoscan uitgevoerd en op basis daarvan wordt het benodigd weerstandsvermogen geactualiseerd. In die actuele risicoscan zal ook het minimaal benodigde en beschikbaar te houden liquidatiesaldo een plaats moeten krijgen. Constatering is dat het liquiditeitsaldo van het sportbedrijf zeer marginaal is (€249.000 eind 2019 en ook eind 2020 daaromtrent als rekening wordt gehouden met het opschonen van de balansposten "vooruit ontvangen en nog te betalen"). Wegens de financiële effecten van coronamaatregelen is het liquiditeitsaldo eind 2020 maar net positief gebleven en ook voor 2021 ziet het er niet positief uit. De eerder begrote toename van het liquiditeitsaldo naar €1,1 miljoen in 2023 zal daardoor niet worden gerealiseerd. De actuele risicoscan en actueel te maken benodigd weerstandsvermogen zal t.z.t. met de gemeenteraad worden gedeeld. Effect van de coronamaatregelen (sluiting) is dat over 2020 een financieel nadeel van €150.000 is opgetreden waarvoor de gemeente een aanvullende financiële bijdrage heeft verstrekt. Ook in 2021 zal beroep op de gemeente worden gedaan is de verwachting indien de rijksbijdrage voor corona-effecten ontoereikend zal blijken te zijn.</p>
Toelichting:	

Beleidsvoornemens 2022: Eind 2019 is de strategische visie High Five 2020 van de NV Sportbedrijf Deventer geactualiseerd. Aanleiding voor het vervroegd actualiseren van de strategische visie is het nieuwe Meedoen Sportbeleid 2020-2030 “Samen sporten maakt sterk”, Het Nationaal Sportakkoord, de Toekomstverkenning sport (vanuit het Sociaal Cultureel Planbureau en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu).
Een visie voor de toekomst van De Scheg wordt in het najaar van 2021 uitgewerkt en in de eerste helft van 2022 met het college en de raad besproken. Die vast te stellen visie wordt de basis voor (vervangings)investeringen in De Scheg.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022: €4.191.996

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€1.030.310	€689.123	€881.788
Vreemd vermogen	€18.232.479	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€42.164	€341.187	€192.665
Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€90.756 (€0)		
Garantie 31-12-2022:	€1.394.324		
Lening 31-12-2022:	€13.589.050		

NV Bergkwartier				
Vestigingsplaats:	Deventer			
Website:	nvbergkwartier			
Programma:	Kunst en Cultuur			
Entiteit	NV			
Deelnemingspercentage:	17,50%			
Doel en openbaar belang:	Aankoop, restauratie en verhuur van monumentale en karakteristieke panden binnen de gemeente Deventer en aangrenzende gemeenten.			
Financieel risico:	Het belang van de gemeente Deventer in deze NV is circa 16,2% van het totale aandelenkapitaal. De andere grote aandeelhouders zijn bank- en verzekeringsinstellingen, beleggingsfondsen en Deventer stichtingen. Het financieel risico van de gemeente beperkt zich tot het ingebrachte aandelenkapitaal.			
Toelichting:	In het Strategische Plan van de NV (vastgesteld in 2017) werd een versterking van de financiële positie in gang gezet. Inmiddels wordt vanaf 2019 weer structureel dividend uitgekeerd . Het meerjarige perspectief (AvA juli 2020) beschrijft dat de liquiditeit vanaf 2024, naar verwachting, weer ruimte geeft om extra uitkeringen te doen van het achterstallig dividend, jaarlijks 1/3 deel van het achterstallig dividend. Deventer 3 x €34.000.			
Beleidsvoornemens 2022:	Met het verder verstevigen van het financieel fundament volgens het Strategisch Plan en het in 2021 vastgestelde meerjarige plan kan de NV Bergkwartier zich weer nadrukkelijk richten op haar strategische doelen voor behoud (en herontwikkeling) van historisch waardevol erfgoed in de stad en de omgeving. Daaronder begrepen inhaal van achterstallig onderhoud, verwijdering asbest en verduurzaming. Voor de verhandelbaarheid van de aandelen, inclusief de aandelen aan toonder, is een nieuwe visie gewenst. Er is veel belangstelling voor aandelen Bergkwartier. Directeur en RvC bezinnen zich op een eventuele andere vorm, bijvoorbeeld certificaten of obligaties.			
Contractwaarde 2022:				
Bijdrage GR 2022:				
Subsidie 2022:				
Dividend 2022:	€77.000			
	Financiële gegevens	2020	2021	2022

Eigen vermogen	€40.049.568	Niet begroot	Niet begroot
Vreemd vermogen	€30.870.001	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat	€449.771	€529.000	€667.000
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €1.561.004 (€1.561.004)			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

NV Deventer schouwborg		DEVENTER SCHOUWBURG
Vestigingsplaats:	Deventer	
Website:	deventerschouwborg	
Programma:	Kunst en Cultuur	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	77,50%	
Doel en openbaar belang:	Aanbieden van een breed en gevarieerd programma van (professionele) podiumkunst voor stad en regio.	
Financieel risico:	<p>In het totale aandelenkapitaal van deze vennootschap van afgerond €420.000 neemt de gemeente Deventer voor €325.260 deel. De andere aandelen zijn in handen van negen Deventer bedrijven. Het aandelenkapitaal van de gemeente in de NV is niet geactiveerd. Over dat bedrag loopt de gemeente aldus geen financieel risico meer. De gemeente subsidieert de schouwborg met een substantieel jaarbedrag, subsidie voor zowel de erfpacht van de huisvesting als programmeringskosten. Een substantieel ander deel van de dekking van deze kosten zal uit opbrengsten van de schouwborg moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke maatschappelijke voorzieningen. Het borgen van de continuïteit van de schouwborg is nog steeds een actueel vraagstuk voor de gemeente.</p> <p>Specifiek risico voor de schouwborg zijn de financiële nadelen die voortvloeien uit de coronamaatregelen (sluiting waardoor omzetverlies en het ontstaan van negatieve resultaten). In 2020 heeft de gemeente daarvoor €300.000 aanvullende financiële bijdrage verstrekt t.b.v. liquiditeitssteun waarbij is overeengekomen dat dit in juni 2021 zou worden terug betaald. Vanwege de liquiditeitspositie heeft Deventer Schouwborg hier uitstel van betaling voor aangevraagd tot 31 december 2021. Op basis van de geactualiseerde begroting 2021 verwacht Deventer Schouwborg een exploitatie tekort van €280.000, voornamelijk als gevolg van niet doorgaan van voorstellingen, gedeerde horeca omzet en sponsoring. In 2021 wordt met een aanvullende subsidie middels kwijtschelding van €280.000 beroep op de gemeente gedaan.</p> <p>Voor aanvulling van het weerstandsvermogen van DS is op basis van de eerdere aanvraag van DS in mei 2019 in de stand van de generieke weerstandsreserve alvast rekening gehouden met het verstrekken van eenmalige subsidie van €260.000. Omdat de schouwborg nog geen sluitende meerjarenbegroting 2020-2023 heeft vastgesteld heeft de gemeente nog geen definitief besluit genomen over de financiering met gemeenteleningen van vervangingsinvesteringen en het aanvullen van het weerstandsvermogen van de schouwborg.</p>	

Toelichting: Naast het verzoek om aanvullende financiering ad €1.254.650 voor vervangingsinvesteringen, heeft NV Deventer Schouburg (DS) een verzoek ingediend voor eenmalige subsidie (RM 22/5/2019) voor de jaren 2019, 2020 en voor aanvulling van het weerstandsvermogen. Voor 2019 is €180.000 aanvullende subsidie beschikbaar gesteld en voor 2020 € 90.000 plus in de Eerste Kwartaalrapportage 2020 € 200.000 (totaal voor 2020 €290.000) en €90.000 voor 2021 voor behoud van het prestatieniveau in 2020 en 2021.
Voor aanvulling van het weerstandsvermogen van DS is op basis van de eerdere aanvraag van DS in mei 2019 in de stand van de generieke weerstandsreserve alvast rekening gehouden met het verstrekken van eenmalige subsidie van €260.000.

Omdat de schouburg nog geen meerjarenbegroting 2020-2023 heeft vastgesteld heeft de gemeente nog geen definitief besluit genomen over de financiering met gemeenteleningen van vervangingsinvesteringen en het aanvullen van het weerstandsvermogen van de schouburg. Zonder een vastgestelde meerjarige begroting heeft de accountant van de schouburg over de jaarrekening 2017 en 2018 en 2019 nog geen (goedkeurende) verklaring afgegeven. De accountantsverklaring volgt pas als de accountant een beeld heeft over de continuïteit van de schouburg in meerjarig perspectief.

In de gepresenteerde stand van het eigen vermogen 31-12-2019 is al rekening gehouden met de toezegging van de gemeente om het weerstandsvermogen met €260.000 aan te vullen.

Beleidsvoornemens 2022: Eind 2021 neemt de gemeenteraad een definitief besluit over het plan (voor de realisatie van investeringen in) De Nieuwe Keizer. Met de realisatie daarvan wordt een sluitende meerjarige exploitatie voorzien.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022: €1.749.557

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€352.759	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€1.587.178	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	-€94.932	-€280.000	Nog niet bekend
Bron	Concept jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€325.360 (€0)		

Garantie 31-12-2022:	
Lening 31-12-2022:	

NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer				
Vestigingsplaats:	Deventer			
Website:	nvvastgoedmaatschappij			
Programma:	Kunst en Cultuur			
Entiteit	NV			
Deelnemingspercentage:	100%			
Doel en openbaar belang:	Ontwikkeling en beheer van sociaal-cultureel maatschappelijk vastgoed.			
Financieel risico:	In 2021 is het vastgoed van de NV overgedragen aan de gemeente. De NV wordt in 2021 geliquideerd.			
Toelichting:	Huurders hebben in 2020 wegens coronamaatregelen huurachterstand opgelopen. Om de daardoor bij de NV ontstane liquiditeitsproblematiek tijdelijk op te lossen heeft de gemeente eind 2020 een kasgeldlening verstrekt van €910.000. Bij brief van januari 2021 heeft de directeur van de NV MVD gemeld dat voor huurachterstanden een voorziening voor mogelijk oninbare huren ad €770.000 wordt opgenomen. In die zin is de verstrekte lening van de gemeente aan de NV mogelijk ook deels als oninbaar te benoemen. Dat zal in de eerste helft van 2021 moeten blijken als de gemeente in gesprek gaat met de organisaties die huurachterstanden hebben. Bij de gemeente is voor de mogelijk oninbare huren een reserve voor financiële nadelen wegens corona beschikbaar. Nadere voorstellen over oplossing van de financiële problematiek wegens huurachterstanden volgt in 2021. De jaarrekening 2020 wordt in de tweede helft van 2021 tegelijk met de liquidatiebalans ter vaststelling aangeboden.			
Beleidsvoornemens 2022:	De panden zijn aanvang 2021 aan de gemeente overgedragen. In de eerste helft van 2021 wordt de NV formeel geliquideerd.			
Contractwaarde 2022:				
Bijdrage GR 2022:				
Subsidie 2022:				
Dividend 2022:				
Financiële gegevens		2020	2021	2022
Eigen vermogen		Nog niet bekend	Nog niet bekend	€0
Vreemd vermogen		Nog niet bekend	Nog niet bekend	€0

Resultaat	Nog niet bekend	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Opheffing in 2021	In 2021 opgeheven
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €23.005.950 (€22.610.572)			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022: €18.504.584			

NV Luchthaven Teuge		
Vestigingsplaats:	Teuge	
Website:	teuge-airport	
Programma:	Economie en Internationaal Beleid	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	25%	
Doel en openbaar belang:	Exploitatie van een luchthaven voor zakelijke en recreatieve burgerluchtvaart.	
Financieel risico:	<p>Algemeen risico is dat vliegbewegingen achterblijven bij de raming, minder havengelden worden ontvangen en daardoor negatieve exploitatieresultaten worden behaald.</p> <p>Specifieke risico's zijn de geplande laagvliegroutes Lelystad tot 2023 en de herindeling van het luchtruim vanaf 2023.</p> <p>Ander specifiek risico komt uit de coronamaatregelen van het rijk (sluiting vliegverkeer).</p>	
Toelichting:	<p>De aandelen van deze NV zijn in handen van de gemeenten Apeldoorn (circa 54,5%), Deventer (circa 25%), Zutphen (circa 11,5%) en Voorst (circa 8,5%). De NV voorziet in haar financiering vanuit een private bank. De inbreng van de vier deelnemende gemeenten in de NV betreft de inbreng van het aandelenkapitaal en de garantstelling van die aandeelhouders (Deventer, Voorst en Zutphen) voor een lening vanuit de gemeente Apeldoorn van €71.000 met een looptijd van 3 jaar (aflossing per 31-12-2020). Het aandeel van Deventer in deze garantstelling is afgerond 25% (€17.750).</p> <p>Eind 2015 is een toekomstvisie voor de luchthaven aangeboden. Door de het besluit over de vliegroutes van Lelystad Airport en de herziening van het luchtruim na 2023 is de toekomst visie van de luchthaven Teuge in heel ander daglicht komen te staan. Specifiek risico is dat het Nationaal Paracentrum hierdoor noodgedwongen zou moeten verhuizen waardoor de NV Luchthaven Teuge een aanzienlijke structurele inkomstenbron (50%) mis gaat lopen. Bij brief van 22-2-2019 heeft de Minister met een kamerbrief kenbaar gemaakt dat op 25-1-2019 maatwerk afspraken zijn vastgelegd tussen het ministerie, luchtverkeersleiding Nederland, Commando Luchtstrijdkrachten, Lelystad Airport, luchthaven Teuge en het parachutistencentrum over de periode tot aan herziening van het luchtruim. waardoor er gesprongen kan blijven in de afgesproken tijdblokken.</p> <p>Vanuit de Wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) heeft het Rijk Provinciale Staten van Gelderland opdragen een luchthavenbesluit op grond van de Wet luchtvaart te nemen. De aandeelhoudende gemeenten in de NV Luchthaven Teuge, waaronder de gemeente Deventer met een belang heeft van 25%, hebben uitgesproken het aantal vliegbewegingen te maximeren op 80.000. Dat heeft de NV Luchthaven Teuge als uitgangspunt gehanteerd voor de aanvraag van 22 mei 2020 om een nieuw luchthavenbesluit bij het bevoegd gezag de provincie Gelderland. In 2021 heeft de provincie uitwerking van scenario's voor besluitvorming van een nieuw Luchthavenbesluit in gang gezet.</p>	

Beleidsvoornemens 2022: Een exploitatieplan voor bedrijventerrein West (meerdere eigenaren) wordt door de NV opgesteld in samenspraak met gemeenten Voorst en Apeldoorn en Ontwikkelingsmaatschappij OostNL (Ministerie EZ en provincies Overijssel en Gelderland). De groei van bedrijvigheid versterkt de financiële positie van de luchthaven.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€1.341.663	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€1.488.349	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	€21.752	-€150.000	Nog niet bekend
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€489.857 (€489.587)		
Garantie 31-12-2022:	€17.750		
Lening 31-12-2022:			

Enexis Holding NV

Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch

Website: [enexis](https://www.enexis.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: NV

Deelnemingspercentage: 0,26 %

Doel en openbaar belang: Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Financieel risico:

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van bijna 2,9 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).

De gemeente is voor 0,2592% aandeelhouder in deze vennootschap. Het risico is beperkt tot dat percentage van het nominale aandelenkapitaal en het risico op het verlies van de dividend. Bij eerstgenoemd risico hoort de opmerking dat Enexis zich met bijna 50% eigen vermogen ruim boven de wettelijk geregelde ratio van minimaal 40% bevindt.

Bij het risico op het verlies van de structurele dividendraming hoort de opmerking dat Enexis Holding in een gereguleerde markt opereert, onder toezicht van de Energiekamer. Enexis moet rekening houden met de Aanwijzing van de minister van EZ dat de dividend pay-out ratio vanaf boekjaar 2011 maximaal 50% mag bedragen.

Door naleving van de financiële kengetallen en de handhaving van de credit rating-doelstelling wordt ruimschoots voldaan aan wettelijke verplichtingen (Besluit financieel beheer netbeheerders) inzake vermogensverhoudingen en kredietwaardigheid, alsmede aan de financiële convenanten uit bestaande financieringsovereenkomsten.

De financiële positie van Enexis wordt beïnvloed door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek. Er is veel geld nodig voor het toekomstbestendig maken van de energie-infrastructuur. Enexis moet proactief investeren om sneller duurzame opwek te kunnen aansluiten. Het huidige reguleringskader stimuleert echter niet tot dergelijke investeringen. Extra investeringen tellen namelijk pas in de volgende reguleringsperiode mee bij de vaststelling van de vergoedingen. Door deze vertraging wordt druk gelegd op de financiële ratio's van netwerkbeheerder Enexis. Bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) pleiten netbeheerders daarom voor aanpassing van de reguleringsmethodiek. De periode tussen kosten en vergoedingen moet verkort worden en het moet zeker zijn dat netbeheerders vergoeding ontvangen voor de kosten die zij maken. Dat geldt niet alleen voor de eigen investeringen, maar ook voor de stijgende inkoopkosten van TenneT (de aangewezen netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in Nederland). Desondanks heeft in Enexis in 2020 besloten tot versterking van het energienetwerk met een investering van €1,9 miljard om daarmee mede de energietransitie invulling te kunnen geven. De extra investeringen mag Enexis met enkele jaren vertraging, over een periode van 40 jaar, doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze investeringen moeten wel voorgefinancierd worden. Daarvoor heeft Enexis haar aandeelhouders in april 2020 gevraagd haar eigen vermogen met €500 miljoen te versterken waardoor het onder gunstige voorwaarden vermogen kan aantrekken op de kapitaalmarkt voor de benodigde extra investeringen in het energienetwerk. Eind 2020 heeft de gemeente Deventer besloten deel te nemen aan het verstrekken van een hybride converteerbare aandeelhouderslening voor een bedrag van €1,3 miljoen.

Toelichting:

Er zijn drie redenen om aan te nemen dat de dividenduitkering aan aandeelhouders van Enexis zal dalen:

1. De kapitaalmarktrente en de WACC dalen waardoor ook de toekomstige nettowinst zal dalen met mogelijk 50% en daarmee ook de dividenduitkering met 50% zal dalen;
2. De kosten van TenneT voor het hoogspanningsnet stijgen;
3. De extra investering van €1,9 miljard door Enexis. Om binnen het financieel beleid te blijven (met name behoud van rating A) betekent dit dat hiervan een derde vreemd vermogen en twee derde eigen vermogen nodig is. In totaal is dus tot 2030 ongeveer €1,3 miljard aan eigen vermogen nodig. Deels zal dat opgebouwd kunnen worden uit ingehouden winst en deels is een beroep worden gedaan op aandeelhouders (€500 miljoen).

Het geraamde dividend voor Deventer is €280.000 structureel. Financieel risico is een derving van 50%, €140.000 structureel. Als gevolg van de extra investeringen in de energietransitie en de doorberekening van de Tennet tarieven zal de winst 2021 en het vanaf 2021 te ontvangen dividend over de winst vanaf 2021 mogelijk substantieel lager zijn ten opzichte van 2019 en 2020. In de Eerste Kwartaalrapportage van 2021 is daarom het geraamde dividend voorlopig met €77.000 structureel verlaagd tot €203.000.

Volgens het door de AvA vastgestelde beloningsbeleid wordt beloond volgend de WNT (Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector). In 2019 startte een overgangsregime voor bezoldiging van twee leden van de Raad van Bestuur. Voor deze leden wordt de bezoldiging in 3 jaar tijd afgebouwd zodat per 2022 de dan geldende wettelijke norm wordt bereikt.

Beleidsvoornemens 2022:

De energietransitie is een systeemtransitie die de hele maatschappij aangaat. Om deze transitie te realiseren moet worden overgegaan van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem en op duurzame energiebronnen. Dit vraagt forse aanpassingen in energienetwerk en -dienstverlening. Bovengenoemde doelstellingen en strategieën van Enexis zijn hierop gericht.

Enexis ondersteunt gemeenten in de uitwerking van RES-en (RES= Regionale Energiestrategie). Daarbij geeft Enexis aan dat er nog belangrijke keuzes moeten worden gemaakt omdat er een mismatch is tussen de landelijke en regionale ambities (die in totaal optellen tot ruim boven de klimaatdoelen) en de (snelheid van de) uitvoerbaarheid ervan. Op nationaal-, provinciaal- en RES-niveau moeten keuzes gemaakt worden in de aanpak óf in de tijd. Wat doen we eerst, wat doen we later en wat gaan we niet aanleggen. Meer regie vanuit de overheid is gewenst en met heldere prioriteiten worden de voorwaarden gecreëerd om slimme keuzes te maken voor de inrichting van het energiesysteem van de toekomst.

Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode met ingang van 2022, waarvoor de ACM bepaalt hoeveel iedere netbeheerder voor diensten bij consumenten in rekening mag brengen, bereidt Enexis een nieuw strategisch plan voor dat wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voorbereiding gebeurt o.a. in dialoog met de stakeholders, waaronder de Aandeelhouderscommissie (AHC). ACM reguleert tarieven omdat netbeheerders monopolisten zijn. In de AHC is ook de Vegann (Vereniging van gemeenten aandeelhouders Enexis Noord-Nederland) vertegenwoordigd. Deventer is lid van de Vegann.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: €203.000

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€4.116.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€4.635.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€180.000.000	€100.000.000	€100.000.000
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€932.512 (€932.512)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Bank Nederlandse Gemeenten NV		
Vestigingsplaats:	Den Haag	
Website:	bngbank	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	0,5 %	
Doel en openbaar belang:	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. BNG levert financiële diensten, onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren.	
Financieel risico:	De gemeente Deventer bezit ongeveer 0,5% van de aandelen in deze vennootschap. De andere aandeelhouders zijn gemeenten, provincies en de staat. Het eigenaarschap van deze overheden én het in de statuten verankerde beperkte werkterrein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan de BNG zeer beperkt is. In lijn daarmee is het gemeentelijk risico op verlies van het ingebrachte kapitaal gering. Van het nominaal aandelenkapitaal van 292.313 aandelen tegen €2,50 is afgerond €60.000 geactiveerd.	

Toelichting:

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.

De nettowinst over 2020 is €221 miljoen. Met name het resultaat financiële transacties is wegens de Covid pandemie verder gedaald ten opzichte van eerdere jaren. Hoewel de pandemie invloed heeft op de kredietwaardigheid van de klanten van BNG heeft dit in 2020 niet geleid tot extra kredietvoorzieningen (in tegenstelling tot het jaar 2019). De reservering voor een dividenduitkering na 30-9-2021 bedraagt €101 miljoen. Deventer ontvangt €530.000. Geraamd is €739.000. Een nadeel van €209.000 dat als eenmalig nadeel is meegenomen in de Eerste Kwartaalrapportage 2021. Volgend jaar, aan de hand van jaarrekening 2021 van BNG, moet worden gezien of ook (gedeeltelijk) een structureel nadeel zou moeten worden ingeboekt. BNG geeft overigens geen voorspellingen over het verwachte resultaat 2021. De lage langlopende rente zal volgens de bank een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.

De BNG Bank heeft AAA-rating volgens ratingbureau Fitch en ook Moody's en S&P waarden de BNG op het hoogste ratingniveau. BNG Bank participeerde in 2021 in de stresstest voor banken in de Europese Unie. De grote Nederlandse banken, ABN Amro, ING en Rabobank, hebben volgens bericht van 30 juli 2021 aan de eisen van de autoriteiten voldaan, evenals de Nederlandse Waterschapsbank (NWB), BNG Bank en Volksbank. De buffers van BNG (en NWB) waren meerdere malen hoger dan de minimumeisen. Resultaten van stresstests helpen bepalen of banken dividenden kunnen betalen en aandelen kunnen kopen. Dit was tijdens de coronacrisis tijdelijk niet mogelijk. Vanaf september 2021 wordt bekeken of banken hun aandeelhouders mogen uitbetalen. BNG gaat beoordelen welke impact de resultaten van de Stresstest hebben op de toekomstgerichte kapitaalplannen van BNG Bank en haar vermogen om te voldoen aan de van toepassing zijnde prudentie vereisten; en bepalen of er aanvullende maatregelen of wijzigingen in het kapitaalplan van BNG Bank nodig zijn.

De Europese Bank heeft Banken verzocht de dividend uitkering over 2019 en 2020 op te schorten (aanvankelijk tot 1-10-2020) tot 30 september 2021. Achtergrond hiervan is de significante schok die de corona-pandemie de economie toe kan brengen en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te mitigeren. De toezichthouder verwacht van banken dat zij zich tot het uiterste inspannen om hun klanten te helpen en hun vermogen maximaal beschikbaar houden om te investeren in de kredietverlening aan hun klanten. Dit heeft de BNG doen besluiten de betaling door BNG Bank van het dividend over 2019 uit te stellen tot in elk geval 30 september 2021.

Beleidsvoornemens 2022: BNG blijft onveranderd het openbaar belang behartigen.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: €739.934

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€5.079.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€155.262.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€221.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€730.782 (€60.650)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Wadinko NV	
Vestigingsplaats:	Zwolle
Website:	wadinko
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	2,55 %
Doel en openbaar belang:	Stimulering van gezonde bedrijvigheid (met name in de maakindustrie en zakelijke dienstverlening en logistiek) en daarmee de werkgelegenheid in werkgebied van de aandeelhouders. Wadinko participeert momenteel in twee Deventer bedrijven, DAVO en Auping (op een totaal van 28 participaties).
Financieel risico:	De gemeente Deventer bezit 2,55% van de aandelen. De overige aandeelhouders zijn 24 gemeenten in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe en de provincie Overijssel. Het risico van de gemeente is beperkt tot het niet-geactiveerde aandelenkapitaal ad €6.100. Het risico is gering, ook omdat de actuele waarde van de vennootschapsportefeuille per 31 december 2020 €38 miljoen hoger is dan de boekwaarde (bron: jaarverslag 2020).
Toelichting:	<p>Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door interne maatregelen m.b.t. risicobeheersing zijn risico's voor aandeelhouders beperkt. Wadinko participeert in Raden van Commissarissen van participaties opdat daarmee toezicht kan worden gehouden op de directies. Bij participaties die geen Raad van Commissarissen hebben, is met een aandeelhoudersovereenkomst een vergelijkbare situatie gecreëerd.</p> <p>De nettoverlies over 2020 bedroeg -€3,4 miljoen (in 2019 winst van €2,1 miljoen en 2018 was dat €1,8 miljoen). In 2020 is voor €4,9 miljoen afgewaardeerd en € 1,8 miljoen teruggenomen op in het verleden gepleegde afwaarderingen. Het resultaat is in 2020 is aanzienlijk beïnvloed door de coronapandemie hetgeen met name tot uitdrukking komt in noodzakelijk gebleken afwaarderingen en het faillissement van een grote debiteur. Ook werd het resultaat negatief beïnvloed omdat als gevolg van lagere bedrijfsresultaten bij de participaties minder dividend aan Wadinko is uitgekeerd dan aan het begin van het boekjaar werd verwacht. Tevens was sprake was van minder desinvesteringen met positieve transactieresultaten. Een aantal participaties heeft in 2020 gebruik gemaakt van steunmaatregelen van de overheid (NOW-regelingen). In één geval betreft dit een meerderheidsparticipatie met als gevolg dat het Wadinko wettelijk gezien niet is toegestaan dividend uit te keren. Daarnaast acht Wadinko het maatschappelijk niet gewenst om dividend uit te keren in situaties waarin van overheidssteun gebruik wordt gemaakt. Deventer heeft €30.000 dividend begroot.</p>

Beleidsvoornemens 2022: Het beleidsplan 2021-2026 is in de AvA van 11 juni 2021 vastgesteld. Wadinko continueert het bestaande beleid met lichte accent verschuivingen. Een aantal SMART doelstellingen is weergegeven:

- Werkgelegenheid groeit van 4.336 naar 6.000 fte;
- De actuele waarde stijgt van €95 naar €120 miljoen;
- De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend. Hoogte dividend is 2% van het eigen vermogen, lichte groei t.o.v. 2015-2020. Voorwaarde uitkering dividend is liquiditeit boven €10 miljoen;
- Rendement is tenminste 5% op het geïnvesteerd vermogen.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022: €30.000

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€65.495.522	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€5.454.020	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	-€3.374.640	€1.500.000	€1.500.000
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€6.100 (€0)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	
Vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch
Website:	erhbv
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	0,26 %
Doel en openbaar belang:	<p>Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V., tevens voor 50% eigenaar van EPZ, heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ("PBE"). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.</p> <p>PBE blijft is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Doel is de afwikkeling van de verkoop van Essent aan RWE.</p>
Financieel risico:	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag €1.496.822) (art 2.:81 BW).

Toelichting:

Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden geliquideerd. Binnen PBE is nog een bedrag van €1,6 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. De verwachting is dat de vennootschap in 2021 / 2022 zal kunnen worden ontbonden en/of zal kunnen fuseren met één van de andere vennootschappen die bij de verkoop van Essent zijn opgericht.

De verwachting is dat bij ontbinding van PBE €1,5 miljoen dividend wordt uitgekeerd. Voor Deventer is dit afgerond (0,26%) €4.000.

Beleidsvoornemens 2022:

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€1.589.395	€1.499.395	€0
Vreemd vermogen	€19.533	€5.000	€0
Resultaat	-€70.000	-€70.000	€0
Bron	Jaarrekening	Prognose	Opheffing in 2022
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022:	€1 (€1)		
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Stichting administratiekantoor Dataland		
Vestigingsplaats:	Gouda	
Website:	dataland	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen	
Entiteit	ST	
Deelnemingspercentage:	0,71 %	
Doel en openbaar belang:	Ondersteunen en faciliteren van gemeenten op het gebied van geo-, WOZ- en vastgoedinformatie, oftewel objectinformatie. De missie van Dataland BV is het realiseren van een landelijke voorziening, die leidt tot het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed- en hieraan gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor de overheid, de burgers en het bedrijfsleven.	
Financieel risico:	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de certificaten van aandelen die de gemeente heeft via de Stichting Administratiekantoor Dataland. De Stichting is houdster van de aandelen van Dataland BV. De gemeente Deventer neemt dus niet rechtstreeks risicodragend deel in de bedrijfsactiviteiten van de vennootschap Dataland BV. Van de nominale waarde is slechts een fractie geactiveerd.	
Toelichting:	Deventer heeft 48.184 certificaten. In 2018 0,71% van het totaal. De stichting Administratiekantoor Dataland is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht en zeggenschap in Dataland BV. De certificaathouders niet. De stichting en Dataland BV beëindigen per 1-1-2022 hun activiteiten. Het maximale risico voor de certificaathouders is dat de gelden die de certificaathouders hebben ingelegd, niet terugbetaald kunnen worden. De praktijk leert dat de certificaathouders kunnen gaan rekenen op een retour van een belangrijk deel van hun inleg.	

Beleidsvoornemens 2022: Administratiekantoor DataLand is een stichting van, voor en door gemeenten met een ideëel doel: uitvraag van Geografische data bij gemeenten waarna deze worden bewerkt en, op maat, weer worden gedistribueerd naar gemeenten en naar andere belanghebbende afnemers van deze data. Deze publieke en private afnemers hoeven de geo-data die zij nodig hebben, niet bij alle gemeenten afzonderlijk uit te vragen. DataLand helpt de gemeenten de kwaliteit van hun geo-informatie te verbeteren door middel van kwaliteitstesten en vakopleidingen. DataLand vertegenwoordigt de gemeenten op terreinen als de WOZ, de BGT, en de aanbesteding van beeldmateriaal. Een onder de stichting ressorterende BV voert deze taak uit op not-for-profit basis. DataLand profileert zich als het (geo-) sectoraal kennis- en datacentrum van de Nederlandse gemeenten, en als gemeentelijke belangenvertegenwoordiger in dit veld. Met de komst van de Landelijke Voorziening WOZ in 2017 is informatie over de WOZ-waarde van woningen vrijelijk beschikbaar gekomen. Afnemers die enkel de WOZ-waarde voor woningen zoeken, kunnen nu gratis aan hun informatie komen waardoor het gebruik van de Vastgoedscanner (VGS) van Dataland terugloopt.

Door het bestuur van de vennootschap is in 2019 het besluit genomen tot een overname en afbouw van haar activiteiten. Het secretariaat van het Gemeentelijk Geo-Beraad, de kennisbank en de opleidingen zijn al door de VNG overgenomen. De Vastgoedscanner, de dataleveringen en een aantal KNOOP-diensten gaan naar het Kadaster.

Contractwaarde 2022:

Bijdrage GR 2022:

Subsidie 2022:

Dividend 2022:

Financiële gegevens	2020	2021	2022
Eigen vermogen	€816.678	Niet bekend	€0
Vreemd vermogen	€347.232	Niet bekend	€0
Resultaat	€394.601	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Ontbinding per 2022
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2022: €0			
Garantie 31-12-2022:			
Lening 31-12-2022:			

Risico's en weerstandsvermogen

In de planning – en control documenten van de gemeente wordt aandacht besteed aan de (financiële) risico's die de gemeente met haar verbonden partijen loopt. Voor het risicomanagement van een verbonden partij geldt dat er een juiste verhouding moet zijn tussen behartiging van het publieke belang en het te lopen risico (continuïteit van de organisatie). Bedacht moet worden dat de gemeente een tweedelijns positie heeft: Risicomanagement is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van verbonden partijen zelf. Bestuurders van verbonden partijen dienen tijdig in te spelen op ontwikkelingen en dienen risico's in afdoende mate te beheersen. De toezichthouders moeten dit bewaken. Een sterke governance structuur en adequaat risicomanagement dat geïntegreerd is in de gehele bedrijfsvoering, dragen bij aan het “in control” zijn van verbonden partijen.

Bij optredende financiële problematiek binnen een verbonden partij (rekeningnadeel en / of nadeel in meerjarenperspectief) wordt de volgende lijn gevolgd.

- Eerst wordt het weerstandsvermogen van een verbonden partij aangesproken;
- Vervolgens worden beheermaatregelen getroffen om de exploitatie sluitend te houden / maken en wordt besloten tot aanvulling van het weerstandsvermogen binnen de verbonden partij tot de vastgestelde norm;
- Voorwaarde voor beperking van financieel risico is een toereikende liquiditeitspositie van de verbonden partij;
- Indien beheermaatregelen niet tot een gezond financieel meerjarenperspectief (kunnen) leiden en het liquiditeitssaldo niet toereikend is, loopt de gemeente als aandeelhouder (en als GR-partij) financieel risico. In het treffen van beheermaatregelen wordt ook betrokken of financiële zekerheid kan worden gevonden in een eventuele verkoop van eigendommen (met name vastgoed).

Indien bovenstaande niet mogelijk is, dan loopt de gemeente financieel risico met de volgende mogelijke consequenties:

- Tijdelijk / structureel beroep op aanvullende subsidie;
- Tijdelijke / structurele verstrekking van financiering / een kredietfaciliteit;
- Aanvulling aandelenkapitaal.

De gemeente heeft voor onvoorziene risico's binnen haar programma's (ook die wegens financieel risico op verbonden partijen) een weerstandsvermogen beschikbaar. De vraag is of de omstandigheden bij de verbonden partijen nu zodanig zijn gewijzigd dat een specifiek weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

Wanneer (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of indien het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), dan zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd. Aan de informatie over de verbonden partijen ontlene wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons mede op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2020 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen. Daarover zijn twee constatering:

1. De financiële effecten van coronamaatregelen bij voornamelijk de NV Deventer Schouwburg, de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer (vanaf 2021 overgedragen aan de gemeente), NV Sportbedrijf Deventer en Het Groenbedrijf BV.
 - In 2020 heeft de gemeente de financiën van de NV Deventer Schouwburg aangevuld met een bijdrage van eenmalig €300.000 om de liquiditeitspositie aan te vullen. Deze bijdrage is naar 2021 doorgeschoven en wordt in principe eind 2021 teruggestort. Daarnaast heeft de schouwburg een bijdrage over 2020 ontvangen in de vorm van kwijtschelding van een deel van haar huurachterstand over 2020 aan de NV

Maatschappelijk Vastgoed Deventer (€95.000 afgerond). Ook voor 2021 heeft de schouwburg coronasteun van de gemeente ontvangen van €280.000. Het sportbedrijf ontving in 2020 €150.000 gemeentelijke coronasteun. Ook is het waarschijnlijk dat het sportbedrijf ook over 2021 nog aanvullende gemeentelijke coronasteun zal aanvragen. Het Groenbedrijf ontving over het exploitatiejaar 2020 €128.000 gemeentelijke coronasteun. Hiervoor heeft de gemeente een reserve beschikbaar waaruit deze bedragen gedekt kunnen worden.

- In 2020 heeft de gemeente een kortlopende kasgeldlening van €910.000 aan de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer (NV MVD) verstrekt voor de in 2020 opgelopen huurachterstanden wegens coronamaatregelen. Bij brief van 22-1-2021 geeft de directeur van de NV MVD te als mogelijk oninbaar zal zijn en dat de NV hiervoor een voorziening aan zal leggen. De gemeente is met de huurders in gesprek om te beoordelen in welke mate de huren oninbaar zullen zijn. De gemeente heeft een reserve beschikbaar waaruit deze nadelen gedekt kunnen worden.
2. De financiële situatie van de NV Deventer Schouwburg in algemene zin. De continuïteit van deze NV en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwburg (momenteel een structureel nadeel van afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (Plan Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daar in. Daarnaast is definitieve gemeentelijke besluitvorming over het verstrekken van gemeenteleningen voor vervangingsinvesteringen aan de schouwburg nodig. Voorwaarde daarvoor is eveneens een sluitende meerjarige begroting.

Zie ook de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement](#) waarin de financiële belangen in verbonden partijen en het financieel risico aan de orde komen.

Paragraaf Grondbeleid

Wijzigingen

Interne en externe ontwikkelingen

Wij verwachten een aanhoudende druk op de woningmarkt in 2022 waardoor de planresultaten van de grondexploitaties stabiel zullen zijn. De snelheid van uitgifte wordt overigens wel beïnvloed door de situatie in de bouw met schaarste aan menskracht en grondstoffen. Ook de vraag naar bedrijventerreinen en overige voorzieningen is goed. Of dat tot stabiele resultaten leidt is afhankelijk of er een match kan worden gevonden tussen de beschikbare gronden en de vraag uit de markt. Voor het A1 Bedrijvenpark bepalen ook de investeringen voor het westelijke deel (eventuele aankopen en infrastructurele werken) de planresultaten van de grondexploitaties. De prijsontwikkelingen zijn stevig.

In 2022 start de verkoop in de tweede fase van Steenbrugge. Dat geldt ook voor diverse inbreidingslocaties zoals van Heetenstraat, Wittenstein en het Sluiskwartier. De voorbereidingen voor de uitgifte van gronden in het westelijke deel van het A1 Bedrijvenpark worden in 2022 voortgezet.

Nieuwe ontwikkelingen in Hagenvoorde en Okkenbroek worden ook voorbereid voor de ontwikkeling van woningbouw. In 2021 is op diverse gronden het voorkeursrecht gevestigd. Voor de gronden in Loo en Lettele worden de voorbereidende werkzaamheden voor de ontwikkeling van woningbouw ook opgestart.

Naast de al genoemde schaarste aan mensen en bouwmaterialen draagt ook de stikstofcrisis nog een steentje bij aan de onzekerheid in het mogelijke bouwtempo. Plannen zoals Tuinen van Zandweerd en de realisatie van de containerterminal aan de Westfalenstraat hebben hier al eerder mee te maken gehad. Dit aspect wordt zorgvuldig bewaakt.

Ook wordt gewezen op de technische mogelijkheden en voortgang van de energietransitie. Nieuwe vormen van energie zijn kostbaar en niet altijd tijdig voorhanden en de capaciteit van het bestaande elektriciteitsnet is overbelast. Dat vraagt bijvoorbeeld in de uitvoering van Tuinen van Zandweerd en het A1 Bedrijvenpark de nodige zorg.

Financiële uitgangspositie

Om een goede invulling te geven aan de controlerende rol van de raad, wordt de raad vanaf 2019 met een tussentijdse actualisatie van de grondexploitaties geïnformeerd over de actuele stand van zaken. Deze tussentijdse actualisatie is middels de tweede kwartaalrapportage 2021 vastgesteld en vormt tevens de basis voor de meerjarenbegroting.

Ten opzichte van het Meerjarenperspectief Grondzaken 2021 (Jaarrekening 2020) zijn de uitgangspunten voor de grondexploitaties verder verbeterd:

- De voorzieningen zijn met € 2,4 miljoen afgenomen tot € 45,6 miljoen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de doorwerking van de voorjaarsnota ten aanzien van de subsidie Woningbouwimpuls en hogere verkoopopbrengsten bij A1 Bedrijvenpark.
- In de 2e kwartaalrapportage 2021 is gemeld dat de winstgevende grondexploitaties op dit moment niet resulteren in extra baten. Wel mag er conform de BBV richtlijnen ieder jaar een bepaald bedrag van de verwachte winst als baten worden geboekt (zogenoemde winstneming), op basis van de voortgang van ieder project. Door de gunstige ontwikkeling van deze grondexploitaties neemt ook de verwachte winstneming toe. Om deze baten mee te nemen in de P&C cyclus wordt voorgesteld om deze toe te voegen aan de meerjarenbegroting. Vanwege de onzekerheid in de timing en hoogte van de winstneming wordt daarbij 50% van de verwachte winstneming in ieder jaar begroot. Bij het jaarrekeningresultaat wordt de gerealiseerde winstneming gerapporteerd. De effecten van een stijging van programma & uitvoeringskosten is nog niet meegenomen in bovenstaande cijfers. Dit zal worden verwerkt in de actualisatie eind 2021 en zal leiden tot een beperkte stijging van de voorzieningen. Voor de winstgevende grondexploitaties is het resultaat (voor winstneming) met €2,6 miljoen verbeterd tot €10,1 miljoen. De belangrijkste oorzaak hiervan is de doorwerking van de grondexploitatie Steenbrugge die in juni 2021 door de raad is vastgesteld.
- De risico's waarvoor weerstandsvermogen wordt aangehouden is met €0,8 miljoen afgenomen tot €4,1 miljoen. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat voor een aantal belangrijke projecten meer zekerheid bestaat over de realisatie van de opbrengsten. Daarnaast kunnen de projectrisico's voor Steenbrugge worden opgevangen binnen de eigen exploitatieraming.

Visie

Een belangrijk thema is een evenwichtige ontwikkeling van Deventer. Ontwikkelingen in onder andere demografie, economie, technologie en duurzaamheid leiden tot verandering in de ruimtevraag. Uitgaande van het grondbeleid als ondersteunend instrument stellen we ons in dit kader de vraag hoe we een bijdrage kunnen leveren aan de daarbij behorende opgaven en ambities. Anders geformuleerd: hoe kunnen we een bijdrage leveren aan de waardecreatie, in coöperatie met onze inwoners, ondernemers en andere partners?

De kern van waardecreatie is het centraal stellen van het maatschappelijke effect van een gebiedsontwikkeling. Dat gebeurt vanuit een breed perspectief. Bijvoorbeeld of een gebiedsontwikkeling bijdraagt aan een gezonde leefomgeving of aan meer werkgelegenheid. Dit maatschappelijk effect wegen we af tegen de financiële investering en risico's in een gebiedsontwikkeling.

We werken vanuit het besef dat de huidige opgaven zoals de versnelling woningbouw, de energietransitie, de toekomstbestendige bedrijventerreinen en de transformatie naar nieuwe stedelijkheid voor bepaalde delen van de gemeente vragen om een versterkte gemeentelijke gebiedsregie. Inhakend op het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet en de beleidscontext zoals die is vastgelegd in de Omgevingsvisie geven wij vorm aan integrale en organische gebiedsontwikkelingen.

Dit doen wij vooral door het realiseren, contracteren en begeleiden van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Wij nemen deel of regisseren in netwerkverbanden, stimuleren en faciliteren marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Wanneer (niet)-commerciële partijen een ontwikkeling die wij noodzakelijk vinden niet oppakken of onvoldoende waardecreatie opleveren gaan wij zelf actief of in samenwerking gronden en panden (strategisch) aankopen, ontwikkelen en verkopen of beheren.

We bevorderen een eerlijke kostentoerekening van de gemeentelijke kosten van werken en werkzaamheden van algemeen nut en onrendabele ontwikkelingen. Binnen gebieden waar sprake is van een sterke samenhang en afhankelijkheden tussen de diverse locatieontwikkelingen dragen wij bij de voorbereiding en uitvoering zorg voor de regie en coördinatie.

We werken verder aan de lopende grondexploitaties. Gronden en panden die om strategische redenen wel in gemeentelijk bezit blijven maar nog niet onmiddellijk nodig zijn voor een ontwikkeling, zijn als pauselandschappen beschikbaar voor tijdelijke functies.

De kansen en risico's die horen bij grond- en vastgoedinvesteringen, hebben invloed op de algemene financiële positie van de gemeente. Dit beschrijven wij jaarlijks bij de Jaarrekening in het Meerjarenperspectief grondzaken (MPG).

Uitvoering

De woningmarkt staat in toenemende mate onder druk. In alle segmenten worden nieuwe locaties in ontwikkeling gebracht en worden woningen gebouwd en verkocht. Deze opgave kan alleen succesvol verlopen als deze plaats vindt plaats in samenwerking en afstemming met marktpartijen en organisaties. De gemeentelijk bijdrage daarin ligt in het realiseren van de openbare voorzieningen en het faciliteren via de publiekrechtelijke mogelijkheden zoals het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium.

In sommige situaties is het gewenst dat de gemeente ook zelf risicodragende ontwikkelingen ter hand nemen. Om dat mogelijk te maken is een goed portefeuillebeheer gebiedsontwikkeling noodzakelijk. Dat wordt enerzijds bepaald door de opbouw van de eigen voorraad gronden en grondexploitaties en anderzijds door een goed systeem van kostenverhaal van de gemeentelijke kosten in de openbare voorzieningen en onrendabele ontwikkelingen. De bestaande voorraad gronden pakken we geheel op. Langer lopende complexen worden nu snel afgerond. De Vijfhoek, Wijtenhorst Douweler Leide en Eikendal zijn inmiddels afgerond of worden dat binnenkort. In 2022 start de verkoop in de tweede fase van Steenbrugge. In Tuinen van Zandweerd is de verkoop al gestart in 2021. Ook binnen het Sluiskwartier start de verkoop van de woningbouwkwavels.

Dat geldt ook voor diverse kleinere inbreidingslocaties uit de langer bestaande zoals van Heetenstraat, Wittenstein en de Rielerweg/Tjoenerstraat. Ook de voorbereidingen voor de ontwikkeling van de gronden die meer recent zijn toegevoegd of dat naar verwachting begin 2022 zijn, zijn opgestart. Dat geldt voor Hagenvoorde, Okkenbroek, Loo en Lettele.

Om grondspeculatie en daarmee ongewenste prijsopdrijving te voorkomen, maakt de gemeente ook gebruik van het instrument Wvg (voorkeursrecht gemeenten). Op die wijze behoudt de gemeente ook de regie op de maatschappelijk kwaliteit van de uitvoering. Of dat daadwerkelijk leidt tot aankoop van de gronden is afhankelijk van de vraag of het maatschappelijk rendement daarmee gebaat is en of dit kan plaats vinden binnen een aanvaardbaar financieel rendement.

De voorbereidingen voor de uitgifte van gronden in het westelijke deel van het A1 Bedrijvenpark worden in 2022 voortgezet. Het A1 Bedrijvenpark is een onderscheidend bedrijventerrein voor duurzaamheid en innovaties. Dat willen we verder uitbouwen. Daarom moedigen we de komst van duurzame en innovatieve bedrijven aan. Mede als gevolg van de druk op bestaande bedrijventerreinen deze om te zetten naar een meer gemengd stedelijk milieu ontstaat een nieuwe behoefte aan ruimte voor bedrijven. In het voorraadbeheer is om die reden ook oog voor kansen die zich voordoen voor nieuwe bedrijventerreinen.

Modernisering en herinrichting van de oudere bedrijventerreinen Kloosterlanden en Bergweide kunnen belangrijke impulsen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid geven. Mogelijk kan het grondbeleid hier een faciliterende en stimulerende rol spelen. Daarbij denken we aan de inzet van het instrument "erfpacht" of in de wijze van kostenverdeling.

Binnen de Poort van Deventer ontwikkelen we de gebieden Teugseweg (Stadsentree) en Gasfabriekterrein. We zien dit als een kansrijk gebied voor startups en hoogwaardige, innovatieve en duurzame bedrijvigheid. De ontwikkeling van de stadsentree wordt vertraagd als gevolg van een knelpunt in de verkeersontsluiting. Voordat de ontwikkeling verder vorm kan krijgen dient eerst dit knelpunt te worden opgelost.

De gronden in de Sport- en Leisuresrook langs de Holterweg zijn verkocht aan een ontwikkelende partij. De ontwikkeling daarvan krijgt in 2022 vaste vormen.

Ook de invulling van de Westfalenstraat vordert. De aanleg van de containerterminal is daarvan een voorbeeld.

Actualiteiten

De huidige “Nota Grondbeleid” dateert uit 2013 (vastgesteld in 2014). De basis van die nota is het zogenaamde faciliterende grondbeleid (nee, tenzij). Doordat de situatie sindsdien vrij wezenlijk is veranderd, wordt er gewerkt aan een nieuwe nota grondbeleid. In 2021 heeft er een gesprek met de raad plaatsgevonden over de nieuwe principes van het grondbeleid. Eind 2021 of begin 2022 wordt de raad gevraagd een nieuwe nota Grondbeleid vast te stellen.

De basis daarvan is het zogenaamde situationele grondbeleid, waarin de gemeente zijn rol bij gebieds- en locatieontwikkelingen bepaald aan de hand van de vraag met welke gemeentelijke rol het maatschappelijke rendement van die ontwikkeling het beste gediend is, binnen aanvaardbare financiële kaders. In de Voorjaarsnota 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het opzetten en uitwerken van integrale gebiedsontwikkelingen. Achtergrond daarvan is de wens om als gemeente meer integrale regie te kunnen behouden over de kwaliteit en uitvoering van de vaak samenhangende ontwikkelingen. Contractmanagement en kostenverhaal zijn daarbij belangrijke bouwstenen. Om die reden wordt in het verlengde van het nieuwe grondbeleid ook een systematiek van gemeentelijk kostenverhaal opgezet.

Ontwikkelingen grondexploitaties

Wij werken bij het vaststellen van grondexploitaties in twee stappen. Eerst wordt de raad gevraagd in te stemmen met de inhoudelijke uitgangspunten, vastgelegd in een integraal stedenbouwkundig plan met een inschatting van de financiële consequenties. Daarna maken wij een grondexploitatie waarin wij deze uitgangspunten hebben vertaald.

Steenbrugge 2e fase

Steenbrugge heeft een belangrijke positie in de nieuwbouwproductie in Deventer de komende 8 jaar. Van de in totaal 3.000 geplande woningen zullen circa 800 woningen gerealiseerd worden in de vervolgfases van Steenbrugge.

De grondexploitatie van Steenbrugge is sterk verbeterd. Van een negatief resultaat van €0,98 miljoen bij de Begroting 2020 naar een positief resultaat van €3,32 miljoen. Hiermee wordt de sterk veranderde situatie van de woningmarkt ook zichtbaar in de grondexploitatie. Tweede oorzaak van deze resultaatverbetering is dat de gemeente nu de ontwikkeling van Steenbrugge zelf weer actief heeft opgepakt en de vorm van samenwerking met de marktpartijen dus is veranderd.

Deze aangepaste grondexploitatie is door de raad op 18 mei 2021 vastgesteld.

Tuinen van Zandweerd

Eveneens een belangrijk plan in de woningbouwproductie is Tuinen van Zandweerd. Dit is een ambitieus project dat door de gemeente zelf actief wordt ontwikkeld. Het is de plek om ontspannen, duurzaam en gezond te wonen met alle ruimte voor zelf- en samenbouw. Er is ook ruimte voor Tiny Houses. In het realiseren van de eigen woning bestaat grote vrijheid.

Het wordt voorzien van een laag temperatuur warmtenet, dat gebruik maakt van het effluent van de RWZI. Dit warmtenet is niet alleen voor de nieuwe woningen, maar ook voor de bestaande woningen in de wijk Zandweerd.

Ook het resultaat van de grondexploitatie van Tuinen van Zandweerd is sterk verbeterd. De grondexploitatie kent nu een positief resultaat van €2,1 miljoen.

A1 Bedrijvenpark

Het oostelijk plandeel van het A1 Bedrijvenpark is nagenoeg geheel uitgegeven. Er wordt nu gewerkt aan de voorbereidingen van de uitgifte van het westelijke plandeel. Op 8 april 2020 heeft de raad de ontwikkelstrategie West vastgesteld. Hiermee is de start van het westelijk deel feitelijk gegeven. Tevens is op 22 april 2020 door de raad akkoord gegeven op de aankoop van de een deel van de gronden in het westelijk plandeel. Hiermee heeft de gemeente de gronden beschikbaar voor de aanleg van de bufferzone, een groot deel van de grondwal en waterretentie. Deze voorzieningen zijn randvoorwaardelijk bij de ontwikkeling van west tot bedrijventerrein.

Ondanks recente verbeteringen als gevolg van de toenemende vraag naar nieuwe bedrijfskavels, is het A1 Bedrijvenpark nog steeds een (fors) verlieslatende grondexploitatie met een tekort van €28,7 miljoen.

Havenkwartier

Met het bebouwen van diverse woningbouwlocaties nadert de eerste fase van het Havenkwartier (grenzend aan de Mr. De Boerlaan) in 2022 zijn voltooiing. Alleen in het zuidelijk gelegen silogebied wordt nog gewerkt aan plannen voor woningbouw nabij de grijze silo.

In 2022 wordt besluitvorming verwacht over de wijze van ontwikkeling van de tweede fase (Haveneiland). In de derde fase (Hanzeweg) resteren nog enkele kavels voor bedrijfsmatige activiteiten.

Rekening houdend met het toevoegen van middelen die zijn verkregen uit de Woonimpuls is er sprake van een voorzien verlies van de grondexploitatie ter hoogte van €6,2 miljoen.

A background image showing a person's profile as they look through a microscope. The image is in grayscale and has a soft, faded appearance. The person's eye is focused on the lens of the microscope, which is positioned in the foreground. The background is out of focus, showing what appears to be a laboratory or office setting with some geometric shapes.

Sluiskwartier

Het Ontwikkelplan Sluiskwartier is op 7 oktober 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Het Ontwikkelplan is een nadere uitwerking van het in 2017 door de gemeenteraad vastgestelde scenario Behoud en Nieuwbouw. Belangrijk aspect vormt de keuze voor het behouden en renoveren van een aantal objecten alsmede de keuze om de brinkgarage via het Pothoofd te ontsluiten. Parallel aan het ontwikkelplan is de gebiedsexploitatie herzien. Het Ontwikkelperspectief geeft een verkennend beeld van de stedenbouwkundige invulling en het mogelijke programma op hoofdlijnen. Tevens zijn voor de verschillende plots vertrekpunten voor het vervolg opgesteld. Het ontwikkelperspectief biedt daarmee het kader en vertrekpunt voor de verdere uitwerking en ontwikkeling van het Sluiskwartier. In 2022 worden de ontwikkelingen van de diverse plots concreet met bouwplannen door diverse partijen ingevuld.

Onroerend goed buiten exploitatie

Beheer overige gebouwen en gronden

De portefeuille overige panden en gronden omvat alle panden en gronden welke geen deel uitmaken van de inhoudelijke programma's en (nog) geen onderdeel uitmaken van de projecten die formeel als grondexploitatie zijn aangemerkt. Het gaat daarbij om:

- Te verkopen, slopen of te herontwikkelen panden (tijdelijk bezit) waarvoor de exploitatie niet gedekt wordt vanuit inhoudelijke programma's vanwege geen/ beperkte maatschappelijke functie;
- Verhuurde gronden voor benzineverkooppunten
- Verhuurde stedelijke en agrarische gronden
- Gronden waarvoor een erfpachtregeling van toepassing is;
- Gronden welke zijn gerelateerd aan een mogelijke toekomstige grondexploitatie;
- Gronden welke vooralsnog in eigendom zijn gebleven van de gemeente na afronding van een formeel grondexploitatieproject.

Het taakveld kende de afgelopen jaren een lager exploitatieresultaat dan begroot. De tekorten zijn aangevuld vanuit de Reserve Onroerende Zaken en een aantal eenmalige verkoopresultaten. De verwachting is dat het exploitatieresultaat ook de komende jaren zal achterblijven.

Reserve Onroerende Zaken

De ROZ is een egalisatiereserve waar jaarlijks het exploitatieresultaat van het taakveld "0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden" mee wordt verrekend. De omvang van de totale Reserve Onroerende Zaken is per 1-1-2021 €2,6 miljoen. Onderdelen van deze reserve zijn specifiek gealloceerd voor de rentelasten van S-Park en een structurele exploitatiebijdrage vanuit eerdere entrance fee opbrengsten van de benzineverkooppunten. Het gedeelte dat nog resteert voor verrekening met de rest van de exploitatie is daarmee beperkt. Er is een reëel risico dat de reserve ontoereikend is om de komende jaren het begrote exploitatieresultaat te kunnen blijven realiseren.

Paragraaf Investeringsen

Inleiding

De gemeente Deventer werkt door aan een aantrekkelijke stad en een mooi buitengebied. Wij staan voortdurend voor de uitdaging om met beperkte middelen taken en investeringen uit te voeren. Omdat wij daarbij selectief moeten zijn, kiezen wij tussen 'onvermijdelijk' en 'minder noodzakelijk'. Het behoud van de kracht en kwaliteit van onze gemeente staat daarbij centraal. Wij ontwikkelen ons op gebieden als energie, waterbeheer, ICT, bereikbaarheid en onderwijs. Samen met onze partners investeren wij in het leef-, woon-, werk- en verblijfmilieu van de gemeente. We versterken daarbij de verbindingen tussen het sociale en het ruimtelijke werkterrein van de gemeente.

Een ruimtelijk, economisch en sociaal gezond Deventer vraagt om blijvende investeringen die zorgen voor nieuwe dynamiek en werk in de stad. Investeringsen waar inwoners, bedrijven en toeristen lange tijd de vruchten van plukken. Daarom blijft het college in de begroting ruimte maken voor investeringen.

Voor het realiseren van betreffende voorzieningen en een duurzaam voortbestaan daarvan, investeert de gemeente jaarlijks grote bedragen. Met het oog op de schaarste aan middelen op de korte, middellange en lange planningshorizon worden keuzes gemaakt. Keuzes die vanwege een veelheid aan soms conflicterende politieke en maatschappelijke belangen en een complex aan regelgevingen niet eenvoudig zijn. In deze paragraaf zijn zowel de beleidsuitgangspunten als de meerjarige investeringen zelf opgenomen. Alleen zogenoemde dynamische investeringen komen aan de orde. Dat zijn investeringsprojecten in uitvoering danwel projecten die nog uitgevoerd moeten gaan worden.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid voor investeringen binnen de gemeente Deventer is gericht op evenwicht tussen ontwikkeling, beleid, programma en geld. Ieder investeringsinitiatief wordt consequent beoordeeld op deze vier elementen.

Er kan onderscheid gemaakt worden in verschillende investeringsstromingen:

Investering		Dekking
1	Going concern	Reguliere begroting
2	Uitbreidingsinvesteringen	- Middelen zijn vrijgegeven - Middelen zijn gereserveerd, maar nog niet vrijgegeven
3	Voorportaal investeringen	Geen dekking, prioritering moet nog gemaakt worden

Going concern investeringen

De going concern investeringen vinden hun oorsprong in de reguliere bedrijfsvoering. Vanuit de behoefte of noodzaak om een bepaald product of dienst te blijven leveren, is het van belang dat een vervangingsinvestering wordt gepleegd. Going concern investeringen vinden hun oorsprong vanuit de bestaande dienstverlening. Uitgangspunt is dat deze worden gedekt vanuit de lopende begroting. Aan de going concern investeringen ligt een vervangingschema ten grondslag. Voor het taakveld verkeer en vervoer is dat bijvoorbeeld het MJOP MIND en voor rioleringen is dat het GRP. Voor ICT is voor vervangingsinvesteringen een Roadmap opgesteld.

Uitbreidingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen komen voort uit nieuw beleid (producten en diensten) of uitbreiding van bestaand beleid. Daarnaast kunnen deze investeringen voortkomen vanuit een locatie ontwikkeling (grondexploitatie) of uit het raads- en collegeprogramma. Het kan ook gaan om vervangingsinvesteringen waarvoor onvoldoende dekking is binnen de lopende begroting. Voor deze investeringen zijn aanvullende middelen nodig (subsidies, heroverweging). Jaarlijks in de voorjaarsnota wordt een meerjarige investeringsplanning opgesteld. Met dit instrument wordt voor ieder investeringsinitiatief bepaald of er evenwicht is tussen ontwikkeling, beleid, programma en geld en wordt er een rangorde (prioritering) vastgesteld.

Tevens worden middelen in de meerjarenbegroting gereserveerd. Via een separaat raadsvoorstel worden deze middelen definitief vrijgegeven. Het is ook mogelijk dat een deel van de gereserveerde middelen via een kwartaalrapportage als een voorbereidingskrediet wordt vrijgegeven.

Voorportaal investeringen

Veel ambities, projecten en wensen zijn opgenomen in het bestuursakkoord en de begroting. Daarnaast blijven verschillende majeure projecten en opgaven staan. Daarvoor zijn op dit moment geen middelen beschikbaar, omdat een andere prioritering is gemaakt. In het hoofdstuk financiën zijn deze voorportaal investeringen opgenomen.

Going concern investeringen

Op basis van de reguliere begroting wordt hierna een tabel gepresenteerd met verschillende vervangingsinvesteringen. De kapitaallasten die uit deze investeringen voortvloeien zijn meegenomen in de exploitatielasten vanaf het jaar nadat de investering is afgerond.

(bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Totaal	2022	2023	2024	2025	Dekking
ICT	Bedrijfsvoering	Overhead	9.206	2.096	1.323	2.208	3.579	Egalisatiereserve DOWR-i
Facilitair	Bedrijfsvoering	Overhead	182	75	33	33	41	Egalisatiereserve DOWR-i
Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	Leefomgeving	Riolering	2.586	1.098	705	783		Rioolheffing
Meerjarenonderhoudsprogramma openbare ruimte (MJOP)	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	4.579	2.235	1.914	430		MJOP-MIND 2021-2024
Vervanging elektra markt	Economie en internationaal beleid	Bedrijfsloketregelingen	192	192				Programma
Renovatie Polstraat 8-10	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	2.150	1.150	1.000			Programma
Totaal			18.895	6.846	4.975	3.454	3.620	

ICT

Op basis van de Roadmap ICT zijn de (vervangings)investeringen voor de komende jaren benoemd. Tijdige vervanging is strikt noodzakelijk vanuit het oogpunt van continuïteit en informatiebeveiliging.

Facilitair

Dit betreft investeringen die verband houden met de thuiswerkregeling als onderdeel van het Toekomst gericht werken

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Het vastgestelde Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) geeft de vervangingsinvesteringen weer tot en met 2019. Het GRP is verlengd tot 2021. De verwachting is om in het 4e kwartaal 2021 een herzien GRP aan de raad te presenteren. De investeringen in riolering zijn opgenomen in het MJOP MIND 2021-2024. Investeringen in riolering worden integraal opgepakt in combinatie met bijvoorbeeld reconstructies of buurtaanpak projecten.

Meerjarenonderhoudsprogramma openbare ruimte (MJOP)

In het MJOP-MIND 2021-2024 zijn de vervangingsinvesteringen opgenomen. Het gaat onder andere om het omvormen van wegen, fietspaden, kruispunten en rotondes. Centrale doelstelling van deze MJOP projecten is het verbeteren van de constructieve staat van de hoofdrijbaan en het verbeteren van de verkeersveiligheid en fietsvoorzieningen.

Vervanging elektra markt

In 2022 is de vervanging van de elektriciteitsvoorziening van de weekmarkten voorzien. Dit betreft de reguliere vervanging van de elektriciteitsvoorziening (ondergrondse putkasten) op de Brink.

Renovatie Polstraat 8-10

De technische staat van het gebouw en de duurzaamheidsopgave waar de gemeente voor staat vraagt om een grootschalige renovatie van de Polstraat 8-10. Het uiteindelijke doel is dat de panden toekomstbestendig zijn voor de hierin gehuisveste maatschappelijke functies: opvang van daklozen en verslaafden en medische heroïnebehandeling.

Uitbreidingsinvesteringen

Op basis van de geprioriteerde investeringsplanning worden hieronder twee tabellen gepresenteerd met de verschillende investeringsprojecten. We maken daarbij onderscheid in investeringen waarvoor de middelen zijn vrijgegeven en investeringen waarvoor de raad middelen heeft gereserveerd, maar waarvoor de middelen nog niet zijn vrijgegeven.

Uitbreidingsinvesteringen waarvoor middelen zijn vrijgegeven (bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Totaal	Dekking
Problematiek Beestenmarkt	Openbare Orde en Veiligheid	Openbare Orde en Veiligheid	200	Algemene middelen
4e Stadsarrangement	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	250	Algemene middelen
Nieuwbouw Marke Zuid VMBO school	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	23.888	Algemene middelen en reserve kapitaalslasten
Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Zwaluwenburg inclusief gymzalen	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	6.521	Algemene middelen
Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk en gymlokaal	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	4.018	Algemene middelen
Vervangende nieuwbouw Sancta Maria	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	250	Algemene middelen
Vervangende nieuwbouw Splithofstraat	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	3.370	Algemene middelen
Facelift Enkdwarsstraat 5	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	200	Algemene middelen
1e inrichting Zonnewijzer	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	33	Algemene middelen
Nieuwbouw Slingerbos	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	75	Algemene middelen
Tijdelijke uitbreiding KC Borgele	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	600	Algemene middelen
Nieuwbouw Marke Zuid Sporthal	Meedoen	Sportaccommodaties	6.615	Algemene middelen
Sporthal Bathmen	Meedoen	Sportaccommodaties	9.339	Algemene middelen
Grondexploitaties	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitaties en fysieke bedrijfsinfrastructuur	PM	Ontwikkeling verkoop grond en verliesvoorziening
Totaal			55.359	

Problematiek Beestenmarkt

Al jaren zijn er problemen op de Beestenmarkt vanwege samscholen, lawaai, vernielingen, vandalisme. Tijdelijke maatregelen hebben soms effect. Een structurele oplossing voor de problemen lijkt te liggen in meer structurele, fysieke maatregelen om de overlast tegen te gaan. Hiervoor wordt €250.000 geïnvesteerd.

4e stadsarrangement

In lijn met de motie "De nieuwe binnenstad" moet de binnenstad de komende jaren een transformatie ondergaan van 'place to buy' naar 'place to be'. Samen met SDBM en de Provincie Overijssel wordt geïnvesteerd in de verdere vitalisering van de binnenstad aan de hand van zes deelprojecten, te weten:

- Transitieplan Leegstand en vitaliseren deelgebieden;
- Handelingsperspectief Broederenkwartier;
- Concurrentiekracht Binnenstad verstevigen door toekomstbestendig ondernemen;
- Concurrentiekracht Binnenstad verstevigen door beleving/kwaliteit te vergroten;
- Doorontwikkeling Binnenstadsmanagement Deventer;
- Sociale Cohesie.

Huisvesting VMBO-school de Marke-Zuid en sporthal Marke Zuid

Het schoolgebouw de Marke Zuid van het Eddy Hillesum Lyceum (vmbo) en de sporthal Keizerslanden zijn aan vervangende nieuwbouw toe.

Voor de vervangende nieuwbouw van de school is in totaal €25,1 miljoen in de begroting beschikbaar, waarvan €1,2 miljoen in het jaar 2021 is geraamd. Van het totaalbedrag van €25,1 miljoen is €3,4 miljoen bedoeld voor de uitbreiding met 1.200m². Deze €3,4 miljoen wordt, zoals eerder besloten, gedekt uit de grondopbrengsten van de ontwikkellocaties.

Voor de vervanging van de sporthal is in totaal €6,8 miljoen exclusief btw in de begroting beschikbaar, waarvan €0,2 miljoen in het jaar 2021 is geraamd.

Naar verwachting kan de sporthal Marke Zuid in 2023 opgeleverd worden.

Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Zwaluwenburg inclusief gymzalen

Het Zwaluwenburg is sterk verouderd (ruim 40 jaar oud) en twee van de schoolgebouwen staan leeg. De nieuwe behoefte betreft 1/3de van de huidige schoolcapaciteit.

Vervangende nieuwbouw Colmschaterenk en gymlokaal

Dit verouderde schoolgebouw is nog slechts gedeeltelijk in gebruik, met vervangende nieuwbouw voor de nog noodzakelijke m²'s kan de leegstand worden teruggebracht.

Vervangende nieuwbouw Sancta Maria

Voor de vervangende nieuwbouw van de basisschool Sancta Maria is een krediet van € 1.750.000 beschikbaar gesteld. Voor 2021 is er €1,5 miljoen beschikbaar, voor 2022 €250.000. Dit is de fasering die vanuit Onderwijshuisvesting wordt aangehouden.

Vervangende nieuwbouw Splithofstraat

De vervangende nieuwbouw voor de ZMOK-locatie betreft een uitbreiding. Niet uitbreiden is geen optie. De bestaande schoolbesturen zijn pas bereid de verantwoordelijkheid over te nemen indien een dergelijke locatie voldoende omvang heeft. De huidige omvang met 30-36 leerlingen voldoet niet aan deze minimum eisen. Het niet vergroten van de ZMOK-locatie zal dan tot de situatie leiden dat er helemaal geen huisvesting kan worden geboden, waarmee de gemeente niet aan haar zorgplicht voldoet. Bij toename van het aantal leerlingen leidt dit tot een afname van de kosten in het leerlingenvervoer.

Facelift Enkdwarsstraat 5

Dit betreft een wettelijke taak op basis van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, inzake gedeeltelijke ingebruikname door Olijfboom van het schoolgebouw Enkdwarsstraat 5.

1e inrichting Zonnewijzer en Nieuwbouw Slingerbos

Betreft enkele kleinere investeringen voortvloeiend uit het programma onderwijshuisvesting 2022.

Tijdelijke uitbreiding KC Borgele

Deze uitbreiding is wettelijk verplicht in verband met een capaciteitstekort.

Sporthal Bathmen

De sporthal is gebouwd in 1978, dus ruim 40 jaar oud. Deze voldoet niet aan de accommodatie-eisen van de diverse sportbonden en het NOC-NSF. Hiervoor komt vervangende nieuwbouw. Naar verwachting wordt de sporthal Bathmen in 2025 opgeleverd. Als gevolg van de indexering en de stijgende bouwkosten is het autonome deel van de investeringsraming verhoogd naar €6,7 miljoen exclusief btw. Het verschil met de voorkeursvariant van €9,3 miljoen exclusief btw (€11,3 miljoen inclusief btw) is als nieuw beleid opgenomen.

Grondexploitatie

De investeringen grondexploitatie zijn in deze paragraaf niet opgenomen. Dit betreffen namelijk investeringen in tijdelijke voorraden die weer worden verkocht (handelsvoorraden). Deze voorraden leiden enkel voor een beperkte periode tot rentelasten in de exploitatie maar niet tot structurele kapitaallasten. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de paragraaf Grondbeleid.

Uitbreidingsinvesteringen waarvoor middelen zijn gereserveerd maar nog niet vrijgegeven (bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Totaal	Dekking
MIND	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	PM	Algemene middelen
Vaart in de haven	Leefomgeving	Economische havens en waterwegen	1.500	Algemene middelen
Fietssnelweg Deventer-Zutphen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	1.000	MIND
Erfpachtgrond S/Park	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen	3.000	Erfpacht inkomsten
Tijdelijke uitbreiding de Kei	Algemene Middelen	Overige baten en lasten	789	Algemene Middelen
De Nieuwe Keizer	Algemene Middelen	Overige baten en lasten	3.900	Algemene Middelen
Erfpachtgrond S/Park	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen	3.000	Erfpacht inkomsten
Totaal			13.189	

MIND

Om de verkeersveiligheid te verbeteren en de doorstroming te optimaliseren is het MIND kapitaallastenbudget met €50.000 in 2020 en vanaf 2021 structureel €100.000 verhoogd. Het investeringsbudget is afhankelijk van de afschrijvingstermijn. Dit budget is ook beschikbaar voor het verbeteren van de integrale toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mindervaliden en verbeteren van wegen in het buitengebied. Via een afzonderlijk raadsvoorstel zal de raad gevraagd worden de middelen vrij te geven.

Vaart in de haven

Vestiging van een containerterminal in de haven vraagt verbetering van de faciliteiten van de haven en extra middelen. Betere havenfaciliteiten kunnen ook leiden tot meer inkomsten uit havengeld. Voor het vrijgeven van deze middelen wordt een voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Daarnaast wordt vanuit de grondexploitatie Westfalenstraat geïnvesteerd in een kade. Deze wordt gedekt uit de erfpacht inkomsten.

Fietssnelweg Deventer Zutphen

In het kader van de Clean Tech Regio hebben wij met de gemeenten Zutphen en Lochem en de provincies Overijssel en Gelderland afspraken gemaakt over cofinanciering van de aanleg van een fietssnelweg tussen Deventer en Zutphen. Wij dragen uit het MIND budget €1 miljoen bij in de investering.

Nieuwe Keizer

Bij de Voorjaarsnota 2021 is een reservering gemaakt voor een deel van de investering voor de Nieuwe Keizer.

Tijdelijke Uitbreiding Kei13

Voor tijdelijke uitbreiding van Kei13 is in het voorstel nieuw beleid een bedrag van €789.000 gereserveerd.

Erfpachtgrond S/Park

Conform de samenwerkingsovereenkomst met Nouryon en HMO investeert de gemeente in de gronden en geeft deze in erfpacht uit. In 2018 zijn de eerste gronden overgedragen. In 2021 is een go/no go moment op basis waarvan het tweede deel vrij gegeven kan worden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inzicht

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven wij een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het uitvoeren van onderhoud. Deze uitgaven zijn opgenomen in de verschillende programma's van de begroting. Deze uitgaven worden vanuit een vooraf vastgesteld beleid uitgevoerd waarvan de uitgangspunten in deze paragraaf zijn opgenomen. Wij maken onderscheid in kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gebouwen.

Openbare ruimte

Kerncijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de kerncijfers openbare ruimte.

Taakveld en categorie	Element	Aantal	Eenheid
Verkeer en vervoer			
Straten, wegen, pleinen	Verharding	548	ha
	Kunstwerken	138	st
Straatreiniging	Verharding	548	ha
	Groen	650	ha
Openbare verlichting	Lichtmasten	20.618	st
	Lichtarmaturen	22.279	st
Verkeerstechniek	VRI	48	st
	Beweegbare objecten	8	st
Civieltechnische kunstwerken	Bruggen	163	st
	Tunnels	9	st
	Viaducten	10	st
	Kade	1.200	m1
	Sluiscomplex	1	st
Parkeren			
	Parkeerplaatsen	2.000	st
	Parkeergarages	4	st
	Fietsenstalling	2	st
Economische havens en waterwegen			
	Ligplaatsen	36	st
Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
Groen	Groen en natuur	650	ha
	Bomen	70.000	st
	Bermen	127	ha
Speelgelegenheden	Speelplekken	356	st
Riolering			
	Riolering	812	km
	Kunstwerken	912	st
	Aansluitingen	47.745	st
Begraafplaatsen en crematoria			
	Begraafplaatsen	5	st

Beleidskader

De kwaliteitstoestand van de openbare ruimte heeft in Deventer veel aandacht van de burgers en het bestuur. Dit is niet vreemd aangezien de kwaliteitstoestand van deze ruimte het veiligheidsgevoel van de gebruikers sterk beïnvloedt. De beleving van de burgers wordt tweejaarlijks onderzocht met de leefbaarheidsmonitor. Binnen dit onderzoek is een specifieke indicator opgenomen voor verloedering van de fysieke ruimte, die direct beïnvloed wordt door de staat van onderhoud. In de programmabegroting hebben wij verschillende beoogde maatschappelijke effecten gesteld, die onder andere betrekking hebben op het belevingsaspect.

Om deze maatschappelijke effecten te realiseren willen wij met onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte de volgende prestaties bereiken:

- het in 2022 realiseren van het vastgestelde basis onderhoudskwaliteitsniveau voor de gemeente Deventer voor het aspect heel conform het uitvoeringsprogramma visie leefomgeving;
- het in 2022 realiseren van het vastgestelde basis onderhoudskwaliteitsniveau voor de gemeente voor het aspect schoon (reiniging) conform het uitvoeringsprogramma visie leefomgeving.

Het basis onderhoudskwaliteitsniveau is de minimale kwaliteit die wij als gemeente de inwoners willen bieden. Waar mogelijk maken we gebruik van de beeld meetlatten die het CROW heeft ontwikkeld (landelijke systematiek). Deze kwaliteitsniveaus variëren van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D). Deventer baseert de basiskwaliteit op 4 criteria:

1. Minimale technische of wettelijke eisen;
2. Kapitaalvernietigingsniveau;
3. Leefbaarheid;
4. Functionaliteit.

De basiskwaliteit is vastgelegd in het 'Uitvoeringsprogramma visie Leefomgeving' dat is september 2016 door het college vastgesteld. Op deze basiskwaliteit kan een plus worden gezet door de samenleving / inwoners dan wel door de Raad.

Hiermee voldoen wij aan de minimale eisen van de zorgplicht en treedt er geen kapitaalsvernietiging op. Doordat wij het basisniveau aanhouden, kan niet uitgesloten worden dat lokaal de openbare ruimte tijdelijk wel onder het onderhoudskwaliteitsniveau terecht komt. De beschikbare middelen zijn bij vrijwel alle onderdelen van de openbare ruimte voldoende om het afgesproken kwaliteitsniveau te kunnen halen. Er zijn 2 onderdelen waar we het niveau niet halen of niet lijken te halen. Met de huidige beschikbare middelen voor het onderhoud aan elementenverhardingen realiseren wij niet het basiskwaliteitsniveau. We garanderen echter wel een veiligheidsniveau. Voor onkruidbestrijding op verhardingen zijn vanaf 2017 extra middelen beschikbaar gekomen om de achterstand als gevolg van het stoppen met chemische bestrijding niet verder te laten toenemen. De verwachting is dat we ondanks deze extra middelen het basiskwaliteitsniveau niet gaan halen.

Wij monitoren het onderhoudskwaliteitsniveau op basis van de CROW meetlatten en aangevuld met visuele en / of technische inspecties. Met dit instrument kunnen wij beoordelen in hoeverre de openbare ruimte voldoende aansluit bij het uitvoeringsprogramma. Onvoldoende onderhoud kan leiden tot meer (schade) claims en financiële risico's.

Binnen de begroting wordt meerjarig rekening gehouden met een toename van het te onderhouden areaal. In de jaren na de economische crisis bleek het daadwerkelijk accres aan areaal geringer als waar rekening mee wordt gehouden in de begroting. Inmiddels ligt het daadwerkelijk accres weer dicht bij het niveau van voor de economische crisis. De middelen die in de 'magere' jaren zijn bespaard zijn inmiddels alsnog toegevoegd aan het onderhoudsbudget.

Veel gemeenten krijgen in de toekomst te maken met vervanging van het areaal in de openbare ruimte. Voor de gemeente Deventer gaat het om een areaal met een waarde van circa €1,3 miljard. Doordat de openbare ruimte vaak is aangelegd met eenmalige middelen (grondexploitaties bij nieuwbouw en subsidies) zijn de vrijvallende kapitaallasten opgenomen in de begroting niet voldoende om de gehele vervangingsopgave op te vangen. In het 'Uitvoeringsprogramma visie leefomgeving' is geduid hoe groot het jaarlijks tekort 'theoretisch' is. In totaal gaat het om een bedrag van circa €5,9 miljoen per jaar voor met name straten, wegen pleinen, openbaar groen en civieltechnische kunstwerken. Vooral nog manifesteert zich dit tekort niet doordat restlevensduren vaak nog enkele tientallen jaren zijn. De komende jaren is de vrijval van kapitaallasten nog voldoende om de noodzakelijke investeringen te kunnen dekken. Binnen de begroting wordt meerjarig rekening gehouden met een toename van het te onderhouden areaal. In sommige jaren is het daadwerkelijk accres aan areaal geringer als waar rekening mee wordt gehouden in de begroting. Besloten is om de komende jaren de middelen die niet nodig zijn voor het areaalaccres te reserveren voor de toekomstige vervangingsopgave. Daarvoor is op dit moment structureel €210.000 cumulatief beschikbaar. Wanneer dit tekort zich manifesteert is daarbij niet in beeld gebracht. Onder andere hiervoor stellen we een nota kapitaalgoederen op.

Nota Kapitaalgoederen

Het is noodzakelijk om periodiek in beeld te brengen of de financiële inrichting nog past bij de onderhouds- en vervangingsopgave.

- Zoals aangegeven is er sprake van een theoretisch tekort op de vervangingsopgave van ca. 5,9 miljoen per jaar. Afgelopen jaren is het met de vrijgevallen kapitaallasten mogelijk gebleken om aan een groot deel van de vervangingsopgave invulling te geven. Het tekort op de opgave zal zich echter op enig moment manifesteren. Het is noodzakelijk om hier tijdig op te anticiperen door de vervangingsopgave voor de middellange termijn in beeld te brengen.
- De indexeringen die in de gemeentebegroting verhouden zich niet altijd één op één met de indexeringen die in de markt optreden. Daardoor is het mogelijk dat de beschikbare middelen op de langere duur niet meer geheel passen bij het realiseren van onderhoud op het overeengekomen kwaliteitsniveau. Om die reden is het noodzakelijk om dit periodiek te herijken. We zijn bezig met de voorbereiding van de herijking.

In 2021 wordt de nota kapitaalgoederen voor programma Leefomgeving opgesteld. De resultaten daarvan zullen worden vertaald in de voorjaarsnota 2022.

Taakveld 2.1 verkeer en vervoer

Straten, wegen en pleinen

De middellange termijn vervangingsopgave wordt in de nota kapitaalgoederen in beeld gebracht.

In 2022 wordt 5,5 miljoen m² areaal aan straten, wegen en pleinen beheerd. Het beleid voor 2022 is gericht op een gemiddeld onderhoudskwaliteitsniveau B voor asfaltwegen en C voor elementenverhardingen voor de gehele stad voor zowel de aspecten heel als schoon.

Het beleid in 2022 en verder is net als voorgaande jaren erop gericht om de planning en financiële dekking zoveel mogelijk af te stemmen op infrastructurele ontwikkelingen (herstructurering en aanpassingen in het kader van de hoofdwegenstructuur) die onder andere programma's plaatsvinden. Uiterlijk april 2022 zijn de klein onderhoudsplannen jaarschijf 2022 voor de onderdelen asfalt, belijning, bebording, wegmeubilair en kunst opgesteld. Verder zal jaarschijf 2022 van het MJOP-MIND 2021-2024 worden gerealiseerd. We ronden de reconstructie van de Havezatelaan, inclusief rotonde Laan van Borgele af. We reconstrueren De Braam. We gaan verder met de fietspaden langs de Overstichtlaan, de Margijnenenk en de Lebuinuslaan. In het buitengebied wordt asfalt vervangen door beton op de fietspaden langs de Boxbergerweg en de Spanjaardsdijk. We gaan door met de buurtaanpak in de Rivierenwijk, in de Tjoernermarke en in het Oranjekwartier en we starten met buurtaanpak in Zandweerd Noord en in Tuindorp.

Conform de programmering in het MJOP-MIND 2021-2024 zijn diverse vervangingsinvesteringen voorzien. Het gaat om een totaal investering van ruim €4,6 miljoen (zie paragraaf investeringen). Dekking hiervan kan plaatsvinden binnen de vrijgevallen kapitaallasten uit vroegere investeringen.

Straatreiniging

Om de zone van de IJsseloevers tussen de bruggen meer geschikt te maken voor recreatieve doeleinden is een beheerplan opgesteld. Op basis van dit beheerplan zijn extra middelen beschikbaar voor afval, reiniging, toezicht en handhaving.

Civieltechnische kunstwerken en havengebonden constructies

De vervangingsopgave wordt via de nota kapitaalgoederen in beeld gebracht. Vooralsnog kan de vervangingsopgave worden gedekt uit de binnen het product vrijgevallen kapitaallasten.

In 2021 is gestart met het vervangen van 7 houten bruggen. Dit wordt in 2022 afgerond. In 2021 is een meerjarig bestek voor groot onderhoud op de markt gebracht. Dit bestek zal vanaf 2022 in werking treden.

In 2022 zal een gemiddeld onderhoudskwaliteitsniveau van C worden gerealiseerd. Uiterlijk mei 2022 zijn de kleine onderhoudsplannen en groot onderhoudsmeerjarenplan jaarschijf 2022 voor de kunstwerken opgesteld. Het onderhoudsbeleid is er op gericht de werken zo te onderhouden dat de betrouwbaarheid van het functioneren van de infrastructuur voldoende groot is.

Openbare verlichting

Op termijn geldt voor het complete areaal van de openbare verlichting dat deze op voldoende kwaliteitsniveau wordt onderhouden. Het gehele klein en verzorgend onderhoud is ondergebracht in een meerjarig onderhoudsbestek dat eens per 4 jaar op de markt wordt gebracht. Dat bestek voorziet er in dat minimaal 98% van de verlichting in de hele gemeente altijd functioneert.

Het onderhoud zal ook in 2022 conform het vastgestelde uitvoeringskader plaatsvinden.

Jaarlijks wordt een deel van de openbare verlichting vervangen. Dat gebeurt tegenwoordig altijd met LED verlichting. Inmiddels bestaat ca. 25 % van de openbare verlichting uit LED verlichting.

Ontwikkelingen op het gebied van SmartCity en de komst van 5G kunnen er voor gaan zorgen dat het areaal aan openbare verlichting in de nabije toekomst aanvullende functies gaat krijgen. De financiering, dekking en vervangingssystematiek zal op dat moment ook aan de orde komen. Een voorbeeld van een andere functie is het wetsvoorstel waarmee, als het doorgaat, geregeld gaat worden dat gemeenten dienen te gedogen dat 5G antennes ondergebracht moeten kunnen worden in gemeentelijke infrastructuur zoals lichtmasten.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Groen, natuur en recreatie

Het zwartepunt bij openbaar groen ligt in het dagelijks onderhoud. Het openbaar groen zal op kwaliteitsniveau B (heesters, bodembedekkers, veiligheid bomen) en C (overig groen) worden onderhouden. Sinds 2018 worden de hagen 2x per jaar gesnoeid, nadat in 2017 bleek dat 1x snoeien tot verkeersonveilige situaties leidde. De huidige begrotingsmiddelen zijn voldoende om dit kwaliteitsniveau in de komende jaren te garanderen.

Bij de 2e kwartaalrapportage 2019 is budget beschikbaar gesteld om het bomenbeheer op een andere manier te organiseren. Met strategisch bomenbeheer wordt de huidige snoeycyclus opgehoogd, waardoor de kwaliteit van het bomenbestand toeneemt. Dit leidt tot een betere beleving bij bewoners en een afname van het aantal meldingen. De huidige snoeycyclus van het snoeien van alle bomen 1x per 6 jaar gaat naar snoeien van alle bomen 1x per 3 jaar. Daarbij worden in de cyclus van 3 jaar alleen de bomen gesnoeid waarbij dat noodzakelijk is. Om te kunnen vaststellen in hoeverre snoeien noodzakelijk is, vindt een uitgebreidere Boom Veiligheid Controle (BVC+) plaats. Hierdoor kan eerder worden bijgestuurd en worden tekortkomingen/ziektes eerder

gesignaleerd. Het digitaal vastleggen van de BVC+ keuring en eenduidige wijze (uitgangspunten Handboek Bomen) zorgt voor meer inzicht in snoeibeelden en ontwikkeling bomen en daardoor een betere voorspelbaarheid.

De werkzaamheden worden in 2022 uitgevoerd door Het Groenbedrijf binnen de kaders van een vastgestelde dienstverleningsovereenkomst en het bijbehorende onderhoudsbestekken.

De vervangingsopgave wordt in beeld gebracht via de Nota kapitaalgoederen. Vooralnog is de vervangingsstrategie bij groen er op gericht om de levensduur zo veel mogelijk op te rekken door het blijven uitvoeren van klein en regulier onderhoud, ook al is er sprake van functieverlies. Indien vervanging noodzakelijk is, kiezen wij voor een laagwaardiger kapitaalgoed waardoor minder onderhoudsbudget nodig is.

In 2021 is een bijgesteld bomenbeleidsplan vastgesteld. Door het aannemen van een amendement heeft de raad besloten om de systematiek rond laanboomverjonging aan te passen. We brengen in beeld hoe deze aanpassing doorwerkt in de reeds geprogrammeerde cyclus van laanboomverjonging.

Openbare speelgelegenheden

De kwaliteit van de speelvoorzieningen voldoet aan de eisen uit de Warenwet Attractie- en speeltoestellen, het “attractiebesluit”. Onder de noemer Samen Ruimte Geven heeft de raad in 2015 bezuinigingen op de speelvoorzieningen vastgesteld. Sindsdien is het beleid dat schoolpleinen en speeltuinverenigingen dé speelplekken zijn met toestellen en voorzieningen voor alle leeftijden. Binnen een straal van 300 meter rondom scholen en speeltuinverenigingen worden de speelplekken opgeheven of omgevormd tot plekken met speelaanleidingen en ‘natuurlijk spelen’. Als bewoners iets anders willen, kan dat in overleg worden bepaald en is er éénmalig €5.000 beschikbaar voor de speelplek. De omvorming en het overleg met bewoners zijn uitbesteed aan de combinatie Sportbedrijf/Groenbedrijf en Stichting Tevreden. Stichting Tevreden heeft een subsidie ontvangen van €450.000 voor het omvormen van circa 90 plekken in 10 jaar.

Taakveld 7.2 Riolering

Het beleid voor riolering en waterbeheer ligt vast in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2015-2020. In het GRP zijn doelen opgenomen die het functioneren van het gehele stelsel moeten garanderen. Als de omgevingswet in werking treedt vervalt de planplicht voor een grp. Om die reden is in 2020 en 2021 het vigerend grp met een jaar verlengd. In 2021 wordt gewerkt aan een nieuw grp dat zal functioneren als een uitvoeringsprogramma onder de omgevingswet. Voor 2022 zijn er geen aanwijzingen dat de kwaliteit van het onderhoudsniveau zal afwijken van hetgeen in het grp is vastgelegd. Uiterlijk april 2022 zijn de kleine onderhoudsplannen jaarschijf 2022 voor de de riolering en de afwateringsystemen opgesteld. Het klein en verzorgend onderhoud aan rioolgemalen, pompputten en bergbezinkbassins is ondergebracht in meerjarige onderhoudsbestekken die eens per 4 jaar op de markt worden gebracht.

In 2022 en verder zal het beheer van de riolering en de waterhuishouding zodanig worden uitgevoerd, dat de openbare ruimte, waarin de riolering zich bevindt, kan worden onderhouden op de vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveaus.

De investeringsbehoefte die uit de verlenging van het grp naar voren komt wordt onttrokken aan de programmering uit het vigerend MJOP-MIND 2021-2024. De investeringen worden gedekt door de hieruit voorkomende kapitaallasten op te nemen in de exploitatiebegroting en te dekken via de rioolheffing.

Financiële consequenties

Vanaf begin 21e eeuw zijn binnen de gemeente Deventer forse impulsen gegeven aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderhoud. Impulsen die substantieel hoger waren dan het normale areaalaccres. Dat neemt niet weg dat Kwestie van Kiezen 1 en 2 er fors bezuinigd is. Op dit moment hebben wij geen ruimte meer voor aanvullende kwalitatieve investeringen. De aanvullende middelen voor onkruidbestrijding zullen moeten worden gebruikt om aan onze zorgplicht (veiligheid) te voldoen en kapitaalsvernietiging te voorkomen.

In de tabel hieronder worden de bedragen voor geprogrammeerd onderhoud (zowel klein als groot onderhoud) in de openbare ruimte gepresenteerd die voor de komende vier jaar zijn geprognosticeerd. De (deel)taakvelden Parkeren en Uitvoering verkeer en vervoerbeleid, zijn niet opgenomen. (bedragen x €1.000)

Taakveld en categorie	2022	2023	2024	2025
Verkeer en vervoer	14.886	14.684	14.695	14.696
• Straten, wegen, pleinen	8.298	8.096	8.107	8.108
• Straatreiniging	3.283	3.283	3.283	3.283
• Openbare verlichting	1.035	1.035	1.035	1.035
• Verkeerstechniek	1.178	1.178	1.178	1.178
• Civieltechnische kunstwerken	1.092	1.092	1.092	1.092
Economische havens en waterwegen	290	290	290	290
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.673	7.728	7.682	7.681
• Groen	7.011	7.067	7.021	7.021
• Speelgelegenheden	662	661	661	660
Riolering	7.038	7.038	7.038	7.038
Begraafplaatsen en crematoria	319	319	319	319
Totaal	30.206	30.059	30.024	30.024

Gebouwen

Kerncijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het vastgoed in direct eigendom van de gemeente. Het indirecte vastgoed dat is belegd bij verbonden partijen en onderwijshuisvesting is niet opgenomen in deze tabel (NB. gymzalen zijn een uitzondering, deze zijn in direct eigendom van de gemeente maar vallen wel onder het taakveld onderwijshuisvesting). Van kernbezit is sprake wanneer dat vastgoed noodzakelijk is voor het realiseren van een programmadoelstelling. Naast het kernbezit hebben wij tijdelijk vastgoed binnen gebiedsontwikkelingsprojecten (programma Herstructurering en Vastgoed) in ons bezit. Dat vastgoed wordt op termijn en afhankelijk van de planning van de projecten verkocht, gesloopt of (her)ontwikkeld. De totale omvang van de vastgoedportefeuille bestaat uit circa 230 gebouwen, waarvan wij circa 90 gebouwen als kernbezit hebben aangemerkt. In enkele gevallen ligt het groot onderhoud bij de huurder. Een flink aandeel van de oorspronkelijke vastgoedportefeuille (2015: circa 320 panden) is verkocht, gesloopt of inmiddels (her)ontwikkeld.

Programma	Taakveld	Aantal
Burger en bestuur	Ondersteuning organisatie	4
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en Brandweer	3
Leefomgeving	Begraafplaatsen	4
	Economische Havens en waterwegen	1
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3
	Parkeren	2
Milieu en duurzaamheid	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2
Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	3
	Samenkracht en burgerparticipatie	16
	Sportaccommodaties	10
Jeugd en onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2
	Onderwijshuisvesting	14
	Samenkracht en burgerparticipatie	1
Kunst en cultuur	Cultureel erfgoed	4
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18
	Media	2
	Musea	3
Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden / Grondexploitaties	140
Totaal		232

Beleidskader

De kadernota Vastgoed dateert uit 2012. Op 9 februari 2021 heeft het College de uitgangspunten voor het te actualiseren vastgoedbeleid vastgesteld. De Raad heeft haar wensen en bedenkingen meegegeven. Verwachting is dat na vaststelling door de Raad, in 2022 gewerkt wordt conform een actuele nota vastgoedbeleid.

In 2018 hebben wij het Beheerplan Groot Onderhoud Vastgoed 2018 – 2021 opgesteld. In afwachting van een actuele vastgoedbeleidsnota wordt dit beheerplan vooralsnog in 2022 doorgezet. De consequenties van de nieuwe kadernota worden – indien van toepassing – verwerkt in een actueel beheerplan. De panden die wij als kernbezit aanmerken onderhouden wij conform dit beheerplan. Ten behoeve van dit beheerplan zijn de MJOP's van het kernbezit opgesteld. Als gevolg van de integratie van het vastgoed van de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer en de NV Milieucentrum wordt voor dat vastgoed ook een actueel MJOP conform de door de gemeente gehanteerde conditiescore methodiek opgesteld.

Naast het actualiseren van MJOP's voeren wij risicoscans uit gericht op veiligheid (o.a. brandveiligheid en asbest), waaruit maatregelen voortvloeien die op korte termijn minimaal nodig zijn om de panden bruikbaar en veilig te gebruiken. Deze maatregelen toetsen wij aan de MJOP's en beschikbare onderhoudsbudgetten om te beoordelen of aanvullende middelen noodzakelijk zijn.

Daarnaast is een belangrijke opgave voor de komende jaren het verduurzamen van ons vastgoed. In 2020 heeft de Raad de Routekaart Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed Deventer vastgesteld. Deze is inmiddels uitgewerkt in een portefeuillestrategie en investeringsprogramma, waar de Raad in 2021 over is geïnformeerd. Dit investeringsprogramma geeft weer welke middelen nodig zijn om het totale gemeentelijke kernbezit (incl. onderwijshuisvesting en sportbedrijf) in 2050 energieneutraal te krijgen. Verduurzaming van ons vastgoed pakken wij op in verschillende projecten en koppelen dit aan het groot onderhoud. Onderdeel hiervan zijn vereiste energie maatregelen om te voldoen aan de wet milieubeheer en het bouwbesluit. Daarmee worden de benodigde maatregelen en de bijbehorende begrote kosten in het kader van duurzaamheid in beeld gebracht. Wij maken onderscheid in noodzakelijke maatregelen als gevolg van wet- en regelgeving en gewenste maatregelen om onze duurzaamheidsambities te realiseren.

De gemeente verhuurt in de regel op basis van de ROZ-modellen (Raad voor Onroerende Zaken). Als verhuurder zijn wij daarbij voor het merendeel van onze vastgoedportefeuille verantwoordelijk voor het groot / planmatig onderhoud. Soms is het groot onderhoud bij de huurder belegd. Onderhoud aan de panden wordt uitgevoerd volgens MJOP (NEN2767). Ons kernbezit onderhouden wij op conditiescore 3. Een uitzondering hierop zijn de monumentale panden, die wij op niveau 2 onderhouden. Voor panden opgenomen in een gebiedsontwikkeling / tijdelijk vastgoed hanteren wij conditieniveau 4.

Het klein onderhoud ligt in principe bij de huurder / gebruiker. In enkele gevallen hebben wij aparte afspraken met de gebruiker gemaakt en voeren wij (een deel van) het klein onderhoud wel uit.

De samenstelling van onze vastgoedportefeuille is voortdurend aan verandering onderhevig. Zo houden wij bij het uitvoeren van onderhoud rekening met eventuele sloop of verkoop van panden. Voor deze panden passen wij maatwerk toe. Het slechts in beperkte vorm kunnen uitvoeren van het totaal benodigde onderhoud vormt daarmee een (financieel)risico voor het bezit. Voorwaarde is dat de veiligheid en bruikbaarheid de ondergrens vormen. Het risico op waardevermindering is reëel. Hier tegenover staan de veelal fors lagere boekwaarden ten opzichte van de verkoop- / marktwaarde.

Ondersteuning organisatie

Het onderhoud voor de huisvesting Stadhuiskwartier is structureel geraamd.

Cultureel erfgoed

Restauraties van met name monumentale culturele gebouwen behoren niet tot het reguliere onderhoud. Hiervoor zullen de komende jaren aparte verzoeken voor aanvullende middelen worden ingediend, indien noodzakelijk.

Sportaccommodaties

Het onderhoud aan sportgebouwen en buitensportaccommodaties wordt conform de meerjarenplanning uitgevoerd.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is niet verantwoordelijk voor het onderhoud aan de schoolgebouwen, dat doen de schoolbesturen zelf. Gemeente is wel verantwoordelijk voor het onderhoud aan de locaties voor gymnastiekonderwijs. Deze vallen ook onder het taakveld onderwijshuisvesting. Die locaties zijn opnieuw geïnventariseerd en er wordt gekeken op welke wijze wij het groot onderhoud gaan uitvoeren.

Financiële consequenties

Het budget voor groot onderhoud binnen de programma's bedraagt ruim €1,0 miljoen structureel. Samen met de beschikbare reserve groot onderhoud gebouwen van circa €3,1 miljoen en reserve gemeentelijke huisvesting van circa €0,9 miljoen per 1-1-2021 is dit beschikbaar om het kernbezit planmatig te onderhouden op de aangegeven conditiescores (NEN 2767). Op basis van een beheerplan worden de werkelijke uitgaven voor het groot onderhoud meerjarig bepaald.

Onderstaande tabel geeft de beschikbare budgetten groot onderhoud voor ons kernbezit weer:

(bedragen in €)

Programma	Taakveld	2022	2023	2024	2025	2026
Burger en bestuur	Ondersteuning organisatie	462.000	462.000	462.000	462.000	462.000
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en Brandweer	98.000	99.000	99.000	99.000	99.000
Leefomgeving	Begraafplaatsen	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	12.000	12.000	79.000	79.000	79.000
	Samenkracht en burgerparticipatie	121.000	123.000	126.000	126.000	126.000
	Sportaccommodaties	43.000	44.000	56.000	56.000	56.000
Jeugd en onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
	Samenkracht en burgerparticipatie	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kunst en cultuur	Cultureel erfgoed	95.000	98.000	101.000	101.000	101.000
	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	66.000	66.000	66.000	66.000	66.000
	Musea	121.000	121.000	121.000	121.000	121.000
Totaal		1.052.000	1.059.000	1.144.000	1.144.000	1.144.000

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inzicht

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

In deze paragraaf laten we zien hoe het weerstandsvermogen is samengesteld en hoe het tot stand komt. Het geeft antwoord op de vraag: hoe goed kan de gemeente tegen een stootje?

Conclusies

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen – geactualiseerde beleidsnota 2015 en de beleidsnota reserves en voorzieningen (2018).

Weerstandsvermogen

Ratio weerstandsvermogen $\text{€}16.665.000 / \text{€}15.800.000 = 1,055$

De totale omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit (teller) is $\text{€}16.665.000$. Het beschikbare weerstandsvermogen is gestegen van $\text{€}15,9$ miljoen naar $\text{€}16,7$ miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de storting van $\text{€}750.000$ voor het dekken van het risico Slim warmtenet (zie 2e kwartaalrapportage 2021).

De totale omvang van de benodigde weerstandscapaciteit (noemer) is $\text{€}15.800.000$. Ten opzichte van de voorjaarsnota 2021 is dit $\text{€}100.000$ lager. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager risico in de grondexploitaties (o.a. Steenbrugge en Leisurestrip Holterweg - zie [paragraaf Grondbeleid](#)) en een hoger risico rondom de aardgasvrije wijk (Slim Warmtenet Zandweerd).

Conform de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen houden we, naast de geïventariseerde risico's rekening met een extra buffer voor financiële tegenvallers waar niemand rekening mee houdt. Deze zogenaamde minimumnorm biedt een soort veiligheidsmarge.

Voor het bepalen van de minimumnorm wordt de 'artikel 12-norm' van de Financiële verhoudingswet (Fvw) gehanteerd (zie artikel 23, lid 1 – Fvw). Hierin wordt uitgegaan van 2% van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en 2% van de OZB capaciteit 2022.

Doordat ten opzichte van de vorige bepaling van de ratio weerstandsvermogen de omvang van de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) in verhouding tot het weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit) beperkt is gedaald (circa $\text{€}100.000$), is de uitkomst van de ratio zo goed als gelijk gebleven (ratio was 1,062).

Relevante aspecten

- 51 risico's komen in aanmerking voor het aanhouden van weerstandsvermogen.
- 11 van deze risico's hebben een risicoscore ≥ 9 .
- Er zijn geen risico's (negatief gevolg) waarop gerelateerde kansen (positief gevolg) in mindering zijn gebracht.

Conclusies

De uitkomst van de ratio weerstandsvermogen is 1,055. In de voorjaarsnota 2021 was de uitkomst 1,0. Conform het bestuursakkoord beschikken we over voldoende weerstandsvermogen wanneer de uitkomst van de ratio minimaal 1 is. Volgens de uitgangspunten in de beleidsnota reserves en voorzieningen wordt het overschot (dit is het bedrag dat nodig is om een weerstandsratio 1 te krijgen) toegevoegd aan de generieke weerstandsreserve.

De gemeente beschikt met deze uitkomst op dit moment over voldoende weerstandsvermogen om de belangrijkste financiële risico's volledig op te vangen.

De fondsbeheerders van het gemeentefonds (algemene uitkering) hebben besloten de besluitvorming voor de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023 en de financiële effecten in de komende jaren voor de gemeente Deventer onzeker blijven.

De gemeente Deventer zal de financiële risico's en ontwikkelingen continue en nauwlettend volgen. Waar mogelijk en noodzakelijk worden extra beheersmaatregelen genomen. In de jaarrekening 2021 wordt de ratio weerstandsvermogen opnieuw bepaald.

Weerstandsvermogen

Hoe goed kan de gemeente tegen een stootje?

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Deventer maakt onderscheid tussen specifiek weerstandsvermogen en generiek weerstandsvermogen. Het specifieke weerstandsvermogen is gebaseerd op de specifiek gekwantificeerde risico's. Bekende voorbeelden zijn de risico's met betrekking tot de grondexploitatie en bijstandsuitkeringen. Daarnaast loopt Deventer risico's als gevolg van economische vooruitzichten en politieke- en bestuurlijke besluitvorming.

Voorbeelden daarvan zijn de gevolgen van de Coronacrisis, de algemene uitkering (gemeentefonds) en op dit moment de herijking van de verdeling van het gemeentefonds, verkoop van gronden en panden, de verbonden partijen, de garantstellingen en de nog te implementeren lopende heroverwegingen. Om te bepalen of Deventer beschikt over voldoende weerstandsvermogen wordt drie keer per jaar in het kader van de planning & control cyclus de ratio weerstandsvermogen bepaald.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit : Benodigde weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Voor Deventer zijn dit de specifieke reserve¹, de onbenutte (flexibele) begrotingsruimte, de onbenutte investeringsruimte, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves.

Samenstelling beschikbare weerstandscapaciteit

(bedragen x €1.000)

Element	Onderdeel	Waarde
Specifieke weerstandsreserve 31-12-2021		15.325
Onbenutte begrotingsruimte	Post onvoorzien	240
	Stelpost structurele autonome ontwikkelingen	350
	Stelpost accres algemene uitkering (gemeentefonds)	750
Onbenutte investeringsruimte		-
Onbenutte belastingcapaciteit		-
Stille reserves		p.m.
Saldo weerstandscapaciteit 31-12-2021		16.665

¹) zie [beleidsnota reserves en voorzieningen \(2018\)](#).

Specifieke weerstandsreserve

Het beschikbare weerstandsvermogen is gestegen van €15,9 miljoen naar €16,7 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de storting van €750.000 voor het dekken van het risico Slim warmtenet (zie 2e kwartaalrapportage 2021).

Onbenutte (flexibele) begrotingsruimte

De onbenutte (flexibele) begrotingsruimte bestaat in Deventer uit de posten Onvoorzien, de stelpost Autonome ontwikkelingen en de stelpost Accres algemene uitkering (gemeentefonds).

Onbenutte investeringsruimte, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves

Er is geen vrije investeringsruimte beschikbaar en ook de belastingcapaciteit wordt volledig benut (kostendekkend). Deventer kent een aantal stille reserves (zie paragraaf Grondbeleid). De betreffende objecten zijn niet binnen 1 jaar te verkopen zonder een negatief effect op het bedrijfsproces. Dit betekent dat de waarde niet wordt meegenomen bij de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de risico's die gemeente Deventer loopt inclusief een extra minimumnorm. De minimumnorm wordt in de samenvatting benodigde weerstandscapaciteit toegelicht.

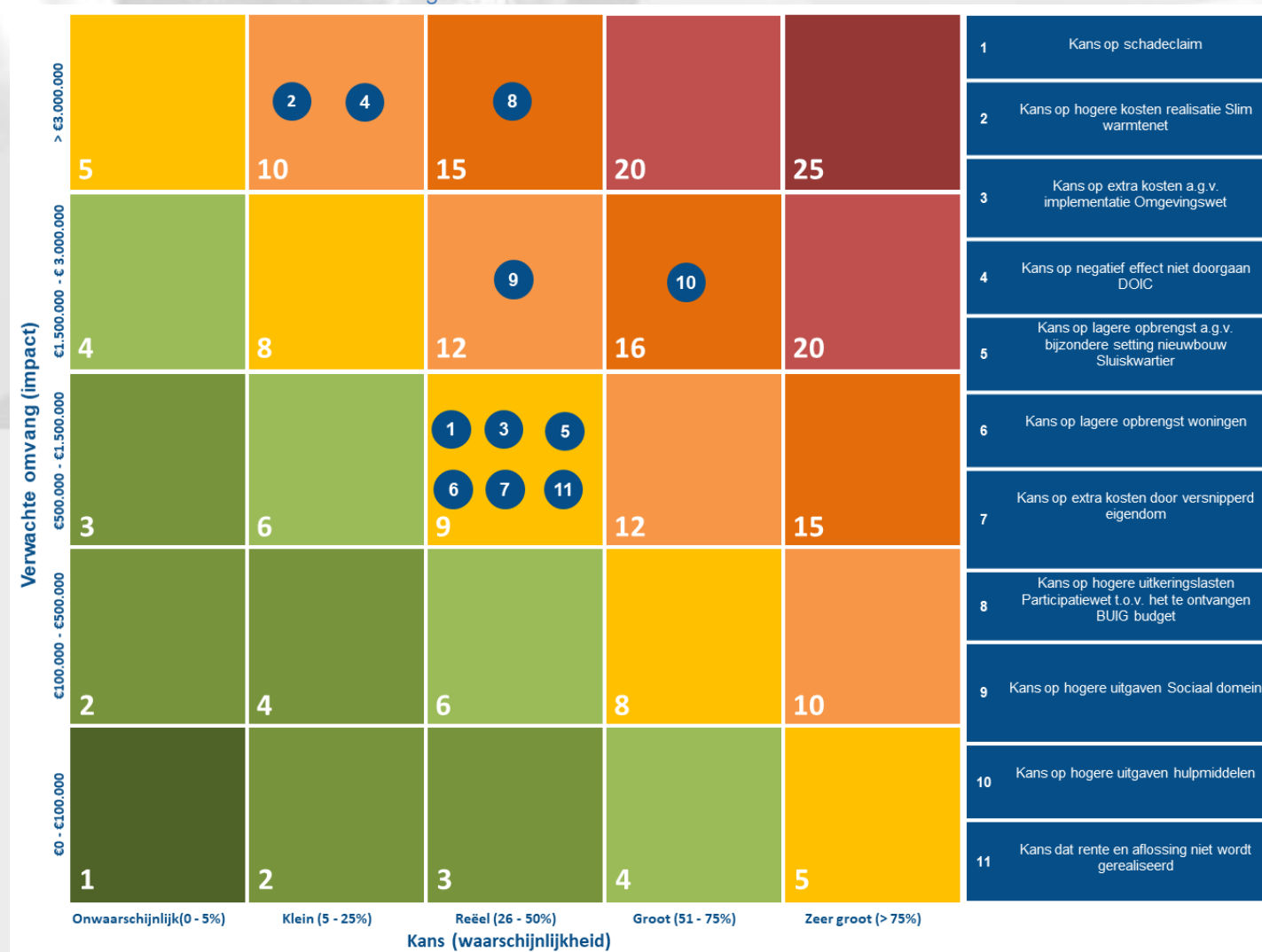
Deventer gebruikt een risicodatabase. Daarin worden de risico's geregistreerd. In deze paragraaf wordt alleen uitgegaan van de risico's met een financieel gevolg waarvoor weerstandsvermogen (een financiële buffer) wordt aangehouden. De belangrijkste financiële risico's zijn in beeld.

Analyse

Er zijn 51 financiële risico's die in aanmerking komen voor het reserveren van weerstandsvermogen. Elf risico's hebben een risicoscore ≥ 9 .

Risicokaart

Risico's met een risicoscore van 9 of hoger

Gekwantificeerde risico's

De risico's met een score ≥ 9 zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Risico	Kans	Gevolg	Positie	Score	Programma
Schadeclaim					Leefomgeving
Lasten: kans op schadeclaim	40%	825.000	3-3	9	
		825.000			
Aardgasvrije wijk (Slim warmtenet)					Milieu en duurzaamheid
Lasten: kans op hogere kosten realisatie Slim warmtenet	17%	10.650.000	2-5	10	
		10.650.000			
Omgevingswet					Ruimtelijke ontwikkeling
Lasten: kans op extra kosten a.g.v. implementatie Omgevingswet	50%	1.350.000	3-3	9	
		1.350.000			
Poort van Deventer					Herstructurering en vastgoed
Lasten: kans op negatief effect niet doorgaan DOIC	20%	4.000.000	2-5	10	
		4.000.000			
Sluiskwartier					Herstructurering en vastgoed
Lasten: kans op lagere opbrengst a.g.v. bijzondere setting nieuwbouw Sluiskwartier	50%	500.000	3-3	9	
Lasten: kans op lagere opbrengst woningen	50%	680.000	3-3	9	
		1.180.000			
Bedrijvenpark A1					Herstructurering en vastgoed
Lasten: kans op extra kosten door versnipperd eigendom	30%	700.000	3-3	9	
		700.000			
BUIG					Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Lasten: kans op hogere uitkeringslasten Participatiewet dan het BUIG budget Deventer ontvangt	35%	4.400.000	3-5	15	
		4.400.000			

Sociaal Domein (3D's)			Meedoen	
Lasten: kans op hogere uitgaven Sociaal Domein	70%	1.000.000	4-3	12
Lasten: kans op hogere uitgaven hulpmiddelen	75%	1.500.000	4-4	16
		<u>2.500.000</u>		
Mimik			Kunst en cultuur	
Lasten: kans dat rente- en aflossing van lening niet wordt gerealiseerd	50%	<u>600.000</u>	3-3	9
		<u>600.000</u>		

Significante daling risico-inventarisatie

De bruto omvang (dat wil zeggen het maximale financiële gevolg) van de risico-inventarisatie is gestegen met €3.100.000 ten opzichte van de voorjaarsnota 2021. Dit wordt veroorzaakt door een daling van risico's in de grondexploitaties (circa €5.600.000) in combinatie met een significante stijging van het risico met betrekking tot de aardgasvrijewijk Zandweerd (Slim Warmtenet van circa €8.700.000).

De mutaties voor de grondexploitaties worden toegelicht onder programma [Herstructurering en vastgoed](#). De mutatie van de aardgasvrije wijk wordt toegelicht onder het programma [Milieu en duurzaamheid](#).

Samenvatting benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de complete risico-inventarisatie (dus inclusief de risico's met een risicoscore < 9) is de bruto benodigde weerstandscapaciteit circa €37 miljoen. Na het corrigeren van deze risico's met een zekerheidsfactor (toepassen simulatiemodel) ontstaat een reële omvang van de benodigde weerstandscapaciteit die wordt gerelateerd aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Minimumnorm

Er zijn ook risico's waar moeilijk rekening mee valt te houden, bijvoorbeeld de soms sterk fluctuerende accressen van de algemene uitkering (gemeentefonds), de rijksbezuinigingen of de politieke en economische ontwikkelingen. Voor deze niet gekwantificeerde risico's en tegenvallers houdt Deventer een extra buffer aan (de zogenaamde minimumnorm).

Voor 2022 is de minimumnorm als volgt bepaald:

Bedragen begroting 2022 x €1	Geraamd bedrag	Minimumnorm 2%
Algemene uitkeringen (gemeentefonds)*	178 miljoen	3,6 miljoen
Verwachte OZB capaciteit 2022**	29 miljoen	0,6 miljoen
Totaal	207 miljoen	4,2 miljoen

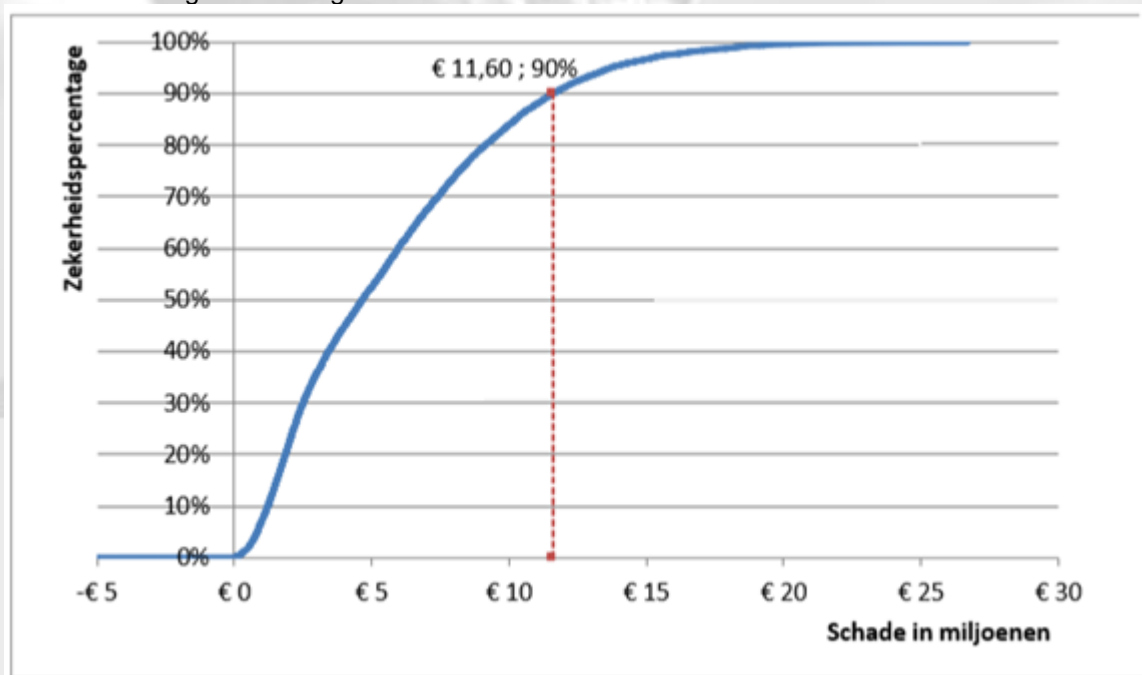
*) exclusief integratie- en decentralisatie uitkeringen en inclusief inkomstenmaatstaven OZB. Voor de meerjarenbegroting 2022-2025 is op basis van de verwachte toevoeging aan de algemene uitkering inzake de jeugdzorg een bedrag van €9 miljoen extra opgenomen. Deze toename in de algemene uitkering voor de jeugdzorg is namelijk nog niet meegenomen in de berekening van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2021;

**) begroting 2022-2025: [zie paragraaf Lokale heffingen](#).

Monte Carlo simulatie methode

De kans dat alle geïnventariseerde risico's zich voordoen is klein en de kans dat ze tegelijk optreden is miniem. Voor het bepalen van de impact wordt de uitkomst van de risico's gecorrigeerd. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de Monte Carlo simulatie methode.

Deze methode geeft het volgende resultaat:

Bij een zekerheid van 90% is minimaal €11,60 miljoen weerstandsvermogen nodig om de potentiële risico's af te dekken. De uitkomst is met €0,30 miljoen gedaald ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021.

Ratio weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit moet minimaal gelijk zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich voordoen. Deze verhouding wordt bepaald door de ratio weerstandsvermogen:

$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \text{Beschikbare weerstandscapaciteit} : \text{Benodigde weerstandscapaciteit}$

De gemeente beschikt over voldoende weerstandsvermogen als de uitkomst van deze ratio minimaal 1 is.

Beschikbare weerstandscapaciteit

$€15.325.000 + €240.000 + €350.000 + €750.000 = €16.665.000$

Benodigde weerstandscapaciteit

$€11.600.000 + €4.200.000 = €15.800.000$

Deze twee uitkomsten geven het volgende resultaat:

$\text{Ratio weerstandsvermogen} = €16.665.000 : €15.800.000 = 1,055$

De beschikbare weerstandscapaciteit is hoger dan de benodigde weerstandscapaciteit. Dit betekent dat er voldoende weerstandsvermogen is om volledig de gevolgen van het optreden van risico's financieel op te vangen.

Conform het bestuursakkoord beschikken we over voldoende weerstandsvermogen wanneer de uitkomst van de ratio minimaal 1 is. Volgens de uitgangspunten in de [beleidsnota reserves en voorzieningen](#) wordt het overschot (dit is het bedrag dat voor een hogere uitkomst van de ratio 1 zorgt) toegevoegd aan de generieke weerstandsreserve. Om tot een score van 1,00 te komen wordt €865.000 toegevoegd aan de generieke weerstandsreserve. Deze toevoeging vindt plaats in onderliggende meerjarenbegroting 2022-2025.

Algemene risicogebieden

Naast de ingeschatte risico's heeft Deventer ook te maken met algemene onzekerheden.

Onder andere:

- Effecten als gevolg van de Coronacrisis
- Algemene uitkering (onzekerheid verdeelsystematiek en soms sterk fluctuerende accressen);
- BTW/BCF (ontwikkelingen en plafond BCF);
- Leegstand onroerende panden in eigendom;
- Restauratie monumentale panden;
- Financieringsrisico's (rente- en kredietrisico's);
- Garantstellingen (kans op aflossen krediet vanwege insolventie kredietnemer);
- Te ontvangen subsidies (kans op terugvordering door niet voldoen aan de subsidievoorwaarden).

Op basis van wat we nu weten, kunnen deze onzekerheden (risico's) niet worden gekwantificeerd. Voor het opvangen hiervan zijn algemene weerstandsbudgetten beschikbaar. De omvang van de generieke weerstandsreserve is €22,0 miljoen per 01-01-2022, die naar verwachting daalt naar een bedrag van eenmalig €16,3 miljoen in 2025. Het totaal van deze bedragen vormt samen met de beschikbare weerstandscapaciteit het totale weerstandsvermogen.

Risico's Verbonden partijen

Deelneming aan een verbonden partij kent financiële -, bestuurlijke - en beleidsinhoudelijke risico's. De diversiteit in de verschillende verbintenissen (gemeenschappelijke regelingen, deelneming in vennootschappen met aandelenbezit en/of verstrekte leningen / garanties) levert onderscheid in de risico's op. De te onderscheiden risico's vereisen verschillende aandacht. In de paragraaf verbonden partijen van deze begroting is algemene informatie en specifieke informatie opgenomen voor vorming van een beeld van het financiële risicoprofiel.

Wanneer (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of indien het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), dan zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd.

Aan de informatie over de verbonden partijen ontlene wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons mede op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2019 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen. Daarover zijn twee constatering:

1. De financiële effecten van coronamaatregelen bij voornamelijk de NV Deventer Schouwburg, de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer (vanaf 2021 overgedragen aan de gemeente), NV Sportbedrijf Deventer en Het Groenbedrijf BV:
 - In 2020 heeft de gemeente de financiën van de NV Deventer Schouwburg aangevuld met een bijdrage van eenmalig €300.000 om de liquiditeitspositie aan te vullen. Deze bijdrage is naar 2021 doorgeschoven en wordt in principe eind 2021 teruggestort. Daarnaast heeft de schouwburg een bijdrage over 2020 ontvangen in de vorm van kwijtschelding van een deel van haar huurachterstand over 2020 aan de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer (€95.000 afgerond). Ook voor 2021 heeft de schouwburg coronasteun van de gemeente ontvangen ad €280.000.
 - Het sportbedrijf ontving in 2020 €150.000 gemeentelijke coronasteun. Ook is het waarschijnlijk dat het sportbedrijf ook over 2021 nog aanvullende gemeentelijke coronasteun zal aanvragen.
 - Het Groenbedrijf ontving over het exploitatiejaar 2020 €128.000 gemeentelijke coronasteun. Hiervoor heeft de gemeente een reserve beschikbaar waaruit deze bedragen gedekt kunnen worden.
 - In 2020 heeft de gemeente een kortlopende kasgeldlening van €910.000 aan de NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer (NV MVD) verstrekt voor de in 2020 opgelopen huurachterstanden wegens coronamaatregelen. Bij brief van 22-1-2021 geeft de directeur van de NV MVD te als mogelijk oninbaar zal zijn en dat de NV hiervoor een voorziening aan zal leggen. De gemeente is moet in 2021 met de huurders in gesprek om te beoordelen in welke mate de huren oninbaar zullen zijn. De gemeente heeft een reserve beschikbaar waaruit deze nadelen gedekt kunnen worden.
2. De financiële situatie van de NV Deventer Schouwburg in algemene zin. De continuïteit van deze NV en daarmee een nog nader vast te gaan stellen sluitende meerjarige begroting voor de schouwburg (momenteel een structureel nadeel van afgerond €463.000) is afhankelijk van nog te nemen gemeentelijke besluitvorming over de toekomst van het Cultureel Centrum (Plan Nieuwe Keizer) en de positie van de schouwburg daar in. Daarnaast is definitieve gemeentelijke besluitvorming over het verstrekken van gemeenteleningen voor vervangingsinvesteringen aan de schouwburg nodig. Voorwaarde daarvoor is eveneens een sluitende meerjarige begroting.

In de tabel hieronder zijn de verbonden partijen opgenomen waarin Deventer een geactiveerd financieel belang heeft en de omvang daarvan per 31-12-2020. (bedragen x €1)

Verbonden partij	Deelneming	Lening	Garantie
NV Centrumgarage Deventer	39.552	-	-
Het Groenbedrijf BV	30.000	-	-
NV Sportbedrijf Deventer	-	13.589.049	1.408.654
NV Bergkwartier	1.561.004	-	-
NV Deventer Schouwburg	-	-	-
NV Maatschappelijk Vastgoed Deventer	22.610.572	18.504.584	-
NV Luchthaven Teuge	489.857	-	-
Circulus-Berkel BV	15.882	-	-
Enexis BV	932.512	1.354.025	-
BNG Bank	60.650	-	-
Vitens NV	-	123.804	-
Dataland BV	0	-	-
Vordering op Enexis BV	52	0	-
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	1	-	-
Verkoop Vennootschap BV	0	-	-
CBL Vennootschap	0	-	-
CSV Amsterdam BV	52	-	-
Totaal	25.704.134	33.571.462	1.408.654

In de [paragraaf Verbonden partijen](#) wordt verder ingegaan op de financiële risico's in relatie tot de verbonden partijen.

Meerjarenbalans en kengetallen

Inzicht

Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden door het BBV diverse kengetallen voorgeschreven. De invoering van de set van kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie inzichtelijker en tussen gemeenten vergelijkbaar te maken. De onderstaande meerjarenbalans voor de jaren 2022 – 2025 vormt de basis voor een aantal van deze kengetallen.

Geprognosticeerde balans

Door de wijziging in het BBV is met ingang van het begrotingsjaar 2018 een geprognosticeerde balans voorgeschreven. De geprognosticeerde balans biedt inzicht in de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente.

(bedragen x €1.000)

Activa	1-1-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	Passiva	1-1-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa						Vaste passiva					
Immateriële vaste activa	5.265	4.989	4.710	4.427	4.139	Eigen vermogen	93.024	89.758	86.959	81.666	82.703
Materiële vaste activa	252.687	260.629	274.752	283.790	278.295	Voorzieningen	11.976	12.316	13.108	13.201	13.295
Financiële vaste activa	63.322	61.739	60.207	58.837	57.460	Vaste schulden rente-typische looptijd >1 jr	242.970	229.921	213.489	233.489	179.162
Totaal vaste activa	321.274	327.357	339.669	347.054	339.894	Totaal vaste passiva	347.970	331.995	313.556	328.356	275.160
Vlottende activa						Vlottende passiva					
Voorraden	48.663	21.526	13.626	8.386	10.042	Netto vlottende schulden rente-typische looptijd <1jr	50.081	44.391	66.964	54.005	100.970
Vorderingen	29.743	29.743	29.743	29.743	29.743	Overlopende passiva	35.959	35.959	35.959	35.959	35.959
Liquide middelen	1.283	1.283	1.283	1.283	1.283						
Facilitair grondbeleid	6.766	6.155	5.877	5.573	4.846						
Overlopende activa	26.281	26.281	26.281	26.281	26.281						
Totaal vlottende activa	112.736	84.988	76.810	71.266	72.195	Totaal vlottende passiva	86.040	80.350	102.923	89.964	136.929
Balanstotaal activa	434.010	412.345	416.479	418.320	412.089	Balanstotaal passiva	434.010	412.345	416.479	418.320	412.089

De opgestelde geprognosticeerde balans gaat net als de meerjarenbegroting over de jaren 2022-2025. Met het maken van een balansprognose wordt in feite een reële schatting gemaakt van verschillende balansposten op basis van de balans gepresenteerd bij de jaarrekening 2020, de verwachte investeringen en de lopende aflossingsverplichtingen. Aan de hand van deze gegevens wordt in een geprognosticeerde balans inzicht gegeven in de ontwikkeling van de balansposten: vaste en vlottende activa, vreemd en eigen vermogen.

Bij het opstellen van de meerjarenbalans is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

Vaste activa

Door verwachte investeringen en jaarlijkse afschrijvingen/aflossingen wijzigt het saldo van de vaste activa.

Vlottende activa

De vlottende activa daalt door de verwachte verkoop van gronden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gebaseerd op het (meerjarige) verloop van de reserves. Het saldo wijzigt door het realiseren van afgesproken prestaties.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gebaseerd op het (meerjarige) verloop van voorzieningen.

Schulden > 1 jaar

De schulden > 1 jaar zijn gebaseerd op de staat van opgenomen langlopende geldleningen. Het saldo muteert door het aantrekken van nieuwe leningen voor voorgenomen investeringen en jaarlijkse aflossingen van bestaande leningen.

Schulden < 1 jaar

De schulden < 1 jaar zijn geraamd op het niveau van de jaarrekening 2020. Hierbij is rekening gehouden met de toegestane kasgeldlimiet.

Overlopende passiva

De overlopende passiva is geraamd op het niveau van de jaarrekening 2020.

Kengetallen

Deventer neemt de landelijk voorgeschreven financiële kengetallen op in de begroting. De kengetallen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde meerjarenbalans en gaan uit van ongewijzigd beleid. De kengetallen en de meerjarenbalans geven een beeld van de financiële positie in de komende jaren. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de kengetallen opgenomen met daaronder een korte toelichting.

De meerjarige prognoses zijn gebaseerd op de balans per 31 december van het betreffende jaar.

Kengetal (in %)	R2020	B2021	B2022	B2023	B2024	B2025
Netto schuldquote	65	66	65	69	70	69
Netto schuldquote gecorrigeerd	55	57	56	59	61	60
Solvabiliteitsratio EV/TV	21	21	22	21	20	20
Structurele exploitatieruimte	4,80	0,53	2,77	1,07	0,34	0,00
Grondexploitatie	12	13	6	4	3	4
Belastingcapaciteit	95	100	97	97	97	97

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.

Netto schuldquote = Netto schuld : Totale inkomsten (exclusief mutatie reserves)

Een netto schuldquote hoger dan 130 is voor een gemeente niet gunstig. De gemeente heeft in dat geval een zeer hoge schuldpositie en doet er goed aan om de schulden af te bouwen en daarmee de financiële positie te verbeteren. Dit betekent concreet een terughoudend investeringsbeleid met geleende middelen en het afbouwen van voorraden bouwgrond. Bij een percentage tussen 100 en 130 geldt dat voorzichtigheid is geboden.

In 2022 blijft de schuldquote van Deventer stabiel ten opzichte van 2020 en 2021 om vervolgens in 2023 weer licht te stijgen.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Het hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die middelen vervolgens zijn doorgeleend aan bijvoorbeeld woningcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. Om dit effect voor de beoordeling te corrigeren volgt hieronder de netto schuldquote exclusief leningen door verstrekt aan derden.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen aan derden)

De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door de leningen die Deventer door verstrekt aan derden. Hoewel over deze leningen risico wordt gelopen wordt verondersteld dat deze worden terugbetaald. Wanneer het vorige kengetal met deze verstrekte leningen aan derden wordt gecorrigeerd is de uitkomst aanzienlijk lager. Dit is logisch, omdat de teller van de breuk wordt verlaagd en de noemer gelijk blijft.

Netto schuldquote = Netto schuld (exclusief leningen aan derden) : Totale inkomsten (exclusief mutatie reserves)

In 2022 daalt de schuldquote van Deventer vergeleken met 2021 om vervolgens in 2023 weer te stijgen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de bezittingen op de balans zijn gefinancierd met eigen vermogen en in hoeverre Deventer in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de uitkomst van de ratio, hoe groter de weerbaarheid.

Solvabiliteitsratio = Totaal eigen vermogen : Totaal van de balans

Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen gegeven voor uitkomsten die wijzen op een 'gezonde' solvabiliteit.

Vergeleken met 2021 is de solvabiliteitsratio licht gestegen. Daarna daalt de ratio licht. De solvabiliteit kan worden verbeterd door de omvang van de reserves (eigen vermogen) te verhogen of door minder te investeren waardoor de financieringsbehoefte lager wordt en daardoor minder wordt geleend.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Het geeft inzicht in welke mate de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten.

Een positieve uitkomst betekent dat er structureel voldoende baten zijn om de lasten te dekken. Over het algemeen geldt als richtlijn; hoe hoger de uitkomst des te gunstiger dit is voor Deventer.

Grondexploitatie

Grondexploitatie = Bouwgrond in exploitatie (BIE) : Totale inkomsten

De grondexploitaties (voorraad bouwgronden) kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Wanneer een gemeente leningen heeft afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten is dit een schuldpositie. Van belang is om te weten of deze schuld kan worden afgelost uit de opbrengsten van de verkoop van de bouwgronden (kavels). Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) opbrengsten (baten). Vergeleken met 2021 is er een dalende lijn zichtbaar.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit = Totale woonlasten : Gemiddelde woonlasten landelijk

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Voor het bepalen van de ruimte is een ijkpunt nodig. In dit geval wordt als ijkpunt gekeken naar de landelijk gemiddelde tarieven. Er is geen maximum gesteld aan de belastingopbrengsten dus betreffen de gemiddelde tarieven slechts een indicator. Hoe verhoudt de eigen belastingdruk zich tegenover het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten exact het landelijk gemiddelde zijn. Een lager percentage dan 100% betekent dat de woonlasten per huishouden lager zijn dan het landelijke gemiddelde. De stijging in 2021 wordt veroorzaakt door een stijging van het tarief afvalstoffenheffing. In 2022 daalt de belastingcapaciteit doordat het landelijk gemiddelde sterker stijgt dan de woonlasten in Deventer. De uitkomsten vanaf 2022 zijn geëxtrapoleerd, omdat landelijke cijfers voor die jaren niet bekend zijn.

Conclusie

De gemeente is financieel gezond. Dit blijkt uit het feit dat een reëel structureel sluitende begroting wordt gepresenteerd met structurele exploitatieruimte. Deze begroting heeft voldoende flexibiliteit om eenmalige en structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Met betrekking tot de belastingdruk zitten we boven het landelijk gemiddelde. De ratio's die betrekking hebben op de schuldpositie en grondexploitatie geven geen aanleiding om het financiële beleid bij te stellen.

Bijlagen

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Bijlage 1 - Resultaatbestemming	199 Kb	Bijlage 1
Bijlage 2 - Staat van reserves en voorzieningen	199 Kb	Bijlage 2
Bijlage 3 - Overzicht van baten en lasten	203 Kb	Bijlage 3
Bijlage 4 - Onderbouwingen en uitgangspunten	121 Kb	Bijlage 4
Bijlage 5 - Algemene uitkering	265 Kb	Bijlage 5
Bijlage 6 - Staat van incidentele baten en lasten	376 Kb	Bijlage 6
Bijlage 7 - Staat van subsidies	217 Kb	Bijlage 7
Bijlage 8 - Taakveldenmatrix	288 Kb	Bijlage 8
Bijlage 9 - Afkortingen en begripsbepalingen	160 Kb	Bijlage 9
Bijlage 10 - Lijst met resterende voorstellen Nieuw beleid	137 Kb	Bijlage 10

Bijlage 1 - Resultaatbestemming via reserves

(bedragen x €1.000)

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Incidenteel								
Openbare orde en veiligheid								
Generieke weerstandsreserve	6	0	6	0	0	0	0	0
Reserve kapitaallasten investeringen	200	0	0	0	0	0	0	0
Reserve onderhoud gebouwen	0	2	0	2	0	2	0	2
Reserve overlopende uitgaven	50	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	256	2	6	2	0	2	0	2
Leefomgeving								
Reserve kapitaallasten investeringen	250	0	0	0	0	0	0	0
Reserve mobiliteitsfonds parkeren	494	574	573	575	622	575	651	575
Reserve overlopende uitgaven	8	204	0	0	0	0	0	0
Reserve gebiedsontwikkeling	0	25	0	50	0	700	0	0
Totaal	752	803	573	625	622	1.275	651	575
Milieu en duurzaamheid								
Reserve geluid	0	119	0	0	0	0	0	0
Reserve overlopende uitgaven	26	180	26	0	0	0	0	0
Reserve tarieven huishoudelijk afval	1	0	1	0	1	0	1	0
Reserve Onderhoud NV Milieucentrum	16	0	16	0	16	0	17	0
Egalisatiereserve vastgoed NV Milieucentrum	1	0	2	0	2	0	2	0
Totaal	44	299	45	0	19	0	20	0

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Herstructurering en vastgoed								
Egalisatiereserve weerstand	1.200	0	550	0	600	0	150	0
Reserve algemeen onroerende zaken	106	25	270	25	0	402	0	26
Reserve onderhoud gebouwen	41	0	46	0	80	0	86	0
Reserve gebiedsontwikkeling	0	175	0	175	0	0	0	0
Totaal	1.346	200	866	200	680	402	236	26
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt								
Reserve nieuwkomers	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve overlopende uitgaven	0	65	0	65	0	25	0	0
Totaal	0	65	0	65	0	25	0	0
Meedoen								
Reserve knelpunten sport	19	9	19	9	19	9	19	9
Reserve overlopende uitgaven	0	346	0	520	0	51	0	0
Reserve projecten jeugd	0	1.178	0	823	0	0	0	0
Reserve risico's	26	0	26	0	26	0	26	0
Totaal	45	1.533	45	1.352	45	60	45	9
Jeugd en onderwijs								
Reserve kapitaallasten investeringen	126	0	0	0	571	0	0	0
Reserve overlopende uitgaven	0	98	0	0	0	0	0	0
Totaal	126	98	0	0	571	0	0	0
Kunst en cultuur								
Generieke weerstandsreserve	33	0	33	0	33	0	33	0
Reserve Deventer geschiedenis in beeld	11	0	11	0	11	0	11	0
Reserve overlopende uitgaven	0	130	0	130	0	0	0	0
Totaal	43	130	43	130	43	0	43	0

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Bedrijfsvoering								
Generieke weerstandsreserve		17		17		0		0
Reserve huisvesting gemeentelijk apparaat	60		60		60		60	
Totaal	60	17	60	17	60	0	60	0
Algemene dekkingsmiddelen								
Egalisatiereserve weerstand	0	1.200	0	550	0	600	0	0
Generieke weerstandsreserve	8.325	14.415	3.549	6.158	5.003	2.447	5.613	1.062
Reserve begrotingstekort	1.832	1.832	0	0	0	0	0	0
Reserve eenmalig nieuw beleid	13.770	4.604	2.709	3.914	317	4.479	0	2.245
Reserve gemeentebrede investeringen		691						
Reserve overlopende uitgaven	400	0	199	0	0	0	0	0
Reserve pseudo premie ww	33	0	33	0	33	0	33	0
Specifieke weerstandsreserve	10	1.851	9	0	9	0	8	0
Rentetoevoeging	333	0	344	0	463	0	462	0
Totaal	24.704	24.593	6.844	10.622	5.826	7.526	6.116	3.307
Totaal incidentele stortingen/puttingen	27.377	27.740	8.483	13.013	7.866	9.290	7.171	3.919

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Structureel								
Openbare orde en veiligheid								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	0	0	12	0	12	0	12
Totaal	0	0	0	12	0	12	0	12
Leefomgeving								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	253	0	279	0	276	0	274
Totaal	0	253	0	279	0	276	0	274
Ruimtelijke ontwikkeling								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	15	0	15	0	15	0	15
Totaal	0	15	0	15	0	15	0	15
Meedoen								
Reserve investeringen buitensport	504	345	485	338	492	331	519	314
Reserve kapitaallasten investeringen	0	75	0	74	0	158	0	156
Totaal	504	420	485	412	492	489	519	471
Jeugd en onderwijs								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	425	0	354	0	543	0	533
Totaal	0	425	0	354	0	543	0	533
Kunst en cultuur								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	68	0	68	0	68	0	68
Totaal	0	68	0	68	0	68	0	68
Bedrijfsvoering								
Reserve DOWR I kapitaallasten	677	762	805	1.127	841	866	917	888
Reserve kapitaallasten investeringen	0	22	0	22	0	22	0	22
Totaal	677	784	805	1.149	841	888	917	909

Programma	2022		2023		2024		2025	
	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>								
Reserve kapitaallasten investeringen	0	597	0	597	0	597	0	597
Reserve DOWR I kapitaallasten	0	178	0	178	0	178	0	178
Totaal	0	775	0	775	0	775	0	775
Totaal structurele storting/puttingen	1.181	2.740	1.290	3.064	1.333	3.067	1.436	3.058
Totaal storting/puttingen inclusief rente	28.558	30.480	9.772	16.077	9.200	12.357	8.608	6.977
Toevoeging rente aan reserves	-333	0	-344	0	-463	0	-462	0
Totaal storting/puttingen exclusief rente	28.224	30.480	9.429	16.077	8.736	12.357	8.145	6.977

Bijlage 2 Staat van reserves en voorzieningen

(bedragen in €)

Omschrijving reserve	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve met algemeen weerstandsmotief						
Generieke weerstandsreserve	15.772.533	21.985.091	14.513.974	10.530.973	12.431.169	16.332.454
Algemene reserve met algemeen weerstandsmotief	15.772.533	21.985.091	14.513.974	10.530.973	12.431.169	16.332.454
Algemene reserve met specifiek weerstandsmotief						
Specifieke weerstandsreserve	14.604.899	16.301.032	14.460.329	14.469.791	14.478.418	14.486.210
Algemene reserve met specifiek weerstandsmotief	14.604.899	16.301.032	14.460.329	14.469.791	14.478.418	14.486.210
Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie						
Kunstaankopen	41.127	24.502	24.502	24.502	24.502	24.502
Deventer Geschiedenis in Beeld	26.415	37.015	47.615	58.215	68.815	79.415
Projecten Jeugd	3.205.716	2.000.716	823.216	0	0	0
Mondiaal Beleid	60.923	56.723	56.723	56.723	56.723	56.723
Musea aankopen	1.631	1.631	1.631	1.631	1.631	1.631
Conserveringen SAB	25.835	25.835	25.835	25.835	25.835	25.835
Knelpunten Sport	53.162	63.339	73.671	84.158	94.801	105.599
Wonen boven Winkels	957.297	594.474	594.474	594.474	594.474	594.474
Legaat Bathmen	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Kracht van Salland	244.739	0	0	0	0	0
Individueel Keuzebudget	0	0	0	0	0	0
Mind	950	950	950	950	950	950
Gevefonds	9.198	9.198	9.198	9.198	9.198	9.198
Parkeerbijdragen bouwaanvragen	0	0	0	0	0	0
Bodem	164.184	164.184	164.184	114.184	64.184	0
Geluid	296.080	239.348	120.195	0	0	0
MJOP projecten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Sociaal economisch beleid (SEB)	3.091	3.091	3.091	3.091	3.091	3.091

Omschrijving reserve	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Pseudo premie ww	96.716	129.890	163.346	196.802	230.258	263.714
Begrotingstekort	0	0	0	0	0	0
Eenmalig nieuw Beleid	0	0	9.165.712	7.960.950	3.798.846	1.553.846
Gemeentebrede investeringen	1.130.221	918.126	227.126	227.126	227.126	227.126
Risico's	312.174	337.807	363.440	389.073	414.706	440.339
Sociaal domein	953.746	201.001	201.001	201.001	201.001	201.001
Subtotaal	7.601.705	4.826.330	12.084.410	9.966.413	5.834.641	3.605.944
Bestemmingsreserves prestatiegebonden met rentebeslag						
Vermogensreserve	4.502.828	4.502.828	4.502.828	4.502.828	4.502.828	4.502.828
Afkoop erfpachten	1.942.391	2.023.009	2.023.009	2.023.009	2.023.009	2.023.009
Subtotaal	6.445.219	6.525.837	6.525.837	6.525.837	6.525.837	6.525.837
Bestemmingsreserves prestatiegebonden met egaliserende functie						
Egalisatiereserve onderhoud onderwijshuisvesting	118.251	251	251	251	251	251
Wijkaanpak	213.035	0	0	0	0	0
Onderhoud gebouwen	3.115.121	2.343.213	2.381.445	2.425.382	2.503.192	2.587.254
1/3 regeling Sport	102.273	102.273	102.273	102.273	102.273	102.273
Investeringen buitensport	1.026.725	1.194.434	1.353.467	1.500.501	1.661.448	1.866.141
Centrumschil	0	2.146.490	1.946.490	1.721.490	1.021.490	1.021.490
Nieuwkomers	910.629	10.924	10.924	10.924	10.924	10.924
Reserve Onderhoud NV Milieucentrum	0	279.907	295.490	311.385	327.598	344.135
Egalisatiereserve Vastgoed NV Milieucentrum	0	14.525	15.987	17.641	19.485	21.514
Herstructurering	214.912	0	0	0	0	0
Mobiliteitsfonds parkeren	1.106.354	954.627	874.954	873.282	920.611	996.940
Algemeen onroerende zaken	2.624.968	2.801.004	2.479.553	1.797.744	469.426	0
Decentrale arbeidsvoorwaarden	0	0	0	0	0	0
DOWR I kapitaallasten	2.076.486	2.239.240	1.867.945	1.416.645	1.259.254	1.170.344
Tarieven huishoudelijk afval	136.909	142.529	143.635	144.741	145.847	146.953
Rioleringen en gemalen	328.893	328.893	328.893	328.893	328.893	328.893

Omschrijving reserve	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Egalisatiereserve weerstandsvermogen	0	319.862	319.862	319.862	319.862	469.862
Overlopende uitgaven	15.152.548	6.000.000	5.000.000	4.000.000	3.000.000	3.000.000
Huisvesting gemeentelijk apparaat	856.673	739.698	811.538	813.618	684.996	684.073
Maatschappelijke opvang - Beschermd wonen	8.074.130	8.074.130	8.074.130	8.074.130	8.074.130	8.074.130
Subtotaal	36.057.908	27.692.001	26.006.838	23.858.763	20.849.681	20.825.177
Financieel technische bestemmingsreserve						
Kap. Lasten investeringen oud RMW	14.474.766	14.973.536	15.445.856	20.884.380	20.823.105	20.202.601
Reserve kapitaallasten Stadthuis	172.790	173.726	174.739	175.830	177.000	178.252
Kapitaalslasten investeringen BV	1.916	1.958	2.001	2.045	2.090	2.136
Verstreckte geldleningen EDON	544.536	544.536	544.536	544.536	544.536	544.536
Afkopen	0	0	0	0	0	0
Verstreckte geldlening Vitens N.V.	123.820	7	7	7	7	7
Subtotaal	15.317.828	15.693.763	16.167.139	21.606.797	21.546.738	20.927.532
Totaal	95.800.091	93.024.054	89.758.527	86.958.574	81.666.483	82.703.155

Omschrijving Voorziening	Boekwaarde 01-01-2021	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)						
Voorziening riolering en gemalen	1.462.795	1.462.795	1.462.795	1.462.795	1.462.795	1.462.795
Voorziening parkeerbijdrage bouwaanvragen	641.471	16.471	266.471	966.471	966.471	966.471
VZ legaat Waanders	0	0	0	0	0	0
Fonds collectie Reijns	214.061	214.719	215.377	216.035	216.693	217.351
Fonds collectie Knecht-Drenth	1.221.692	1.231.966	1.242.240	1.252.514	1.262.788	1.273.062
Subtotaal	3.540.019	2.925.951	3.186.883	3.897.815	3.908.747	3.919.679
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's						
Voorziening wethouderspensioenen	8.378.826	8.454.042	8.532.915	8.613.365	8.695.425	8.779.125
Fonds evenementen	36.715	36.715	36.715	36.715	36.715	36.715
Afgesloten complexen	527.517	559.420	559.420	559.420	559.420	559.420
Vorraden panden en gronden	729.547	695.000	347.500	0	0	0
Subtotaal	9.672.605	9.745.177	9.476.550	9.209.501	9.291.560	9.375.260
Totaal	13.212.624	12.671.128	12.663.433	13.107.316	13.200.307	13.294.939

Bijlage 3 – Overzicht van baten lasten per programma

(bedragen x € 1.000)

Programma	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Burger en bestuur	6.922	1.151	-5.772	8.198	1.281	-6.916	8.471	1.174	-7.297	7.890	1.005	-6.885	7.449	1.005	-6.444	7.386	1.005	-6.381
Openbare orde en veiligheid	11.502	975	-10.527	11.602	774	-10.827	11.758	777	-10.981	11.723	748	-10.975	11.238	748	-10.490	11.235	748	-10.488
Leefomgeving	38.303	15.365	-22.938	38.385	15.056	-23.329	37.035	14.686	-22.348	36.977	14.740	-22.236	38.220	15.419	-22.801	36.818	14.748	-22.070
Milieu en Duurzaamheid	17.789	15.482	-2.306	23.279	22.274	-1.005	19.487	16.985	-2.502	18.269	16.230	-2.038	18.250	16.236	-2.014	18.256	16.242	-2.014
Ruimtelijke ontwikkeling	8.881	4.858	-4.022	8.794	4.811	-3.982	6.278	3.548	-2.729	5.828	3.544	-2.284	5.519	3.659	-1.859	5.451	3.659	-1.792
Herstructurering en vastgoed	28.306	30.418	2.113	26.425	30.983	4.558	19.044	21.170	2.126	12.463	13.726	1.263	13.562	14.592	1.030	6.994	8.239	1.245
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	86.959	55.195	-31.764	85.397	50.861	-34.537	76.670	44.376	-32.294	76.066	44.376	-31.690	75.586	44.376	-31.210	75.276	44.376	-30.900
Meedoen	82.829	5.251	-77.577	90.190	4.627	-85.563	87.007	4.402	-82.605	87.633	4.375	-83.258	87.188	4.540	-82.648	87.293	4.514	-82.779
Jeugd en onderwijs	38.437	3.851	-34.586	40.751	3.992	-36.759	43.125	3.823	-39.302	42.001	3.823	-38.178	43.913	3.823	-40.090	42.893	3.824	-39.069
Economie en Internationaal Beleid	3.855	1.036	-2.819	5.132	1.491	-3.641	3.603	1.321	-2.282	3.601	1.321	-2.280	3.478	1.451	-2.027	3.478	1.451	-2.026
Kunst en Cultuur	17.341	2.847	-14.495	17.447	1.270	-16.177	15.607	1.169	-14.438	15.527	1.146	-14.380	15.279	1.123	-14.156	15.232	1.099	-14.133
Bedrijfsvoering	33.400	8.459	-24.941	38.260	8.811	-29.449	36.900	7.921	-28.979	36.761	7.766	-28.995	36.072	7.768	-28.304	36.067	7.754	-28.312
Totaal programma's	374.524	144.888	-229.636	393.859	146.232	-247.627	364.985	121.351	-243.633	354.737	112.800	-241.937	355.754	114.740	-241.014	346.379	107.659	-238.719
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen																		
Algemene uitkering	0	218.037	218.037	0	222.043	222.043	0	216.255	216.255	0	215.979	215.979	0	217.968	217.968	0	221.407	221.407
Lokale heffingen	-10	27.588	27.597	-17	28.549	28.566	-17	29.441	29.459	-17	30.441	30.459	-17	31.496	31.514	-17	32.561	32.579
Calculatieverschillen	3.933	3.065	-868	3.840	3.001	-839	2.608	2.577	-31	2.970	2.577	-393	3.248	2.577	-671	3.248	2.577	-671
Saldo financieringsfunctie	282	0	-282	-459	0	459	-443	0	443	-419	0	419	-1.692	0	1.692	-2.419	0	2.419
Dividend	0	887	887	0	924	924	0	1.194	1.194	0	1.194	1.194	0	1.194	1.194	0	1.194	1.194
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.227	1.233	6	898	350	-548	1.061	421	-641	1.061	413	-648	1.061	413	-648	1.061	413	-648
Uitvoeringskosten lokale heffingen	1.148	0	-1.148	1.116	3	-1.112	1.099	3	-1.096	1.099	3	-1.096	1.099	3	-1.096	1.099	3	-1.096
Stelposten	0	0	0	4.710	0	-4.710	4.846	7.926	3.080	10.018	5.997	-4.020	10.479	5.211	-5.269	14.702	4.297	-10.405
Verkoop obligaties	0	0	0	0	496	496	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuw beleid	0	0	0	0	0	0	5.394	-300	-5.694	5.201	-300	-5.501	5.880	-300	-6.180	3.889	-300	-4.189
Totaal algemene dekkingsmiddelen	6.580	250.809	244.230	10.088	255.366	245.278	14.549	257.517	242.968	19.912	256.305	236.393	20.058	258.562	238.504	21.563	262.152	240.590
Onvoorzien	0	0	0	195	0	-195	240	0	-240	240	0	-240	240	0	-240	240	0	-240
Totaal saldo van baten en lasten	381.103	395.697	14.594	404.142	401.598	-2.544	379.773	378.868	-905	374.889	369.105	-5.784	376.052	373.302	-2.750	368.181	369.811	1.630

	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves																		
Burger en bestuur	137	90	-47	0	427	427	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	97	351	254	102	307	205	256	2	-254	6	14	8	0	14	14	0	14	14
Leefomgeving	1.372	2.779	1.407	2.294	3.800	1.506	752	1.055	304	573	904	330	622	1.552	929	651	849	198
Milieu en Duurzaamheid	137	376	239	2.095	488	-1.607	44	299	255	45	0	-45	19	0	-19	20	0	-20
Ruimtelijke ontwikkeling	49	2.346	2.297	363	1.530	1.167	0	15	15	0	15	15	0	15	15	0	15	15
Herstructurering en vastgoed	12.965	11.800	-1.166	4.308	507	-3.801	1.346	200	-1.147	866	200	-666	680	402	-277	236	26	-210
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt		3.597	3.597	155	608	453	0	65	65	0	65	65	0	25	25	0	0	0
Meedoen	6.923	6.319	-604	700	5.638	4.938	549	1.953	1.404	530	1.764	1.234	537	549	12	564	479	-85
Jeugd en onderwijs	135	979	844	214	729	515	126	523	396	0	354	354	571	543	-28	0	533	533
Economie en Internationaal Beleid	0	153	153	0	293	293	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunst en Cultuur	1.733	1.580	-154	315	1.233	918	43	198	155	43	198	155	43	68	25	43	68	25
Bedrijfsvoering	1.655	1.480	-175	1.095	2.124	1.030	737	801	64	865	1.166	301	901	888	-13	977	909	-68
Algemene dekkingsmiddelen	9.846	5.931	-3.915	23.253	19.751	-3.501	24.704	25.368	664	6.844	11.397	4.553	5.826	8.301	2.475	6.116	4.082	-2.034
Totaal mutaties reserves	35.050	37.781	2.731	34.892	37.437	2.544	28.558	30.480	1.922	9.772	16.077	6.305	9.200	12.357	3.157	8.608	6.977	-1.631
Gerealiseerde resultaat	416.153	433.478	17.325	439.034	439.034	0	408.331	409.348	1.017	384.661	385.182	521	385.252	385.659	407	376.789	376.789	0

Bijlage 4 - Onderbouwingen en uitgangspunten

Gemeentewet en Besluitvorming begroting en verantwoording (BBV)

De begroting wordt opgesteld vanuit het vastgestelde kader in de Gemeentewet, BBV en de gemeentelijke financiële verordening die op basis van artikel 212 Gemeentewet is opgesteld. Relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden op de voet gevolgd. Daar waar ontwikkelingen stollen in concrete wet- en regelgeving, gelden deze zo mogelijk in de begroting of in een herziening.

Gemeentelijk kader

De begroting maakt duidelijk welke programma's, taakvelden en daaraan verbonden maatschappelijke effecten en prestaties aan het eind van het jaar gerealiseerd zijn.

Onderbouwingen

De onderbouwingen voor de diverse lasten budgetten zijn impliciet opgenomen op de programmabladen. Zo bepaald bijvoorbeeld het aantal uitkeringen de uitkeringslasten en vormt het verwachte aantal vergunningaanvragen voor bouwen de basis voor de verwachte opbrengst aan bouwleges.

Uitgangspunten begroting 2022

Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste uitgangspunten die bij het opstellen van de begroting zijn gebruikt. Het gaat hier om uitgangspunten die voor alle programma's van toepassing kunnen zijn.

- De gemiddelde loonsomstijging is vergeleken met die in de bijgestelde begroting 2022 0.85%% (exclusief periodieken, fuwa etc.)
- De berekende gemiddelde prijsstijging voor 2022 bedraagt 2,2%.
- Op basis van het systeem van de budgetsubsiëring bedraagt de indexering voor de subsidies 2,2%.
- Het aantal inwoners op 1 januari 2022 bedraagt 101.483.

- Het aantal woonruimten op 1 januari 2022 bedraagt 46.571.

Met betrekking tot de berekening van de rente en de afschrijvingen de volgende regels.

- Rente-omslagpercentage bestaande investeringen: 2,2% (begroting 2022);
- Rente-omslagpercentage nieuwe investeringen: 2,2%;
- Rentepercentage voor grondexploitaties: 2,3%.
- Disconteringsvoet bij verliesvoorziening grondexploitaties 2%

Bij het opstellen van de begroting 2022-2025 wordt uitgegaan van de richtlijn activeren en afschrijven (2020).

Voor de tariefproducten gelden de volgende uitgangspunten en betreft de volgende tarieven.

Belastingen

- Onroerende zaakbelastingen en belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- Parkeerbelastingen;
- Rechten;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolrechten;
- Haven- en opslaggeldten;
- Marktgeldten;
- Leges;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Parkeren;
- Precario rechten.

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2022 dat in principe alle tarieven stijgen met 1,53% ten opzichte van 2021. Dit betreft een gemiddelde van prijs (+ 2,2%) en loon aanpassingen (+ 0,85%). Er gelden enkele andere uitzonderingen op de algemene regel van prijs- en loonstijging. Deze uitzonderingen betreffen de OZB, Rioolheffing, Afvalstoffenheffing, Parkeerbelastingen, Havengelden en Bouwleges. De uitgangspunten en onderbouwing hiervan zijn opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Uitgangspunten grondexploitaties

De parameters voor het berekenen van de meerjarige resultaten voor de diverse grondexploitaties zijn:

- kostenstijging vanaf 2022-2024 1% en vanaf 2025 1,5%;
- kostenstijging plankosten 2022 e.v. 2,1%;
- opbrengststijging woningbouw 2022 e.v. 1%;
- opbrengststijging bedrijfskavels 2022 e.v. 1%.

Meerjarige uitgangspunten

In de programmabegroting worden ook de meerjarenramingen 2022-2024 opgenomen. Bij het opstellen van deze ramingen gelden de volgende uitgangspunten:

Voor ramingen (bijvoorbeeld verdeelmaatstaven Algemene Uitkering) die bepaald worden door aantallen inwoners en aantal woningen + wooneenheden gelden de volgende aantallen.

Omschrijving	2023 t/m 2025
1. Salarissen en sociale lasten	<u>2023</u> Salarissen en sociale lasten + 2.3% <u>2024</u> Salarissen en sociale lasten: + 2,1%

Omschrijving	2023 t/m 2025
	<u>2025</u> Salarissen en sociale lasten: + 2,4%
2. Prijzen algemeen	<u>2023</u> + 1,9% <u>2024</u> + 1,6% <u>2025</u> + 1,6%
3. Prijzen sociaal domein	<u>2023</u> + 2,1% <u>2024</u> + 2,03% <u>2025</u> + 2,03%
3. Rente-omslag percentage:	
• bestaande investeringen en nieuwe investeringen (zie ook paragraaf Financiering)	2,2%
• grondexploitaties	2,3%
4. Tarieven voor de burger	Zie paragraaf Lokale heffingen
5. Aantal inwoners	<u>1-1-2023</u> : 101.833 <u>1-1-2024</u> : 102.183 <u>1-1-2025</u> : 102.533
6. Aantal woonruimten	<u>1-1-2023</u> : 46.921 <u>1-1-2024</u> : 47.271 <u>1-1-2025</u> : 46.621

Een uitzondering geldt voor de uitbreiding van het aantal woningen dat als prestatie wordt opgenomen in programma Ruimtelijke Ontwikkeling. In dit programma gelden de aantallen conform de woonvisie.

Bijlage 5 - Algemene Uitkering (AU) gemeentefonds

Op 31 mei is de meicirculaire 2021 gepubliceerd door het ministerie van BZK.

Dit jaar is de meicirculaire in maart al voorafgegaan door een brief over het vierde compensatiepakket corona. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in de eerste kwartaalrapportage.

Met deze memo informeren wij u over de financiële uitkomst van de meicirculaire en ontwikkelingen voor Deventer. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Wij informeren u over de financiële uitkomst en ontwikkelingen voor Deventer. Dit zijn;

- Neerwaartse aanpassing accessen 2022-2025
- Afrekening ruimte onder het plafond BCF over 2020
- Aanpassingen van de verdeelmaatstaven
- Loon- en prijscompensatie integratie-uitkeringen sociaal domein: participatie, beschermd wonen en voogdij/18+
- Incidentele compensatie extra kosten jeugdhulp
- Vooraankondigingen op aanvullende compensatie voor corona-effecten.

1. Financiële uitkomst

Veel ontwikkelingen in de meicirculaire hebben een budgettair neutraal effect op de algemene middelen. Bij wijzigingen in specifieke uitkeringen en taakmutaties worden toevoegingen of kortingen doorgegeven aan de betrokken programma's. Een deel van de effecten is niet budgettair neutraal en leidt tot een voor- of nadeel op de beschikbare algemene middelen.

Samenvatting mutaties

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal Niet neutrale mutaties meicirculaire 2021	1.136	1.103	41	-565	-876
Totaal Neutrale mutaties meicirculaire 2021	5.772	2.725	2.831	2.827	2.815
Totaal	6.908	3.828	2.872	2.262	1.939

De financiële uitkomst van de niet-budgettair neutrale mutaties in de meicirculaire 2021 is in de eerste jaren positief. Vanaf 2024 slaat het voordeel om in een nadeel, oplopend tot -€876.000 in 2025.

In de eerste jaren is er eenmalig voordeel door een eindafrekening van het BCF-plafond 2020 en een meerjarig voordeel door ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. Het nadeel vanaf 2024 wordt voornamelijk verklaard door het meerjarig oplopend effect van de neerwaartse bijstelling van de accessen.

De neutrale mutaties betreffen onder meer de loon- en prijsindexatie van de integratie-uitkeringen sociaal domein, wijzigingen door de invoering van het woonplaatsbeginsel bij de verdeling van het budget voogdij/18+, aanpassingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen en een aantal taakmutaties. Belangrijkste taakmutatie betreft de jeugdzorg, waarvoor in de meicirculaire voor 2021 een eenmalige compensatie van €3.148.000 is opgenomen.

Hieronder wordt de samenstelling van de niet neutrale en neutrale mutaties gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting niet neutrale mutaties op hoofdlijnen

De niet neutrale mutaties zijn toevoegingen of onttrekkingen in de algemene uitkering die direct van invloed zijn op het begrotingsresultaat. Dit betekent dat er meer of minder middelen zijn te besteden.

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Accresontwikkeling	0	-747	-1.490	-2.140	-2.325
Afrekening BCF plafond 2020	572	0	0	0	0
Bodembescherming (DU)	69	0	0	0	0
Handelsregister	-5	-5	0	0	0
Ontwikkeling uitkeringsbasis	1.320	2.347	2.431	2.436	2.229
Hoeveelheidsverschillen	-863	-1.033	-1.153	-1.077	-881
Bijstelling uitkeringsfactor 2021	-22	-213	-201	-191	-117
WOZ waarden en aanpassing rekentarieven	35	-36	-52	-66	-82
Corona steunpakket heroriëntatie zelfstandigen	30	0	0	0	0
Totaal niet neutrale mutaties AU	1.136	313	-465	-1.038	-1.176
Stelpost prijzen en lonen	0	790	506	473	300
Totaal	1.136	1.103	41	-565	-876

Accres

De accressen 2020 en 2021 zijn in de meicirculaire 2020 vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020 om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats. In de meicirculaire zijn de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. Het CPB verwacht in het Centraal Economisch Plan (CEP) in de periode 2022-2025 lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaartse bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten. Alle jaren vallen daardoor negatief uit ten opzichte van de bevroren stand meicirculaire 2020.

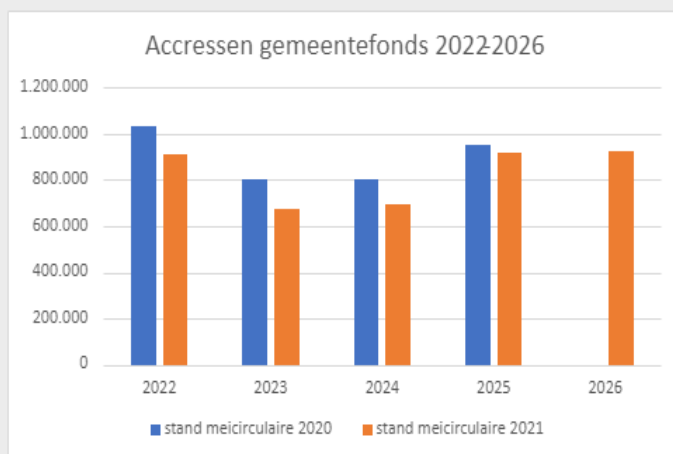
In 2022: - €126,5 miljoen

In 2023: - €127,4 miljoen

In 2024: - €111,3 miljoen

In 2025: - €30,7 miljoen

Deze bedragen zijn structureel en cumuleren dus in de meerjarenbegroting.

In de begroting is een stelpost opgenomen voor het opvangen van nadelen in het accres AU.

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost accres AU (dekking voor eenmalige nadelen)	0	750	750	750	750
Stelpost accres AU (dekking voor structurele nadelen)	0	900	1.200	1.500	1.800

Nu het accres neerwaarts is aangepast kan worden overwogen de stelpost te verlagen.

Voorstel is de stelpost accressen op dit moment niet in te zetten, maar de uitkomsten van de evaluatie van de normeringssystematiek af te wachten. Naar verwachting wordt dan duidelijker hoe het Rijk in de toekomst met accressen om zal gaan. Het nieuwe kabinet zal hierover besluiten.

Afwikkeling BCF-plafond 2020

De gezamenlijke declaraties van gemeenten zijn in 2020 €192,6 miljoen lager dan het BCF-plafond. Dit bedrag komt ten gunste van het gemeentefonds. In de septembercirculaire is nog uitgegaan van een onderschrijding van €96,6 miljoen. De afrekening wordt nu dus nog €96 miljoen gunstiger. Voor Deventer leidt dit tot een eenmalig voordeel van €572.000 in 2021 boven op de teruggave van €581.000 die al in 2020 als voorschot is ontvangen. Totaal afrekening 2020 komt daarmee op €1.153.000.

Binnen de richtlijn van de provinciale toezichthouder mag in de begroting maximaal een inkomststelpost worden opgenomen ter hoogte van de laatste afrekening. De afgelopen jaren hebben we steeds eenmalige voordelen BCF kunnen inboeken. Dit kwam omdat de aanspraken van de gemeenten op het BCF laag bleven. Het is echter niet de verwachting dat dit de komende jaren ook het beeld zal zijn. De lagere aanspraken van de gemeenten op het BCF werd met name veroorzaakt door het stil leggen van allerlei investeringen als gevolg van o.a. CO2 maatregelen en door de corona perikelen. De verwachting is dat in de komende jaren de uitgaven van gemeenten zullen stijgen en dat hierdoor de BTW aanspraken zullen stijgen.

Op dit moment wordt daarom voorgesteld geen inkomststelpost BCF op te nemen. In de septembercirculaire 2021 wordt de voorlopige raming over 2021 van het ministerie van BZK verwacht.

Ontwikkeling uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen in maatstaven.

De uitkeringsbasis wordt bepaald door landelijke ontwikkelingen van aantallen inwoners, woonruimten, uitkeringsgerechtigden etcetera. Diverse landelijke aantallen zijn in de meicirculaire neerwaarts bijgesteld. Zo zijn de meerjarencijfers voor het aantal bijstandsontvangers sterk verlaagd omdat de corona-effecten minder groot zijn dan eerder verwacht. Nieuwe bevolkingsprognoses van het CPB zorgen vooral bij maatstaven over inwoners en jongeren voor lagere aantallen. Doordat het te verdelen bedrag niet daalt, heeft een daling van de aantallen het gevolg dat het maatstafgewicht (de uitkeringsfactor) voor alle gemeenten stijgt. De uitkeringsbasis neemt hierdoor toe met €1.320.000 in 2021 en circa €2.300.000 structureel vanaf 2022.

De geraamde aantallen voor verschillende maatstaven zijn ook in Deventer gedaald ten opzichte van eerdere ramingen, maar minder sterk dan in het landelijk beeld. Ook in Deventer betreft de belangrijkste daling het aantal bijstandsontvangers (waar wij de landelijke trend aanhouden) en het aantal jongeren onder 18 jaar. Ook het aantal ouders met langdurig psychisch medicijngebruik is neerwaarts bijgesteld. Tegenover het voordelig effect van de hogere uitkeringsbasis staat hierdoor een nadeel door lagere volumes van -€863.000 in 2021, toenemend tot -€1.153.000 in 2023 en dan weer dalend tot -€881.000 in 2025.

Afrondingsverschillen in de uitkeringsfactor leiden tot een verlaging van de Algemene Uitkering van -€22.000 in 2022 en circa -€200.000 vanaf 2022.

WOZ-waarden en aanpassing rekentarieven

De ontwikkeling van de WOZ-waarden leidt tot een voordeel van €35.000 in 2021. Vanaf 2022 leidt de ontwikkeling van de WOZ-waarden tot een nadeel van -€703,000 oplopend tot -€756.000 in 2025. Om de waarde stijging te compenseren worden echter de rekentarieven aangepast. Per saldo resteert een nadeel van -€35.000 in 2022, dat oploopt tot -€82.000 in 2025. Bij de verwerking van deze meicirculaire waren de door het CBS vastgestelde WOZ-waarden nog niet beschikbaar. De WOZ-waarden 2021 zijn dus nog gebaseerd op de geraamde waarde-ontwikkeling in 2020

Steunpakket Corona, DU heroriëntatie zelfstandigen

Bij aankondiging van het tweede steunpakket corona in augustus 2020 is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dat kan grotendeels vanuit de extra impulsen en budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk is in 2021 incidenteel een bedrag toegevoegd. Deventer ontvangt daarvoor €30.000.

Stelposten prijzen en lonen en accressen.

In de begroting houden we rekening met prijs- en loonmutaties. Op basis van de meest actuele raming in het CEP van het CPB wordt de uitgaafstelpost verlaagd met -€790.000 in 2022, -€506.000 in 2023, -€473.000 in 2024 en -€300.000 in 2025. In de begrotingsrichtlijnen 2022 wordt nadere informatie gegeven over de hoogte van de diverse percentages.

Toelichting neutrale mutaties

De neutrale mutaties zijn het gevolg van (nieuwe) specifieke taakaanpassingen voor gemeenten waarvoor in de algemene uitkering budget wordt ontvangen of gekort. Door toepassing van de normeringssystematiek 'samen de trap op, samen de trap af' worden bedragen doorgegeven aan de diverse programma's en zijn daardoor budgetneutraal. Voor omvangrijke mutaties (jeugdzorg) en diverse nieuwe taken en decentralisatie-uitkeringen zal in de tweede kwartaalrapportage of een afzonderlijke B&W nota de bestemming op het programma nader worden aangegeven. Deze zijn in onderstaande staatjes gemarkeerd met een **.

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Taakmutaties	3.266	230	255	284	312
Decentralisatie en integratie uitkeringen	1.670	52	24	12	-2
Integratie uitkeringen Sociaal domein	836	2.442	2.553	2.531	2.504
Totaal neutrale mutaties AU	5.772	2.724	2.832	2.826	2.814

Toelichting taakmutaties

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek **	1.639	0	0	0	0
Jeugdzorg: POH Jeugd GGZ**	72	0	0	0	0
Jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg	1.437	0	0	0	0
Compensatieregeling en verrekening Voogdij 18+	46	-55	-56	-57	-58
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening**	40	41	42	43	44
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	22	23	23	24	24
Rijksvaccinatieprogramma informed consent	4	0	0	0	0
Handhaving energielabel C kantoren	8	8	8	9	9
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	31	32	32	33
Ketensysteem jeugd	-3	-3	-3	0	0
Kinderopvang toezicht en handhaving	0	2	2	2	2
Wet Open Overheid (structureel)**	0	83	106	129	154
Wet Open Overheid (incidenteel)**	0	99	100	102	104
Totaal taakmutaties	3.266	230	255	284	312

Eind april is een akkoord bereikt tussen VNG en rijksoverheid over een extra compensatie van €613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de €300 miljoen die eerder al verstrekt is. Van de extra compensatie zal €493 miljoen via het gemeentefonds lopen. De rest ad €120 miljoen via specifieke uitkeringen (zgn. SPUK's). Het gaat hierbij om uitbreiding van de crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie GGZ, tegengaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 1.639.000;
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, €72.000;
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 1.437.000;
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Voor Deventer betekent dit voor 2021 op dit moment een compensatie van in totaal €3.148.000.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegen gaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 1.639.000, -
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 72.000,-
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 1.437.000, -
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Voor Deventer betekent dit voor 2021 op dit moment een compensatie van in totaal € 3.148.000, -

Compensatie en verrekening Voogdij/18+

In de decembercirculaire 2020 is aan 43 gemeenten compensatie toegekend op basis van de compensatieregeling voogdij en 18+. De totale omvang van de toegekende compensatie was lager dan het bedrag dat hiervoor binnen de integratie-uitkering was gereserveerd. Het resterende deel wordt in deze circulaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd toegevoegd. Deventer ontvangt daarvoor €46.000 in 2021.

Landelijke verschillen tussen de benodigde en beschikbare middelen voor de integratie-uitkering voogdij/18+ worden volgens het verdeelmodel over gemeenten verdeeld. Voor Deventer leidt dit vanaf 2022 tot een structurele verlaging van circa -€55.000.

Versterking gemeentelijke anti-discriminatievoorziening (**)

Vanaf 2021 wordt extra budget aan de algemene uitkering toegevoegd voor het uitbreiden van activiteiten van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV). De ruimere budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan. Deventer ontvangt hiervoor structureel ruim €40.000.

Rijksvaccinatiecampagnes meningokokken en informed consent

Met ingang van 2021 wordt de uitvoering van vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan gemeenten. De daarmee gemoeide middelen zijn toegevoegd aan al eerder overgehevelde middelen voor uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma. Voor Deventer gaat het om structureel €22.000. Eenmalig is hieraan in 2021 een bedrag van €4.000 toegevoegd voor het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het rijksvaccinatieprogramma.

Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel prenataal huisbezoek dat naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt. Gemeenten krijgen daarbij de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie. De gemeenten moeten deze taak opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert. Voor Deventer gaat het om structureel €30.000.

Wet Open Overheid (**)

Deze initiatiefwet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De Eerste kamer dient nog een besluit te nemen over de WOO. Bij instemming zal de wet een half jaar later in werking treden, vermoedelijk is dat in het eerste kwartaal 2022. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (WOB) wordt dan ingetrokken. Vooruitlopend op de instemming met de WOO heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om gemeenten te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de wet. De incidentele middelen (voor Deventer circa €100.000 jaarlijks voor de periode 2022-2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, opleiden van medewerkers en aanpassen van processen en organisatie. De structurele middelen (Deventer €83.000 in 2022, oplopend tot €154.000 in 2025) zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de WOO, het aanwijzen van een contactfunctionaris en beheer en onderhoud van systemen.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	133	0	0	0	0
Koplopergemeenten cliëntondersteuning (DU)	400	0	0	0	0
Bodembescherming (DU)	439	0	0	0	0
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-23	-9	-9	-9	-9
Suppletie-uitkering Bommenregeling	598	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	83	0	0	0	0
Inburgering (IU)	-18	62	34	22	9
Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	-1	-1	-1	-1
Jeugdhulpkinderen in een AZC (DU)	9	0	0	0	0
Kerkenvisies (DU)**	50	0	0	0	0
Totaal	1.670	52	24	12	-2

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Gemeenten waarin een opvangcentrum is gevestigd ontvangen jaarlijks een uitkering op grond van het faciliteitenbesluit opvangcentra van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De uitkering dient ter compensatie voor personen die nog niet staan ingeschreven in de BRP en die dus niet meetellen in de aantallen voor de algemene uitkering. Voor Deventer is in 2021 €133.000 toegevoegd.

Koplopergemeenten cliëntondersteuning

Achttien gemeenten, waaronder Deventer zijn gestart als nieuwe koplopers in de doorontwikkeling van de onafhankelijke cliëntondersteuning voor de WMO. Deventer ontvangt daarvoor in 2021 een bijdrage van €400.000.

Bodembescherming

Rijk en 29 bevoegd gezag-gemeenten hebben in het najaar 2020 afspraken gemaakt over doelen en financiering van bodemopgaven in het jaar 2021. Er zijn onder meer afspraken over een apparaatskostenvergoeding en over de afronding van spoedsaneringen, met een daarbij vastgestelde verdeelsleutel. Het doel is de gevallen van ernstige bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane of ecologische risico's of verspreidingsrisico's te saneren of de risico's te beheersen. Het jaar 2021 is een overbruggingsjaar naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022, als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Deventer ontvangt in 2021 eenmalig €508.000. In de begroting was hiervoor een stelpost opgenomen van €439.000. Het verschil tussen de toekenning en de stelpost, €69.000, valt eenmalig vrij ten gunste van de algemene middelen.

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede wereldoorlog. Deventer ontvangt in 2021 op basis van de ingediende aanvragen een uitkering van €598.000.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Deventer ontvangt in 2021 een bedrag van €83.000 voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden op basis van het betreffend aantal personen op peildatum 11 februari 2021.

Inburgering

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. De verstrekte compensatie voor uitvoeringskosten in de IU Inburgering voor 2021 wordt daarom verlaagd. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel en voor de zogenaamde ondertussengroep (inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de wet inburgering 2013). Voor Deventer is het effect in 2021 -€18.000 nadeel in 2021, en €62.000, voordeel in 2022, aflopend tot €9.000 in 2025.

Decentralisatie-uitkeringen 2020

Voor 3 decentralisatie-uitkeringen zijn nog bedragen over 2020 aangepast. Het betreft maatschappelijke opvang en OGGZ (-€13.000), jeugdhulp kinderen in een AZC (€9.000) en Kerkenvisies** (€50.000).

Integratie-uitkeringen sociaal domein

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Beschermd wonen (IU)	347	620	752	763	762
Participatie (IU)					
- WSW	384	346	320	285	256
- Nieuwe Wajong	9	9	10	10	10
- Nieuwe begeleiding	22	25	28	30	33
Voogdij 18+	7	1.443	1.443	1.443	1.443
Totaal Sociaal domein	836	2.442	2.553	2.531	2.504

Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling met 1,6% vanaf 2021 (€347.000 structureel) en compensatie voor de volumeontwikkeling vanaf 2022.

In de komende septembercircular 2021 wordt nog een verrekening in het vooruitzicht gesteld omdat er meer cliënten zijn overgestapt naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en er dus meer budget overgeheveld moet worden. Besluitvorming over de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen -voorzien vanaf 2023- is aan het nieuwe kabinet.

Participatie

De integratie-uitkering is verhoogd met de loon- en prijsindexatie 2,25 % vanaf 2021 voor Wsw, Nieuwe begeleiding en Nieuwe Wajong.

Voor participatie wijzigen de bedragen per gemeente door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaard eenheden (SE) per betalende gemeente). De WSW-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder. De verhoogde uitkering WSW wordt volledig verrekend met Konnected.

Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen nieuw begeleiding.

De voorgenomen overheveling van het budget voor de nieuwe doelgroepen Participatiewet (excl. beschut werk) naar de algemene uitkering wordt uitgesteld naar 2023. Dit in navolging van het uitstel van de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds, waarin met deze overheveling rekening wordt gehouden

Voogdij/ 18+

Over 2021 wordt een loon- en prijsindex toegekend van 2%. (€74.000). De integratie-uitkering Voogdij/18+ (onderdeel van het Jeugdbudget) wordt vanaf 1 januari 2022 verdeeld op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Met het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg landelijk van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen naar een andere gemeente. Op basis van een simulatie van het CBS (hoeveel jeugdigen verschuiven van en naar gemeenten) heeft het Rijk de budgetten herverdeeld. Volgens deze simulatie zullen in Deventer de kosten (en daarmee het budget) in 2022 met €1,4 miljoen toenemen. Overigens geeft de simulatie een indicatie van de kostenverschuiving. We weten pas of het extra budget toereikend is als exact bekend is welke jeugdigen (met welke jeugdzorgkosten) van en naar onze gemeente verschuiven.

2. Ontwikkelingen

Jeugdzorg

In de meicirculaire is voor 2021 incidentele compensatie opgenomen voor de extra kosten jeugdhulp (landelijk €0,613 miljard). Na publicatie van de meicirculaire zijn op 2 juni door het kabinet en VNG-afspraken gemaakt over een aanzienlijk hogere compensatie in 2022 (totaal €1,314 miljard bovenop de eerder toegezegde €0,3 miljard).

Komende weken vindt tussen Rijk en gemeenten besluitvorming plaats over de wijze van uitkeren en de verdeling van de €1.314 miljoen. Vervolgens zullen de fondsbeheerders of de staatsecretaris van VWS vooruitlopend op de Miljoenennota 2022 de Tweede Kamer en de gemeenten informeren over de wijze van uitkeren en een indicatieve verdeling. Besluitvorming over structurele compensatie wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

Compensatie Corona

In de meicirculaire worden aankondigingen gedaan van aanvullende compensatie voor effecten van de corona-pandemie.

- Het kabinet hevelt de voor lokale cultuur en buurt en dorpshuizen gereserveerde €60 miljoen over naar het gemeentefonds ter compensatie van de extra uitgaven. Indicatief is hiervoor voor Deventer respectievelijk €326.000 en €62.000 gereserveerd. In de septembercirculaire zal de definitieve verdeling bekend worden gemaakt.
- Voor het derde kwartaal 2021 reserveert het kabinet €51,5 miljoen voor instandhouding van regionale en lokale culturele infrastructuur en compensatie voor de inkomstenderving van medeoverheden door onder andere het kwijtschelden van huren. Er is nog niet aangegeven hoe en wanneer deze middelen worden verdeeld.
- Gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gederfde inkomsten van 2020 op basis van het verschil tussen begroting en jaarrekening voor in ieder geval toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario en reclamebelasting, markt- en havengelden, evenementenleges en kwijtschelding/oninbaar verklaren van lokale heffingen als gevolg van corona. De inkomstenderving zal door het Rijk in kaart worden gebracht en ter verificatie aan gemeenten worden voorgelegd. Streven is dat de compensatie in het najaar bekend is en in december 2021 wordt uitgekeerd. Het kabinet heeft besloten de reële compensatie voor inkomstenderving over 2021 over het gehele kalenderjaar te bezien.
- In de voorjaarsnota 2021 heeft het kabinet een indicatieve raming voor meerkosten WMO 2015 en Jeugdwet opgenomen van €141 miljoen voor meerkosten in 2021. De raming wordt in de najaarsnota geactualiseerd. Op basis daarvan wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten.
- De gemeenten die bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 meededen aan het experiment centraal tellen, ontvangen in de septembercirculaire een bijdrage van de in totaal €0,5 miljoen voor meerkosten gerelateerd aan COVID-19.

Herijking verdeling gemeentefonds

De fondsbeheerders hebben op 2 februari 2021 de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend gemaakt. 200 gemeenten gingen er vooruit, 150 gemeenten op achteruit. Tegelijk is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd. Die heeft 26 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeleffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners.

Begin juli wordt een aangepast voorstel verwacht, waarbij ook een actualisatie is voorzien van het kostenniveau 2017 naar 2019. Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Die zal waarschijnlijk voortduren tot september 2020. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.

Evaluatie normeringssystematiek

De normeringsmethodiek is de systematiek “samen de trap op en trap af”, waarbij de ontwikkeling van het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Momenteel wordt advies gevraagd bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) over de toekomst van deze methodiek. Het advies zal de komende weken worden gepubliceerd. Het nieuw kabinet zal besluiten hoe hiermee om te gaan.

Opschalingskorting

In de septembercirculaire 2020 is de oploop van de opschalingskorting voor 2020 en 2021 incidenteel geschrapt, als maatregel ter compensatie van coronaeffecten. De oploop van 2022 tot en met het laatste jaar 2025 is op basis van eerdere besluiten structureel in de Deventer begroting verwerkt.

In de meicirculaire is geen nader bericht gegeven over het al dan niet schrappen van de verdere oploop vanaf 2022. Dat besluit wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

3. Verwerking uitkomst

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 worden voor 2021 verwerkt in de tweede kwartaalrapportage. Effecten vanaf 2022 worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2022 – 2025.

Bijlage 6 Staat van Incidentele baten en lasten

In de financiële verordening is in artikel 11 het volgende opgenomen.

De raad kan bij afzonderlijke voorstellen besluiten dat voor bepaalde baten en lasten een einddatum geldt en dat deze baten en lasten dan als zodanig van eenmalige aard zijn.

In de toelichting op dit artikel is aangegeven:

Op grond van artikel 189 Gemeentewet ziet de raad erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan de raad afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn. De gemeente moet zich rekenschap geven van daadwerkelijk te verwachten groei of afname van baten en lasten. Het BBV geeft geen scherpe definitie wat incidenteel of structureel is en laat ruimte aan de decentrale overheden omdat dit past bij de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden (principle based). Dit dient vooraf in beleidsnota's (bijvoorbeeld de financiële verordening) te zijn vastgelegd. Over het begrip 'incidenteel' kan verschil van interpretatie ontstaan. Van belang voor het bepalen en tonen ervan is of de incidentele lasten en/of baten van materiële omvang zijn. Wat een gemeente aanmerkt als een materiële beïnvloeding, kan zij zelf bepalen. In de financiële verordening volgens artikel 212 van de Gemeentewet kan dat aangegeven worden. Daarbij moet opgemerkt worden dat voor een structureel begrotingsevenwicht de structurele lasten altijd gedekt dienen te worden door structurele baten, maar dat incidentele lasten zowel door incidentele als door structurele baten gedekt mogen worden.

Bij de Voorjaarsnota 2021 en bij de begroting 2022 zijn besluiten genomen over diverse voorstellen nieuw beleid. Een deel hiervan zijn projecten, die voor een aantal jaren zijn vastgesteld en daarna eindigen. Deze voorstellen nieuw beleid worden gedekt met eenmalige middelen. In de staat incidentele lasten en baten is bij deze eenmalige nieuwe beleidsvoornemens een teken geplaatst. De voorstellen uit de Voorjaarsnota 2021 zijn gekenmerkt met *, die uit de begroting 2022 met **. De eenmalig overlopende lasten en baten uit eerdere jaren zijn aangegeven met ***. Bedragen < €25.000 worden niet toegelicht.

(bedragen x €1)

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Lasten								
Deventer 2040	Burger en bestuur	Bestuur	60.000				*	
Kabinetszaken en strategische communicatie	Burger en bestuur	Overhead	100.000	100.000	100.000		*/**	
Reservering Molukse graven	Burger en bestuur	Burgerzaken	200.000				**	
Adreskwaliteit	Burger en bestuur	Bestuur	75.000				*	
Capaciteit inwoner aan zet	Burger en bestuur	Bestuur	150.000	100.000	100.000	100.000	*/**	
Uitvoering Bibob	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	70.000	70.000			*	
Bodycams handhaving	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	50.000				*	
Reserve overlopende uitgaven - problematiek beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserve	50.000				***	
Lagere lasten problematiek beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	-50.000				***	
Problematiek beestenmarkt - planvorming	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	50.000				*	
Beleidsmedewerker VTH	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000			**	
Reserve kapitaallasten investeringen - problematiek Beestenmarkt	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	200.000				*	
Inzet duo boa's	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000			*	
Inzet Flex team	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000				betreft een eenmalig project uit het bestuursakkoord 2018-2022 (Rb. Begroting 2019)
Generieke weerstandsreserve - leges windschermen	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserve	6.300	6.300				
Onderhoud schonenvaarderstraat 5	Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheer en brandweer	2.358	2.100	2.100	2.100		
Kamerverhuur	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	100.000	100.000			*	
Spelen, bewegen en bankjes	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie	50.000				**	
Niet Automatische Beveiligde Overweg - Diepenveen	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	385.000				**	
Maatregelen klimaatadaptie	Leefomgeving	Openbaar groen en recreatie	400.000	400.000	400.000	400.000	**	
Reserve mobiliteitsfonds parkeren - parkeerbaten	Leefomgeving	Mutaties reserve	493.976	573.182	622.403	651.403		
Lasten Parkeren	Leefomgeving	Parkeren	573.649	574.854	575.074	575.074		de lasten worden gedekt uit de reserve parkeren
Reserve overlopende uitgaven - planvorming	Leefomgeving	Mutaties reserve	7.700				***	
Reserve kapitaallasten investeringen - finc. 4e stadsarrangement	Leefomgeving	Mutaties reserve	250.000				*	
Viaduct Brinkgr.weg (Centrumschil)	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	25.000	50.000	700.000			Voor gebiedsontwikkeling zijn gelden van het Rijk ontvangen tlv reserve gebiedsontwikkeling
MJOP Rembrandkade/ljsselkade	Leefomgeving	Verkeer en Vervoer	204.000				***	
Plan MER windverkenning/Integrale visie opgave landelijk gebied	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	250.000	100.000	0		**	
Warmtetransitie	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	97.000				*	

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Grootschalige opwek	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	49.000	49.000			*	
Duurzaamheidscentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	63.000				*	
Reserve overlopende uitgaven - duurzaamheidscentrum	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	26.112	26.112			***	
Bodemsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	180.000				***	
Geluidsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	119.153					betreft een eenmalig project geluidsanering dat ten laste komt van de reserve geluid
Reserve onderhoud NV Mileucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	15.583	15.895	16.213	16.537		
Reserve tarieven huishoudelijk afval	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	1.106	1.106	1.106	1.106		
Lagere lasten afvalstoffenheffing	Milieu en Duurzaamheid	Afval	-1.106	-1.106	-1.106	-1.106		
Egalisatiereserve vastgoed NV Milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	1.462	1.654	1.844	2.029		
Woningbouwopgave	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	440.000	440.000	440.000	440.000	*/**	
Handhaving bouw en woningtoezicht	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen	200.000				**	
Initiatieven uit de samenleving	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	50.000					project initiatieven uit de samenleving voor drie jaar (VJN 2019)
Stadscampus	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	100.000					project ontwikkeling stadscampus voor drie jaar (VJN 2019)
Vitaal platteland	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	100.000					betreft een eenmalig project uit het bestuursakkoord 2018-2022 (Rb. Begroting 2019)
Integrale visie (huisvesting)arbeidsmigranten	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	75.000				**	
De nieuwe keizer - investering	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening		3.800.000			*	
De nieuwe keizer - aanloop en projectkosten	Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	120.000	120.000	200.000	100.000	*	
Gebiedsmanagement	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen	100.000	100.000	100.000	100.000	*/**	
Aanvullende expertise gebiedsontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen	75.000	75.000	0	0	*	
Aanvullende expertise gebiedsontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen			75.000	75.000	**	
Gebiedsexploitatie Bergweide/Kloosterlanden	Herstructurering en vastgoed	Overige baten en lasten	300.000					betreft een eenmalig project uit het bestuursakkoord 2018-2022 (Rb. Begroting 2019)
Diverse panden	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	24.645	24.676	24.708	26.170		
Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	160.000	540.000	350.000	70.000		Betreft het project 'Uitvoeringsplan Oranjekwartier' (zie Rb. begroting 2021)
Oranjekwartier - Nadeel verkoop 36 woningen	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden			377.785			raadsvoorstel 2020-002224
Normalisatie woonwagens	Herstructurering en vastgoed	Beheer overige gebouwen en gronden	115.000					overdracht woonwagens (2e kwartaalrapp. 2020)
Storting in reserve onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	40.590	46.037	79.910	86.162		
Storting in reserve weerstandsvermogen – winsten Grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	210.000	330.000	250.000	60.000		
Storting in reserve weerstandsvermogen – winsten Grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	550.000	90.000	295.000	0		
Storting in reserve weerstandsvermogen – winsten Grex	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	440.000	130.000	55.000	90.000		
Res onroerende zeken - 36 woningen Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	105.872	269.952	0	0		
Arbeidsmarktbeleid	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie	65.000	65.000	24.800	0	***	
Integrale jongerenaanpak, onderwijs en arbeidsmarkt	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Arbeidsparticipatie	200.000	200.000	200.000	200.000	**	
Activia	Meedoen	Sportaccommodaties	0	0	0	46.000		eenmalige afkoopbijdrage aan voetbalvereniging Activia voor overdracht onderhoud
Reserve risico's - lening GAE tm 2025	Meedoen	Mutaties reserve	25.633	25.633	25.633	25.633		
Buitensportaccommodaties	Meedoen	Sportaccommodaties	9.071	8.916	8.760	8.605		
Reserve knelpunten sport - buitensportaccommodaties	Meedoen	Mutaties reserve	19.403	19.403	19.403	19.403		
Lagere lasten buitensportaccommodaties	Meedoen	Sportaccommodaties	-19.403	-19.403	-19.403	-19.403		
Investering in de wijken - buurtmakers	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	200.000	200.000			*	
Investering in de wijken - buurtmakers	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie			100.000	100.000	**	
Reserve generieke weerstandsreserve	Meedoen	Mutaties reserve				164.000		

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Inzet Deltabuurt	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	100.000					*
Zorgconcepten, inclusie agenda "Deventer zonder drempels"	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	51.000	51.000	51.000	0		***
Zorgconcepten, waar is Wally?	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	85.000	85.000	0	0		***
Preventiefonds	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	300.000	300.000	300.000	0		voor de komende drie jaar (2022-2024) wordt geïnvesteerd preventie m.b.t. beroep op WMO (VJN 2021)
Administrateur Budget Advies Bureau	Meedoen	Maatwerkdienstverlening 18+	17.000					
Projecten Jeugd	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	1.177.500	823.216				bij de begroting 2020 zijn voor eenmalige projecten Jeugd voor € 3.8 miljoen gelden beschikbaar gesteld. In de jaren 2022 en 2023 resteert hiervan nog budget. De bedragen worden gedekt uit de Bestemmingsreserve Projecten Jeugd.
Project Jeugd, Driehoek/huiskamer Keizerslanden	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie		300.000				***
Tijdelijke huisvesting daklozenopvang	Meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	210.396	84.000				***
Boekwaarde sporthal Uutvlog Bathmen	Meedoen	Sportaccommodaties		82.000				Afboeken restant boekwaarde (B2022)
Planvorming Scheg	Meedoen	Sportaccommodaties	75.000					**
Buurtvoorzieningen kwaliteitimpuls	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	100.000	100.000	100.000	100.000		**
Aanpak Deltabuurt	Meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	100.000	100.000	0	0		**
Reserve kapitaallasten investeringen	Jeugd en Onderwijs	Mutaties reserve	126.359		570.913			
Lagere lasten huisvesting onderwijs - Marke Zuid	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	-126.359		-570.913			Vertraging/herfasering bouw school
Boekwaarde onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	1.241.000		1.707.000			Afboeken restant boekwaarde (B2022)
Uitredesom PlusOV leerlingvervoer	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	98.000	0	0	0		***
Voorzetting projecten Wieg naar Werk	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		1.565.000	1.565.000			**
Project kansrijke start, nu niet zwanger	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	80.000	80.000	80.000	80.000		**
Integrale aanpak onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	75.000	75.000				**
Aanpassing financieel kader onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	Onderwijshuisvesting	44.382	68.357	224.166	224.166		Aanpassing omslagrente
Agenda binnenstad - beleidsadviseur	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	100.000	100.000	100.000	0		*/**
Gemeente innovatieve werkgever jongeren	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	50.000	50.000				**
Versterken arbeidsmarkt	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	50.000	100.000	100.000	100.000		**
Verjongen - routekaart uitvoeren	Economie en internationaal beleid	Economische ontwikkeling	100.000	100.000	100.000	100.000		**
Uitbreiding capaciteit erfgoed	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	50.000					tijdelijke uitbreiding capaciteit voor drie jaar (Voorjaarsnota 2019)
Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	50.000	50.000				***
Nieuwe makers	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	80.000	80.000				***
Reserve deventer geschiedenis in beeld	Kunst en Cultuur	Mutaties reserve	10.600	10.600	10.600	10.600		
Generieke weerstandsreserve	Kunst en Cultuur	Mutaties reserve	32.500	32.500	32.500	32.500		
Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	3.991.000					*/** Reservering budget Burgerweeshuis
Cultuurvisie advies capaciteit	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	100.000	100.000	100.000			*/**
Deventer verhaal - huurcompensatie	Kunst en Cultuur	Musea	30.000	30.000	30.000			*
Witte rook fabrieksschoorsteen	Kunst en Cultuur	Cultureel erfgoed	15.000	135.000				**
Locatieprofielen evenementen	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	80.000					**
Uitbreiding formatie projectenportefeuille	Bedrijfsvoering	Overhead	94.000	94.000	94.000			**
Uitbreiding managementondersteuning	Bedrijfsvoering	Overhead	75.000	75.000	75.000	0		**
Meekoppelen in programmering	Bedrijfsvoering	Overhead	300.000	300.000	300.000	300.000		**
Datagedreven werken	Bedrijfsvoering	Overhead	150.000	54.000				*
I-uitvoerinsplannen	Bedrijfsvoering	Overhead		36.000				*

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Webredactie	Bedrijfsvoering	Overhead	75.000	75.000	75.000		*/**	
Reserve huisvesting gem. apparaat	Bedrijfsvoering	Mutaties reserve	60.000	60.000	60.000	60.000		
Recruiter	Bedrijfsvoering	Overhead	38.000	75.000	75.000		*/**	
E-suite en burgerzaakmodules	Bedrijfsvoering	Burgerzaken	88.000	33.000	0	0		project voor drie jaar (1e kwartaalrapportage 2021)
I-uitvoerinsplannen	Bedrijfsvoering	Overhead	625.000	403.000	42.000			i-Uitvoeringsplan opgesteld: Bedrijfsvoering, Dienstverlening, Sociaal domein en Fysiek domein
Datacentre	Bedrijfsvoering	Overhead	17.315	17.315	0	0		
Prijsstijging incidenteel nieuw beleid	Bedrijfsvoering	Overhead	10.000	100.000	200.000	150.000	**	
Reserve pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	33.456	33.456	33.456	33.456		
Lagere lasten pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	-33.456	-33.456	-33.456	-33.456		
Aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	Treasury	370.865	368.334	365.709	363.175		
Generieke weerstandsreserve - Opschalingskorting (maartcirc.2018)	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	681.000					
Generieke weerstandsreserve - sporthal Uutvlog Bathmen	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve				270.198		
St fonds collectie Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	Treasury	43.560	43.560	43.560	43.560		
Specifieke weerstandsreserve - garantiopremie sportbedrijf	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	3.997	3.312	2.627	1.942		
Specifieke weerstandsreserve - garantiopremie WBWD	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	6.300	6.150	6.000	5.850		
Generieke weerstandsreserve - renteresultaat	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	109.684	75.678	1.228.842	1.956.836		
Generieke weerstandsreserve - aanpassing rente	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	3.232.373	3.224.739	3.221.569	3.221.569		
Toevoeging rente aan reserves	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	333.382	343.697	463.369	462.048		
Rente	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	-333.382	-343.697	-463.369	-462.048		Rente
Generieke weerstandsreserve - ratio weerstand	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.851.000					Storting in de generieke weerstandsreserve via een putting uit de specifieke weerstandsreserve van het bedrag boven ratio 1 van de uitkomst berekening weerstandsvermogen. (Vjn 2021 en begr. 2022)
Reserve overlopende uitgaven - Teamtransities	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	400.131	198.785	0	0	***	
Reserve begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.832.000					
Generieke weerstandsreserve - begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	916.000					
Generieke weerstandsreserve - resultaat VJN 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	401.422	81.709	553.049			
Generieke weerstandsreserve - resultaat B2021-2024	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.132.434	167.190				
Reserve nieuw beleid - tbv eenmalig nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	6.802.735					
Reserve eenmalig nieuw beleid - begrotingsruimte voor eenmalig nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	6.966.977	2.709.238	316.896		**	
Totaal Lasten			43.036.275	21.636.994	16.283.748	10.359.109		

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Baten								
Leges windschermen	Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	6.300	6.300				
Reserve onderhoud gebouwen	Openbare orde en veiligheid	Mutaties reserve	2.358	2.100	2.100	2.100		
Baten parkeren	Leefomgeving	Parkeren	493.976	573.182	622.403	651.403		de baten worden gestort in de reserve parkeren
Reserve mobiliteitsfonds parkeren - parkeerlasten	Leefomgeving	Mutaties reserve	573.649	574.854	575.074	575.074		
Planvorming - Lebuinusplein	Leefomgeving	Straten, wegen en pleinen	7.700	0	0			***
Reserve gebiedsontwikkeling	Leefomgeving	Mutaties reserve	25.000	50.000	700.000			
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	Mutaties reserve	204.000					***
Res overlopende uitgaven - bodemsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	180.000					***
Res geluid - geluidsaneringen	Milieu en Duurzaamheid	Mutaties reserve	119.153					
Herschikking budget duurzaamheidscentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	26.112	26.112				***
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	15.583	15.895	16.213	16.537		
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en Duurzaamheid	Milieubeheer	1.462	1.654	1.844	2.029		
Wonen boven winkels	Ruimtelijke ontwikkeling	Wonen en bouwen	6.300	6.150	6.000	5.850		
Reserve gebiedsontwikkeling	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	175.000	175.000	0	0		*
Res onroerende zaken - diverse panden	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve	24.645	24.676	24.708	26.170		
Alg winstafdracht	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	210.000	330.000	250.000	60.000		winsten grondexploitatie (B2022)
Tuinen van Zandweerd	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	550.000	90.000	295.000	0		winsten grondexploitatie (B2022)
Eikendal	Herstructurering en vastgoed	Grondexploitatie	440.000	130.000	55.000	90.000		winsten grondexploitatie (B2022)
Res onroerende zaken - 36 woningen oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	Mutaties reserve			377.785			
Vrijval kapitaallasten onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden	40.590	46.037	79.910	86.162		
36 woningen Oranjekwartier	Herstructurering en vastgoed	beheer overige gebouwen en gronden	105.872	269.952	0	0		tijdelijke verhuur woningen
Reserve overlopende uitgaven - arbeidsparticipatie	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	Mutaties reserve	65.000	65.000	24.800	0		***
Bestemmingsreserve Projecten Jeugd	Meedoen	Mutaties reserve	1.177.500	823.216				
Reserve knelpunten sport - buitensportaccommodaties	Meedoen	Mutaties reserve	9.071	8.916	8.760	8.605		
Reserve overlopende uitgaven - project jeugd	Meedoen	Mutaties reserve		300.000				***
Sportbedrijf - garantie zonnecollectoren	Meedoen	Sportbeleid en activering	3.997	3.312	2.627	1.942		
Reserve overlopende uitgaven - zorgconcepten	Meedoen	Mutaties reserve	136.000	136.000	51.000			***
Reserve overlopende uitgaven - daklozenopvang	Meedoen	Mutaties reserve	210.396	84.000	0	0		***
Bijdrage GAE in de risicoreserve tm 2025	Meedoen	Sportaccommodaties	25.633	25.633	25.633	25.633		
Reserve overlopende uitgaven - uittredesom	Jeugd en onderwijs	Mutaties reserve	98.000	0	0	0		***
Reserve overlopende uitgaven - Burgerweeshuis	Kunst en Cultuur	Mutaties reserve	50.000	50.000				***
Cultuureducatie	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	32.500	32.500	32.500	32.500		raadsvoorstel 2017-000252
Oudheidkunde algemeen	Kunst en Cultuur	Cult.presentatie, -productie en -partic.	10.600	10.600	10.600	10.600		
Reserve overlopende uitgaven - nieuwe makers	Kunst en Cultuur	Mutaties reserve	80.000	80.000				***
Facilitaire zaken	Bedrijfsvoering	Overhead	60.000	60.000	60.000	60.000		
Generieke weerstandsreserve - datacentre	Bedrijfsvoering	Mutaties reserve	17.315	17.315	0	0		
Teamtransities	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	400.131	198.785	0	0		***
Egalisatie reserve weerstandsvermogen – winsten Grex	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.200.000	550.000	600.000			
Aanpassing omslag rente	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	3.276.755	3.293.096	3.445.735	3.445.735		Aanpassing omslagrente
Rente resultaat	Algemene dekkingsmiddelen	Overige baten en lasten	109.684	75.678	1.228.842	1.956.836		Renteresultaat
Generieke weerstandsreserve -Resultaat VJN 2019	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	751.000	170.000				
Generieke weerstandsreserve - Begroting 2020	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	737.000					
Generiek weerstandsreserve - Reserve begrotingstekort	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	916.000					

Onderwerp	Programma	Taakveld omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Bron	Toelichting
Reserve begrotingstekort - Begroting 2020	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.832.000					
Generieke weerstandsreserve - nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	2.573.000	5.355.000	230.000	100.000	*	
Generieke weerstandsreserve - Burgerweeshuis	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	2.000.000					
Generieke weerstandsreserve - Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	43.560	43.560	43.560	43.560		
Generieke weerstandsreserve - resultaat B2021-2024	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve			1.587.000	0		
Generieke weerstandsreserve - aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	370.865	368.334	365.709	363.175		
Generieke weerstandsreserve - VJN 2021	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve				334.000		
Generieke weerstandsreserve - onvoorzien	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	221.000	221.000	221.000	221.000		
Specifieke weerstandsreserve - VJN 2021 - begr. 2022 ratio	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	1.851.000					
Generieke weerstandsreserve - resultaat 2e kw. voor nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	6.802.735					
Reserve Gemeentebrede investeringen - Burgerweeshuis	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	691.000					
Reserve nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	Mutaties reserve	4.604.000	3.914.000	4.479.000	2.245.000	**	
Totaal Baten			33.563.442	18.207.857	15.422.803	10.363.911		
Saldo			9.472.833	3.429.137	860.945	-4.802		

Bijlage 7 Staat van subsidies

Bij alle bedragen betreft het een subsidieplafond als bedoeld in de Algemene subsidieverordening Deventer (ASV).
(bedragen in €)

Programma Omschrijving	Omschrijving subsidie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Leefomgeving	Voetveer	24.343	24.343	4.343	4.343
	Centrumbus	20.808	20.808	20.808	20.808
	KOH - planvorming	10.594	10.594	10.594	10.594
	Vogeleiland realisatie	1.521	1.521	1.521	1.521
	Communicatie	20.916	20.916	20.916	20.916
Totaal Leefomgeving		78.182	78.182	58.182	58.182
Milieu en Duurzaamheid	Bijdrage De Ulebelt	429.964	429.964	429.964	429.964
	Dierenasiel	152.267	152.267	152.267	152.267
	Duurzaamheidscentrum	0	0	26.112	26.112
Totaal Milieu en Duurzaamheid		582.231	582.231	608.343	608.343
Ruimtelijke Ontwikkeling	Woonconsumenten	60.058	60.058	60.058	60.058
Totaal Ruimtelijke Ontwikkeling		60.058	60.058	60.058	60.058
Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	Budget Armoedebestrijding-algemeen	33.215	33.215	33.215	33.215
	Pilot Sociaal Team en eenmalige initiati	59.807	59.807	59.807	59.807
Totaal Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt		93.022	93.022	93.022	93.022
Meedoen	Kinderopvang - Regulier (kst. Ko/uitk.)	66.581	66.581	66.581	66.581
	Kinderopvang	219.300	219.300	219.300	219.300
	DU-CJG prenetale voorlichting	73.694	74.205	74.764	75.499
	Overige projecten volksgezondheid	10.999	10.999	10.999	10.999
	Gezond in de stad Deventer	8.704			
	Normale Leven Versterken	606.386	606.386	606.386	606.386
	Collectieve preventie GGZ 2018 ev	2.797	2.797	2.797	2.797
	Subsidie innovatiebudget WMO	110.572	110.572	110.572	110.572
	Preventiefonds	306.600	306.600	306.600	
	Clientondersteuning (MEE gelden)	930.389	931.225	931.225	931.225
	Mantelzorgwaardering	163.284	163.284	163.284	163.284
	Subsidie Vriendendiensten	407.498	407.498	407.498	407.498
	Van individuele naar collectieve voorz.	608.768	609.262	609.262	609.262
	De Kern sociale teams	976.202	976.202	976.202	976.202
	Raster, sociale teams	1.315.586	1.315.586	1.315.586	1.315.586
	Aanpak Deltabuurt	102.200			
	DeventerWijzer	127.607	107.167	107.167	107.167
	Toegang : gezinscoaches	1.590.545	1.591.761	1.591.761	1.591.761
	Innovatie jeugdzorg 2018 ev	633.542	945.661	945.661	945.661
	Innovatie Jeugdzorg: Jeugdconsulenten	214.720	214.720	214.720	214.720
I-sociaal (informatisering soc domein)	54.333	54.333	54.333	54.333	
Lichte opvoedondersteuning	100.000	16.667			
Locatie jongerenwerk Bathmen	10.000	11.667			
Scholing/praktijkontwikkel.professionals		2.591			
Politiekids en jongeren team Toezicht	80.000	14.273			

Programma Omschrijving	Omschrijving subsidie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	Weerbaarheidstrainingen	116.667	163.333		
	Klassehuis	100.000	27.267		
	De meesters van Brick regulier PO en VO	200.000	79.751		
	Tussenvoorziening EHL	100.000			
	"Autistenklas"	100.000	116.667		
	Opdracht aan team Leerplicht		20.000		
	inzet GGD op VO/VMBO (M@ZL)	100.000	116.667		
	Projecten ihkv VSV	30.000	33.516		
	BSO Plus	100.000	54.167		
	Werkwijze kwetsbare jongeren 16-27	20.833	29.167		
	Driehoek/huiskamer Keizerslanden	312.119	324.468		
	Maatschappelijke opvang algemeen regiona	3.478.834	3.478.834	3.643.054	3.643.054
	OGGZ regionaal	1.071.000	1.071.000	1.071.000	1.071.000
	Verslavingszorg algemeen regionaal	1.331.199	1.331.199	1.361.289	1.361.289
	Medische heroïnebehandeling regionaal	579.439	579.439	579.439	579.439
	Beschermde wonen in natura regionaal	13.990.453	14.123.271	14.131.626	14.131.063
	Bed & Break regionaal	355.000	355.000	355.000	355.000
	Lokale activiteiten BW + MO	464.526	464.713	464.713	464.713
	Dorpshuis Braakhekke	37.584	37.584	37.584	37.584
	Subs Stichting Raster buurtwerk	209.313	229.753	229.753	229.753
	Subs Buurthuis de Schalm	11.333	11.333	11.333	11.333
	Subs Overige buurthuizen	9.728	9.728	9.728	9.728
	Buurtbemiddeling	40.097	40.097	40.097	40.097
	Eén meedoenbudget	267.443	267.443	267.443	267.443
	Kinder- en jongerenwerk	1.845.176	1.845.176	1.845.176	1.845.176
	Scouting	32.492	32.492	32.492	32.492
	Speelotheken	13.105	13.105	13.105	13.105
	Brede School combinatiefuncties	742.258	739.786	739.786	739.786
	Subsidierегeling jongerenactiviteiten	53.273	53.273	53.273	53.273
	Subsidie De Driehoek	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie De Hoven	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Kindervreugd	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Rivierenwijk	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Tuindorp	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Wijk 16	25.190	25.190	25.190	25.190
	Subsidie De IJssel	25.190	25.190	25.190	25.190
	Subsidie Zandweerd	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Zwolsewijk	21.930	21.930	21.930	21.930
	Subsidie Vakantiekampen	19.714	19.714	19.714	19.714
	Wijk 1 binnenstad	35.383	35.383	35.383	35.383
	Wijk 1 de hoven	10.854	10.854	10.854	10.854
	Wijk 2 voorstad	29.310	29.310	29.310	29.310
	Wijk 3 rivierenwijk /bergweide	26.677	26.677	26.677	26.677
	Wijk Keizerslanden	31.481	31.481	31.481	31.481

Programma Omschrijving	Omschrijving subsidie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	Wijk Borgele / Platvoet	16.959	16.959	16.959	16.959
	Wijk 5 colmschate nrd /vijfhoek	31.944	31.944	31.944	31.944
	Wijk 5 colmschate zuid	17.523	17.523	17.523	17.523
	Wijk deventer buiten	50.285	50.285	50.285	50.285
	Wijk 7 Zandweerd	20.446	20.446	20.446	20.446
	WMO : Ouderen adviseurs	129.062	129.062	129.062	129.062
	Subs Etty Hillesum centrum	21.221	21.221	21.221	21.221
	Uitv nota integratiebeleid	3.395	3.395	3.395	3.395
	Subs Antidiscriminatiebureau Overijssel	81.902	82.606	83.388	84.419
	Div projecten emancipatie	6.723	6.723	6.723	6.723
	LHBT - emancipatiebeleid	20.808			
	Basisvoorz vluchtelingenwerk	205.425	205.425	205.425	205.425
	Subsidie vrijwilligerscentrale	405.825	405.825	405.825	405.825
	Subsidie bureau slachtofferhulp	27.922	27.922	27.922	27.922
	WMO : Vrijwilligers	188.271	188.271	188.271	188.271
	Onbeperkt actief	58.642	58.642	58.642	58.642
	Vrijwillige thuiszorg/steunpunt mantelzo	519.901	519.901	519.901	519.901
	Subs SSC verenigingsonderst	78.807	78.807	78.807	78.807
	Subs SSC sportstimulering	119.671	119.671	119.671	119.671
	Sportbedrijf Deventer	4.191.996	4.187.921	4.183.801	4.179.638
	Subs St. instructiebad lettele okkenbroe	17.568	17.568	17.568	17.568
	Subs Sporthal schalkhaar	66.730	66.730	66.730	66.730
	Zwembad de Looermark	153.253	153.253	153.253	153.253
	Beheerstaken Sporthal De Uutvlog	36.568	36.568	36.568	36.568
	Subs 1/3-regeling sport	66.471	66.471	66.471	66.471
	Subs Volledig onderhoud velden	67.235	67.235	67.235	67.235
	Subs Klein onderhoud velden	52.570	52.570	52.570	52.570
	Onderhoud grasvelden GW				11.657
	Huur energie en belastingen buitensporta	33.687	33.687	33.687	33.687
Totaal Meedoen		41.480.298	41.431.506	40.621.191	40.323.288
Jeugd en Onderwijs	Softw_prim_tv owbeleid en leerlingzaken	29.173	29.173	29.173	29.173
	Huisvesting schoolgeb. bijzonder VO	118.200	158.400	199.000	214.800
	Introductiedagen Saxion	19.783	19.783	19.783	19.783
	Sluitende aanpak jongeren	53.087	53.087	53.087	53.087
	Peuterspelen	272.654	272.654	272.654	272.654
	VVE extra	3.197.485	3.197.485	3.197.485	3.197.485
	Jeugdhulp maatwerk	227.447	227.447	227.447	227.447
Totaal Jeugd en Onderwijs		3.917.829	3.958.029	3.998.629	4.014.429
Economie en Internationaal Beleid	Internationale samenwerking	44.682	44.682	44.682	44.682
	Publieksevenementen	5.600	5.600	5.600	5.600
	Trade Office	10.404	10.404	10.404	10.404
	Ondernemershuis	133.698	133.698	133.698	133.698
	BIZ-binnenstad	350.000	350.000	350.000	350.000
	Subsidie...inDeventer!	546.332	546.332	546.332	546.332

Programma Omschrijving	Omschrijving subsidie	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	Economische promotie	5.871	5.871	5.871	5.871
	Fonds Cultuur & Toerisme (verhoging OZB)	263.118	263.118	263.118	263.118
	Stichting Marketing Oost	89.665	89.665	89.665	89.665
	Stichting Bathmen Promotie	11.257	11.257	11.257	11.257
	Voorziening fonds evenementen	51.855	51.855	51.855	51.855
Totaal Economie en Internationaal Beleid		1.512.482	1.512.482	1.512.482	1.512.482
Kunst en Cultuur	Open monumentendag	11.521	11.521	11.521	11.521
	Subsidie NV Deventer Schouwburg	1.749.557	1.749.557	1.749.557	1.749.557
	Subs Het Burgerweeshuis incl. huurinhoud	542.664	542.664	492.664	492.664
	Subs Productiehuis Oost Nederland	53.967	53.967	53.967	53.967
	Profess.culturele producties (A)	257.638	257.638	177.638	177.638
	Profess.culturele presentaties (A)	63.559	63.559	63.559	63.559
	Beeldende kunst	5.389	5.389	5.389	5.389
	Kunstenlab	315.320	315.320	315.320	315.320
	Amateurkunst en volkscultuur (D)	210.210	210.210	210.210	210.210
	Actieviteiten Cultuureducatie (B)	312.119	312.119	312.119	312.119
	Cultuureducatie	935.922	935.922	935.922	935.922
	Subsidie dEVENTer	531.440	531.440	531.440	531.440
	Salland 1	59.069	59.069	59.069	59.069
	Oudheidkunde algemeen	11.036	11.036	11.036	11.036
	Stichting Mimik	470.706	470.706	470.706	470.706
	Athenaeumbibliotheek (OBD)	595.496	595.496	595.496	595.496
	Musea algemeen	1.471.152	1.471.152	1.471.152	1.440.492
	Subs Openb Bibliotheek incl. huurinhoudi	3.119.542	3.119.542	3.119.542	3.119.542
	Subs Openbare bibliotheek Bathmen	125.960	125.960	125.960	125.960
	Subs infocentrum bibliotheek Bathmen	36.083	36.083	36.083	36.083
	Schoolbibliotheeken	80.369	80.369	80.369	80.369
	Stedelijk informatie netwerk (SIN)	81.104	81.104	81.104	81.104
Totaal Kunst en Cultuur		11.039.823	11.039.823	10.909.823	10.879.163
Algemene dekkingsmiddelen	Subsidie herv gemeente	2.278	2.278	2.278	2.278
	Uitkering grootburgers	1.770	1.770	1.770	1.770
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		4.048	4.048	4.048	4.048
Totaal subsidies		58.767.973	58.759.381	57.865.778	57.553.015

Bijlage 8 – Taakveldenmatrix
(bedragen x € 1.000)

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Burger en bestuur	Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	5.219	12	-5.207	5.027	12	-5.015	4.991	12	-4.979	4.991	12	-4.979
		0.2	Burgerzaken	3.147	1.162	-1.985	2.757	992	-1.764	2.351	992	-1.359	2.289	992	-1.296
		0.64	Belastingen overig	6		-6	6		-6	6		-6	6		-6
	Economie	3.1	Economische ontwikkeling	13		-13	13		-13	13		-13	13		-13
	Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	30		-30	30		-30	30		-30	30		-30
		6.5	Arbeidsparticipatie	14		-14	14		-14	14		-14	14		-14
		6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	27		-27	27		-27	27		-27	27		-27
	Volkshuisv.,Ro en Stedelijke vern.	8.3	Wonen en bouwen	16		-16	16		-16	16		-16	16		-16
Totaal				8.471	1.174	-7.297	7.890	1.005	-6.886	7.449	1.005	-6.444	7.386	1.005	-6.381
Openbare orde en veiligheid	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	256	2	-254	6	14	8	0	14	14	0	14	14
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	8.146	386	-7.760	8.215	420	-7.796	8.108	420	-7.689	8.106	420	-7.686
		1.2	Openbare orde en veiligheid	3.612	391	-3.221	3.508	328	-3.180	3.130	328	-2.802	3.130	328	-2.802
Totaal				12.014	779	-11.235	11.729	762	-10.967	11.238	762	-10.476	11.235	762	-10.474
Leefomgeving	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	752	1.055	304	573	904	330	622	1.552	929	651	849	198
		0.5	Treasury		19	19		19	19		19	19		19	19
		0.63	Parkeerbelasting	507	3.819	3.311	507	3.833	3.326	507	3.848	3.340	507	3.862	3.355
	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	16.922	448	-16.475	16.807	473	-16.335	18.117	1.123	-16.995	16.716	423	-16.294
		2.2	Parkeren	3.393	1.228	-2.165	3.394	1.243	-2.151	3.393	1.257	-2.136	3.393	1.272	-2.121
		2.4	Economische havens en waterwegen	299	287	-11	299	287	-11	299	287	-11	299	287	-11
		2.5	Openbaar vervoer	226	5	-220	226	5	-221	207	5	-201	207	5	-201
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.673	74	-7.599	7.728	74	-7.655	7.682	74	-7.608	7.681	74	-7.608
	Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	624		-624	624		-624	624		-624	624		-624
	Volksgezondheid en milieu	7.2	Riolering	7.038	8.646	1.608	7.038	8.646	1.608	7.038	8.646	1.608	7.038	8.646	1.608
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	353	161	-192	353	161	-192	353	161	-192	353	161	-192
Totaal				37.786	15.742	-22.044	37.550	15.644	-21.906	38.842	16.971	-21.871	37.470	15.598	-21.872
Milieu	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	44	299	255	45	0	-45	19	0	-19	20	0	-20
		0.5	Treasury		9	9		9	9		9	9		9	9
	Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	992		-992	992		-992	992		-992	992		-992
	Volksgezondheid en milieu	7.3	Afval	13.320	15.671	2.352	13.320	15.671	2.352	13.320	15.671	2.352	13.320	15.671	2.352
	Volksgezondheid en milieu	7.4	Milieubeheer	5.175	1.304	-3.871	3.957	549	-3.407	3.938	555	-3.383	3.944	562	-3.383
Totaal				19.531	17.284	-2.247	18.313	16.230	-2.083	18.269	16.236	-2.033	18.276	16.242	-2.034
Ruimtelijke Ontwikkeling	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	15	15	0	15	15	0	15	15	0	15	15
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	305	72	-234	189	72	-117	189	72	-118	189	72	-118
	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	268	4	-264	268	4	-264	268	4	-264	268	4	-264
		Volkshuisv., RO en Stedelijke vern.	8.1	Ruimtelijke ordening	1.909	57	-1.852	1.611	57	-1.554	1.305	57	-1.248	1.263	57
	8.3		Wonen en bouwen	3.795	3.416	-380	3.760	3.411	-349	3.756	3.526	-229	3.731	3.526	-205
Totaal				6.278	3.564	-2.714	5.828	3.559	-2.268	5.519	3.675	-1.844	5.451	3.675	-1.776

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Herstructurering en vastgoed	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	1.346	200	-1.147	866	200	-666	680	402	-277	236	26	-210
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	578	1.935	1.356	475	1.996	1.522	870	1.743	873	491	1.743	1.252
	Economie	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.816	9.816	0	4.807	4.807	0	4.229	4.229	0	2.622	2.622	0
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	6.974	8.174	1.200	6.373	6.923	550	8.021	8.620	600	3.725	3.874	150
		8.3	Wonen en bouwen	1.675	1.245	-430	808	0	-808	443	0	-443	157	0	-157
Totaal			20.391	21.370	979	13.329	13.926	597	14.242	14.995	752	7.230	8.265	1.035	
Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	Sociaal domein	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	65	65	0	65	65	0	25	25	0	0	0
		6.3	Inkomensregelingen	54.320	44.200	-10.120	54.094	44.200	-9.894	54.094	44.200	-9.894	54.094	44.200	-9.894
		6.4	Begeleide participatie	15.789		-15.789	15.242		-15.242	14.668		-14.668	14.200		-14.200
		6.5	Arbeidsparticipatie	6.562	176	-6.386	6.729	176	-6.553	6.824	176	-6.648	6.981	176	-6.806
Totaal			76.670	44.441	-32.229	76.066	44.441	-31.625	75.586	44.401	-31.185	75.276	44.376	-30.900	
Meedoen	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	549	1.953	1.404	530	1.764	1.234	537	549	12	564	479	-85
		0.5	Treasury		603	603		577	577		552	552		526	526
	Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	5.296	4	-5.293	5.290	3	-5.287	5.286	3	-5.283	5.282	2	-5.280
		5.2	Sportaccommodaties	2.965	314	-2.651	3.020	314	-2.706	3.150	314	-2.836	3.184	314	-2.870
	Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	13.188	227	-12.961	13.047	227	-12.820	11.609	227	-11.382	11.237	227	-11.010
		6.2	Wijkteams	6.934		-6.934	6.916		-6.916	6.916		-6.916	6.916		-6.916
		6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	3.258	88	-3.170	3.249	88	-3.161	3.249	88	-3.161	3.249	88	-3.161
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	26.710	1.589	-25.121	27.449	1.590	-25.859	28.192	1.590	-26.602	28.639	1.590	-27.050
	Volksgezondheid en milieu	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	24.405	1.576	-22.829	24.418	1.576	-22.842	24.541	1.766	-22.775	24.541	1.766	-22.774
		7.1	Volksgezondheid	4.250	0	-4.250	4.243	0	-4.243	4.244	0	-4.244	4.246	0	-4.246
Totaal			87.556	6.354	-81.202	88.163	6.139	-82.024	87.725	5.089	-82.636	87.857	4.993	-82.864	
Jeugd en Onderwijs	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	126	523	396	0	354	354	571	543	-28	0	533	533
		Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	7.959	272	-7.687	6.939	272	-6.667	8.853	272	-8.581	7.833	272
	4.3		Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.423	3.551	-2.871	6.324	3.551	-2.773	6.324	3.551	-2.773	6.324	3.551	-2.773
	Sociaal domein	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	25.892		-25.892	25.887		-25.887	25.886		-25.886	25.885		-25.885
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.851		-2.851	2.851		-2.851	2.851		-2.851	2.851		-2.851
Totaal			43.251	4.346	-38.906	42.001	4.177	-37.824	44.484	4.366	-40.119	42.893	4.357	-38.536	
Economie en Internationaal Beleid	Economie	3.1	Economische ontwikkeling	1.085	0	-1.085	1.085	0	-1.085	983	0	-983	983	0	-983
		3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.074	602	-472	1.073	602	-471	1.073	602	-471	1.073	602	-471
		3.4	Economische promotie	1.444	719	-725	1.443	719	-724	1.422	849	-573	1.422	849	-573
Totaal			3.603	1.321	-2.282	3.601	1.321	-2.280	3.478	1.451	-2.027	3.478	1.451	-2.026	
Kunst en Cultuur	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	43	198	155	43	198	155	43	68	25	43	68	25
		0.5	Treasury		748	748		726	726		703	703		679	679
	Sport, cultuur en recreatie	5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	5.981		-5.981	5.979		-5.979	5.746		-5.746	5.745		-5.745
		5.4	Musea	2.987	73	-2.914	2.987	73	-2.914	2.987	73	-2.914	2.957	73	-2.884
		5.5	Cultureel erfgoed	2.225	348	-1.877	2.161	348	-1.814	2.150	348	-1.802	2.137	347	-1.789
		5.6	Media	4.414		-4.414	4.399		-4.399	4.396		-4.396	4.394		-4.394
Totaal			15.650	1.367	-14.283	15.570	1.345	-14.225	15.323	1.191	-14.131	15.275	1.167	-14.108	
Bedrijfsvoering	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	737	801	64	865	1.166	301	901	888	-13	977	909	-68
		0.4	Overhead	36.900	7.921	-28.979	36.761	7.766	-28.995	36.072	7.768	-28.304	36.067	7.754	-28.312
Totaal			37.637	8.722	-28.915	37.625	8.932	-28.693	36.973	8.656	-28.317	37.044	8.663	-28.381	

Programma	Hoofdtakveld	Taakveld	Taakveld omschrijving	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			
				Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Algemene dekkingsmiddelen	Bestuur en ondersteuning	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	24.704	25.368	664	6.844	11.397	4.553	5.826	8.301	2.475	6.116	4.082	-2.034	
		0.5	Treasury	-335	1.392	1.727	-312	1.385	1.697	-1.585	1.385	2.970	-2.312	1.385	3.696	
		0.61	OZB woningen	1.057	15.892	14.834	1.057	16.892	15.834	1.057	17.947	16.889	1.057	19.012	17.954	
		0.62	OZB niet-woningen	110	13.029	12.919	110	13.029	12.919	110	13.029	12.919	110	13.029	12.919	
		0.64	Belastingen overig	-95	524	619	-95	524	619	-95	524	619	-95	524	619	
		0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF		216.255	216.255		215.979	215.979		217.968	217.968		221.407	221.407	
		0.8	Overige baten en lasten	12.328	8.821	-3.507	17.669	6.892	-10.777	19.088	6.106	-12.982	21.319	5.193	-16.126	
		Verkeer, vervoer en waterstaat	2.2	Parkeren	13		-13	13		-13	13		-13	13		-13
		Economie	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	26		-26	26		-26	26		-26	26		-26
		Sport, cultuur en recreatie	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.577	1.577	0	1.577	1.577	0	1.577	1.577	0	1.577	1.577	0
Sociaal domein	6.3	Inkomensregelingen	37	27	-10	37	27	-10	37	27	-10	37	27	-10		
Volksgezondheid en milieu	7.2	Riolering	6		-6	6		-6	6		-6	6		-6		
Volkshuisv, RO en Stedelijke vern.	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	39		-39	39		-39	39		-39	39		-39		
	8.3	Wonen en bouwen	26		-26	26		-26	26		-26	26		-26		
Totaal				39.491	282.885	243.394	26.996	267.702	240.706	26.123	266.862	240.739	27.918	266.234	238.316	
Totaal programma's				408.330	409.348	1.018	384.661	385.182	521	385.252	385.659	407	376.788	376.788	0	

Bijlage 9 - Afkortingen en begrippen

Afkortingen

APV	Algemene plaatselijke verordening
ARG	Algemene reserve grondexploitatie
AU	Algemene uitkering
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BAD	Budget adviesbureau Deventer
BBP	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW compensatie fonds
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIG	Baseline informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten
BSO	Buitenschoolse opvang
BUIG	Bundeling uitkeringen gemeenten
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
COELO	Centrum onderzoek van economie van lagere overheden
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CPB	Centraal plan bureau
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
DGB	Deventer groen bedrijf
DNO	Deventer Noordoost
DOIC	Deventer Open Innovatie centrum
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
DOWR	Deventer, Olst-Wijhe, Raalte
EMU	Economische en monetaire unie
Fido	Financiering decentrale overheden
GAE	Go Ahead Eagles
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GPK	Gehandicapten parkeerkaart
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GS	Gedeputeerde staten
GUO	Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie
HR	Human resources

HH	Hulp bij het huishouden
IHP	Integraal huisvestingsplan onderwijs
IPO	Interprovinciaal overleg
KCC	Klant contact centrum
KPDH	Kostprijsdekkende huur
LOG	Landbouw ontwikkelingsgebied
MER	Milieu effecten rapportage
MIND	Meerjarenprogramma infrastructuur Deventer
MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OZB	Onroerende zaakbelasting
PGB	Persoon Gebonden Budget
RGI	Reserve gemeentebrede investeringen
RMC	Regionale meld en coördinatiefunctie
ROC	Regionaal opleidingscentrum
ROZ	Reserve onroerende zaken
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RZB	Roerende zaakbelasting
SAB	Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek
SR	Social return
SVN	Stimuleringsfonds volkshuisvesting Nederland
UvW	Unie van waterschappen
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VHROSV	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWS	Volksgesondheid, welzijn en sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSF	Wetenschappelijke steunfunctie
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening

Verklaring begrippen

Begroting

De begroting is een overzicht, gemaakt door de gemeenteraad, met de bedragen die de raad beschikbaar stelt voor taken en activiteiten van de gemeente. De diensten en voorzieningen voor inwoners staan voorop. Daarbij ook de financiële middelen die de gemeente verwacht in te zetten. Het is gebruikelijk dat een gemeentebegroting een saldo van om en nabij de nul heeft.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden. Het gaat behalve om de uitkering uit het gemeentefonds, ook om gemeentebelastingen, of aandelen van verbonden partijen. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van de programma's waarin het beleid wordt uitgevoerd dat de gemeenteraad heeft vastgesteld.

Algemene uitkering

De algemene uitkering komt uit het gemeentefonds. Deze uitkering is voor een deel gekoppeld aan de uitgaven van het rijk. De verdeling van het geld naar gemeenten vindt plaats op basis van maatstaven.

Lokale heffingen

Dit zijn de opbrengsten uit (onderstaande) lokale heffingen die vrij kunnen worden besteed.

Dividend

Onder opbrengst uit deelnemingen valt onder meer de dividenduitkering van de Bank Nederlandse gemeenten

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit is het saldo van:

- a) betaalde rente (last) over langlopende leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant;
- b) ontvangen rente (bate) over de uitzettingen. Onder uitzettingen kunnen worden verstaan deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen.

Onvoorzien

Het gaat hier om de algemene raming voor onvoorziene bestedingen.

Stelposten

Dit zijn lasten en baten die niet direct onder de programma's vallen.

Calculatieverschil kostenplaatsen

Voor een aantal kostenplaatsen in de begroting wordt een 'voorcalculatorisch tarief' gehanteerd. De werkelijke kosten en opbrengsten kunnen hiervan afwijken. Dit is het calculatieverschil.

Resultaatbestemming

De resultaatbestemming omvat alle stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, die gevolg hebben voor de exploitaties. Ook is in dit programma de rente opgenomen die wordt toegevoegd aan de reserves .

Resultaat

Het resultaat is het saldo van de 11 gemeentelijke programma's plus de algemene dekkingsmiddelen. Via de reserves wordt een bestemming gegeven aan dit resultaat.

Activa

De bezittingen van de gemeente, uitgedrukt in geld.

Passiva

Passiva zijn de leningen en voorzieningen voor uitgestelde opbrengsten en uitgaven.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvoor de gemeente geen tegenprestatie levert. De lokale belastingen zijn bijdragen aan de algemene kosten van de gemeente. Met andere woorden: uit de belastingen worden inkomsten voor de gemeente verworven. Voorbeelden van belastingen zijn: de onroerendzaakbelasting (OZB), hondenbelasting en parkeerbelasting.

Rechten

Rechten zijn heffingen die worden gebruikt voor een bepaalde bestemming. De inwoner betaalt een heffing en krijgt een tegenprestatie

van de gemeente. Voor het ophalen van het huisvuil wordt bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing betaald en voor het gebruik van het riool de rioolheffing.

Weerstandsvermogen

Hoe goed kan de gemeente tegen een stootje? Dat is wat het weerstandsvermogen weergeeft. Een marge om financiële tegenslagen te kunnen opvangen.

Specifiek weerstandsvermogen

Dit type weerstandsvermogen gaat over risico's die we voor een groot deel kunnen inschatten, bijvoorbeeld grondexploitatie of bijstandsuitkeringen.

Algemeen weerstandsvermogen

Er zijn ook risico's die zich moeilijker laten inschatten. Denk aan economische vooruitzichten en de gevolgen van bestuurlijke besluitvorming. Voorbeelden hiervan zijn: de algemene uitkering (gemeentefonds), verkoop van gronden en panden, het reilen en zeilen van verbonden partijen, garantstellingen of bezuinigingen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit reserves, geld dat vrijkomt uit nog geïnde belastingen en eventuele bezuinigingsmogelijkheden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Dit is het geld waarover de gemeente kan beschikken voor het opvangen van onverwachte kosten.

Benodigde weerstandscapaciteit

Er zijn ook risico's voor de gemeente waarvoor geen geld is gereserveerd of verzekeringen zijn afgesloten. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit.

Onbenutte (flexibele) begrotingsruimte

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag opgenomen voor onvoorziene eenmalige zaken. Dit bedrag wordt jaarlijks vastgesteld, maar komt neer op ongeveer 2 euro per inwoner.

Onbenutte investeringscapaciteit

Er is sprake van onbenutte investeringscapaciteit als de investeringsplanning van de gemeente een positief resultaat laat zien en er geen onderhoudsachterstand is.

Onbenutte belastingscapaciteit

Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit als de gemeentelijke belastingen en heffingen niet kostendekkend zijn.

Stille reserves

Stille reserves zijn opbrengsten van bezittingen (vooral onroerend goed en aandelen) die tegen een lagere waarde op de balans staan dan de opbrengstwaarde (economische waarde). Deze 'overwaarde' is alleen inzetbaar als een object binnen 1 jaar kan worden verkocht, zonder dat dit een negatief effect heeft op de gemeentelijke taken.

Monte Carlo simulatiemethode

Bij deze methode wordt op basis van de individuele geïnventariseerde risico's 10.000 simulaties uitgevoerd om daarmee de werkelijkheid na te bootsen. Dit heeft geleid tot een kansdichtheidverdeling (zie grafiek) waaruit is af te leiden wat, bij een zekerheid van 90%, minimaal de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit moet zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen, zonder dat het normale bedrijfsproces hierdoor negatief wordt beïnvloed.

Accressystematiek

Ook wel normeringssystematiek. Een accres is een toename of afname. Gemeenten krijgen meer geld van het Rijk als de rijksuitgaven stijgen en minder als die dalen.

Herverdeeleffecten

Op basis van de decentralisaties en de herverdeling van het gemeentefonds kan het zijn dat de verdeling van de algemene uitkering niet geheel aansluit bij de kosten van de gemeente Deventer. We spreken dan over herverdeeleffecten. Die effecten kunnen positief of negatief zijn.

Renterisico Onder renterisico wordt verstaan het risico dat:

- renteresultaten negatief worden beïnvloed door wijzigingen in de marktrente;
- renteresultaten beter hadden kunnen zijn;

- de waarde van activa of passiva nadelig wordt beïnvloed door wijziging van de marktrente.

Kasgeldlimiet De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld een gemeente mag lenen voor een periode van maximaal 1 jaar.

Rente risiconorm

De rente risiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

Kredietrisico

Kredietrisico's komen voort uit mogelijke waardedalingen van de vorderingspositie als een tegenpartij niet (tijdig) de betalingsverplichtingen kan nakomen door insolventie of deficit.

EMU saldo

Het door de Europese Unie maximaal toegestane structurele tekort op de begroting.

Integrale financiering

Bij integrale financiering worden de rentekosten voor investeringen toegerekend aan de projecten via een gemiddeld percentage, de zogenoemde omslagrente.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publieksrechtelijke organisaties waarmee de gemeente een bestuurlijke én financiële band heeft. De gemeente kan deelnemen in het bestuur en/of stemrecht hebben. Er is een financieel belang als zij middelen ter beschikking heeft gesteld, die verloren gaan bij faillissement van de verbonden partij of als de gevolgen van financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente kunnen worden verhaald.

Voorbeelden van een financieel belang zijn een subsidierelatie, een garantiestelling of aandelenbezit.

Investeringen

Investeringen Een investering is een object waarin de gemeente vermogen stopt. Het nut (economisch, openbare ruimte, maatschappelijk) strekt zich uit over meerdere jaren.

Goïng concern investeringen

De goïng concern investeringen vinden hun oorsprong uit de reguliere taken van de gemeente. Vanuit de behoefte of noodzaak om een taak te kunnen uitvoeren, is het van belang dat de investering wordt gedaan. Going concern investeringen worden getriggerd vanuit de bestaande dienstverlening.

Bijlage 10 Lijst met resterende voorstellen Nieuw beleid

(bedragen x €1.000)

Onderwerp	Subonderwerp	Programma	2022	2023	2024	2025
Agenda Binnenstad	Parkeren, evenementen, kermis/markten, Welle	Leefomgeving	500	-	-	
Agenda Binnenstad	Afronden Lebuinuspleinen	Leefomgeving	-	125	125	125
Agenda Binnenstad	beleidsadviseur economie binnenstad	Economie	-	-	-	100
Armoede	Nieuw minimabeleid	Werk en Inkomen	-	-	-	
Buurtaanpak	Aanpak deltabuurt	Meedoen	-	-	-	
Buurtaanpak	Buurtmakers	Meedoen	-	-	100	100
Cultuurvisie	Bestaande exploitatietekorten Kunstcircuit en Schouwburg en	Kunst & cultuur	150	720	720	
Cultuurvisie	Huurcompensatie Deventer Verhaal	Kunst & cultuur	30	30	30	60
Cultuurvisie	Beleidscapaciteit	Kunst & cultuur	-	-	-	100
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - structureel Prioriteit 1A	Bedrijfsvoering	-	-	34	34
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - structureel Prioriteit 1B	Bedrijfsvoering	13	13	32	32
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - structureel Prioriteit 2	Bedrijfsvoering	55	63	63	63
Digitalisering	Datagestuurd Werken	Bedrijfsvoering	100	250	250	250
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - incidenteel Prioriteit 1A	Bedrijfsvoering	-	-	34	
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - incidenteel Prioriteit 1B	Bedrijfsvoering	-	63	63	
Digitalisering	i-uitvoeringsplannen - incidenteel Prioriteit 2	Bedrijfsvoering	11	57	11	191
Duurzaamheidscentrum	bewustwording activiteiten & vrijwilligers	Milieu	-	50	-	
Duurzaamheidscentrum	Duurzaamheidscentrum gebruikskosten stadsetalage	Milieu	-	13	-	
Educatie	Voorlichting klimaat en milieu tbv kinderen	Milieu	100	100	100	100
Energietransitie	Warmtetransitie	Energietransitie	-	97	97	97
Energietransitie	Grootschalige opwek	Energietransitie	-	49	49	49
Energietransitie	Energie-infrastructuur	Energietransitie	-	49	49	49
Gezondheid	Baten kostenverhaal inzet milieuplanologen	Milieu	-	-	-80	-80
Gezondheid	Milieuplanologen agv omgevingswet	Milieu	50	125	200	200
Integrale gebiedsontwikkelingen	Aanvullende expertise	Herstructurering en vastgoed	-	-	75	75
Milieu	Planvorming verkabeling Diepenveen	Milieu	-	60	70	
Milieu	Milieukundige	Milieu	100	100	100	100
Organisatie	Recruiter tbv werven nieuw personeel	Bedrijfsvoering	-	-	-	75
Organisatie	Webredactie bij communicatie	Bedrijfsvoering	-	-	-	75
Organisatie	Strategische communicatie	Burger en bestuur	-	-	-	100
Organisatie	Subsidieverwerving impuls	Burger en Bestuur	100	100	100	100
Organisatie	Inkomensconsulenten formatie effecten calculatiemodel	Werk en Inkomen	125	125	125	125
Parkeren	Meerjarig onderhoud Stadspoortgarage	Leefomgeving	100	100	100	100
Participatiewet	effect CAO en populatiegroei op beschut werk	Werk en Inkomen	200	200	200	200
Programma fiets	Gratis houden NS fietsenstalling	Leefomgeving	61	61	61	61
Reiniging	Onkruidbestrijding in verharding en groen	Leefomgeving	283	283	283	283
Reiniging	DVO Circulus Berkel	Leefomgeving	101	101	101	101
Reiniging	DVO Circulus Berkel	Werk en Inkomen	60	60	60	60
Vastgoed	Organisatie	Herstructurering en vastgoed	-	80	80	80
Veiligheid	Flexiteam toezicht	Openbare orde en veiligheid	-	-	100	100
Veiligheid	Adresonderzoek	Burger en bestuur	-	75	75	75
Veiligheid	Flexibele schil: opvangen pieken	Openbare orde en veiligheid	25	25	25	25
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Investering (zie voorportaalijst)	Herstructurering en vastgoed	-	-	-	
Verkabeling hoogspanningslijnen	Investering (zie voorportaalijst)	Milieu	-	-	-	
Verkeer	Meerjarig onderhoud	Leefomgeving	25	75	125	125
Totaal			2.439	3.349	3.657	3.430